

STORTINGET

Dokument 15:8

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1051-1200
18.–31.01.2023**

Innhold

1051.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. skattepliktig formue for skatteåret 2021, besvart av finansminister.....	11
1052.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. prosjektet RV19 i Moss, besvart av samferdselsminister.....	11
1053.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. pedagogtetteten i barnehagene, besvart av kunnskapsminister.....	12
1054.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. bøndene som har mista rettighetene til å dyrke jorda si i Mosambik på grunn av Green Resources, besvart av utviklingsminister.....	13
1055.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. forsinkelsene i Navs IT-prosjekt «Prosjekt 3», besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	14
1056.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. investeringer i fornybar energi mellom Norge og utlandet, besvart av næringsminister.....	16
1057.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. dialog med iranske myndigheter, besvart av utenriksminister.....	17
1058.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. St. Olavs Hospital, besvart av helse- og omsorgsminister.....	18
1059.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Irans revolusjonsgarde (IRGC), besvart av utenriksminister.....	19
1060.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. beredskap mot resistente mikrober, besvart av helse- og omsorgsminister.....	20
1061.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. verdighetsgarantien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	21
1062.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. helseministeren sin sykehustale 17. januar, besvart av helse- og omsorgsminister.....	22
1063.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. russiske fiskefartøy som kommer til Båtshavn som ikke kontrolleres, besvart av finansminister.....	23
1064.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. søppel og emballasje hos fastfoodkjeder, besvart av finansminister.....	24
1065.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. opplysningskampanje, besvart av helse- og omsorgsminister.....	24
1066.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. forslag til metode for å beregne og rapportere klimagassutslipp i andre land som følge av økonomisk aktivitet i Norge, besvart av klima- og miljøminister.....	25
1067.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. handlingsplaner for det internasjonale tiåret for urfolksspråk, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	26
1068.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. bakgrunnen for at Rogaland enda ikke er inkludert i den nasjonale TT-ordningen, besvart av samferdselsminister.....	26
1069.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. etatsamarbeidet mot arbeidslivskriminalitet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	27
1070.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. de økte avgiftssatsene for kjørtøyavgiftene, besvart av finansminister.....	28
1071.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. trygdeavgift, besvart av finansminister.....	28
1072.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. Norsk Landbrukstakst, besvart av landbruks- og matminister.....	29
1073.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. mottak for enslige mindreårige som drives av Link AS, besvart av justis- og beredskapsminister.....	30
1074.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Svinesundstersklene, besvart av fiskeri- og havminister.....	31
1075.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. formålet med den planlagte politistasjonen på Mortensrud i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister.....	32
1076.	Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. at ideelle aktører på barnevernsfeltet skal sikres langsiktige avtaler, besvart av barne- og familieminister.....	32
1077.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. høyprisbidraget for vind- og vannkraft, besvart av finansminister.....	34
1078.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. at kommersielle privatskoler har fri tilgang til elevers personopplysninger, besvart av kunnskapsminister.....	34
1079.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. strømstøtten til landbruket, besvart av landbruks- og matminister.....	35

1080.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. de regionale tilbudene for kjønnsinkongruens, besvart av helse- og omsorgsminister	36
1081.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. NSMs råd for mobilbruk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	37
1082.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. elektrifisering av Wisting, besvart av olje- og energiminister	38
1083.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. "the Tallinn Pledge", besvart av forsvarsminister	39
1084.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. livmorhalsprøver med HPV-test, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39
1085.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. erstatningsordning for dem som lever med varige yrkesskader fra tidlig arbeidsliv, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	41
1086.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. veibygging og miljøavtale, besvart av finansminister.....	42
1087.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. veiformål og jernbaneformål, besvart av samferdselsminister...	42
1088.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. strømprisene, besvart av næringsminister	43
1089.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. rassikringstiltak på riks og stamvegane i 2023, besvart av samferdselsminister.....	45
1090.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjekt som er prioritert i Nasjonal transportplan 2022-2033, besvart av samferdselsminister	45
1091.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. avtalen mellom bane Nor og entreprenør, besvart av samferdselsminister	46
1092.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. kostnaden for kompletterende tiltak per psykologistudent som ble rammet av praksisendringen ved ELTE, besvart av helse- og omsorgsminister	47
1093.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. fribilletter, besvart av samferdselsminister.....	48
1094.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. POD og de nye tjenestestedene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
1095.	Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. klimagassutslippene, besvart av klima- og miljøminister	50
1096.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. tilsynsråd for kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	51
1097.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	51
1098.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. antallet spesialiserte rehabiliteringsplassar i Helse Møre og Romsda, besvart av helse- og omsorgsminister.....	52
1099.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. konsekvensen av økningen i målprisene gjennom Jordbruksoppjøret for henholdsvis 2022 og 2023 per husholdning i året, besvart av landbruks- og matminister	53
1100.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. tobakkskvotes effekt på grensehandel, besvart av finansminister.....	54
1101.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. strømgifter, besvart av olje- og energiminister	55
1102.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. merkur-butikker, besvart av kommunal- og distriktsminister	56
1103.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. registrert passord som etterretningsinformasjon, besvart av justis- og beredskapsminister	56
1104.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. fastlåst i al-Hol leiren i Syria, besvart av utenriksminister	57
1105.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. døgnåpne og gratis offentlige toaletter i alle byer og større tettsteder i landet, besvart av kommunal- og distriktsminister	58
1106.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsminister	58
1107.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. støtten til utvikling av norsk forsvarsteknologi, besvart av forsvarsminister	59
1108.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. statistikk over overskuddene i norsk finanssektor, besvart av finansminister.....	60
1109.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Reisegarantiutvalgets rapport, besvart av barne- og familieminister.....	62
1110.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. cruisereederier som ønsker å donere bort overskuddsmat til eksempelvis Matsentralen, besvart av finansminister	63

1111. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. vogntog med lengde på inntil 34,5 meter, besvart av samferdselsminister.....	64
1112. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. veinormalene, besvart av samferdselsminister.....	65
1113. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. legemiddelet Trodelvy, besvart av helse- og omsorgsminister.....	66
1114. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. offentleglova, besvart av justis- og beredskapsminister.....	67
1115. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. utlendingsforskriften, besvart av justis- og beredskapsminister.....	67
1116. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. offentleglova, besvart av helse- og omsorgsminister.....	68
1117. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. god mat blir kastet på grunn av tunggrodde tollregler, besvart av finansminister.....	69
1118. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. asylsøkere til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	70
1119. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. ny E134 mellom E18 i Lier og Dagslett i Asker, besvart av samferdselsminister.....	71
1120. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. Tine og rollen som markedsregulator, besvart av landbruks- og matminister.....	72
1121. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. Store Norske på Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister.....	73
1122. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. veiutbygging gjennom Lågendelta naturreservat, besvart av klima- og miljøminister.....	74
1123. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsminister.....	75
1124. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. rapport fra Helsedirektoratet med forslag og anbefalinger til et bedre tilbud for de som har endometriose, besvart av helse- og omsorgsminister.....	76
1125. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. strømstøtte til Den Norske Kirke, besvart av barne- og familieminister.....	76
1126. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. høy formue med inntekt under fattigdomsgrensen, besvart av finansminister.....	77
1127. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. arkivforskriften, besvart av olje- og energiminister.....	79
1128. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. norsk filmproduksjon, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	79
1129. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. direktetildeling av togtrafikken på Østlandet, besvart av samferdselsminister.....	81
1130. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. drift av togtrafikken på Østlandet, besvart av samferdselsminister.....	81
1131. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister.....	82
1132. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. omsorgssenter på Østlandet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	83
1133. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. foreldres ID-tvil eller status som stats- eller papirløse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	84
1134. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Skatteetaten, besvart av finansminister.....	85
1135. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. skattefinansierte velferdstjenester, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	85
1136. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. nettselskapet i Salten i Nordland, Arva AS, besvart av olje- og energiminister.....	86
1137. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tilbud innen psykisk helse, både døgnkapasitet og poliklinikker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	87
1138. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. utlysning av blokker i Norskehavet og Barentshavet, besvart av olje- og energiminister.....	88
1139. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. manglende punktlighet på jernbanen, besvart av samferdselsminister.....	89
1140. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. kampanje for å få færre til å søke asyl i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	91

1141.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. nullutslippssoner, besvart av samferdselsminister	91
1142.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. TT-ordningen, besvart av samferdselsminister	92
1143.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. finansieringsordning for fødselsomsorgen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	93
1144.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Forbrukertilsynets veiledningsplikt etter åpenhetsloven, besvart av barne- og familieminister	94
1145.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. verneforskriften til Lågendeltaet naturreservat, besvart av klima- og miljøminister.....	95
1146.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. støy fra godstrafikk på Østfoldbanen når Follobanen gjenåpnes, besvart av samferdselsminister.....	96
1147.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. oppfølging av anbefalingene om fleksibel skolestart i NOUen "Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO", besvart av kunnskapsminister.....	97
1148.	Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. innkjøpsregelverket, besvart av næringsminister	98
1149.	Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. fastlandsøkonomien, besvart av finansminister	99
1150.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. petroleumsskatteloven § 11, besvart av finansminister	100
1151.	Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. privatskoleloven § 2-1, besvart av kunnskapsminister	101
1152.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. enklere hverdag for togpendlerne bosatt i kommunene Holmestrand og Horten, besvart av samferdselsminister	102
1153.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Stortinget sine formuleringer om at kommunene Stord, Fitjar og Bømlo skal vurderes flyttes til Vest distrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	103
1154.	Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. avvikle en helligdag, besvart av finansminister.....	104
1155.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gjenåpning av Moss lufthavn Rygge, besvart av forsvarsminister	105
1156.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. havbunnsmineraler, besvart av olje- og energiminister	106
1157.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. havvindprosjekter, besvart av olje- og energiminister.....	107
1158.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. NSMs råd for mobilbruk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
1159.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. sikkerhetssituasjonen i våre nærområder, besvart av finansminister.....	108
1160.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. fremdrift og forutsigbarhet for byggeprosjektene ved sjukehusene i henholdsvis Helse Stavanger og Helse Fonna (Haugesund og Valen), besvart av helse- og omsorgsminister.....	109
1161.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. driften ved sykehusene i Rogaland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	109
1162.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. påkjørsler av vilt på Gjøvikbanen, besvart av samferdselsminister.....	111
1163.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. dialysebehandling ved sykehuset i Eigersund, besvart av helse- og omsorgsminister	112
1164.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. den beste beskyttelsen tilgjengelig mot alvorlig influensasykdom, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
1165.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. førstegangssøkere til petroleumsfag, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	113
1166.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. klarsignal til andre byggetrinn av nytt sykehus i Stavanger, besvart av helse- og omsorgsminister	114
1167.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen E39 Ålesund -Molde, besvart av samferdselsminister.....	115
1168.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjektet Møreaksen, besvart av samferdselsminister.....	116
1169.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. 15 % økning i kliniske studier per år, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
1170.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. bevaring av ukrainske kulturminner, besvart av klima- og miljøminister	118

1171.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. digitalisering, besvart av kommunal- og distriktsminister	119
1172.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. strømutfall til mobilmastene, besvart av kommunal- og distriktsminister	120
1173.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. den lovfestede responstiden for ambulanser som ble vedtatt i 2021, besvart av helse- og omsorgsminister	121
1174.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. anskaffelsen av nye stridsvogner, til erstatning for dagens Leopard 2A4NO, besvart av forsvarsminister.....	122
1175.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. FNs vedtak i Finansieringskompakten, besvart av utviklingsminister.....	122
1176.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. proteinproduksjon til havs, besvart av fiskeri- og havminister.....	123
1177.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømstøtte, besvart av finansminister	124
1178.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. miljøløsninger ved NTNUs prosjekt for campusutvikling, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	125
1179.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. organisasjonen Anti-Corruption Foundation, besvart av utenriksminister	126
1180.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. fravær av ressurser hos Statsforvalteren i Nordland, besvart av klima- og miljøminister.....	127
1181.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. nasjonal luftfartsstrategi, besvart av samferdselsminister	128
1182.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. etablering av ambulansebasert, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
1183.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. manganskorpene, besvart av olje- og energiminister	130
1184.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. alkoholreklame, besvart av helse- og omsorgsminister	131
1185.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. regelverket som gjør at elever som deltar i undervisning kan få «ikke vurdert» på vitnemålet, besvart av kunnskapsminister.....	132
1186.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. fagskoler, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	133
1187.	Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. endringen i inflasjonsutsiktene siden august, besvart av finansminister.....	134
1188.	Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. KPI-veksten i 2023, besvart av finansminister.....	134
1189.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. deltakerlovens krav om aktive fiskere, besvart av fiskeri- og havminister.....	135
1190.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. en ny prioriteringsmelding, besvart av helse- og omsorgsminister.....	136
1191.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. skjevheter i forholdet mellom antall tips om nettovergrep mot barn og antall straffesaker opprettet i norske politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	137
1192.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. barnetrygd til ukrainske barn, besvart av barne- og familieminister.....	138
1193.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. utredningsinstruksen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	139
1194.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. detaljvarehandel på Lønnebakke næringsområde, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	139
1195.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. politiske avtaler og handelsavtaler foreligger mellom Norge og Iran, besvart av utenriksminister.....	140
1196.	Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. tollregler for overskuddsmat, besvart av finansminister.....	141
1197.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. ulovlig trafikkskoleaktivitet, besvart av samferdselsminister.....	142
1198.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, besvart av samferdselsminister.....	143

1199. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. bakgrunnen til at Vy plutselig skal få levere tilbud på hele trafikken på Østlandet, besvart av samferdselsminister.....	144
1200. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. påplussinger eller kutt som gjøres innenfor rus og psykiatri, besvart av helse- og omsorgsminister	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1051 - 1200) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1192
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1081, 1131, 1158
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1080, 1123
Bergstø, Kirsti (SV)	1055
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1051, 1098, 1137, 1169
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1186
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1062, 1124
Breivik, Ane (V)	1095, 1138, 1154, 1196
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1187, 1188
Elvenes, Hårek (H)	1107
Elvestuen, Ola (V)	1141, 1156
Farahmand, Mahmoud (H)	1194, 1195
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1189
Grotle, Olve (H)	1148
Hagerup, Margret (H)	1151
Haltbrekken, Lars (SV)	1145, 1157, 1172
Hansson, Rasmus (MDG)	1064, 1101, 1117, 1178
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	1060, 1066, 1146, 1147
Helleland, Trond (H)	1119, 1130
Hjemdal, Silje (FrP)	1109, 1128, 1184
Hoksrud, Bård (FrP)	1084, 1163, 1164, 1200
Hussein, Marian (SV)	1143
Johnsen, Tor André (FrP)	1159
Jønnes, Kari-Anne (H)	1053, 1112, 1162, 1193
Jørgensen, Geir (R)	1054, 1088, 1181
Kristjánsson, Mímir (R)	1093
Larsen, Erlend (H)	1129
Lie, Kathy (SV)	1076
Limi, Hans Andreas (FrP)	1070, 1077, 1110
Linnestad, Anne Kristine (H)	1067
Listhaug, Sylvi (FrP)	1113, 1174
Lund, Tobias Drevland (R)	1075, 1133, 1134
Lønseth, Mari Holm (H)	1118
Marhaug, Sofie (R)	1122, 1127
Martinussen, Marie Sneve (R)	1082, 1091, 1108, 1126
Melby, Guri (V)	1063, 1083
Moxnes, Bjørnar (R)	1175, 1179
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1177
Njåstad, Helge André (FrP)	1102, 1153
Nyholt, Hege Bae (R)	1135
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1182, 1198
Orten, Helge (H)	1149
Pettersen, Tage (H)	1052, 1097, 1111, 1144, 1170

Raja, Abid (V)	1065, 1092, 1185
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1079, 1125, 1150, 1171
Skjelstad, André N. (V)	1058, 1061, 1106, 1116, 1199
Steffensen, Roy (FrP)	1086, 1087, 1165, 1166
Stensland, Sveinung (H)	1094, 1160, 1161
Stokkebø, Aleksander (H)	1068, 1069, 1142
Stordalen, Morten (FrP)	1139, 1152, 1197
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1072
Sve, Frank Edvard (FrP)	1089, 1090, 1167, 1168
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1056, 1136, 1180
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1114, 1115, 1191
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1190
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1057, 1059
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1183
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1132
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1096, 1103
Westgaard-Halle, Lene (H)	1099, 1100, 1120, 1121, 1176
Wiborg, Erlend (FrP)	1074, 1140, 1155
Wold, Grete (SV)	1071, 1073, 1104, 1105
Wold, Morten (FrP)	1085, 1173
Øvstegård, Freddy André (SV)	1078

STORTINGET

Dokument 15:7

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1051

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Eg syner til mitt spørsmål Dokument nr. 15:991 (2022-2023), og ber på nytt om å få opplyst om samla netto skattepliktig formue for skatteåret 2021 (to tusen og tjueein) for dei 36 personane med nettoformue over 100 mill. NOK som flytta ut av Noreg i 2022.

Finansministeren ser ved ein inkurie ut til å ha svart på noko anna enn det eg spurde om, kan dette bli retta raskt opp?

Svar:

Tallene for 2022 viser at totalt 36 personer flyttet ut og 3 personer flyttet inn. De som ble folkeregistrert flyttet ut i 2022, hadde en netto skattepliktig formue i året før utflyttingsåret (2021) på om lag 32 mrd. kroner, hvor mer enn halvparten av beløpet skyldes én person. For de personene som flyttet ut eller inn i 2022, foreligger det ikke tall over skattepliktig formue for inntektsåret 2022. Dette vil først foreligge etter at skatten er fastsatt for 2022 i 2023. Det presiseres også at det kan komme endringer fra folkeregisteret, eller det kan komme endring i skattefastsettingen.

SPØRSMÅL NR. 1052

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 24. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren svare på hvor mye planleggingsmidlene for RV19 i Moss nå kuttes med og hva dette vil si for fremdriften av dette viktige prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Til Moss Avis sa prosjektleder Kari Floten i Statens vegvesen denne uken at:

«Planleggingen av en ny riksvei 19 går nesten som normalt. Men med litt mindre ressurser må vi gå litt saktere fram. Vedrørende mer nøyaktig framdrift, så vet jeg mer om et par uker.»

Finansavisen skrev i forrige uke at Statens vegvesen varsler at det vil bli betydelig mindre aktivitet fremover. Dette fordi planmidler i budsjettet for 2023 kuttes med 30 prosent. «Det vil bli betydelig lavere aktivitet på mange planprosjekter rundt i landet i 2023» uttalte utbyggingsdirektør i Statens vegvesen, Kjell Inge Davik til avisen.

Svar:

De økonomiske rammene for Statens vegvesens virksomhet for 2023 er lavere enn foregående år. Dette innebærer at det er mindre planmidler, noe som i sin tur vil medføre reduksjon i planaktivitet i hele landet. Videre har regjeringen signalisert en lavere investeringstakt i årene fremover enn i gjeldende NTP.

For arbeidet med kommunedelplanen for rv. 19 i Moss, vil dette kunne bety en utsettelse på noen måneder, inntil ett år. Statens vegvesen jobber med detaljering av dette. Jeg vil gjerne presisere at utsettelse av planlegging likevel ikke er det samme som utsettelse av oppstart. Statens vegvesen har flere klare prosjekter enn det er rom for å starte opp i nærmeste fremtid. Når gryteklare prosjekter, som står øverst på porteføljeprioriteringslisten til Statens vegvesen, utsettes pga. strammere økonomiske rammer, vil det ta lenger tid før prosjekter med lavere prioritering kan starte. Da er det ikke det samme behovet for å holde fullt trykk i planleggingen. Den langsiktige prioriteringen av større veiprosjekter skjer i arbeidet med NTP 2025-2036, som regjeringen vil legge frem våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 1053

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 25. januar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil utviklingen av pedagogtettheten i barnehagene utvikle seg fram mot 2030 (ber om tall for 2025, 2027 og 2030, hvor det legges til grunn en framskrivning av fødselstallene samt en videreføring av dagens nivå på utdanningskapasitet av barnehagepedagoger)?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak publisert av VG 18. januar, der Regjeringen tallfester et mål om at 60 prosent av de ansatte i barnehager skal være barnehagelærere.

Svar:

Å gi alle barn et godt barnehagetilbud er noe av det viktigste vi kan gjøre som samfunn. Regjeringen vil bekjempe ulikhet ved å investere mer i den perioden av livet der grunnlaget for utvikling, utdanning og dannelse legges. I barnehagestrategien har vi sagt at vi vil redusere terskelen for barnehagedeltakelse og holde prisen lav. For å heve kvaliteten i barnehagen, må vi prioritere at barnehagene har nok ansatte med god og relevant kompetanse. Et langsiktig mål om 60 prosent barnehagelærere er et viktig signal for hvordan regjeringen ønsker at barnehagesektoren skal utvikle seg frem mot 2030.

Vi ønsker oss flere fagarbeidere i barnehagene og vi legger samtidig til rette for at flere kan formalisere sin kompetanse mens de jobber i barnehagen, både gjennom etter- og videreutdanning, og ordningen med fagbrev på jobb. I årets statsbudsjett har vi økt tilskuddet til flere læreplasser og bedre kvalifisering og formidling til læreplass, sånn at det til sammen blir 460 millioner kroner til dette arbeidet. I barnehagestrategien har vi sagt at det skal være et mål om minst 25 prosent fagarbeidere i alle barnehager. Å ta inn flere lærlinger, og på denne måten bidra til å rekruttere barne- og ungdomsarbeidere, er et viktig tiltak for å øke andelen fagarbeidere. Barne- og ungdomsarbeiderne er en viktig yrkesgruppe i barnehagen, som også har en vesentlig rolle når det gjelder å tilrettelegge og gjennomføre det pedagogiske tilbudet for barna. På nasjonalt nivå er andelen barne- og ungdomsarbeidere på 22,3 prosent, 16,8 prosent i private barnehager mot 27,7 prosent i kommunale barnehager.

I rapporten LÆRERMOD 2019-2040 har SSB framskrevet tilbud og etterspørsel etter ulike grupper lærere. SSB har ikke tallfestet hva den faktiske pedagogtettheten i barnehagene vil være, men rapporten gir oss likevel et godt utgangspunkt for å vurdere mulighetene for å øke andelen barnehagelærere i fremtiden.

I referansebanen for barnehagelærere i LÆRERMOD fremskriver SSB store og voksende overskudd i hele fremskrivingsperioden. Gitt situasjonen i utgangsåret

2019, framskriver SSB et overskudd på hele 14 400 barnehagelærere på nasjonalt nivå i 2030. I 2025 og 2027 er overskuddet på barnehagelærere fremskrevet til henholdsvis 8 400 og 11 000. Til sammenligning mangler det i dag om lag 8 000 barnehagelærere for å oppnå en barnehagelærandel på 60 prosent på nasjonalt nivå. Det er samtidig viktig å understreke at SSBs framskrivninger er sensitive for forutsetningene som legges til grunn, slik som antakelser om fødselstall, innvandring, hvor mange som fullfører barnehagelærerutdanningen og hvor mange som forblir i yrket. Det vil derfor være usikkerhet knyttet til det fak-

tiske behovet for barnehagelærere, særlig om vi ser litt lengre frem i tid.

SSBs rapport antyder at det kan være et betydelig rom for å øke andelen barnehagelærere i årene som kommer. Det er viktig at vi i fellesskap forsøker å utnytte dette rommet når vi har muligheten. Hvis ikke risikerer vi at barnehagelærere heller går over til andre yrker. Målet om å jobbe for at barnehagelærere skal utgjøre minst 60 prosent av grunnbemanningen er derfor en naturlig og langsiktig målsetting for å heve kvaliteten på barnehagetilbudet mot 2030.

SPØRSMÅL NR. 1054

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 23. januar 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim

Spørsmål:

Hva har utviklingsministeren gjort for at de bøndene som har mista rettighetene til å dyrke jorda si i Mosambik på grunn av Green Resources' furu- og eukalyptus-plantasjer, får rettighetene sine tilbake, og hvilke kontroll- og oppfølgingsrutiner har blitt innført for å sikre at Norfund ikke finansierer organisasjoner med lignende praksis framover?

BEGRUNNELSE:

NRK beskrev 15. januar i år hvordan det norske selskapet Green Resources, som staten gjennom Norfund har investert over en halv milliard i, har opprettet plantasjer i Mosambik og andre land, som har ført til at lokale bønder har mistet retten til å dyrke jord og dermed sikre seg og sin familie et levebrød. Plantasjene ble anlagt for mer enn ti år siden, og nesten like lenge har lokale bønder, som Alifa Aide, kjempet for å få tilbake bruksretten til jorda de hadde før Green Resources anla plantasjene sine. Alifa Aide var sammen med mosambiske bonde- og miljøorganisasjoner i Norge i 2017 og hadde møter med blant annet Norfund. De har fremdeles ikke fått tilbake rettighetene til å dyrke jord i nærheten av der de bor, noe som fører til at Aide i dag må reise langt fra familien sin for å dyrke mat.

Da Green Resources var på randen av konkurs, gikk Norfund inn som eier i selskapet, med krav om at selskapet på ansvarlig vis skulle gi fra seg bruksretten til mesteparten av landområdene i Mosambik, ifølge NRK. Norfund har siden investert mer i selskapet, som igjen gjør Norfunds ansvar for konsekvensene av Green Resources

større. Det er nå mange år siden Norfund har blitt gjort oppmerksom på konsekvensene av plantasjer Green Resources og lignende selskaper har gjort.

Svar:

Norfund er et statlig fond, hvor Utenriksdepartementet og jeg som statsråd er ansvarlig for eierstyringen. Selv om departementet bevilger midler til fondet og utformer gjeldende rammebetingelser, er det fondet selv som foretar de konkrete investeringsbeslutningene. Rollefordelingen mellom eier og fondet innebærer at det er styret og ledelsen i Norfund som har ansvaret for driften av fondet.

Norfund har informert meg om at da de sammen med sin finske søsterorganisasjon Finnfund kom inn på eiersiden i Green Resources i henholdsvis 2018 og 2019, krevde de at selskapet måtte gi fra seg bruksretten til store deler av landområdene. Dette skal nå i hovedsak være gjennomført i Mosambik. Norfund har også informert meg om at de gjennom eierskapet har styrket selskapets evne til å ivareta høye standarder på miljø og sosiale forhold.

Skogsdrift i Mosambik kan bidra til å skape tiltrengte arbeidsplasser, gjøre landet i stand til å produsere tømmer selv, og bidra til å redusere avskogingen i landet. Nasjonale og lokale myndigheter i Mosambik har lagt til rette for skogbruk ved å gi rettigheter til slik drift. Norfund har informert meg om at ingen har mistet permanente gårder, men størrelsen på områdene småbønder har tilgang på til å dyrke, har blitt noe redusert.

I henhold til den statlige eierstyringen er det styrets ansvar å sikre at et selskap drives forsvarlig. Som eier for-

venter jeg at Norfund arbeider systematisk med ansvarlig virksomhet og gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med regjeringens eierskapspolitikk. Videre er det nedfelt i Norfunds vedtekter paragraf 3.13 at:

Norfund skal gjennom sin virksomhet bidra til å styrke satsningen på god eierstyring og virksomhetsledelse, ivaretagelse av miljøet samt fremme av arbeidsmiljø og

arbeidsvilkår minst i tråd med landets lover og med vedtatte internasjonale konvensjoner og prinsipper.

Norfund har informert meg om at investeringen i Green Resources har vært et krevende engasjement for dem over mange år. Jeg har ellers merket meg at Norfund har uttalt at de ikke ville gjort en lignende investering i dag.

SPØRSMÅL NR. 1055

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 25. januar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for og konsekvensene av forsinkelsene i Navs IT-prosjekt «Prosjekt 3» og hvilke grep vil statsråden ta for å sikre kortere behandlingstid på søknader om sykepenger?

BEGRUNNELSE:

Klassekampen har på nyåret kunnet fortelle om forsinkelser på et IT-prosjekt i Nav, og at kostnadsrammen som ble fastsatt til 872 millioner kroner er brukt opp. Dette har blant annet ført til svært lang saksbehandlingstid ved klager på avslag fra Nav om sykepenger, noe som har gjort at folk har havnet i en krevende økonomisk situasjon. Enkelte har pådratt seg kredittgjeld som følge av dette. Ifølge Klassekampen står 3400 nordmenn i kø for å få behandlet sakene sine, og at 500 av disse har ventet i over ett år. Prosjektet skulle føre til innsparinger i Navs budsjetter allerede fra 2022, men ettersom midler til Prosjekt 3 ble avsluttet i 2022 må Nav bruke av egne driftsbudsjetter for å fullføre IT-prosjektet. Dette kan i ytterste konsekvens gå utover andre tjenester i Arbeids- og velferdsetaten. I Klassekampen den 11. januar opplyser statsråden om at det vil ta flere år før endelig sluttdato for prosjektet, uten å videre opplyse om nærmere oppfølging og kontroll fra politisk ledelse i departementet. Når økonomisk gevinst i tillegg tas ut før oppdraget er realisert, må det gjøres rede for hva dette går på bekostning av og hvilke grep som tas for å bøte på situasjonen.

Svar:

Først vil jeg si at det er uheldig at ny sykepengeløsning i Prosjekt 3 i IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten ikke er ferdigstilt innen utgangen av 2022. Det betyr

for det første at mange sykepengesaker fortsatt må behandles med mye manuell saksbehandling i gammel løsning, dvs. i Infotrygd. For det andre betyr det at kostnadene ved å ferdigstille sykepengeløsningen blir høyere enn antatt ved oppstarten av prosjektet i 2019.

Som departementet opplyste om i Prop. 1 S (2022-2023), ble Prosjekt 3 avsluttet i 2022 innenfor den kostnadsrammen på 872 mill. kroner som var bevilget, men det gjenstår fortsatt arbeid for å kunne behandle alle sykepengesaker i ny sykepengeløsning. Prosjektet har før det ble avsluttet levert ferdig nye løsninger for stønad ved pleie av syke barn, pleie av nærstående, opplæringspenger, barnetrygd og stønad til enslig mor eller far. Disse løsningene gir nå gevinster både for brukere og for NAV. For sykepenger er det utviklet en ny løsning som nå kan behandle om lag 36 pst. av de om lag 3,5 millioner søknader etaten mottar i året. Av kostnadsrammen på 872 mill. kroner til Prosjekt 3 er om lag 367 mill. kroner benyttet til sykepengeløsningen.

Som representanten påpeker, er saksbehandlingstiden for å behandle en klage på et vedtak om sykepenger 52 uker i førsteinstans (NAV Arbeid og Ytelser). I klageinstans er ventetiden nå 12 uker. Dette er absolutt ikke bra nok, og etaten har forsikret meg om at det umiddelbart settes inn tiltak for å redusere saksbehandlingstiden så raskt som mulig.

Årsaken til den lange ventetiden på klagebehandling på sykepenger er i første rekke at Arbeids- og velferdsetatens drift fremdeles er preget av ettervirkningene av koronapandemien. Under pandemien stod Arbeids- og velferdsetaten i en situasjon med historisk store mengder med søknader. I tillegg var det som følge av pandemien en rekke nye oppgaver som følge av midlertidige endringer i regelverk. Den krevende situasjonen ble forsterket ved at effektiviteten i saksbehandlingen ble redusert som

følge av innføring av nye systemløsninger. Det resulterte i at etaten måtte prioritere sin kapasitet til å behandle nye søknader om sykepengesaker fremfor klagebehandlingen. Dette har dessverre medført et stort etterslep og lange saksbehandlingstider på klagesaker. Søknader som gjelder sykemeldte arbeidstakere er blitt prioritert for å sikre at de som søker om sykepenge ikke står uten penger. I disse sakene er saksbehandlingstiden nå tilnærmet normalisert.

Arbeids- og velferdsetaten har orientert meg om at det fortsatt gjenstår arbeid med å videreutvikle funksjonalitet før alle sykepengesaker kan behandles i nytt system. Årsaken til at dette har tatt lengre tid enn planlagt, skyldes at kompleksiteten i å automatisere sykepengereguleringen er større enn det man la til grunn i 2018. Videre har de ekstra utviklingsoppgavene NAV fikk under koronapandemien påvirket arbeidet. Kostnadene ved gjenstående arbeid vil Arbeids- og velferdsetaten nå dekke innenfor rammene av det budsjettet de hvert år setter av til digitaliseringstiltak. En konsekvens av at utviklingen av sykepengeløsningen tar lenger tid, er at etaten må skyve på enkelte andre digitaliseringstiltak de ønsker å prioritere.

Etaten opplyser nå at de i sine foreløpige anslag setter av ca. 29 mill. kroner i 2023 til videreutvikling av sykepengeløsningen. Direktoratet vurderer at det da vil være mulig å ferdigstille funksjonalitet for direkte utbetaling til arbeidstakere, slik at om lag 70 pst. av sakene vil kunne behandles i løsningen innen utgangen av 2023. De sakene som ennå ikke kan behandles i ny løsning, vil i mellomtiden bli behandlet på samme måte som tidligere i det gamle systemet Infotrygd.

Arbeids- og velferdsdirektoratet arbeider nå med å kvalitetssikre fremdriftsplanen for sykepengeløsningen. Det er fortsatt usikkert hvor raskt og til hvilken kostnad etaten kan ferdigstille en løsning for gjenstående saker til bl.a. selvstendig næringsdrivende og frilansere. Det vil ikke minst avhenge av i hvor stor grad løsningen for arbeidstakere i neste omgang kan gjenbrukes til de gjenstående sakstypene. Det er derfor ikke mulig å si hvor lang tid det vil ta før alle saker kan tas inn i ny løsning. Direktoratet har varslet at det kan ta noen år før alle sakstyper er i ny løsning. Departementet vil ha tett dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om fremdriften og konsekvensene av forsinkelsene.

Ettersom etaten fortsatt må behandle mange av sykepengesakene i den gamle løsningen Infotrygd, vil gevinstene som følge av høy automatiseringsgrad i ny løsning bli forskjøvet i tid. Systemer som innebærer så høy automatiseringsgrad, gir betydelige gevinster, ikke minst for arbeidsgivere og personbrukere. Samtidig erfarer etaten at de nye løsningene også er mer kostnadskrevenne å forvalte /vedlikeholde enn de gamle systemene, ettersom langt mer av saksbehandlingen er innebygd i systemene. Dette betyr både mindre manuelt arbeid og større grad av likebehandling og rettssikkerhet for brukerne.

For å unngå at nye systemer raskt blir utdatert og/eller at det må foretas nyinvesteringer etter noen år, har direktoratet erfart at det er behov for å bruke et høyere årlig beløp på forvaltning/vedlikehold av løsningen enn det som lå inne i de opprinnelige estimatene. I følge Arbeids- og velferdsetaten er dette en utvikling man ser i ikt-prosjekter generelt, ikke bare i dette prosjektet. Sammen med de andre løsningene som allerede er ferdigstilt i Prosjekt 3, er likevel målet at investeringen etter hvert vil gi en årlig netto budsjettgevinst for etaten. Ettersom det fortsatt er usikkert hvor store kostnadene vil være til å ferdigstille og forvalte løsningene, er det imidlertid usikkerhet knyttet til dette.

Jeg forventer nå at etaten iverksetter tiltak for å få ned den lange saksbehandlingstiden på klagebehandling på sykepenge. Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at de nå forsterker bemanningen. Videre endrer de arbeidsprosessen slik at saker raskere blir oversendt fra NAV Arbeid og ytelse til Klageinstansen. For å sikre at sykemeldte i en akutt situasjon prioriteres, vil etaten videreføre ordningen med å svare ut disse sakene innen få dager.

På bakgrunn av den lange saksbehandlingstiden på klagesaker, har jeg bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om en redegjørelse av saken for å få en oversikt over forventet utvikling av sykepengeløsningen og hvilke konkrete tiltak som iverksettes for å få ned saksbehandlingstiden for klagesaker. Dette er noe jeg vil følge nøye i dialogen fremover.

SPØRSMÅL NR. 1056**Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 25. januar 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan har fordelingen av investeringene til Statkraft vært for vindkraft, vannkraft og solkraft, fordelt mellom Norge og andre land, de siste fem årene (2018-22), og hvordan vil fordelingen av investeringer i fornybar energi mellom Norge og utlandet være for Statkraft de kommende tre årene?

BEGRUNNELSE:

Statkraft skriver i en pressemelding 17. januar:

“Statkraft and Copenhagen Infrastructure Partners team up to develop 2.2 GW of offshore wind in Ireland.”

Det er positivt for Statkraft at de finner gode prosjekter i utlandet, som en av Europas største kraftaktører.

Samtidig peker nylige rapporter fra DNV, PWC og Thema på at vi trenger investeringer i omtrent 50 TWh ny fornybar kraftproduksjon i Norge frem mot 2030, i tillegg til investeringer i økt effekt gjennom oppgradering av vannkraften. Dette er avgjørende for å opprettholde kraft- og effektoverskudd, holde strømprisene relativt lave, lykkes med ny grønn industri og verdiskaping, og å nå klimamålene.

Statkraft er den største aktøren på kraftmarkedet i Norge. Investeringene i utlandet er viktige for selskapet og gir viktig kompetanse for fremtidige prosjekter i Norge også. Likevel fremstår investeringene i Norge å være mer begrenset, særlig investeringer i vannkraft i Norge til tross for behov for oppgradering av aldrende anlegg og ikke minst et stort behov for mer fornybar produksjon og effekt. På denne bakgrunn bes statsråden svare på hvordan fordelingen av investeringene til Statkraft her vært for vindkraft, vannkraft og solkraft, fordelt mellom Norge og andre land, de siste fem årene (2018-22), og hvordan fordelingen av investeringer i fornybar energi mellom Norge og utlandet vil være for Statkraft de kommende tre årene.

Svar:

Selv om Statkraft har bygd opp en omfattende virksomhet utenlands, er det fortsatt den norske virksomheten som er kjernen i selskapet. Målet i kraftproduksjon utgjør den norske virksomheten 2/3 av selskapets samlede virksomhet. Statkraft er den klart største produsenten av både vannkraft og vindkraft i Norge.

Ifølge Statkraft har selskapet i årene 2018–2021 investert henholdsvis 3,6, 4,3, 4,6 og 3,3 milliarder kroner i

Norge. I denne perioden bygget selskapet Fosen-prosjektene, og dette utgjorde rundt halvparten av investeringene de tre første årene av denne perioden. Det ble ikke gjennomført større vindkraftinvesteringer i 2021. Vannkraftinvesteringene var på i overkant av 1,9 milliarder kroner årlig i perioden. Disse var i hovedsak knyttet til reinvesteringer i selskapets eksisterende anlegg (utskifting av turbiner, generatorer, transformatorer, damrehabiliteringer mm.). Dette er tiltak som bidrar til at anleggene vil være en viktig del av norsk infrastruktur i mange år framover. Statkraft har så langt ikke investert i solenergi i Norge. I tillegg til kraftproduksjon har selskapet investert i blant annet i ladetjenester for elbiler og utbygging av nett (gjennom datterselskapet Skagerak Nett). Tall for 2022 er ikke klare, men selskapet gir uttrykk for at det har videreført investeringer i eksisterende kraftverk og åpnet to nye.

Utenfor Norge var ifølge Statkraft investeringsnivået i fornybar kraftproduksjon økende i perioden fra 2018 til 2021, fra 1,5 milliarder kroner i 2018 til 4,2 milliarder kroner i 2021. Vannkraftinvesteringene utenlands økte fra 1,3 milliarder kroner i 2018 til 1,6 milliarder kroner i 2021. Det meste av veksten i investeringsnivået utenfor Norge er knyttet til sol- og vindkraftverk. I 2021 utgjorde vindkraft 1,7 milliarder kroner, mens solenergi utgjorde om lag 900 millioner kroner. Tall for 2022 er ikke klare, men selskapets aktivitet innen solenergi var betydelig høyere enn i 2021.

Fordelingen mellom Norge og andre land bør sees i lys av at en vesentlig andel av sol- og vindprosjekter helt eller delvis blir solgt før eller etter ferdigstilling, slik at kapitalen blir frigjort. For norsk vannkraft gjøres det ikke slike nedslag, og satsingen på norsk vannkraft utgjør derfor reelt sett en større andel av selskapets langsiktige satsing enn det investeringstallene viser.

I Statkrafts strategi, som ble besluttet av styret i selskapet våren 2022, viser selskapet til at det legges opp til omfattende og økende aktivitet i Norge, som vil gi viktige bidrag til å styrke den norske energi- og effektbalansen. Dette inkluderer en økning i selskapets investeringsprogram for norsk vannkraft, gjennomføring av flere store effektoppgraderinger og satsing på vindkraft både på land og til havs. Tidkrevende planleggings- og konsesjonprosesser gjør at en viktig del av disse investeringene vil komme etter 2025.

I perioden 2023–2025 forventer Statkraft investeringer på om lag 6–8 milliarder kroner årlig i Norge, hvorav 2,5–3 milliarder kroner forventes å være knyttet til reinvesteringer i norsk vannkraft. Det øvrige vil være knyttet til

fjernvarme, nett (datterselskapet Skagerak Energi) og ladetjenester for elbiler.

I perioden 2023–2025 planlegger Statkraft samlede årlige investeringer på i gjennomsnitt om lag 20 milliarder kroner. Også her bør tallene forstås i lys av at selskapet utenfor norsk vannkraft vil selge seg ned i prosjekter før eller etter ferdigstillelse. Nedsalgene skjer hovedsakelig i den internasjonale virksomheten. Investeringene i norsk vannkraft har derfor større betydning for selskapets lang-

siktige utvikling enn det investeringstallene viser. Den kapitalen som frigjøres gjennom nedsalg, vil styrke selskapets kapasitet for videre investeringer. En vesentlig del av investeringene utenfor Norge gjøres i Europa. Foruten å bidra til norsk verdiskaping og fornybar kompetanse bidrar dette til å styrke Europas energiforsyning. Mer fornybar energi vil bidra til styrket forsyningsikkerhet og lavere priser i våre naboland og dermed også i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1057

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 25. januar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Utenriksministeren fremholder at dialog med iranske myndigheter er viktig, og at dette fremmes blant annet gjennom kontakt med ambassadene. Hittil har imidlertid ikke dialog hatt noen effekt på Irans politikk, og situasjonen blir stadig verre.

Har regjeringen vurdert å utvise den iranske ambassadøren og tilbakekalle den norske ambassadøren til Iran, og under hvilke omstendigheter vil en slik beslutning kunne bli fattet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Utenriksministerens svar (datert 11.01.2023) på skriftlig spørsmål fra undertegnede. Her kommer det frem at Norge engasjerer seg for å opprettholde atomavtalen JCPOA og å forbedre menneskerettighetssituasjonen i Iran gjennom dialog. Det refereres til at det er avholdt flere samtaler med Irans ambassadør til Norge, og at den norske ambassaden i Teheran leverer «tydelige budskap til iranske myndigheter». Det refereres også til at Norge benytter det multilaterale systemet slik som FN, for å fremme sine synspunkter. Dette er vel og bra. Imidlertid er inntrykket at dette ikke har noe innvirkning på regimet i Iran. Tvert imot blir situasjonen stadig mer alvorlig. Det vises til økende iransk støtte til Russlands brutale krigføring i Ukraina, til økt kjernefysisk aktivitet, og stadig undertrykkelse av grunnleggende menneskelige friheter internt i Iran. Arrestasjoner, tortur og henrettelser fortsetter. Det vil være naturlig at sterkere virkemidler benyttes om den dypt bekymringsfulle utviklingen ikke snur, og om fortsatt dialog synes nytteløs. Det bes derfor

om en vurdering av nytten ved fortsatt diplomatisk samkvem fremover.

Svar:

Som representanten påpeker, og som jeg understreket i mitt svar til skriftlig spørsmål fra representanten 11. januar i år, er situasjonen i Iran er dypt foruroligende. Norge fordømmer Irans voldsbruk mot fredelige demonstranter og henrettelser av personer som er arrestert i forbindelse med demonstrasjonene. Vi oppfordrer derfor Iran til å stanse bruk av dødsstraff og til å respektere menneskerettighetene.

Dette ble senest tatt opp med Irans ambassadør da han ble innkalt til UD 10. januar 2023. I møtet gjentok Utenriksdepartementet at det som nå skjer i landet er helt uakseptabelt og må stanse. Iran ble spesifikt oppfordret til umiddelbar stans i henrettelsene.

Demokratiet er under press i stadig flere land. Antallet autoritære, illiberale regimer vokser. Det går ut over ytringsfriheten, den frie pressen forsvinner og sensur innføres. Vi ser at frivillige organisasjoner knebles, kvinner diskrimineres, skeive trakasseres og at menneskerettighetsforsvarere fengsles.

Norge har sluttet seg til alle EUs sanksjoner og listeføringer mot Iran under tiltaksregimet rettet mot alvorlige menneskerettighetsbrudd i Iran. Jeg mener samtidig at fravær av kontakt med Iran vil kunne gjøre situasjonen i landet enda verre.

Det er ikke nå aktuelt å hjemkalle norske diplomater fra Teheran. Dette vil redusere muligheten til å følge situasjonen lokalt og formidle norsk syn til iranske myndigheter. Det å stenge døren for land vi er uenige med er

ikke denne regjeringens linje. Jeg vil heller ikke spekulere i hypotetiske situasjoner som ville gjøre det nødvendig å utvise iranske diplomater fra Norge.

At vi snakker sammen, betyr ikke at vi anerkjenner deres politikk eller legitimerer deres verdier. Vi må snakke med dem vi er uenige med. Vi må vise hva vi står for, uten å gå på akkord med våre egne prinsipper.

Derfor vil vi sammen med likesinnede land fortsette å engasjere oss for en bedre menneskerettighetssituasjon i Iran. Dette gjør vi ved å snakke med myndighetene, forhandle i FN og å bruke så mange anledninger som mulig til å uttrykke støtte til de som blir rammet.

SPØRSMÅL NR. 1058

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 23. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden forsikre seg om at alle pasienter ved St. Olavs Hospital får forsvarlige helsetjenester fremover og hvilken plan har statsråden for å bistå sykehuset særskilt i tiden fremover?

BEGRUNNELSE:

I et nylig stilt spørsmål til statsråden uttrykker jeg stor bekymring, både for den økte faren for pasientene, men også det store effektivitetstapet som nå kommer som følge av den svært dårlige starten for innføringen av Helseplattformen. Det er flere ansatte som har tatt til orde for å gå tilbake til gammelt journalsystem i påvente av rettelser i det nye systemet for å sikre pasientene. Andre igjen mener det nye systemet har et felles brukergrensesnitt som er fullstendig utdatert og tar til orde for at gammelt system fungerer bedre og er tryggere for pasientene. De mener derfor at Helseplattformen bør skrotes i sin helhet. Hvorvidt det er tilfelle har ikke undertegnede kompetanse til å mene så mye om, men jeg er bekymret over det jeg leser og over belastningene de ansatte nå jobber under.

Merutgiftene til St. Olavs Hospital er mangfoldige millioner daglig. Svakheterne med det nye systemet har fått og får store konsekvenser for pasienter og ansatte. Tillitsvalgte sender bekymringsmeldinger blant annet om at trykkløsheten til ansatte om å gi forsvarlige tjenester forvitrer. En overlege skriver:

«Eg er over 50 år, og har vore lege i halvparten av livet mitt. Eg liker å tenkje på meg sjølv som ein erfaren, trygg og omsorgsfull lege. Det har eg vore fram til no. No er tryggleiken borte».

Denne ekstraordinære situasjonen for St. Olavs Hospital krever ekstraordinær innsats og jeg er spent på statsrådets plan for å sikre forsvarlige tjenester.

Svar:

Jeg legger til grunn at Helse Midt-Norge RHF som eier St. Olavs hospital HF, sammen med sykehuset, gjør en kontinuerlig vurdering av situasjonen i forbindelse med innføringen av Helseplattformen. Pasientsikkerheten må ivaretas.

Det er et omfattende arbeid som nå gjøres i Helse Midt-Norge, og man må både finne praktiske løsninger og ivareta forsvarlige helsetjenester parallelt. Dette kan bare gjøres lokalt i et samarbeid mellom fagfolk. Jeg har imidlertid fulgt situasjonen tett etter at man startet innføringen av Helseplattformen, og hadde senest 17. januar et møte med styreleder og administrerende direktør i Helse Midt-Norge RHF hvor jeg blant annet ble orientert om situasjonen ved St. Olavs hospital HF. De er åpne på at utfordringene ved sykehuset innen enkelte fagområder har vært større enn forventet, men samtidig er det også iverksatt en rekke tiltak og satt inn betydelige ressurser for å intensivere arbeidet med feilretting og optimalisering av løsningen. Helse Midt-Norge RHF opplyser at de allerede ser effekt av disse tiltakene.

Avslutningsvis vil jeg uttrykke en stor forståelse for at situasjonen er krevende for de ansatte. Det blir viktig at sykehuset gjør det de kan for at belastningen ikke blir større enn nødvendig, og at det opprettholdes et godt arbeidsmiljø. God pasientsikkerhet og godt arbeidsmiljø er to sider av samme sak.

SPØRSMÅL NR. 1059**Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 27. januar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren redegjøre for hva som er Norges syn på Irans revolusjonsgarde (IRGC), og om ytterligere sanksjoner vurderes?

BEGRUNNELSE:

Revolusjonsgarden (Islamic Revolutionary Guard Corps, IRGC) er en svært viktig støttespiller for det iranske regimet, og ble opprettet av Khomeini i 1979 for å forsvare den iranske islamistiske revolusjonen fra indre og ytre fiender. IRGC har inntatt en betydelig rolle i Iran, både politisk, økonomisk og militært. En av underorganisasjonene er Quds-styrken, som er ansvarlig for Revolusjonsgardens utenlandsoperasjoner og er kjent for å bidra militært og økonomisk til en rekke militante grupper, slik som Hizballah i Libanon, i Afghanistan, Palestina og Syria. IRGC kontrollerer også Basij-militsen, som aktivt angriper fredelige demonstranter i Iran. IRGC er tett knyttet opp mot den sittende iranske regjeringen. Både utenriksministeren og innenriksminister Ahmad Vahidi - som også leder landets sikkerhetsråd - har sterke bånd til IRGC. Sistnevnte, som bl.a. er ansvarlig for innenriks orden og sikkerhet i Iran, har en høy militær grad i IRGC og er tidligere leder for Quds-styrken. Han er ettersøkt av Interpol for å ha stått bak bombingene av det jødiske senteret i Buenos Aires i Argentina i 1994, der 85 mennesker ble drept. USA har erklært IRGC som en terrororganisasjon, og Storbritannia vurderer det samme. EU har allerede sanksjoner mot enkeltpersoner tilknyttet IRGC, og vurderer ytterligere sanksjoner. I følge Iran International ønsker flere europeiske politikere, herunder Europakommisjonens president Ursula von der Leyen, å klassifisere IRGC som en terrororganisasjon.

Svar:

Som representanten påpeker spiller Revolusjonsgarden (Islamic Revolutionary Guard Corps, IRGC), en betydelig politisk og økonomisk rolle i Iran. IRGC har også hatt en sentral rolle i de iranske myndighetenes brutalitet i møte med iranske demonstranter i forbindelse med protestene som startet høsten 2022. Flere personer og enheter med tilknytning til IRGC er blitt listeført under EUs sanksjonsregime for Iran som følge av dette.

Norge har sluttet seg til alle EUs sanksjoner og listeføring mot Iran under tiltaksregimet rettet mot alvorlige menneskerettsbrudd i Iran. Mange personer

fra IRGC er derfor allerede listeført i henhold til Forskrift om sanksjoner og tiltak mot Iran.

EUs Utenriksråd vedtok 23. januar en fjerde sanksjonspakke under tiltaksregimet for brudd på menneskerettighetene i Iran. Ytterligere 37 iranske tjenestemenn og enheter blir nå listeført. De får blant annet verdiene sine i Europa fryst og visumforbud. Dette er enda en reaksjon fra EU på situasjonen i Iran og de iranske myndighetenes brutalitet i møte med demonstranter.

Norge har sluttet seg til de tre forutgående sanksjonspakkene fra EU knyttet til Irans menneskerettsbrudd. Vi vil vurdere tilslutning til denne fjerde pakken med restriktive tiltakene så snart vi får den formelle invitasjonen av EU.

Jeg har notert meg at noen land i EU og EU-parlamentet har tatt til orde for å listeføre hele Revolusjonsgarden under EUs generelle sanksjonsregime rettet mot personer, grupper og enheter involvert i terrorhandlinger. Jeg forstår EUs utenrikssjef Josep Borrells uttalelser fra 23. januar dithen at dette ikke vil være aktuelt for EU å vurdere før formelle juridiske prosedyrer for listeføring under dette sanksjonsregimet eventuelt er gjennomført.

Det som skjer i Iran er svært alvorlig. Undertrykkningen og brudd på menneskerettighetene må stanse. Vi vil fortsette å vurdere norsk tilslutning til nye sanksjoner under tiltaksregimet for alvorlige menneskerettsbrudd i Iran, dersom EU vedtar det, på samme måte som tidligere.

SPØRSMÅL NR. 1060**Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 23. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan helseministeren garantere at arbeidet med overvåkning av og beredskap mot resistente mikrober vil vernes, og styrkes i årene som kommer?

BEGRUNNELSE:

FHI får dramatiske kutt i finansieringen, som vil gjøre det svært lite sannsynlig at bevilgningene vil strekke til for å opprettholde alle lovpålagte oppgaver. Særlig kritisk er det at man risikerer kutt i sporing og overvåkning av antibiotikaresistente bakterier.

FHI har som en del av sine lovpålagte oppgaver å helgenomsekvensere, overvåke og spore flere nøkkelmikrober som har stor belastning for samfunnet. De har også stått for metodeutvikling, vært sentrale i fagutvikling, bistått sykehus faglig og med prøvehåndtering, og utbruddshåndtering nasjonalt, i tillegg til internasjonal koordinering mot ECDC og WHO.

Det er kanskje noe av det viktigste vi står ovenfor som medisinsk problemstilling i dag. Og også dessverre noe av det mest forsømte. I Europa dør flere titusen hvert eneste år av infeksjoner fra resistente mikrober, og nylig kom det anerkjente Institute of Health Metric and Evaluation med en ny studie av sykdomsbyrden fra resistente mikrober. De estimerer at mellom 1,27 og 4,5 millioner mennesker dør av dette årlig. I Norge er problemet relativt sett fortsatt lite, med bare noen titalls dødsfall hvert år. Likevel mener eksperter det bare er et spørsmål om tid før den globale situasjonen også vil innhente oss her i Norden.

Da må våre helse-systemer være forberedte. Vi må satse på helseberedskapen. Det ville være fullt mulig å fryse nedskjæringene mest mulig i påvente av en justering i revidert nasjonalbudsjett, og heller hatt en langsiktig plan for de neste årene der vi gradvis kan omstille helseberedskap-sarbeidet til en ny hverdag uten å utradere ekspertmiljøene vi har bygget opp.

Kuttene rammer også store deler av virusberedskapen, både covid og alle andre virus. Det er så mye luftveisvirus i omløp nå at deler av vestre viken er gått i gul beredskap grunnet kapasitetsproblemer. Det vil ta flere år før viruspidemiene er tilbake i gamle mønstre. Norge er det eneste landet i Europa som nå kutter i helseberedskapen. Det kan vise seg å være et skjebnesvangert valg for helsesektoren og landets beredskap forøvrig.

Svar:

Antimikrobiell resistens (AMR) er en økende trussel både i Norge og globalt. Dette er noe som jeg tar veldig alvorlig og er en problemstilling som er nevnt eksplisitt i Hurdals-plattformen. Mens nivået av resistens blant mikrober funnet hos Norske pasienter er relativt lavt i verdenssammenheng, er dette ikke noe vi vil skal øke ytterligere og jeg forstår at resistente mikrober allerede har vært årsaken til flere uønskede hendelser blant norske pasienter.

I Hurdalsplattformen står det at vi skal utvikle vår nasjonale strategi mot AMR. Norges nasjonale strategi og relaterte handlingsplaner er grunnmuren for hvordan vi tenker å bremse utviklingen i Norge og bidra til redusert resistens også på verdensbasis. For å kunne være effektiv må tiltakene være rettet mot alle aspekter av samfunnet; humanhelse, dyrehelse og miljø, det såkalt en-helse-perspektivet.

Mange virksomheter i helseforvaltningen opplever at de er i en vanskelig økonomisk situasjon, både de som har fått midlertidige midler til pandemihåndtering og andre. Budsjettene er stramme innen alle områder. Bevilgningsøkningen til Folkehelseinstituttet (FHI) har vært midlertidig, og etaten må innrette aktiviteten slik at den kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer. Vi har bedt FHI sikre godt fungerende beredskaps-systemer, dette inkluderer overvåkning av resistente bakterier. Dessuten har både FHI og hele helsetjenesten lært mye i løpet av pandemien.

Jeg har fått tilslutning fra regjeringen til å starte arbeidet med utvikling av en ny strategi mot AMR, som et tverrsektorielt samarbeid. Dette er tiden for krevende prioriteringer og strategien er et viktig verktøy i den forbindelse. Vi forventer at FHI skal fortsette med sitt viktige arbeid med AMR, inkludert overvåkning, i samarbeid med flere andre aktører i Norge. Overvåkning av AMR foregår på nasjonalt nivå ved FHI og ved Norsk overvåkingsprogram for antibiotikaresistens i mikrober fra for, dyr og næringsmidler (NORM/NORM-Vet), samt i landets helseforetak. Vi forventer at revidert strategi skal bygge på disse velfungerende systemene. Det arbeides også med å utrede hvordan vi best bruker FHIs ressurser inn i overvåkning, genotyping og epidemiologi – noe som kan betyr enda bedre beredskap.

Videre ser vi på viktigheten av flere andre tiltak som kan bidra til redusert byrde av AMR i Norge. Vaksinasjon er ikke bare effektivt mot influensa og covid-19, men kan også hjelpe i kampen mot AMR ved å redusere luftveisinfeksjoner som trenger sykehusinnleggelse. FHI har også

utviklet en ny app for bedre håndhygiene og har et tett samarbeid med de regionale kompetansesentrene for smittevern, antibiotikasenteret for primærmedisin og den nasjonale kompetansetjenesten for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten. Disse elementene er viktig deler av en helhetlig strategi. Vi har gode systemer på plass sammenliknet med andre land og jeg mener vi kan bygge på

vår erfaring de siste årene for å utvikle bedre overvåkning av AMR.

Jeg takker for spørsmålet og er enig i at tiltak mot AMR er noe må prioritere fremover. Jeg har full tillit til at FHI fortsetter å bidra inn AMR-arbeidet, og at dette i kombinasjon med alle andre tiltak innen dette området skal kunne bremse økningen av antimikrobiell resistens.

SPØRSMÅL NR. 1061

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 30. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Gjør det inntrykk på statsråden å se hvordan eldre som føler seg utrygge med et klart behov for en sykehjemsplass eller stabile faste ansatte i hjemmesykepleien ikke får det, og hvordan vil statsråden følge opp kommunene slik at lovens krav om forsvarlige tjenester etterlevs, samt at verdighetsgarantien blir oppfylt?

BEGRUNNELSE:

I Brennpunkt 18.01.23 får vi et sjeldent innblikk hos noen eldre personer og deres pårørendes kamp for en verdig eldreomsorg. Det kommer tydelig frem at de eldre og pårørendes selv mener det er helt nødvendig med tettere oppfølging fra kommunen, eksempelvis en sykehjemsplass. Kommunen har vurdert at de kan gi tilstrekkelig omsorg gjennom hjemmetjenesten og har ikke innvilget opphold i sykehjem. Dette til tross for blant annet langt fremskreden demens og at vi tydelig kan se i dokumentaren den forvirring som er hos den eldre som i løpet av et par uker må forholde seg til over 20 forskjellig medarbeidere. I Norge har vi en garanti som sier at eldre skal få bestemme selv over eget liv og ha en verdig alderdom. I garantien står det også at de som ønsker det skal få bo sammen. Dette syndes det mot i flere kommuner. Flere eldre som har et klart behov for sykehjemsplass og ytrer ønske om en plass blir ikke hørt. Deres opplevelse av utrygghet synes ikke å vektlegges tilstrekkelig. Eldre skal motta ha et verdig tjenestetilbud som er tilpasset den Eldres individuelle behov. For noen vil det være både ønskelig og det beste å få bo lengst mulig hjemme, men da med nødvendig og god oppfølging. De som ikke kan bo hjemme, må få tilbud om andre botilbud i kommunen.

Brennpunktdokumentaren gir god grunn til bekymring for hvordan det står til med eldreomsorgen i Norge,

og den gjorde dypt inntrykk på meg, noe jeg også regner med at den gjorde for statsråden.

Svar:

Historiene som kommer frem i Brennpunkt gjør sterkt inntrykk på meg. Enten det går på bemanning, kompetanse, mat eller medisiner, er det ikke denne standarden vi skal ha i eldreomsorgen i Norge.

Selv om jeg er den første til å si at det ikke er sånn vi skal ha det, vil jeg takke for både eldre og ansatte for at de vise mot og sier ifra. Den beskjeden de gir, tar jeg på alvor – og det er mitt inntrykk at kommunene der dette har skjedd også gjør.

Jeg tror veien til en bedre eldreomsorg går gjennom en kombinasjon av bedre bemanning, tydelig ledelse og riktig kompetanse, og at de som er på jobb har tid til å være sammen med de eldre. De eldre skal møte kjente fjes. Ansatte skal ha tid å gi pleie og praktisk hjelp, og det skal være tid til å bli kjent.

Jeg ønsker å understreke at dersom det eneste tilbudet som kan dekke behovet for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester er en sykehjemsplass, så har man rett til sykehjemsplass. Dette er ettertrykkelig slått fast i pasient- og brukerrettighetsloven.

Som representanten sikkert er kjent med, står helse- og omsorgstjenesten overfor store utfordringer i årene som kommer. Representanten tar i sin henvendelse opp utrygghet i eget hjem og utfordringer med personellressurser.

Bærekraften i helse- og omsorgstjenesten er avhengig av at personellressursene brukes på en hensiktsmessig måte. Helsepersonellkommissjonen leverer sin innstilling 2. februar 2023. Formålet med arbeidet er å etablere et kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre tiltak i årene

framover for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten i hele landet, for å møte utfordringene i helse- og omsorgstjenestene på kort og lang sikt.

Andelen eldre vil øke betraktelig i årene som kommer. Dette er et varig utviklingstrekk som berører hele samfunnet. Hvis vi skal mestre møtet med en aldrende befolkning, så må vi ha en helhetlig tilnærming. Selv om målet er at vi i økende grad skal løse oppgavene i den enkelte opprinnelige hjem, kan ikke alt løses der. Det vil fortsatt være behov for heldøgns omsorgsplasser, men å bo hjemme kan også være en løsning for mange.

Vi må tenke nytt, vi må tenke sammen, og vi har derfor startet opp et arbeid som skal gjøre det trygt for eldre å bo lenger hjemme – Bo trygt hjemme-reformen. For å sikre bred forankring, har vi har tatt et politisk grep ved tydeligere å involvere flere departementer og forpliktet seks statsråder direkte i arbeidet. Dette fordi mer egnede boliger, levende lokalsamfunn med aktiviteter og forebyggende tjenester, utdanning og personell i tjenestene, henger sammen.

Når alt kommer til alt, handler eldreomsorg om å skape trygghet i en sårbar tid. Man skal føle seg trygg på at man får den hjelpen man trenger. Det er et politisk ansvar, og vi er i gang med jobben.

SPØRSMÅL NR. 1062

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 27. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

En knapp måned etter at statsbudsjettet for 2023 ble vedtatt, varsler helseministeren i sin sykehustale 17. januar kraftige sparetiltak i norske sykehus, som vil gå ut over tilbudet til pasientene.

Visste statsråden da budsjettet ble lagt fram at dette kom til å bli konsekvensen av det stramme budsjettet, og hvorfor ble det ikke Stortinget tydelig opplyst om at dette ville bli resultatet av det statsbudsjettet regjeringen la fram?

BEGRUNNELSE:

Helseminister Kjerkol varslet i sykehustalen 17. januar at sykehusene blir bedt om å se på hva de kan gjøre mindre av, fordi budsjettene er stramme. Investeringer er satt på vent, pågående byggeprosjekter har tatt pause. Arbeidsmiljøet for de ansatte er krevende og preget av til tider uforsvarlig høyt tempo. Mangelen på faste ansatte gjør videre at vikarbruken er høy.

Svar:

Regjeringen var ved framleggelsen av Prop 1 S (2022-2023) tydelig på hvordan prisstigningen i 2022 ville påvirke sykehusøkonomien i 2023:

«Etter at statsbudsjettet for 2022 ble fremlagt har særlig høyere pris- og lønnsvekst medført lavere realvekst i driftsbevilgningene til de regionale helseforetakene for 2022. Isolert sett

trekker dette ned realvekst i driftsbevilgningene til de regionale helseforetakene i 2022 [...] Kostnadsøkningen på anslagsvis 3,4 mrd. kroner kompenseres ikke i 2023, og det høye kostnadsnivået vil påvirke sykehusøkonomien også i 2023. For å sikre økonomisk kontroll er det derfor nødvendig med omstillingstiltak og at investeringsprosjekter som ennå ikke er vedtatt skyves på.»

Det går også fram av proposisjonen at

«Bevilgningsforslaget for 2023 tar utgangspunkt i Saldert budsjett 2022, noe som betyr at endringer i bevilgninger som følge av kompensasjon for pandemikostnader og tapte ISF-inntekter i tilleggspolisjoner ikke videreføres.»

Den økonomiske situasjonen i Helse Nord og behov for tiltak ble særskilt omtalt i Prop 1 S (2022-2023). I foretaksmøtet den 9. november 2022 ba jeg det regionale helseforetaket blant annet om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge-for-ansvar på lang sikt.

Regjeringen foreslo i Prop 19 S (2022-2023) å bevilge 2 500 mill. kroner til helseforetakene. Bakgrunnen var høyere kostnader og lavere inntekter som følge av håndteringen av pandemien i 2022, samt høyere lønns- og prisvekst i 2022 enn lagt til grunn for budsjettet for 2022. Bevilgningen fører til en bedring av de økonomiske resultatene i helseforetakene i 2022, og setter helseforetakene bedre i stand til å videreføre nødvendige investeringer og over tid bedre følge opp prioriterte grupper – som for ek-

sempel innen psykisk helsevern. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag.

Helseforetakene må arbeide systematisk med god ivaretagelse av sine medarbeidere, og planer for å rekruttere, beholde og utvikle personell. Det er viktig at de arbeider med tiltak som bidrar til et trygt og godt arbeidsmiljø. Jeg har i kravene til helseforetakene i 2023 bedt om å de fortsetter og forsterker arbeidet med å utvikle heltidsskul-

tur, samt foreta en kritisk gjennomgang av behovet for innleie med sikte på å redusere omfanget.

Jeg vil understreke at jeg er klar over at den økonomiske situasjonen i 2023 er krevende og usikker for helseforetakene, den vil innebære krevende prioriteringer og gjør det vanskelig å planlegge. Regjeringen kommer derfor til å følge tett med på driftssituasjonen og den økonomiske utviklingen i helseforetakene framover.

SPØRSMÅL NR. 1063

Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 25. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvorfor er det 1/10 av russiske fiskefartøy som kommer til Båtsfjord som ikke kontrolleres, når Regjeringen har informert om at alle fartøy over 500 bruttotonn skal kontrolleres?

BEGRUNNELSE:

Fra og med fredag 14. oktober skulle russiske fiskefartøy over 500 bruttotonn kun anløpe havnene i Tromsø, Kirkenes og Båtsfjord. Det ble opplyst av regjeringen at alle russiske fiskefartøy over 500 bruttotonn skulle kontrolleres av tollmyndigheten, for å hindre ulovlig teknologioverføring til Russland. I følge en artikkel i Barents Observer fra 5. januar 2023 er det 1/10 av fartøyene som anløper i Båtsfjord som ikke kontrolleres. Også NRK har rapportert at flere russiske fartøy skal ha kommet og forlatt Båtsfjord uten kontroll.

Svar:

For å unngå at russiske fiskefartøy benyttes til omgåelse av regelverket for eksportkontroll og sanksjonsregelverket er regjeringens ambisjon at samtlige russiske fiskefartøy skal bli fysisk kontrollert. Tolletaten har fått i oppdrag å føre kontroll med russiske fiskefartøy med sikte på at alle russiske fiskefartøy blir underlagt en fysisk kontrollhandling, i tillegg til øvrig dokument- og analysebasert kontrollvirksomhet. Jeg vil framheve at dette, så vidt jeg er kjent med, er første gang Tolletaten har fått et oppdrag med sikte på 100 prosent kontrollgrad i en kategori. Det er svært vanskelig og ressurskrevende å opprettholde 100 prosent kontrolldekning over tid, og dette er tatt høyde for i oppdragsformuleringen. Regjeringens intensjon er

klart at samtlige fiskefartøy skal bli fysisk kontrollert, og tiltaket sender et tydelig signal om at russiske fiskefartøy må regne med fysisk kontroll av Tolletaten før avreise.

Fra iverksettelsesdato 6. oktober 2022 til 16. januar 2023 har til sammen 147 russiske fiskefartøy forlatt havnene Tromsø (34 avganger), Båtsfjord (35 avganger) og Kirkenes (78 avganger). Tolletaten oppgir at av disse 147 fartøyene har 139 fartøy blitt underlagt en fysisk kontrollhandling før avgang. Dette tilsvarer en samlet kontrolldekning på 95 prosent. De åtte fartøyene som ikke har blitt fysisk kontrollert fordeler seg på tre fartøy i Tromsø, ett fartøy i Båtsfjord og fire fartøy i Kirkenes. For Båtsfjord er kontrolldekningen for øvrig 97 prosent.

For å unngå at russiske fiskefartøy frakter varer ulovlig ut av Norge og videre til Russland, er det viktig at fysisk kontroll skjer så tett opp til avreisetidspunkt som mulig. Da vil det imidlertid alltid være en risiko for at det kan oppstå uforutsette hendelser som gjør at Tolletaten ikke får gjennomført en planlagt fysisk kontroll. Manglende fysisk kontroll har forekommet seks ganger, blant annet en gang i Båtsfjord, som følge av at fiskefartøyene endret avreisetidspunkt kort tid før avreise. Det har derfor vært nødvendig å stramme inn praksis slik at kravene etterlevs og endringer i seilingsplaner meldes i rimelig tid i forkant, slik at Tolletaten rekker å gjennomføre kontrollen før avgang. Det forekom også to ganger i oppstartsfasen av oppdraget at fiskefartøy ikke ble kontrollert på grunn av begrensninger i tilgjengelig personell.

SPØRSMÅL NR. 1064**Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 25. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Forbrukere som kjøper produkter hos fastfoodkjeder ender ofte opp med unødvendige mye søppel og emballasje de ikke ønsker. Andre restauranter og butikker bruker også unødvendig store mengder poser og emballasje som standard som gir forbrukere få valgmuligheter til å ta miljøvennlige valg.

Vil regjeringen følge skatteutvalgets forslag om økt avgift på plastemballasje, og hva vil regjeringen gjøre for

sørge for mindre bruk av annen unødvendig emballasje hos restauranter og dagligvarebutikker?

Svar:

Skatteutvalget (NOU 2022: 20) har nylig lagt frem sin utredning hvor de bl.a. vurderer en avgift på plastemballasje. Skatteutvalgets utredning er nå på høring med høringsfrist 15. april 2023. Regjeringen vil deretter vurdere oppfølging av utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1065**Innlevert 18. januar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 30. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at en svært viktig, som også har høy måloppnåelse, utsettes for budsjettkutt, og hvorfor er ikke arrangørene informert om dette på en skikkelig måte?

BEGRUNNELSE:

Den sittende regjeringen har gjennom løfter og lovord, både i debatter på Stortinget, i Hurdalsplattformen og nå sist i Sykehustalen, lovet at det skal satses på psykisk helse. På dette området skal antall behandlingsplasser øke, poliklinisk oppfølging styrkes osv. I det fremlagte statsbudsjettet for 2023 var det foreslått at kampanjen «Verdensdagen for psykisk helse» skulle tildeles 7,5 millioner kroner. Mange sliter med skam rundt sine psykiske helseutfordringer og det er manglende åpenhet rundt et meget viktig helseområde. «Verdensdagen for psykisk helse», gjør en svært viktig jobb for å bygge ned tabuer og øke folks mot til å søke hjelp for sine helseutfordringer og for å øke forståelsen i befolkningen. Norges eneste opplysnings- og folkehelsekampanje for psykisk helse må redusere sitt budsjett med ca. 30 %. Dette skjer til tross for at regjeringen sier at psykisk helse er et satsingsområde

og like viktig som somatisk sykdom. I følge Helsedepartementet har også denne kampanjen høy måloppnåelse.

Etter at statsbudsjettet ble lagt frem på Stortinget, ble det sendt en endringsmelding der posten reduseres med 2,3 millioner kroner. Dette er en reduksjon på budsjettet som synes å ha gått under radaren for de fleste, inkludert Helsedirektoratet og arrangørene selv. Kuttet synes heller ikke å ha blitt registrert av politikere på Stortinget før nå.

Svar:

Verdensdagen for psykisk helse gjør en viktig jobb for å sette psykisk helse på dagsorden gjennom arrangementer i tilknytning til dagen. Det er også bakgrunnen for at regjeringen valgte å opprettholde en øremerket bevilgning til dette formålet, fremfor å legge bevilgningen i sin helhet inn i en søknadsbasert ordning.

Ved en beklagelig inkurie ble ikke endringen knyttet til Verdensdagen for psykisk helse riktig ført opp i departementets budsjettforslag, men dette ble korrigert i rettelser datert 17. november. I dette fremgår det at bevilgningen foreslås redusert sammenlignet med 2022, og at riktig foreslått bevilgning er 5,2 mill. kroner for 2023.

Regjeringen har gjort krevende prioriteringer i budsjettarbeidet, samtidig som psykisk helse er løftet frem

som et av regjeringens viktigste felt. Det er prioritert 300 mill. kroner i friske øremerkede midler i 2023, slik at til-

bud både i sykehusene og i kommunene skal bli enda bedre.

SPØRSMÅL NR. 1066

Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 26. januar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Miljødirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide forslag til metode for å beregne og rapportere klimagassutslipp i andre land som følge av økonomisk aktivitet i Norge, og hadde opprinnelig frist for dette arbeidet 15. september 2022.

Hvordan ligger dette arbeidet an og når kan vi vente oss et resultat?

BEGRUNNELSE:

Forbruket vi har i Norge innen sektorer som transport, bolig, mat og forbruksvarer bidrar til å drive opp klimagassutslippene globalt. FNs klimapanel viser i sin siste hovedrapport at utslippene fra dette forbruket er til hinder for at vi skal nå våre felles klimamål i Parisavtalen. Med dagens norske klimastatistikk tilskrives utslippene fra varer som importeres til produksjonslandene. Det har ført til at klimapolitikken i praksis skjuler behovet for en omstilling i forbruket av varer og tjenester med store indirekte utslipp.

Skal vi ta Parisavtalens mål på alvor må vi utvide klimapolitikken slik at vi begynner å ta ansvar for alle utslippene vi påvirker gjennom våre handlinger - også de som oppstår geografisk i andre land.

Rapporten "Forbruksbasert klimaregnskap for Norge" utgitt av Framtiden i våre hender i 2021 viste at gjennomsnittlig utslipp per person i Norge var 11,1 tonn CO₂E i 2017. Klimaavtrykket av en gjennomsnittlig verdensborger kan i 2030 ikke være mer enn 3,4 tonn CO₂E dersom vi skal nå 1,5-gradersmålet.

Sverige har i flere år ført et offisielt forbruksbasert klimaregnskap som et supplement til den territorielle klimastatistikken. Flere norske kommuner og fylkeskommuner gjør det samme. Disse kommunene og fylkeskommunene er i gang med å utvikle mål og virkemidler for hvordan innbyggerne kan leve gode liv innenfor målet om maksimalt 1,5 grader global oppvarming, men etterlyser forutsigbarhet i form av nasjonal statistikk og virkemidler til å støtte seg på i omstillingsprosessen.

Derfor er det gledelig at regjeringen har bedt Miljødirektoratet utarbeide et forslag til forbruksbasert klimaregnskap som et nytt virkemiddel. I tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2022 heter det at direktoratet skal "Utarbeide forslag til metode for å beregne og rapportere klimagassutslipp i andre land som følge av økonomisk aktivitet i Norge. Rapporteringen skal brukes både for å informere om de utslippene som skjer som følge av norsk forbruk, og kunne brukes for å følge utvikling i viktige vare-, produkt- og tjenestestrømmer. Forslaget bør inneholde en vurdering av hvor ofte analysen eller regnskapet ev. bør oppdateres".

Denne oppgaven hadde frist 15. september 2022. Leveransen kom ikke i havn innen fristen.

Svar:

Som representanten påpeker har Miljødirektoratet fått i oppdrag å hente inn mer kunnskap om metoder for å beregne klimagassutslipp i andre land som følge av økonomisk aktivitet i Norge. Direktoratet har fått utsatt frist på dette oppdraget til medio februar i år.

SPØRSMÅL NR. 1067**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 25. januar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

På UNESCOs hjemmeside skal det legges ut nasjonale handlingsplaner for det internasjonale tiåret for urfolksspråk.

Når vil Norges nasjonale handlingsplan bli lagt ut?

BEGRUNNELSE:

2022–2032 er FNs tiår for urfolksspråk. Språktiåret er en oppfølging av FNs urfolksspråkår i 2019. Norge har engasjert seg i en ledende rolle i tiåret, som medlem av Global Task Force og styringsgruppen for tiåret. I forbindelse med språktiåret skriver regjeringen, i Meld. St. 16 (2021-2022), at regjeringen vil vurdere aktuelle tiltak som underbygger regjeringens oppfølging av de samiske språkene.

Svar:

Vi har valt å engasjere oss aktivt i FNs tiår for urfolksspråk fordi vi ønsker å styrke det internasjonale arbeidet for urfolksspråk, og fordi vi mener at Norge har mye å bidra med i dette arbeidet. I forbindelse med språktiåret er regjeringa særskilt oppteken av språkteknologi, digitalisering og opplæring av barn og unge.

For oss er det viktig å fylle dette tiåret med konkret innhold. Vi vil at tiåret skal verte eit internasjonalt krafttak for urfolksspråk, og ein innsats som gir resultat. Derfor har Kommunal- og distriktsdepartementet og Sametinget saman oppretta eit nasjonalt samarbeidsforum for å organisere arbeidet med tiåret. I dette forumet samlar vi relevante myndigheiter, forskingsmiljø, samiske institusjonar og organisasjonar. Forumet er godt i gang med lage ein nasjonal handlingsplan der vi set konkrete mål for arbeidet. Så snart denne planen er klar, vil vi publisere han på heimesida til UNESCO.

SPØRSMÅL NR. 1068**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 25. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er bakgrunnen for at Rogaland enda ikke er inkludert i den nasjonale TT-ordningen, hvilke betraktninger gjør statsråden seg med tanke på likebehandling av landets brukere, og hva vil det anslagsvis koste å inkludere hhv. Rogaland og de andre fylkene som fortsatt står utenfor (ber om tall brutt ned på fylke)?

BEGRUNNELSE:

I følge Blindeforbundet viser undersøkelser at gruppen svaksynte og blinde har en mye høyere forekomst av psykiske lidelser og ensomhet, enn befolkningen generelt. Den samme undersøkelsen skal vise at det er hindringer i hverdagen, som manglende transport, som er mye av årsaken til disse lidelsene.

Vi får tilbakemelding fra brukere om at den utvidede nasjonale TT-ordningen har vist seg å være en suksess for gruppen blinde, svaksynte og rullestolbrukere, der ordningen nå finnes. Foreldre kan følge opp barna sine og man kan i større grad selv bestemme hvilke aktiviteter man vil være med på.

Ved inngangen til 2022 var 15 av de tidligere fylkene med i den nasjonale TT-ordningen. Store deler av Norge har fått et frigjørings- og likestillingsverktøy, som Rogaland per nå ikke får ta del i.

Svar:

Samferdselsdepartementet om toppfinansiering for å gi brukere med særskilte behov et utvidet transporttilbud utover tilbudet i fylkeskommunenes egne TT-ordninger.

Ordnningen, som startet opp som en forsøksordning i 2012, ble i 2016 etablert som en tilskuddsordning under Samferdselsdepartementet. Motivasjonen bak ordningen var de funksjonshemmedes organisasjoners ønske om etablering av nasjonale retningslinjer for det fylkeskommunale tilbudet av tilrettelagt transport (TT) for personer som ikke kan benytte ordinær kollektivtransport. Tilskuddsordningen tilbyr 200 enkeltreiser i året til brukere med særlige behov, definert som rullestolbrukere og blinde/svaksynte og gir økte muligheter for mobilitet og samfunnsdeltakelse.

Den utvidede TT-ordningen har i 2022 blitt evaluert av Oslo Economics. Her pekes det på den manglende likebehandling i kriteriene. Det tilrås at kriteriene revideres

og at ordningen overføres enten NAV eller fylkeskommunene som øremerkede midler.

Stortinget har bevilget 316,5 mill. kr til utvidet TT-ordning i 2023. Det bevilges ikke tilstrekkelige midler til at alle fylker kan søke om midler. Med dette bevilgningsnivået videreføres ordningen for de fylkeskommunene/områdene som er omfattet i 2022. Områdene som ikke er dekket av den utvidede TT-ordningen, er tidligere Vest-Agder og Akershus samt Oslo og Rogaland.

For at utvidet TT-ordning skal dekke hele landet er det anslått et bevilgningsbehov på 463 mill. kr, noe som er 146,5 mill. kroner mer enn bevilget beløp. Bevilgningsbehovet for Rogaland er anslått til 34 mill. kr. Det understrekes at bevilgningsbehovet vil avhenge av ordningens innretning, og at det er beheftet med stor usikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1069

Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 25. januar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan og når vil regjeringen følge opp KPMG-rapporten om etatssamarbeidet mot arbeidslivskriminalitet?

BEGRUNNELSE:

KPMG har på oppdrag fra tre departementer utarbeidet en rapport om etatssamarbeidet mot arbeidslivskriminalitet.

Kampen mot arbeidslivskriminalitet er vår felles kamp. Det er de siste årene blitt opprettet 8 A-krimsentre, som allerede i dag har en viktig rolle. Samtidig identifiserer rapporten en rekke forbedringspunkter for å gjøre sentrene og samarbeidet enda mer slagkraftig.

Svar:

På oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har KPMG gjennomført en evaluering av det tverretatlige samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet, som politiet, Skatteetaten, Tolletaten, Arbeids- og velferdsetaten og Arbeidstilsynet har ansvaret for.

Rapporten peker både på positive erfaringer og forbedringspunkter i samarbeidet. På den positive siden trekkes det fram at det tverretatlige samarbeidet har ført til styrket innsats mot arbeidslivskriminalitet på strate-

gisk nivå og bidratt til mer effektiv samordning på operativt nivå. Samtidig legges det fram flere anbefalinger om tiltak for blant annet mer effektiv organisering og systematisk kunnskapsutvikling.

Departementene er i gang med å gå gjennom rapporten. I samsvar med handlingsplanen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er regjeringens mål å bidra til å styrke og videreutvikle det tverretatlige samarbeidet for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet og styrke bruken av etatenes sanksjoner for å sikre at de virker raskt, er merkbare og står i forhold til lovbruddenes alvorlighet. Oppfølgingen av disse tiltakene i handlingsplanen vil skje blant annet i lys av denne evalueringsrapporten.

Det vil også være relevant å se det i sammenheng med rapporter som Riksadvokaten har innhentet fra de regionale statsadvokatembetene om politidistriktenes håndtering av saker som gjelder arbeidslivskriminalitet i 2022.

Departementene kommer tilbake til etatene med en oppfølging av evalueringen i en egen bestilling, slik det også er gitt føringer om i tildelingsbrevene for 2023.

SPØRSMÅL NR. 1070**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 27. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er anslått samlet provenyøkning fra de økte avgiftssatsene for kjørtøyavgiftene i vedtatt statsbudsjett 2023?

BEGRUNNELSE:

Ber også om anslag på provenyøkning av de samlede økte avgiftssatsene for kjøretøyavgifter for statsbudsjettene for 2022 og 2023, og om svar basert på budsjettendringene som er gjennomført.

Svar:

Provenyvirkninger av regjeringens forslag til endringer i motorvognavgiftene for 2023 kan finnes i tabell 1.1 på

side 21–22 i Prop. 1 LS (2022–2023). Tilsvarende viser tabell 1.1 i Prop. 1 LS (2021–2022) provenyvirkningen av Solberg-regjeringens forslag til endringer i motorvognavgiftene for 2022. Regjeringen foreslo å videreføre Solberg-regjeringens foreslåtte endringer i motorvognavgiftene. I disse tabellene fremgår ikke endringer som følge av budsjettbehandlingen i Stortinget. Helårs provenyvirkning av endringene i motorvognavgiftene i stortingsbehandlingen ble anslått til -235 mill. kroner i budsjettet for 2022 og 140 mill. kroner i budsjettet for 2023. For samlede vedtatte endringer i motorvognavgiftene må disse tallene legges til tallene i tabellene i proposisjonene.

SPØRSMÅL NR. 1071**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 27. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva har statsråden gjort for å sikre at flest mulig av ofrene for den feil innkrevde trygdeavgift nå har fått den nødvendige informasjon slik at de ikke lever i villfarelse?

BEGRUNNELSE:

Det har vært en situasjon over tid der flere asylsøkere i en periode har betalt trygdeavgift uten å være medlem av folketrygden. Det fremkommer nå at enkelte også får større tilbakebetalinger som en følge av dette, men det kan være mange som ikke "oppdager" det som er skjedd urettmessig. Det er av interesse å vite når man oppdaget denne feilen og hva som er gjort for å rette den opp. Deretter er det viktig at man sikrer relevant informasjon til de involverte. Det har vært hevdet at myndighetspersoner kan ha beveget seg i gråsonen av bedrageribestemmelsene i straffeloven, vi antar statsråden og relevante aktører tar saken på høyeste alvor, og avklarer at praksis og lovverket samsvarer.

Svar:

Plikten til å svare trygdeavgift følger av folketrygdlovens regler om finansiering. Medlemmer av folketrygden skal betale trygdeavgift av personinntekt. Personer som er bosatt i eller arbeider i Norge, er i utgangspunktet medlemmer av folketrygden. Det er et vilkår for medlemskap at vedkommende har lovlig opphold eller lovlig adgang til å ta inntektsgivende arbeid i Norge. Det gjelder særregler om trygdedekning for asylsøkere i asylsøkerperioden. Skattytere som ikke har rettigheter i folketrygden, og som dermed ikke skal betale trygdeavgift, må kreve fritak for trygdeavgift ved innlevering av skattemeldingen. Arbeidsgivere er ansvarlig for å innberette lønn i a-meldingen. Informasjon om personer som ikke er medlem av folketrygden, skal gis i a-meldingen, ved at lønn innberettes som «lønn uten trygdeavgift».

Skatteetaten vil i sin fastsetting som et utgangspunkt legge til grunn at alle som bor og arbeider i Norge, er medlem av folketrygden. Dette utgangspunktet vil bli lagt til grunn med mindre det mottas informasjon fra

den skattepliktige selv, fra arbeidsgiver eller fra NAV, om at skattyter ikke er medlem av folketrygden. Skatteetaten har ikke opplysninger om hvem som til enhver tid oppholder seg ulovlig i Norge, og på det grunnlag ikke er medlem av folketrygden. Dette er heller ikke opplysninger Skatteetaten kan innhente fra andre offentlige myndigheter. Hvis en skattepliktig uriktig er ilagt trygdeavgift, kan dette rettes dersom Skatteetaten får informasjon om hvem dette gjelder, og for hvilke år det er ilagt uriktig trygdeavgift. Skatteetaten har ikke opplysninger som gjør det mulig å identifisere disse sakene, uten at skattyter, arbeidsgiver eller andre tar initiativ til å få rettet forholdet.

Skattefastsettingen til den enkelte bygger på opplysninger som er gitt i skattemeldingen hvor også tredjepartssopplysninger inngår. Dersom Skatteetaten ikke har

opplysninger om at en skattepliktig ikke er medlem av folketrygden, skal de fastsette trygdeavgift. Dette er ikke en feil.

Skatteetaten har både i 2018 og 2023 uttalt via media at alle som feilaktig har betalt trygdeavgift, kan henvende seg til Skatteetaten for å få korrigert tidligere skattefastsettinger og få trygdeavgiften tilbakebetalt. Personer kan henvende seg til Skatteetaten både på engelsk og andre språk dersom de ikke forstår norsk, for å få veiledning og bistand til å få rettet tidligere skattefastsettinger. Skattdirektoratet har opplyst at i saker hvor Skatteetaten har mottatt henvendelser om uriktig ilagt trygdeavgift, og hvor det er dokumentert at vilkårene for fritak for trygdeavgift er oppfylt, har etaten korrigert de tidligere fastsettingene uten hensyn til vanlige endringsfrister.

SPØRSMÅL NR. 1072

Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 27. januar 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for status i prosessen med taksering av norske pelsdyrgårder i forbindelse med erstatningsutbetalingene etter forbudet mot hold av pelsdyr, herunder hva som er uenighetspunktene som gjør at Landbruksdirektoratet ikke kan finne en løsning med Norsk Landbrukstakst?

BEGRUNNELSE:

270 norske pelsdyrbønder venter fortsatt på erstatning fra staten etter forbudet mot hold av pelsdyr. Landbruksdirektoratet har i flere måneder forsinket takseringsprosessen og bidratt til usikkerhet om fremdriften etter at de sa opp avtalen om taksering med Norsk Landbrukstakst (NLT) i midten av november i 2022. Det skal nå være dialog mellom partene, men det er ikke kjent hva som er status og når arbeidet forventes gjenopptatt. Det er fremdeles ikke kjent hva uenigheten mellom direktoratet og NLT ligger i. Statsråden har tidligere forsikret Stortinget om at hun følger denne saken nøye og at den har høy prioritet. Det vil imidlertid være naturlig om statsråden griper inn i prosessen hvis den trekker ut, slik at takseringen kan komme i gang igjen.

Svar:

Jeg er glad for å kunne meddele at Landbruksdirektoratet og Norsk Landbrukstakst nå er enige om å gjenoppta avtalen om taksering av pelsdyranlegg. Målet er at takseringsarbeidet skal gjenopptas raskt.

Landbruksdirektoratet har hatt ønske om mer informasjon om hvordan takseringen i praksis gjennomføres og har hatt behov for å gi noen presiseringer til takstopdraget. Dette omfatter en tydeliggjøring av at gjenanskaffelsesverdien skal beregnes for tilsvarende bygning, og at nedskrivningstiden i utgangspunktet differensieres for innredninger og ulike typer bygninger. Partene er også enige om at takstene skal inneholde mer dokumentasjon og informasjon om det skjønnet som er utøvd i den enkelte takst. Landbruksdirektoratet mener de dermed vil få et bedre grunnlag for å kunne tilby og begrunne tilbudet om erstatning til den enkelte pelsdyroppdretteren.

For å minimere konsekvensene av den forsinkelsen som har oppstått, vil Landbruksdirektoratet fortsette å tilby forskudd på erstatning.

Direktoratet utbetaler som forskudd inntil 90 prosent av en foreløpig beregnet bruksverdi, eller inntil 75 prosent av takstverdi ut fra takster som tidligere er innhentet av Norges Pelsdyrslagslag, avhengig av hva som faller best ut for den enkelte oppdretteren.

Landbruksdirektoratet opplyser at det pr. 24. januar 2023 er utbetalt ca 624 millioner kroner gjennom erstatnings- og kompensasjonsordningene til pelsdyroppdretterne, hvorav i overkant av 116 millioner kroner er forskudd på erstatning.

Jeg vil avslutningsvis understreke at jeg legger stor vekt på arbeidet med å slutføre erstatningsoppgjøret til pelsdyroppdretterne. De har dessverre endt opp med å måtte avvikle næringsvirksomhet etter et lovforbud som ble foreslått mens FrP satt i regjering.

SPØRSMÅL NR. 1073

Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 27. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva gjør statsråden med varsel fra Statsforvalteren om alvorlige funn på mottak for enslige mindreårige som drives av Link AS?

BEGRUNNELSE:

Det fremkommer alvorlige forhold ved et mottak i Viken der flere mindreårige asylsøkere bor. Man må anta det er særdeles alvorlige forhold for barna mellom 15 og 17 år, når Statsforvalteren varsler UDI allerede før tilsynsrapporten er ferdig. Når forhold også meldes politiet så er det viktig at man gjør en grundig undersøkelse og sikrer barnas omsorgsbehov umiddelbart. Det er derfor av interesse å vite hva som konkret gjøres i saken, både på kort og lengre sikt slik at dette ikke kan skje igjen.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for drift av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). Det innebærer at UDI skal kontrollere at driftsoperatørene driver asylmottak i henhold til gjeldende driftsavtale, og at driftsoperatørene leverer den tjenesten de har forpliktet seg til.

Regjeringen innførte i fjor et statlig tilsyn med omsorgen for enslige mindreårige som bor i asylmottak der Statsforvalteren er tilsynsmyndighet og Statens helsetilsyn har det overordnede faglige ansvaret. Formålet med tilsynet er å avdekke at enslige mindreårige asylsøkere får forsvarlig oppfølging under mottaksoppholdet og ivareta rettssikkerheten deres.

UDI ser svært alvorlig på varselet fra Statsforvalteren og det ble raskt opprettet kontakt med driftsoperatør om oppfølging av varselet. UDI har anmeldt mottaksleder for vold og kroppskrenkelser.

Det har vært avholdt møte og vært utstrakt korrespondanse mellom UDI og driftsoperatør om oppfølging av varselet. Driftsoperatør har informert UDI om at det ble iverksatt ekstra tiltak for jul og nyttår og at de har vært på uanmeldt besøk på mottaket for observasjon.

Driftsoperatøren har mottatt et pålegg fra UDI om å iverksette tiltak for å sikre barnas trygghet og sikkerheten på asylmottaket omgående. I sine tilbakemeldinger beskriver driftsoperatør følgende tiltak: sette inn ny mottaksleder, avholde møter med barna for å høre hvordan de har det på mottaket og gjennomgå hele saken med personalgruppen. UDI har vært i jevnlig kontakt med driftsoperatør for å få bekreftet at de har fulgt opp disse tiltakene.

Videre har UDI bedt om bistand fra et eksternt meklings- og konflikthåndteringsteam som skal inn på asylmottaket for veiledning av ansatte for å sikre felles forståelse av kompleksiteten knyttet til ulike beboergrupper, omsorgsarbeid og grensesetting. Teamet skal også ha samtaler med barna på asylmottaket for en nærmere utredning.

Etter at meklingsteamet har gjort sin første kartlegging, vil UDI besøke mottaket for å ha samtaler både med personalgruppen og barna. UDI vil fortløpende vurdere andre tiltak i samråd med driftsoperatør og meklingsteamet.

Det er videre avtalt møte med vertskommunen Østre Toten der oppfølging av tilsynet også vil være tema.

På lengre sikt vil UDI gå gjennom retningslinjer for oppfølging av asylmottak og rutiner for kontroll av mottak for enslige mindreårige. UDI vil også gå gjennom kravene de stiller til driftsoperatører som driver asylmottak for enslige barn mellom 15 og 17 år, samt tilbudet om opplæring og veiledning.

UDI vil imidlertid ikke konkludere med hvilke reviseringer og endringer som er hensiktsmessig før de har

mottatt den endelige tilsynsrapporten fra Statsforvalteren, og alle forhold i denne saken er avklart.

Jeg har tiltro til at UDI nå følger opp varselet fra Statsforvalteren og funnene i tilsynsrapporten gjennom sin rolle som kontraktspart i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1074

Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. januar 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva kom ut av samtalene regjeringen hadde med den svenske infrastrukturminister om å få slipet Svinesundstersklene da dere møttes under Nordisk transportministerkonferanse 7-8. november 2022 i Fredrikstad, og når kan Stortinget forvente å få videre orienteringer om fremdriften som lovet?

BEGRUNNELSE:

Ved flere anledninger har undertegnende tatt opp behovet for å få slipet Svinesundstersklene noe som er veldig viktig for Halden og Østfold. Da jeg sist tok opp saken med statsråden gjennom Dokument nr. 15:130 (2022-2023) viste han til at dette skulle bli tatt opp med den svenske infrastrukturministeren på Nordisk transportministerkonferanse 7-8. november. Jeg kan ikke se at statsråden har informert om utfallet av de samtalene og veien videre.

Svar:

Farvannstiltaket som vurderes i Ringdalsfjorden, vil være viktig for fremkommelighet og sikkerhet i innseilingen til Halden. Prosjektet er også viktig for å sikre næringslivets behov for transportløsninger i regionen. Jeg forstår derfor representantens engasjement for å få ei avklaring i saken, et engasjement jeg deler. Dessverre fins det få spor av framdrift fra perioden Fremskrittspartiet selv satt i regjering, og hadde mulighet til å løse saken.

Det mulige tiltaket vil som kjent innebære inngrep både på norsk og svensk side av fjorden, og krever således tillatelse fra myndigheter på begge sider av grensen. Jeg har derfor tatt initiativ til å få avklart muligheten for å få etablert de nødvendige samarbeidsrelasjoner og prosesser med svenske myndigheter. På bakgrunn av sakens kompleksitet og behov for en formalisert løsning, fant jeg det mest hensiktsmessig å søke en avklaring per brev til den svenske infrastrukturministeren.

Saken er fulgt opp i møte med den svenske infrastrukturministeren Andreas Carlson under Nordisk råds transportministermøte 7.-8. november 2022 i Fredrikstad. I møtet ble det orientert om at saken er oversendt til den svenske klima- og miljøministeren som ansvarlig statsråd, og at det arbeides med et svar på min henvendelse.

Vi har ikke mottatt noen ytterligere informasjon etter Nordisk råds transportministermøte i november i fjor. Nærings- og fiskeridepartementet har på denne bakgrunn ved brev 16. januar d.å. anmodet det svenske Klima- og næringslivsdepartementet om en tilbakemelding om når vi kan forvente at det vil foreligge et svar fra svenske myndigheter.

Jeg vil på egnert måte forelegge saken for Stortinget etter at vi har mottatt svar fra svenske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1075**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 24. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden utdype hva formålet med den planlagte politistasjonen på Mortensrud i Oslo skal være?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne måned annonserte regjeringen at det skal opprettes flere nye politistasjoner i Norge, blant annet er det planlagt en ny politipost på Mortensrud i bydel Søndre Nordstrand i Oslo.

Det har oppstått en del forvirring blant beboere i bydelen og lokalpolitikere om hva denne politistasjonens funksjon er tiltenkt å være. Det er knyttet bekymring til hvorvidt åpningen av den nye stasjonen vil medføre ferske midler for å styrke det forebyggende arbeidet i Mortensrudområdet, eller om det kun vil være patruljer som skal patruljere i området. Det har ikke blitt nevnt om det foreligger noen tverrdepartementale planer om å utarbeide en helhetlig plan slik at denne politistasjonen inngår i en større og sterkere satsning for lokalmiljøet på Mortensrud. Det bes om at statsråden svarer så utdypende som mulig.

Svar:

Regjeringen ønsker å styrke det lokale politiet i hele landet. Et mer tilstedeværende politi bidrar blant annet til å sikre innbyggerne større trygghet, legger til rette for bedre forebygging og bedre samarbeid mellom politiet og lokalsamfunnene. Regjeringen mener en desentralisert politistruktur sikrer nødvendig lokalkunnskap hos politiet og gir et bedre grunnlag for å lykkes med forebyggende arbeid. For at politiet og lokalsamfunnet skal kjenne hverandre godt, må politiet være fysisk til stede i hverdagen, ikke kun ved større hendelser. Dette gjelder for både små og store steder.

For å styrke lokalt politi, har regjeringen blant annet besluttet å opprette ni nye polititjenestesteder, deriblant et på Mortensrud. Mortensrud er et godt sted å bo, men det er også et område med en del utfordringer som politiet må bidra til å løse sammen med kommunen, frivillige organisasjoner, beboerne og andre. Opprettelsen av et nytt tjenestested på Mortensrud legger til rette for å styrke dette samarbeidet.

Hvilke konkrete oppgaver, bemanning og tjenestetilbud tjenestestedet på Mortensrud skal ha, må fastsettes av lokalt politi i samråd med kommunen. Det er de som kjenner lokale forhold og utfordringer best. Oslo politidistrikt og Oslo kommune har allerede et nært og godt samarbeid bl.a. gjennom Salto-prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1076**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 27. januar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

I budsjettforliket fastslås det at ideelle aktører på barnevernsfeltet skal sikres langsiktige avtaler. Anbudsprosessen til Senter for familie og barn er igangsatt så sent at konkurransen ikke er avklart før avtalene med Bufdir har gått ut. Dette har store konsekvenser og sentrene risikerer tap i prosessen da de har utgifter som ikke dekkes i perioden.

Hvordan vil statsråden sikre aktørene mot tap eller nedleggelse i påvente av anbuds konkurranse, og vil statsråden vurdere kompensasjonsmuligheter for tap?

BEGRUNNELSE:

Senter for familie og barn er et svært viktig tilbud i barnevernet. De bidrar med kartlegging og foreldreveiledning i tidlig fase i barns liv. Det er fem ideelle aktører som har

senter for familie og barn. Fire av dem har hatt avtaler med Bufdir som gikk ut 31.12.2022. I disse avtalene ble senterne kompensert for alle plasser uavhengig av dekning. Dette har bidratt til å sikre gode fagmiljøer med godt kvalifiserte ansatte og ikke minst trygge arbeidsplasser for de ansatte. Det er et ønske at man legger til rette for langvarige og forutsigbare avtaler med ideelle aktører på barnevernsfeltet. Nå har Bufdir gitt beskjed om at de ikke dekker udekkede plasser mens anbudsprosessen løper. Det betyr at flere av senterne får store økonomiske underskudd i flere måneder da de har utgifter til høyt kvalifiserte ansatte, leie av lokaler med videre. De kan ikke si opp ansatte for så å rekruttere på nytt hvis og om de inngår ny avtale med Bufdir i mars. Forsinkelsen på selve anbudsprosessen kan ha flere årsaker, men det bør ikke gå ut over ideelle leverandører på en slik måte at man risikerer nedleggelse som konsekvens.

Svar:

Representanten viser til at avtalene mellom Bufdir og fire sentre for foreldre og barn gjekk ut 31.12.2022 og at nye avtaler ikkje er ferdig forhandla. Vidare at Bufdir i perioden fram til nye avtaler trer i kraft, ikkje betaler for plassar som ikkje blir nytta. Representanten viser til at sentera har driftskostnader som ikkje kan reduserast på kort sikt.

Regjeringa har mål om å sikre dei ideelle leverandørane langsiktige avtalar i barnevernet. I 2022 inngjekk Bufdir nye avtalar utan tidsavgrensing med ideelle leverandørar av institusjonstenestar. I denne konkurransen for sentra for foreldre og barn legger Bufdir opp til avtalar på to år med opsjon på inntil to år (1 +1 år) som er lengre enn tidlegare.

I samband med at barnevernsreforma vart vedtatt av Stortinget i 2017 vart det lovfesta at Bufetat kan tilby spesialiserte utgreiingar av familiar med barn i alderen 0-6 år i tilfelle der det er stor uvisse knytt til omsorgssituasjonen til barna. Bufetat kan òg tilby hjelpetiltak i etterkant av utgreiinga, når det er nødvendig for at barnet skal få forsvarleg hjelp. Endringane har ført til ei fagleg omlegging i senterane. Alle dei ideelle sentera fekk opplæring i det nye faglege innhaldet og forløp for utgreiing i veke 41 og 42 i 2022.

På grunn av omlegginga har Bufdir måtte gjere avklaringar både med Bufetats regionar og departementet, mellom anna om behov og den faglege innretninga (m.a. opningstider i sentera og kontraktslengde). På bakgrunn av omlegginga av det faglege tilbodet i sentera og eit ønske om å halda ope plassar i dei ideelle sentera, ga eg 17. november 2022 Bufdir instruksjon om å inngå rammeavtalar med dei ideelle sentera for 2023 innanfor tilsvarande økonomiske ramme som i 2022. Instruksjonen blei gitt på tross av at dei siste åra har vore relativ låg kapasitetsutnytting i både statlege og private senter. Låg kapasitetsutnytting kan komma av fleire grunnar, mellom anna forh-

ald som er knytt til covid-19 pandemien eller at tilbodet ikkje er tilstrekkeleg kjent i kommunane. I tildelingsbrev for 2023 er Bufdir derfor gitt i oppdrag å gjere det nye tilbodet betre kjent for kommunane. Dette kan saman med føresegnene som følgjer av ny barnevernslov, føre til auka etterspurnad frå kommunane.

Bufdir inngjekk rammeavtalar med fire ideelle senter i 2020. Avtalane varte i eit år, med opsjon på inntil to år (1 +1 år). Da avtalane gjekk ut 31.12.22 var full opsjon teke ut. Bufdir må følgje anskaffelsesregelverket ved kjøp av plassar i senter for foreldre og barn. Det vil vere strid med anskaffelsesregelverket å gjennomføre direkte innkjøp av plassar i senter for foreldre og barn utan anbodskonkurranse. Avtaleforlengingar er av Kofa vurdert som «nye» kontraktar, og Bufdir må derfor gjennomføre anbodskonkurranse. Fram til det er inngått nye avtalar må derfor kjøp frå ideelle aktørar gjerast som enkeltkjøp, og pris og teneste må avtales i det enkelte tilfellet. Bufetats kjøp av plassar vil i denne perioden vere styrt av kommunanes etterspurnad etter tiltaket. Avtalar om plassering som er gjort før 31.12.2022 gjeld også etter utløpet av rammeavtalen. Bufetat har per 23. januar i år totalt seks familiar i dei fire ideelle sentera dei har hatt rammeavtale med. Bufdir planlegg å gjennomføre forhandlingar med aktuelle leverandørar i februar. Gitt utfallet av forhandlingane og eventuelt reviderte tilbod kan nye avtalar ventast å bli inngått i byrjinga av mars.

Anbodskonkurransen vart kunngjort på Doffin og Ted 30. november 2022, med tilbudsfrist 5. januar. Etter førespurnad frå tilbydarane vart fristen utsett til 16. januar 2023. Med utgangspunkt i tilbudsfristen har det vore kjent for tilbydarane omtrentleg når avtalane kan inngåast. Tilbydarane har derfor hatt høve til å ta omsyn til dette i tilboda sine og i dei vidare forhandlingane med Bufdir.

SPØRSMÅL NR. 1077

Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 27. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan det bes om anslag for samlede inntekter fra særavgifter basert på vedtatt statsbudsjett for 2023 der alle særavgifter tas med, herunder høyprisbidraget for vind- og vannkraft?

Svar:

Høyprisbidraget på vind- og vannkraft er formelt en særavgift, men er i praksis skatt på næringsvirksomhet.

Høyprisbidraget er begrunnet med de ekstraordinære høye inntektene i kraftproduksjonen, og er ikke et varig element i skattesystemet, slik som grunnrenteskatten. I

Prop. 1 S Tillegg 2 (2022-2023) informerte departementet om at det legges til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024.

Uten høyprisbidraget utgjør særavgiftene 100,3 mrd. kroner bokført i vedtatt budsjett for 2023. Inkluderes høyprisbidraget, øker inntektene i 2023 til 123 mrd. kroner.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at anslått bokført høyprisbidrag i 2023 også inkluderer påløpt avgift i 2022 og overstiger derfor helårsvirkningen. Helårsvirkningen av avgiften er anslått til 15,2 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 1078

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 25. januar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva mener regjeringen om at kommersielle privatskoler har fri tilgang til elevers personopplysninger fra det offentlige til bruk i målrettet markedsføring rettet mot barn?

BEGRUNNELSE:

I dag kan kommersielle privatskoler få tilgang på personopplysninger som navn, fødselsår og adresse til potensielle elever og bruke dette i adressert markedsføring mot barn. Kommuner er ifølge uttalelser fra blant annet Datatilsynet og Justisdepartementets lovavdeling forpliktet til å dele disse personopplysningene etter Offentleglova. Kontaktinformasjon til elever er normalt ikke regnet som sensitiv informasjon, og kan dermed hentes ut gjennom vanlig innsynsbejæring. Slik har kommersielle aktører fri tilgang til verdifulle personopplysninger om så godt som alle barn og unge i landet.

Svar:

Spørsmålet om tilgang til klasselister ved offentlige skoler reguleres av lov om rett til innsyn i dokument i offentlig

verksemd (offentleglova). Denne loven hører under justis- og beredskapsministerens ansvarsområde.

Jeg kan bekrefte at klasselister ved offentlige skoler er å regne som saksdokumenter, og er omfattet av innsynsretten etter offentliglova. Dette medfører likevel ikke at det automatisk må gis fullt innsyn i slike lister. Ved hver enkelt bejæring om innsyn etter offentliglova må derfor vurderes konkret om det kan eller skal gjøres unntak fra innsyn etter reglene i kapittel 3 i loven.

Dersom det gis innsyn i en klasseliste, kan informasjonen etter loven brukes til ethvert formål som ikke er i strid med annen lov. Viderebruk av informasjon, også i kommersiell sammenheng, er et uttrykt formål med loven. Mottakeren av opplysningene vil selv ha ansvaret for å bruke opplysningene i samsvar med annen lov, for eksempel personopplysningsloven og -forordningen og markedsføringsloven. Dersom listene for eksempel skal brukes til markedsføring via e-post eller SMS, stilles det krav til bruken både etter markedsføringsloven og etter personvernregelverket.

Når det gjelder markedsføring i skolen vil jeg peke på at både opplæringsloven § 9-6 og privatskoleloven § 7-1a pålegger skolene å sørge for at elever ikke utsettes for

reklame som er egnet til å skape kommersielt press eller som i stor grad kan påvirke deres holdninger, atferd og verdier mens elevene oppholder seg på skolens område.

Jeg vil ellers vise til at markedsføringsloven har særlige bestemmelser om markedsføring rettet mot barn og unge. Markedsføringsloven hører under barne- og familieministerens ansvarsområde, og håndheves blant annet av Forbrukertilsynet og Markedsrådet. Ut over dette kan jeg ikke gå nærmere inn på enkeltsaker.

Til slutt vil jeg understreke at privatskoleloven setter krav om at statstilskuddet og skolepengene i sin helhet

skal komme elevene til gode. I hvilken utstrekning bruk av statstilskudd til markedsføring er i samsvar med privatskoleloven, må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. For å sikre at regelverket blir fulgt er det derfor viktig med et effektivt tilsyn som kontrollerer driften og reagerer på lovbrudd. I 2022 økte regjeringen bevilgningen til Utdanningsdirektoratet med to millioner kroner for å styrke arbeidet med tilsyn med private skoler. Jeg vurderer løpende om det er behov for regelendringer for å sikre at privatskolelovens klare utbytteforbud er reelt.

SPØRSMÅL NR. 1079

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 27. januar 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Regjeringen legger i statsbudsjettet for 2023 til grunn at strømstøtten til landbruket skal fjernes fullstendig fra 1. juli. Dette gir lite mening ettersom det store flertall av analysene peker på at vi vil ha svært høy gjennomsnittspris på strøm i også siste halvdel av 2023. Bondeorganisasjonene har vært tydelig på at strømstøtte er essensiell for driften og at forutsigbarhet er svært viktig i denne situasjonen.

Kan regjeringen gi en garanti på at strømstøtten ikke fjernes 1. juli om prisene forblir høye?

BEGRUNNELSE:

Til nå har regjeringen gitt strømstøtten stykkevis i korte perioder. Dette har gitt uforutsigbarhet, og før jul toppet det hele seg da regjeringen ved en «feiltakelse» kuttet volumet i strømstøtten til landbruket med hele 66 % ved at de reduserte volumet fra et tak på 60 000 kWt til 20 000 kWt. Grønnsakbonde Sigbjørn Skjørestad uttrykte helt betimelig i Nationen at han knapt fant ord for skuffelsen. Etter stort trykk fra KrF og bondeorganisasjonene snudde regjeringen heldigvis, men da langt på overtid. Da var det under 2 uker før kuttet skulle tre i kraft. En slik måte å styre landet på gir på ingen måte forutsigbarhet.

Analysene tyder dessverre på at strømprisene vil fortsette å være høye det neste halve året. Det er derfor med god grunn at regjeringen har foreslått å beholde strømstøtten for husholdningene ut året. Det som derimot er helt uforståelig er at all strømstøtte til landbruket kuttes fra 1. juli. Dette betyr at bønder kan måtte betale rundt 7 kr/kWt uten å få en eneste krone i støtte.

Landbruket må få en garanti på at dette kommer i revidert nasjonalbudsjett. Ettersom strømstøtten for siste halvår av 2023 ikke ligger inne i statsbudsjettet, samtidig som strømprisene ser ut til å forbli høye, vil dette antakelig bli en sak når regjeringen skal lande revidert nasjonalbudsjett med SV i slutten av mai. Det betyr at Landbruket ikke vil vite om de får videreført strømstøtten før én måned før den skal opphøre. Dermed skyver regjeringen landbruket ut i usikkerhet. Det er uholdbart når drift og investeringer skal planlegges.

Landbruket burde allerede nå være sikre på at de skal få strømstøtte ut året. Dette kan gjøres gjennom at landbruket må få en garanti på at strømstøtten videreføres etter 1. juli. Alt annet vil være å kaste bøndene ut i enda mer uforutsigbarhet.

Svar:

Jordbruket ble som eneste næring gitt strømstøtte fra og med desember 2021. For jordbruksforetak utbetales støtten i stor grad etter samme modell som for husholdningsordningen, med en automatisert utbetaling.

Regjeringen var raskt ute med å innføre strømstøtte til jordbruks- og veksthusnæringen og jeg er glad for at vi har bidratt til å hjelpe næringen gjennom en vanskelig tid med svært høye strømpriser. Fra og med oktober 2022 ble maksimalgrensen for forbruk økt fra 20 000 kWt til 60

000 kWt per jordbruksforetak per måned. For veksthus og vanningslag er det ingen øvre forbruksgrense.

Regjeringen har lagt til rette for at kraftleverandørene skal kunne tilby fastprisavtaler. Det er viktig at kraftleverandørene bidrar til et velfungerende og bærekraftig kraftsystem.

Jeg kan forsikre representanten om at jeg har stor oppmerksomhet rundt strømsituasjonen for landbruket, og vil eventuelt komme tilbake med justeringer i ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1080

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 30. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil behandlingstilbudet i de regionale tilbudene for kjønnsinkongruens som skal opprettes fremover inneholde, og hvordan vil helseministeren sikre kvaliteten i tilbudene?

BEGRUNNELSE:

Etableringen av regionale behandlingstilbud for personer med kjønnsinkongruens har latt vente på seg, og i de fleste helseregioner er det fortsatt ikke et tilbud på plass, tre år etter at helseforetakene fikk dette i oppdrag fra daværende helseminister. Det er fortsatt uavklart hva tilbudene konkret vil inneholde, og det har lenge vært usikkerhet blant brukerorganisasjonene omkring prosessene de ulike helseforetakene har benyttet for å komme frem til innholdet i de regionale tilbudene.

I sitt svarbrev til Helse- og omsorgskomiteen i forbindelse med Dokument 8:276 S (2021–2022) skriver helseministeren at det i hovedsak vil tilbys veiledning og støtte ved de regionale behandlingssentrene, men at det på sikt er et mål å tilby hormonbehandling. Helseministeren skriver også at for de helseforetakene som enda ikke har opprettet tilbud (Helse Vest, Helse Midt-Norge og Helse Nord) "vil innholdet i tjenesten defineres og konkretiseres gjennom det pågående prosjektet «Helhetlig behandlingstilbud for barn og unge med kjønnsinkongruens» ledet av kompetansenettverket InnoMed."

Representanten er blitt kjent med at foreningen FRI og Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens i desember 2022 sendte en bekymringsmelding til ledelsen

ved Helse Vest og Helse Nord angående prosessen ledet av InnoMed. Organisasjonene påpeker i brevet at tittel og mandat for prosjektet har vært endret underveis, fra å gjelde alle aldersgrupper til å gjelde barn og unge. Organisasjonene viser også til at workshops avholdt som del av prosessen har inkludert politiske organisasjoner uten brukertilknytning (GENID og WDI), og at det har opplevdes svært krevende for brukerrepresentanter å delta i workshopper der enkelte av deltagerne motsetter seg selve opprettelsen av tilbudet.

Representanten etterspør derfor en mer konkret status på innholdet i de regionale tilbudene som er under etablering, og hvordan helseministeren vil forsikre seg om at innholdet er i tråd med faglige kvalitetskriterier.

Svar:

Hovedtrekkene i det regionale behandlingstilbudet for personer med kjønnsinkongruens ble i høst skissert av de regionale helseforetakene, jf. oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet i revidert oppdragsdokument for 2022 om å avklare innholdet. Dette ble redegjort for i svaret på Dokument 8:276 S (2021-2022) som representanten Berg viser til. Departementet har innhentet oppdatert informasjon fra Helse Vest RHF, Helse Midt-Norge RHF og Helse Nord RHF om det videre arbeidet med organisering, faglig innhold og plan for oppstart av tilbudene. Forløpsprosjektet med prosessveiledning fra InnoMed står foran en piloteringsfase hvor pasientforløpet vil bli testet ut. Prosjektet ledes av Helse Vest RHF i samarbeid med Helse Nord.

De tre regionale helseforetakene viser til at det gjennom høsten er gjort et omfattende arbeid med workshops, intervjuer, drøftinger og gjennomgang av anbefalingene i den nasjonale faglige retningslinjen for kjønnsinkongruens. Basert på dette er det anbefalt at følgende oppgaver bør ligge til et regionalt senter: hjelp til utforskning av kjønnsidentitet, foreldrestøtte, individuell kartlegging og oppfølging av pasientens psykososiale behov, veiledning/tilpasning av hjelpemidler, koordinering av barn og unges forløp og oppfølging, utstrakt samarbeid med den nasjonale behandlingstjenesten i tråd med føringer gitt i Veileder for nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten § 4-2, og oppfølging av hormonbehandling startet opp av Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsinkongruens (NBTK). Foretakene viser til at nevnte oppgaver forutsetter at de regionale sentrene får tilgang på nødvendig kompetanse. Det arbeides for tiden med ansettelsesprosesser i alle tre regioner.

Helse Sør-Øst RHF har kommet lengst med etablering av sitt regionale tilbud. Det opplyses på nettsidene til

Sykehuset i Vestfold at behandling skal basere seg på en individuell vurdering og ut fra pasientens ønsker og behov, og at relevante tilbud kan være behandling i grupper og individuelt, nettverks- og familiesamtaler, utprøving og rekvisisjon av hjelpemidler, virkelighetserfaring (VE) og sexologisk rådgivning, samt rådgivning om endring av juridisk kjønn. Regionalt senter kan også bistå i prosessen med henvisning og oppfølging når en er under utredning og behandling ved NBTK ved Oslo universitetssykehus.

Til spørsmålet om hvordan kvaliteten i behandlingstilbudet skal ivaretas viser alle de regionale helseforetakenes tilbakemeldinger i denne saken at kravet til faglig forsvarlighet kombinert med et lite utviklet og usikkert kunnskapsgrunnlag, gjør det nødvendig å bygge de regionale funksjonene gradvis opp – i takt med opparbeidelse av erfaring, kunnskap og tilgang på fagkompetanse. Den nasjonale retningslinjen for kjønnsinkongruens skal legges til grunn og brukerorganisasjonene skal involveres i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1081

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 25. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden det er i henhold NSMs råd for mobilbruk å ha den kinesiske applikasjonen TikTok installert på en statsråds tjenestetelefon?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine tidligere spørsmål – både muntlig i Stortinget i forbindelse med trontaledebatten den 04.10.22 og skriftlige spørsmål i perioden 10.10.22 – 09.01.23. Tematikken for spørsmålene er statsrådets bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok. Skriftlige spørsmål nr. 65, nr. 152, nr. 433, nr. 728, nr. 729 og nr. 933. Statsråden har gjennomgående vist en sterk motvilje mot å besvare Stortingets spørsmål om sin bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok. Stortingets spørsmål har i hovedsak dreiet seg rundt en bekymring over om denne applikasjonen har vært installert på statsrådets tjenestetelefon.

Statsråden har gjennomgående nektet å gi klare svar på Stortingets spørsmål, men henvist til at hennes mobilbruk er i tråd med gjeldende råd og retningslinjer. På denne

bakgrunn har spørsmålsstiller søkt å få spørsmålet besvart ved å be statsråden redegjøre for hvilke vurderinger som er gjort av NSMs råd nr. 12 (spørsmål nr. 433 og nr. 728) og hvordan statsråden tolker NSMs råd nr. 13 (spørsmål nr. 729). Da spørsmålsstiller vanskelig kan forstå NSMs råd nr. 13 på en annen måte enn at en statsråds etterlevelse av rådet er ensbetydende med at den omstridte kinesiske applikasjonen TikTok ikke er installert på statsrådets tjenestetelefon. Disse spørsmålene har blitt ignorert av statsråden, og det har blitt vist til besvarelsen av tidligere skriftlige spørsmål som heller ikke besvarer det Stortinget spør om.

Det vises til dagbladets nettsak av 17.01.23 hvor det fremgår at statsråden har hatt den kinesiske applikasjonen TikTok installert på sin tjenestetelefon en periode sommeren 2022. Det er i lys av alvorlighetsgraden i den informasjonen som fremkommer i dagbladets sak helt uforståelig at statsråden den 19.01.23 besvarer mitt skriftlige spørsmål nr. 933 på den måten hun gjør. Slik spørsmålsstiller ser det har enten statsråden ved måten hun har besvart spørsmålene på søkt å unndra for Stortinget opplysningen om at en applikasjon som i real-

iteten styres av kinesiske myndigheter har vært installert på telefonen til statsråden med det konstitusjonelle ansvaret for vår sivile beredskap herunder IKT-sikkerhet, eller så er opplysningene i dagbladets nettsak av 17.01.23 ikke korrekte.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene nr. 7, nr. 65, nr. 152, nr. 433, nr. 728 og nr. 729. I svar på spørsmål nr. 152 fremgår det blant annet følgende:

«Det er de respektive departement som eier og forvalter statsrådenes telefoner, Ipader mv. Jeg legger til grunn at forvaltningen av disse følger gjeldende råd og retningslinjer.»

SPØRSMÅL NR. 1082

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 27. januar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Står Equinor fortsatt med kraft reservert til elektrifisering av Wisting, hva er det som hovedsaklig skal til for å få reservert kraft fra nettet til forbruk i framtiden, og er det like enkelt for f.eks. slakterier eller fiskeindustri å få reservert kraft som petroleumsinstallasjoner?

BEGRUNNELSE:

I Statnetts nye delrapport Forbruksutvikling i Norge 2022-2050 ligger Wisting inne markert som "reservert" for elektrifisering (side 21). Samtidig sendte NVE et brev til Oljedirektoratet datert 15.11.2022 om at Equinor har trukket søknad om anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse for elektrifisering av Wisting-feltet og at konsesjonsbehandling av søknaden avsluttes. En pressetalsperson for Equinor uttaler til ifinnmark.no 22.12.2022 at "Reservasjonen av nettkapasitet for Wisting er trukket tilbake av Statnett, som følge av utsatt investeringsbeslutning." Kraft som er reservert til petroleumsformål i Finnmark er med på forhindre andre næringsetableringer. Mange under seg på hva som skal til for å stå med kraft "reservert" samtidig som det er tvilsomt om prosjektet blir noe av, og det kan være mange år til realisering.

Svar:

Det er nettselskapene som er ansvarlig for å fordele ledig kapasitet i sitt nett. Statnett opplyser at de i et brev til Equinor ASA av 1. desember 2022 har informert Wisting-prosjektet om at deres prioritering til kapasitet har

falt bort som følge av utsettelsene i prosjektets fremdriftsplaner. Statnett informerer videre om at en ny fremtidig reservasjon av kapasitet til dette prosjektet vil vurderes ved en eventuell ny forespørsel om nettilknytning.

Nettselskapene skal tilby nettilknytning, til alle som etterspør det, til ikke-diskriminerende og objektive vilkår. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, plikter nettselskapene uten ugrunnet opphold å utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige nettinvesteringer for å kunne gi tilknytning.

Nettselskapene kan ikke forskjellsbehandle ulike type uttakskunder, med mindre dette kan begrunnes i nettmessige forhold. Eksempler på slike forhold kan være knyttet til størrelsen på forbruket, krav til leveringskvalitet og hvordan forbruket fordeler seg over tid.

SPØRSMÅL NR. 1083**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 27. januar 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Var Norge invitert til å delta i “the Tallinn Pledge”, og, i så tilfelle, hva var vurderingene som lå til grunn for at regjeringen ikke ønsket å delta?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 19. januar presenterte Storbritannia, Nederland, Danmark, Slovakia, Estland, Latvia, Litauen, Polen og Tsjekkia det de kalte “the Tallinn pledge”. Et dokument hvor de informerer om at de forplikter seg til å kollektivt levere “an unprecedented set of donations including main battle tanks, heavy artillery, air defence, ammunition, and infantry fighting vehicles to Ukraine’s defence.” Donasjonene skal komme fra landenes egne reserver. Formålet med “the Tallinn pledge” var også å komme til møtet på Rammstein 20.1 med en felles og forutsigbar posisjon for å oppfordre andre allierte til å bidra tilsvarende. Jeg legger til grunn at det må ha vært omfattende diskusjon og koordinering mellom landene i forkant av selve offentliggjøringen av dokumentet.

Svar:

20. januar deltok jeg i Ukraine Defense Contact Group i Ramstein hvor allierte og partnere møter for å drøfte og

koordinere militær støtte til Ukraina. Møtet ledes av den amerikanske forsvarsministeren. Her deltar også den ukrainske forsvarsministeren. Som ledd i forberedelsene til slike møter koordineres budskap og donasjoner på ulikt nivå og i ulike formater. I rammen av det nordiske forsvarssamarbeidet NORDEFECO gjennomførte jeg et møte med mine nordiske kollegaer kort tid i forveien. Her forberedte vi møtet i Ramstein, og informerte hverandre gjensidig om planlagt militær støtte til Ukraina.

Norge var også invitert til møtet i Tallinn 19. januar 2023. Vi prioriterte imidlertid ikke deltagelse, siden aktuelle emner allerede var håndtert i kontakten med mine nordiske kolleger, og siden jeg har jevnlig kontakt med Storbritannias forsvarsminister Ben Wallace, som arrangerte møtet.

Regjeringen har som kjent allerede donert store mengder artilleri, luftvern og ammunisjon til Ukraina og vurderer fortløpende ytterligere støtte. Vi har et nært, løpende samarbeid med flere av landene bak uttalelsen. Jeg vil i denne sammenheng særlig fremholde donasjon av Leopard II stridsvogner til Ukraina, som Norge vil gjøre i nær koordinering med flere av landene som stilte seg bak The Tallinn Pledge.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 26. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at alle kvinner, også de under 30 år, skal få testet livmorhalsprøvene sine med HPV-test for å avdekke celleforandringer, også før 1. juli i år?

BEGRUNNELSE:

I TV2-prgrammet «Norge bak fasaden», møter vi Maren som har livmorhalskreft. På grunn av en feiltolket prøve

oppdaget man ikke celleforandringene i livmoren hennes, og da det til slutt ble oppdaget at hun hadde livmorhalskreft var hun allerede på stadium tre av fire.

Maren hadde gjort alt riktig. Hun hadde sjekket seg for celleforandringer, og fikk beskjed om at alt var normalt. Men, da hun fikk påvist kreft ba hun om å få prøven sin fra noen år tilbake sjekket på nytt, og fikk beskjed om at man kunne se celleforandringer i den gamle prøven hennes.

Nå viser det seg at nesten halvparten av kvinner med høygradige forstadier til livmorhalskreft får beskjed om at celleprøvene deres er helt normale. Ifølge Norsk Pasient-skadeerstatning har 117 kvinner fått utbetalt til sammen 236 millioner kroner de siste årene som følge av feiltolkede celleprøver. Det er selvfølgelig vanskelig å sikre at alle prøver er 100 % riktige, men så store feilmarginer som vi ser på celleprøver for unge kvinner er ikke til å leve med. Fra 1. januar i år skal livmorhalsprøvene til kvinner mellom 30-69 år undersøkes med en HPV-test for å kunne gi et sikrere resultat. Kvinner mellom 25-30 år må vente til 1. juli før deres prøver blir testet med HPV-test. For meg er det uforståelig at man ikke tar i bruk denne metoden for alle kvinner med en gang for å unngå at det samme som skjedd med Maren skal skje med enda flere kvinner.

Svar:

Risikoen for å utvikle livmorhalskreft reduseres betraktelig når en deltar i livmorhals-programmet som anbefalt. Etter at livmorhalsprogrammet ble innført i 1995 er forekomsten av livmorhalskreft i Norge redusert med 27 %.

I livmorhalsprogrammet tas det rundt 90 000 livmorhalsprøver av kvinner i alderen 25-33 år hvert år. De aller fleste av disse kvinnene (ca. 80 000) får helt riktig beskjed om at alt er normalt, og flere tusen alvorlige celleforandringer blir korrekt oppdaget og behandlet. I 2021 ble det avdekket høygradige celleforandringer hos 4 000 kvinner. I samme aldersgruppe ble det avdekket 51 tilfeller av livmorhalskreft i 2021. Av 80 000 kvinner som hvert år får beskjed om at de har hatt en normal prøve, vil det likevel være 8-16 som utvikler livmorhalskreft i løpet av de neste 3,5 årene. I 2021 viser tall fra Kreftregisteret at det var 14 slike tilfeller i denne aldersgruppen, noe som tilsvarer mellom 0,01 til 0,02 prosent.

I representantens begrunnelse for spørsmålet vises det til en uttalelse om at halvparten av alle kvinnene med høygradige forstadier får beskjed om at celleprøven er normal. Her er det en misforståelse. Årsrapport fra livmorhalsprogrammet viser at hvert år er det 50-60 tilfeller av livmorhalskreft i aldersgruppen 25-33 år (51 tilfeller i 2021). Av disse kvinnene har ca. halvparten deltatt i screeningprogrammet de siste 3,5 år. For livmorhalsprogrammet er det viktig å forstå hva som har sviktet med tanke på de som fikk kreft og har deltatt i screening – altså å forstå hvilken andel av screenede kvinner som likevel får kreft av ulike årsaker. Det er ønskelig å avdekke om det kan være relatert til den første screeningtesten, om det er fordi deltakere ikke møter til oppfølging, om det er tiden det tar for å få oppfølgende undersøkelser, om det er feil ved oppfølgingen eller annet.

I dette tilfelle har media festet seg ved hvilken prosentandel av selve svikten som er knyttet til normale prøver. Halvparten av krefttilfellene funnet hos disse 25-30 screenede kvinnene (det vil si 14 kvinner i 2021)

har hatt oversette prøver, mens den andre halvparten er knyttet til oppfølgingen. Det er denne «halvparten» med oversette prøver som er blitt feiltolket av media og i sosiale medier. Denne statistikken om hvor i programmet det svikter, er utfordrende å formidle til befolkningen generelt og har dessverre både blitt presentert feil og misforstått.

Det er viktig å få fram overfor befolkningen hvilken risiko det er for at man utvikler kreft til tross for at celleprøven er normal. Dette tallet er på 0,01-0,02 prosent. Av 10 000 kvinner med normale prøver er det altså kun 1 eller 2 som likevel vil utvikle kreft.

Livmorhalsprogrammet inkluderer kvinner i alderen 25-69 år. Det redder minst 700 kvinner i Norge fra å få livmorhalskreft hvert år. Frem til 2022 har anbefalingen vært cytologi (celleprøve) hvert tredje år for kvinner i alderen 25 til 33 år og HPV-test hvert femte år for kvinner i alderen 34 til 69 år. Styringsgruppen for screeningprogrammene har nylig besluttet at fra 1. januar 2023 skal HPV-test innføres for kvinner i aldersgruppen 30-33 år, og fra 1.juli 2023 skal det innføres for kvinner i aldersgruppen 25-29 år.

Styringsgruppen begrunner den trinnvise innføringen av HPV-test med at det vil være med på å gi laboratoriene tid og mulighet til å foreta de nødvendige IT-opdateringer før endringen inntreffer.

SPØRSMÅL NR. 1085**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 26. januar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta et initiativ til å lage en erstatningsordning for dem som lever med varige yrkesskader fra tidlig arbeidsliv?

BEGRUNNELSE:

Mange lever i dag med senskader etter å ha arbeidet eksempelvis på oljeplattformer eller fabrikker før det ble stilt krav til trygt arbeidsmiljø og bruk av beskyttelse ved kontakt med gasser, løsemidler og liknende.

Flere har fått livet ødelagt og er ikke lenger i stand til å være i jobb, eller fungere ordentlig i hverdagen på grunn av disse senskadene.

Likevel er det mange som står i en langvarig kamp for å få definert sine senskader som en yrkesskade. Flere er blitt varig uføre før pensjonsalder, og mister derfor viktig pensjonsopptjening og sitter med lite inntekt. For disse er det vanskelig å ha tillit til et system som ikke anerkjenner den viktige jobben de har gjort gjennom et langt arbeidsliv, og som heller ikke sikrer en erstatning til dem som har fått varige skader i arbeidslivet.

Svar:

Jeg er opptatt at vi skal ha en god yrkesskadeordning som sikrer arbeidstakerne økonomisk kompensasjon pga. skader og sykdommer forårsaket av arbeidet deres.

I den forbindelse vises til vår tosporede yrkesskadeordning, hvor ytelser etter folketrygdens vanlige regler og særregler ved yrkesskader og yrkessykdommer – sammen med erstatning fra den lovpålagte yrkesskedeforsikringen – sikrer skadelidte full erstatning. Ordningen bygger på etablerte, lovbestemte ansvarsforhold, hvor arbeidsgiver bl.a. har ansvaret for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og for å forebygge og kompensere for helseskader som kan oppstå pga. eksponeringer i arbeidet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for folketrygdloven, som håndheves av Arbeids- og velferdsetaten. Justis- og beredskapsdepartementet har ansvaret for yrkesskedeforsikringsloven, som håndheves av arbeidsgivers forsikringsselskap. Arbeids- og velferdsetaten og forsikringsselskapene er ikke bundet av hverandres avgjørelser. Over arbeidsgivers yrkesskedeforsikringspremie dekkes utgiftene både til forsikringsselskapets erstatningsutbetalinger og til folketrygdens ytelser.

Denne ordningen omfatter også erstatning til dem som har yrkessykdommer som stammer fra et tidligere

arbeidsliv – fra før man fullt ut kjente sammenhengen mellom den skadelige eksponeringen arbeidstakerne ble utsatt for og sykdommer eksponeringen kunne forårsake.

Det er over år forsket mye på yrkeseksponering og utvikling av yrkessykdom, og man har etter hvert opparbeidet et langt sikrere kunnskapsgrunnlag. Derfor er det viktig at også den som mener å ha en yrkessykdom pga. skadelig eksponering som ligger langt tilbake i tid, melder sykdommen til NAV og til arbeidsgivers forsikringsselskap.

Slik kan saken håndteres i et etablert system som er tilrettelagt med sikte på å avgjøre krav om erstatning ved yrkesskader og yrkessykdommer. Samtidig behandles saken etter de samme reglene som gjelder for alle andre arbeidstakere, regler som Stortinget som lovgiver har vedtatt. Jeg understreker at den som har fått avslag fra Arbeids- og velferdsetaten eller forsikringsselskapet, eller en avgjørelse mot seg i Trygderetten eller i domstolene, på nærmere vilkår kan få saken gjenopptatt, eksempelvis i lys av et sikrere kunnskapsgrunnlag pga. ny forskning.

Karakteristikken god og inkluderende trekkes gjerne fram for å beskrive den gjeldende yrkesskadeordningen. Det står imidlertid ikke i motsetning til at vi i lys av et arbeidsliv i stadig endring og med nye helsemessige utfordringer, regelmessig bør spørre oss om ordningen er god nok, og om den kan forbedres.

I dette perspektivet formulerer Hurdalsplattformen regjeringens målsettinger på yrkesskadeområdet. Her framgår det at regjeringen vil forbedre reglene om yrkesskade og yrkesskedeforsikring. Videre ba Stortinget den 11. mai 2021 regjeringen om å legge fram et forslag til nødvendig forenkling av yrkesskadereglene, i samråd med partene i arbeidslivet. Disse skal være samkjørte med utviklingen i samfunnet og arbeidslivet, og sikre den enkelte arbeidstaker. Stortinget ba også regjeringen gjennomgå og om nødvendig oppdatere yrkessykdomslisten.

Jeg er opptatt av å følge opp Hurdalsplattformen og Stortingets anmodningsvedtak på best mulig måte. Departementet er i ferd med å utarbeide en plan for arbeidet med oppfølgingen, men det for tidlig å si noe om hvilke endringer vi ser på som viktigst å få inn i et forbedret regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1086**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 27. januar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I et oppslag i NRK nylig om veibygging og miljøavtale står det «Måndag var finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp) i Sogndal for å sjå korleis det går med utbetringa av riksveg 13. – Vi har nokre gonger kanskje valt oss litt vel gode vegstandardar. Men vi må byggje veg, og vi må byggje trygg veg, seier han til NRK.»

Hvilke veiprojekt mener finansministeren kanskje har litt vel god vegstandard?

Svar:

Jeg har ikke vurdert hvilke veier som allerede er bygget som ev. burde vært dimensjonert mindre. Som grunnlag for regjeringens arbeid med ny nasjonal transportplan har samferdselsministeren bedt Statens vegvesen og Nye

Veier om å vurdere potensialet for å nedskalere prosjekter som er under planlegging. Det kan føre til bedre og tryggere veier til en lavere kostnad, samtidig som det fører til mindre inngrep i natur og jordbruksareal. Oppdraget følger blant annet opp Stortingets anmodningsvedtak, som ber regjeringen belyse muligheten for å oppnå en mer effektiv gjennomføring av veiporteføljen i Nasjonal transportplan og oppfølging av klimamålene.

Statens vegvesen har nå på høring forslag om endringer i veinormalene for bygging av vei. I høringsnotatet foreslår Statens vegvesen blant annet å øke innslagspunktet for når det skal bygges firefelts motorvei og enkelte endringer som gir mer fleksibilitet for den enkelte byggherre og legger til rette for mer gjenbruk av vei. Eventuelle endringer i veinormalene kan få betydning for standardvalg i fremtidige prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 1087**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden lage en tabell som viser årlige bevilgninger (nominelle og reelle tall) til hhv veiformål, jernbaneløp, samlet for samferdselsdepartementet samt statsbudsjettets totale utgiftsside, fra 2005 til 2023 budsjettet?

Svar:

For å kunne sette opp sammenliknbare tall over en så lang tidsperiode har Samferdselsdepartementet benyttet data fra Finansdepartementet for realvekst for ulike utgiftsom-

råder. Tallgrunnlaget fra Finansdepartementet inneholder ikke data før 2009.

Tabellen under viser utviklingen i veiformål, jernbaneløp og andre samferdselsformål slik disse er definert og presentert i Gul bok i perioden, jf. bl.a. tabell 4.1 i Prop. 1 S (2022–2023) Statsbudsjettet 2023. For 2009–2021 er regnskapstall benyttet, mens 2022 viser foreløpige regnskapstall og 2023 er bevilgningsforslag fra Prop. 1 S (2022–2023).

Statsbudsjettet totalt er utgifter utenom petroleumsvirksomhet.

Tabell i løpende mrd. kroner

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Veiformål</i>	13,6	15,2	16,6	18,3	20,4	23,0	24,8	28,5
<i>Jernbaneformål</i>	8,9	10,3	11,7	12,6	14,2	18,0	19,6	22,4
<i>Andre samferdselsnivå</i>	4,2	4,4	4,4	5,0	5,6	5,7	6,2	6,6
Totalt samferdsel	26,6	30,0	32,7	35,9	40,1	46,8	50,6	57,5
Totalt statsbudsjett	844	873	931	971	1 030	1 092	1 166	1 218

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Veiformål</i>	31,7	33,4	33,5	38,9	40,6	39,8	39,5
<i>Jernbaneformål</i>	22,7	23,0	26,7	28,1	30,6	32,8	31,5
<i>Andre samferdselsnivå</i>	6,9	7,4	8,4	14,5	14,8	12,0	14,7
Totalt samferdsel	61,3	63,8	68,6	81,5	86,0	84,7	85,7
Totalt statsbudsjett	1 254	1 296	1 352	1 525	1 559	1 630	1 719

Tabell i faste mrd. 2023-kroner

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Veiformål</i>	21,6	23,6	24,9	26,6	28,9	31,8	33,4	37,4
<i>Jernbaneformål</i>	13,9	15,7	17,2	18,1	19,8	24,6	26,2	29,1
<i>Andre samferdselsnivå</i>	6,8	6,8	6,5	7,2	7,8	7,7	8,2	8,4
Totalt samferdsel	42,2	46,0	48,6	51,9	56,5	64,2	67,9	75,0
Totalt statsbudsjett	1 294	1 291	1 328	1 342	1 378	1 418	1 480	1 510

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Veiformål</i>	39,5	40,2	39,3	44,4	44,0	40,7	39,5
<i>Jernbaneformål</i>	27,3	26,7	30,1	31,2	32,6	33,4	31,5
<i>Andre samferdselsnivå</i>	8,4	8,8	9,7	16,3	15,9	12,4	14,7
Totalt samferdsel	75,3	75,8	79,1	91,9	92,5	86,4	85,7
Totalt statsbudsjett	1 523	1 528	1 548	1 721	1 690	1 687	1 719

SPØRSMÅL NR. 1088

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 27. januar 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har næringsministeren en oversikt over hvor mange bedrifter som må permittere, nedbemanne eller legge ned grunnet strømprisene, og vet vi hvor mye det koster staten?

BEGRUNNELSE:

Det er nok å åpne en avis eller følge med på nyhetene for å få med seg at stadig flere norske bedrifter sliter i møte med de høye strømprisene. Mesterhus, Brødrene Brubakken, Lasses veikro, Godthåb, Begna Bruk, Furnes jernstøperi, Hadeland Glassverk, Rec Solar er bare noen av eksemplene på bedrifter som oppgir strømprisene som medvirkende årsak, eller hovedårsak til permitteringer, nedleggelse eller nedbemanning. Strømpriskrisa har vart

i over et år, og verken fastprisavtalene eller strømstøtten til bedriftene treffer særlig godt. Regjeringen har brukt mye tid på å se an situasjonen, fremfor å gjøre noe med de løpske strømprisene. For en som mister jobben eller permitteres er det selvfølgelig ekstra krevende å leve på dagpenger, i en tid der alt blir dyrere. Men jo flere som permitteres eller mister jobben, jo mer øker også statens utgifter til dagpenger. Hadeland Glassverk har regnet på at staten ville spart penger på å betale hele deres strømregning, fremfor å betale dagpenger til de over 70 permitterte ansatte.

Svar:

Ekstraordinære forhold har ført til uvanlig høye priser på strøm og en rekke andre innsatsfaktorer det siste året. Dette har ført til økte kostnader både for husholdninger og bedrifter. Regjeringen har lagt frem en rekke tiltak for å avbøte konsekvensene av de høye strømprisene på husholdninger, næringsliv, frivilligheten og samfunnet for øvrig. Blant annet har vi lagt frem en betydelig strømstøtte til husholdningene, vi har redusert elavgiften, og vi har styrket bevilgningene til enøk-tiltak i husholdninger og næringsliv vesentlig. Overfor næringslivet har vi lagt frem en energitilskuddsordning og en lånegarantiordning for strømintensive foretak, for å hjelpe utsatte bedrifter både på kort og lengre sikt med å håndtere økte strømkostnader. Det viktigste tiltaket for næringslivet har vært å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft som gjør at kraftbransjen enklere kan tilby fastprisavtaler enn det som tidligere har vært praktisk mulig, slik at alle bedrifter som ønsker økt forutsigbarhet rundt sine strømkostnader skal ha en reell mulighet til å sikre seg dette.

Samtidig har aktiviteten i norsk økonomi vært høy gjennom 2022, og aktiviteten er fortsatt høy, selv om farten i økonomien ser ut til å avta noe. Sysselsettingen har det siste året steget kraftig. Arbeidsledigheten er på et vesentlig lavere nivå enn før pandemien, og vi må tilbake til 2008 for å finne lavere nivåer. Vi opplever en prisvekst som ikke har vært høyere siden 1980-tallet. Gjennom 2022 har en betydelig andel av næringslivet vært begrenset av kapasitetsproblemer og slitt med å få tak i kvalifisert arbeidskraft, og mange bedrifter opplever fortsatt arbeidsmarkedet som stramt.

I denne situasjonen har regjeringen lagt vekt på en ansvarlig økonomisk politikk som gir trygghet både for folk og næringsliv. Arbeidet med strømtiltak for næringslivet har vært en krevende balansegang, der vi på den ene siden har søkt å unngå å skape ytterligere press i norsk økonomi, samtidig som vi har ønsket å gi særlig rammede bedrifter hjelp til å omstille seg og håndtere situasjonen. Vi har lagt stor vekt på trygg økonomisk styring, slik at vi ikke øker risikoen for at rentene heves mer og raskere enn ellers, og vi har i prosessen samarbeidet godt med partene i arbeidslivet.

I dette bildet er det imidlertid bedrifter som opplever utfordringer, som representanten viser til. Årsakene som ligger bak permitteringer, nedleggelse eller nedbemanning er generelt sammensatte, og det kan være krevende å peke på én enkelt faktor som direkte årsak til at bedrifter må gjøre slike grep. For eksempel kan utsikter til videre markedsutvikling internasjonalt spille en stor rolle for mange bedrifter. Å objektivt peke ut den ene eller andre årsaken som mest sentral for den enkelte permittering, nedleggelse eller nedbemanning har vi ikke tallgrunnlag til å gjøre.

Det store bildet er, som skissert over, at det er høy aktivitet i økonomien, lav ledighet, og høy sysselsetting. Mange bedrifter gjør det godt. Det ble registrert flere konkurser i 2022 enn i 2021, men koronaårene 2020 og 2021 var spesielle mht. antall konkurser; ifølge tall fra SSB ble det for eksempel registrert om lag 19 pst. færre konkurser i 2021 sammenlignet med 2020, og om lag 34 pst. færre konkurser i 2021 sammenlignet med 2019. Sammenlignet med tiden før pandemien er antallet konkurser dermed relativt lavt, og sett bort fra 2020 og 2021 må vi ifølge tall fra SSB tilbake til 2008 for å finne et lavere antall konkurser enn i 2022.

Dette er naturligvis en fattig trøst for dem som sliter, og det er aldri hyggelig å høre om bedrifter som må permittere sine ansatte, nedbemanne eller i ytterste konsekvens legge ned driften. Alle norske bedrifter som skaper verdier, arbeidsplasser og bidrar til vår felles velferd er viktige, og blant våre fremste oppgaver er å sørge for at folk har en jobb å gå til – spesielt i den krevende tiden vi er inne i nasjonalt og internasjonalt. Gjennom en ansvarlig økonomisk politikk, hvor vi gjør det vi kan for å dempe de økende prisene og presset på renten, sørger for bedre fordeling og trygghet rundt folks økonomi, og tar langsiktige grep for å bygge ut mer fornybar kraftproduksjon og nett, skal vi sørge for at husholdninger, næringslivet og samfunnet for øvrig kommer ut av denne tiden på en best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 1089**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 26. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram ei oversikt over kva planar regjeringa og Statens vegvesen har for faktisk gjennomføring av rassikringstiltak på riks og stamvegane i 2023?

GRUNNGJEVING:

Rassikring er viktig for trafikksikkerheita på våre vegar i heile landet.

I debatten i Stortinget ang rassikring av E6 Langnesberga synte statsråden til at regjeringa satsa på rassikring av norske vegar og trafikktrygging, utan at eg akkurat oppfattar at dette skjer i praksis.

Svar:

Større skredsikringstiltak inngår som en del av porteføljen til Statens vegvesen. Porteføljen består av store prosjekter med prognose for sluttkostnad over 1 mrd. kr, inkl. utgifter til planlegging av disse prosjektene. Med de foreslåtte

budsjettrammene er det ikke lagt opp til oppstart av nye store prosjekter i 2023.

Innenfor rammen av kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveiinvesteringer er det foreløpig lagt opp til å benytte om lag 300 mill. kroner i 2023 til større og mindre skredsikringstiltak på riksveier. Statens vegvesen vil vurdere den konkrete fordelingen av midlene nærmere gjennom budsjettåret, innenfor sine fullmakter.

Stortinget har bedt regjeringen utarbeide en nasjonal gjennomføringsplan for skredsikring av alle riks- og fylkesveier med høy og middels skredfaktor. Dette er også tatt inn i Hurdalsplattformen, noe som er et tydelig signal om hvor viktig skredsikring er for denne regjeringen. Oppdraget om å sette i gang med arbeidet er gitt Statens vegvesen, som skal koordinere det. Det tas sikte på å legge frem planen i forbindelse med ny Nasjonal transportplan. Fylkeskommunene skal spille inn sine planer og prioriteringer for skredsikring på fylkesveiene. For riksveiene har Statens vegvesen ansvaret. Til sammen lager de en gjennomføringsplan for hele Norge.

SPØRSMÅL NR. 1090**Innlevert 19. januar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det noen prosjekt som er prioritert i Nasjonal transportplan 2022-2033, men som ikke fikk nye midler i statsbudsjettet for 2023 som potensielt kan fortsette planarbeid og forberedende arbeider med midler som allerede ligger i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Det er flere store samferdselsprosjekter som har fortsatt planleggingsarbeidet i tråd med prioriteringene i Nasjonal transportplan 2022-2033, jf. Innst. 653 S (2020-2021) og Meld. St. 20 (2020-2021), selv om regjeringen har signalisert utsettelse og nedskalering innenfor samferdselsse-

ktoren. Dette gjelder også prosjekter som ikke har blitt spesifikt nevnt i statsbudsjettet for 2023 eller som har fått nye midler over statsbudsjettet.

Eksempelvis har statsråden i Dokument nr. 15:828 (2022-2023) svart at prosjektet Møreaksen brukte 100 millioner kroner til planlegging i 2022 og i Dokument nr. 15:930 (2022-2023) har statsråden bekreftet at planleggingsarbeidet fortsetter i 2023. Riktignok med en presisering om at omfanget av planleggingen blir noe redusert sammenliknet med de siste årene, men at det likefullt fortsetter knyttet til prosesser som allerede er startet.

Det er flere samferdselsprosjekter som har kommet langt i planlegging og forberedende arbeid, men som regjeringen har gitt signal om at blir midlertidig skjøvet på.

Eksempelvis ble følgende prosjekter nevnt E6 Megården–Mørsvikbotn i Nordland, E16 Hylland–Slæen i Vestland, Fellesprosjektet Vossebana/E16 Arna–Stanghelle i Vestland, E134 Røldal–Seljestad i Vestland, E134 Saggrenda–Elgsjø i Viken og E134 Oslofjordforbindelsen, fase to i Viken. Disse seks prosjektene fikk ikke nye midler til planlegging i 2023, men regjeringen har presisert at de heller ikke er skrinlagt.

Det er derfor interessant om det er progresjon i planleggingsarbeidet i prosjekter som regjeringen ikke har skrinlagt, og om det lar seg gjøre med midler som allerede ligger i prosjektene eller om de blir prioritert med midler til planlegging dersom anslag for disse utgiftene er under 25 mill. kr. og dermed ikke trenger omtale i statsbudsjettet.

Svar:

Innledningsvis minner jeg om at statsbudsjettet er ettårig og at Stortinget vedtar bevilgninger på postnivå, og ikke til det enkelte prosjekt.

Veiprosjekter i regi av Statens vegvesen

Jeg har gitt Statens vegvesen beskjed om at de må tilpasse sin planleggingsaktivitet fremover til at det er begrenset rom for vekst sammenlignet med det som ble lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2022–2023. Statens vegvesen skal prioritere ressurser til planlegging innenfor de bevilgningene som er gitt av Stortinget. I utgangspunktet ligger porteføljeprioriteringen fra mai 2022 til grunn, og det er opp til Statens vegvesen å vurdere behovet for midler og fremdrift.

Statens vegvesen opplyser at med rammene og føringene i budsjettet for 2023 har det vært nødvendig å prioritere hardt hvilke prosjekter som skal få midler i 2023. Etaten jobber nå med å revidere sitt planleggingsprogram, og omprioriterer interne ressurser for å løse en del av planleggingsoppgavene fremfor at disse settes ut til konsulenter. Dette reduserer behovet for midler til planlegging, men vil kunne forsinke fremdriften og oppstarten av flere prosjekter. Jeg har bedt om å bli holdt orientert om dette arbeidet.

Jernbaneprosjekter i regi av Bane NOR SF

I tråd med omtale i Nasjonal transportplan 2022–2033 legges det i Prop. 1 S (2022–2023) opp til å gi Bane NOR større operasjonell frihet innenfor porteføljen. Dette innebærer at det ikke bevilges midler til de enkelte tiltak, men at Bane NOR forplikter seg til å planlegge og realisere avtalte effektpakker innenfor totalrammen Stortinget bevilger.

Nye Veier AS

Selskapet Nye Veier prioriterer og planlegger sine veiprojekter innenfor rammene gitt av Meld. St. 25 (2014–2015) På rett vei og Meld. St. 20 (2021–2022) Nasjonal transportplan 2022–2033. I Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet er det oppgitt hvilke prosjekter som er under planlegging.

I behandling av statsbudsjettet for 2023 har Stortinget bedt regjeringen om å videreføre Ringeriksbanen og E16 Skaret–Høgkaset–Hønefoss som et fellesprosjekt, og vurdere fremdriften og den økonomiske bærekraften i prosjektet frem mot ny NTP. Jeg har besluttet at prosjektet fremdeles skal ligge hos Nye Veier.

SPØRSMÅL NR. 1091

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ifølge dokumenter Aftenposten har fått innsyn i, ble hovedentreprenøren i Follobane-prosjektet tilbudt 483 millioner kroner blant annet for å få tunnelen klar innen fristen. Behovet for dette skal blant annet ha blitt begrunnet i omdømmehensyn for Bane Nor.

Når ble ministeren kjent med denne avtalens eksistens, og kan ministeren orientere om alle sider ved denne avtalen?

BEGRUNNELSE:

[Aftenposten omtalte den aktuelle avtalen mellom bane Nor og entreprenør 19. januar digitalt og i papiravisen 20. januar:](#)

Totalt ble det inngått en avtale på nær en halv milliard kroner. Deler av dokumentasjonen skal imidlertid ha blitt sladdet før avisen fikk innsyn, slik at det er uklart hvordan summen fordeler seg på ulike poster. I artikkelen ønskes blant annet Bane Nors styreleder ikke å uttale seg, og

mange spørsmål står ubesvarte. Derfor ønsker en orientering fra samferdselsministeren.

Svar:

Som jeg har orientert om i mitt svar på spørsmål til Stortinget, jf. Dok. 15:844 (2022-2023), er jeg kjent med at Bane NOR har inngått en tilleggsavtale for å løse konflikter med entreprenøren Acciona Ghella Joint Venture (AGJV) og redusere risiko knyttet til fremdrift. Min kjennskap til denne avtalen begrenset.

I rapporteringen fra Bane NOR til departementet for 2. tertial 2022, mottatt 11. oktober, fremgikk det at Bane NOR hadde inngått tilleggsavtale med entreprenøren AGJV om delleveranse av tunnelanlegget. Avtalens verdi og omfang ble ikke opplyst. I e-post til departementet 24. oktober 2022, nevnte Bane NOR at foretaket hadde fremforhandlet en avtale med entreprenøren AGJV om at driftskritisk dokumentasjon skulle foreligge innen 30.10.2022.

Departementet fikk den 29. november 2022, gjennom en rutinemessig tilsendt protokoll fra styremøtet i Bane NOR 30. august 2022, kjennskap til tilleggsavtalens verdi og omfang. Av styreprotokollen fremgår det at målet

med tilleggsavtalen var å finne en løsning på hvordan Bane NOR og AGJV kunne løse konflikter og utfordringer knyttet til bl.a. fremdrift. Tilleggsavtalen skulle «sannsynliggjøre åpningen av Follobanen i desember 2022». Det fremgår også av styreprotokollen at dersom «delleveranse oppnås 30. oktober, så har tilleggsavtalen en verdi på 483 mill. kroner. Deler av dette er knyttet til kostnader for merarbeid for AGJV». Det er videre opplyst at tilleggsavtalen ville legge økt press på kostnadsrammen, men at Bane NOR ikke ville forpliktes utover kostnadsrammen.

Samferdselsdepartementet er i ferd med å utarbeide et mandat for en ekstern gjennomgang, som blant annet skal vurdere prosjektstyringen i Bane NOR, herunder systemene og kulturen for å håndtere risiko/avvik og dele informasjon, og den praktiske etterlevelsen av disse. Det vil i denne sammenheng være sentralt å også gå gjennom hendelsesforløpene som har ledet opp til tilleggsavtalen og informasjonsflyten knyttet til inngåelsen av denne.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1106 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad.

SPØRSMÅL NR. 1092

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 31. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva kostnaden vil være, og hva som konkret inngår i kostnaden, for kompletterende tiltak per psykologstudent som ble rammet av praksisendringen ved ELTE, slik at disse kan oppnå godkjenning i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det vises blant annet til Dokument nr. 15:2286, nr. 15:263 og nr. 15:1064 (2021-2022), der bakgrunnen for saken framgår.

Et estimat (sluttsum) gir lite informasjon så lenge det ikke er åpenhet om hvilke kostnader som inngår i estimatet. Det er derfor interessant å vite om f.eks. lønn til studenten inngår i estimatet. Dette er i så fall verdiskapning, og kan ikke sees på som en kostnad i forbindelse med tiltaket. Av denne grunn ønskes tallene som fører frem til HOD sitt estimat.

HDIR har laget en rapport (19. mars 2018) med flere modeller for utregninger for de som begynte med tiltaket i 2018. Dette inneholdt 3 modeller for utregninger av kost med varierende innslag av lønn. Det er ønskelig at det tas hensyn til at tiltaket gjenbrukes på de gjenværende ELTE-studentene og at antallet studenter er lavere.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar i saken, spørsmål nr 263 av 11. november 2021 fra stortingsrepresentant Morten Wold, spørsmål nr. 2286 av 14. juni 2022 fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad og spørsmål nr. 1064 av 4. februar 2022 fra stortingsrepresentant Abid Raja.

Det ble i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2018 foreslått å etablere et særskilt kvalifiseringsprogram for kandidater som fullførte eller startet masterutdanning i psykologi ved ELTE-universitetet i Ungarn før høsten 2016. Disse kandidatene var omfattet av endring i

praksis for yrkesgodkjenning av kandidater utdannet ved ELTE-universitetet. Kandidater som valgte å starte på masterutdanningen etter at det ble kjent at Helsedirektoratet endret praksis, fikk ikke ta del i kvalifiseringsprogrammet.

Jeg har fått opplyst fra Helsedirektoratet at det er 180 kandidater som har gjennomført og bestått programmet og fått autorisasjon. Totalt har dette hatt en kostnad på 203,6 mill. kroner. Beløpene var basert på 2017-tall og har ikke blitt justert gjennom tildelingsårene.

Kandidatene har ikke hatt studentstatus, men de har blitt lønnet fra helseforetakene i hele tiltaksperioden (14 mnd.). Totalkostnadene omfatter derfor blant annet lønn til kandidatene under gjennomføring av veiledet praksis. Kandidatene har ikke hatt lisens i praksisperioden, og har følgelig ikke kunne benyttet tittelen psykolog eller jobbe selvstendig innenfor yrket. Kandidatene har kun hatt anledning til å jobbe i opplæringsstilling under forsterket veiledning og supervisjon.

De som fikk tilgang til kvalifiseringsprogrammet fikk dette på et tidspunkt da det var usikkerhet om hvilke kvalifikasjoner de ELTE-utdannede faktisk hadde og om den norske praktiseringen av EØS-regelverket var riktig.

Den teoretiske delen av det kompletterende tiltaket for ELTE-kandidatene er nå evaluert av de fire universitetene som hadde ansvar for planlegging og gjennomføring av programmet. Evalueringen peker på flere forhold som har vært utfordrende for å sikre at kandidatene har kun-

net tilegne seg tilstrekkelig bredde og dybde i kunnskap, kompetanse og kliniske ferdigheter. Dette utdypes i rapporten, men jeg har særlig merket meg følgende:

«Strykprosenten har vært gjennomgående høy, til tross for at tilretteleggingen og den individuelle oppfølgingen har vært langt større enn hva som er vanlig ved profesjonsstudiene i psykologi ved UiO, UiB, UiT og NTNU. Den avsluttende hjemmeeksamen utgjør faglig sett også et langt smalere vurderingsgrunnlag sammenlignet med den bredere evalueringen profesjonsstudentene i psykologi gjennomgår i løpet av profesjonsstudiet».

Mange kandidater måtte ha tre eksamensforsøk, og noen få trengte fire forsøk.

Jeg oppfatter at representanten ber meg redegjøre for hva kostnaden vil være og hva som konkret inngår i kostnaden for kompletterende tiltak for den siste gruppen som ikke ble omfattet av tiltaket. Som jeg viser til i mitt tidligere svar til stortingsrepresentanten Abid Raja av 4. februar 2022, er det ikke aktuelt å opprette et kompletterende program for gruppen av ELTE-studenter som startet masterutdanningen etter at det ble kjent at Helsedirektoratet endret praksis. Det er derfor ikke gjort økonomiske beregninger av kostnader et lignende tiltak ville hatt for denne gruppen.

SPØRSMÅL NR. 1093

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 26. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Flere offentlig eide selskaper innen jernbanen har besluttet å fjerne fribilletter for sine ansatte og/eller pensjonister og/eller familiemedlemmer.

Hva er regjeringens holdning til at fribillettordninger avvikles og at statlige selskaper dermed forskutterer en beslutning fra regjeringen om dette, og kan ministeren gi en oversikt over hvilke selskaper som allerede har fjernet eller har besluttet å fjerne fribilletter, hvor mange som mister den, samt hvilke grupper tilknyttet det enkelte selskap som mister den?

BEGRUNNELSE:

I jernbanen har fribilletter i mange år vært en del av lønnsbetingelsene, men uten at det er avtafefestet. Nå varsler flere statlig eide selskaper at ordningen med fribilletter helt eller delvis skal avvikles. Reelt sett innebærer dette en lønnsreduksjon for den enkelte, så fremt det ikke kompenseres. Ifølge Frifagbevegelse gjelder det i alle fall Mantena og Agilia.

Av artikkelen hos Frifagbevegelse kan det virke som Jernbanedirektoratet allerede har inntatt en prinsipiell holdning om å lukke ordningen med fribillett, altså at ingen nyansatte får tre inn i den, samtidig som ordningens fremtid utredes av det samme direktoratet. Det er til sist

Samferdselsdepartementet, altså regjeringen, som skal ta en beslutning i saken.

Det fremstår dermed litt pussig at statlige selskaper allerede nå forskutterer en endring av ordningen.

Kilde: <https://frifagbevegelse.no/njfmagasinet/tegansatte-mister-gratis-billett-na-truer-tore-med-a-slutte-6.158.923144.f7e367c4d0>

Svar:

Jernbanedirektoratet har på oppdrag fra Samferdselsdepartementet utredet hvordan personalbillettordningen fungerer innenfor jernbanesektoren og kommet med tilrådning om endringer i ordningen. Samferdselsdepartementet mottok denne utredningen i oktober 2022. Saken er nå til behandling i departementet.

Jeg er kjent med at Agilia og Mantena vurderer sin deltakelse i ordningen. Samferdselsdepartementet har

ikke lovhjemmel til å kreve at selskapene tilbyr samtlige nåværende og pensjonerte jernbanearbeidere personalbillett. Det er således opp til de enkelte virksomhetene om de vil delta i personalbillettordningen.

Når det gjelder antall berørte, samt hvilke grupper av ansatte det gjelder, er det på nåværende tidspunkt vanskelig å gi et godt estimat. Dette er fordi flere grupper av jernbanearbeidere har personalbillett som en del av sine avtalefestede godtgjørelser, og at personalbillettene for de enkelte er forankret i både individuelle avtaler og kollektive ordninger.

Samferdselsdepartementet legger til grunn at den enkelte jernbanevirksomhet ivaretar de avtaler som virksomheten til enhver tid har med sine ansatte. Dette gjelder både overfor dagens ansatte og pensjonister. Hvordan den enkelte virksomhet løser dette ved en evt. uttreden av ordningen er imidlertid et personalpolitisk spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 1094

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 30. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Viser til Tildelingsbrev 2023 for politiet datert 6. januar 2023. På side 7 fremgår det at de nye «[t]jenestestedene skal oppfylle kravene som er satt av POD».

Hvilke krav har blitt satt av POD til de nye tjenestestedene?

Svar:

Det er ikke fastsatt egne krav til de nye tjenestestedene, de skal oppfylle de samme krav som gjelder for alle politiets tjenestested, som ble fastsatt av Politidirektoratet i 2018. Kravene er:

- Faste, annonserte åpningstider (forutsigbarhet for publikum).
- Åpningstid flere dager per uke.
- Tjenestedet må kunne ta imot anmeldelser.
- Publikum kan få veiledning om politiets tjenestetilbud.
- Publikum kan få hjelp til å komme videre, der de aktuelle polititjenestene ikke leveres fra tjenestestedet.
- Hva som leveres fra hvert tjenestested, samt åpningstider, behandles i lokale prosesser med kommunene.

Tilbud ut over kravene over, besluttes i politidistriktene i dialog med kommunen. Det er de som kjenner lokale forhold og utfordringer best.

SPØRSMÅL NR. 1095**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 31. januar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Klima- og miljødepartementet har sendt en endring i klimaloven ut på høring, i tråd med Norges oppdaterte klimamål. I høringsnotatet kommer det frem at regjeringen åpner for å benytte uspesifiserte internasjonale klimakvoter for å dekke Norges nye klimamål.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen foreslår en løsning som i verste fall øker klimagassutslippene?

BEGRUNNELSE:

Norge skal oppfylle vår del av Parisavtalen ved å redusere klimagassutslippene med minst 55 prosent innen 2030 sammenlignet med utslippsnivået i 1990. Det er urovekkelige at regjeringen nå ønsker å oppnå dette gjennom tiltak som i verste fall kan øke klimagassutslippene globalt.

I høringsnotatet datert 18. januar skriver Klima- og miljødepartementet: "Dersom Norge deltar i EUs oppdaterte klimaregelverk er det usikkert hvor store samlede utslippsreduksjoner de sektorvise forpliktelsene vil gi. Dersom deltakelse i regelverkene ikke tar Norge helt til en reduksjon på 55 prosent inkludert meropptak og utslipp fra skog- og arealbrukssektoren, kan gapet dekkes ved at Norge kjøper kvoter fra utenfor EU."

Det er fortsatt stor usikkerhet om den faktiske effekten av en rekke kvoter utenfor EU. En fersk avsløring av The Guardian og Die Zeit viser at enkelte typer regnskogkvoter har lav eller null effekt. Et arbeidsnotat fra LSE konkluderer også med at salg av enkelte typer CDM-kvoter faktisk har økt utslippene.

Svar:

Norge meldte i november 2022 inn et oppdatert og forsterket mål under Parisavtalen om minst 55% utslippsreduksjon i forhold til utslippsnivået i 1990. Regjeringen arbeider ut fra at vi skal oppfylle det oppdaterte målet under Parisavtalen i samarbeid med EU, slik forutsetningen var for Norges forrige mål under Parisavtalen, dvs. målet som i dag er lovfestet i klimaloven, som nå foreslås endret.

Dersom deltakelse i EUs klimaregelverk ikke tar Norge helt til en reduksjon på minst 55 prosent kan det være aktuelt å benytte seg av markedsmekanismene i Parisavtalen. Også i det forrige klimamålet under Parisavtalen, som ble meldt inn i 2020 av Solberg-regjeringen, under statsråd Rotevatn (V), ble det tatt samme forbehold om bruk av disse markedsmekanismene.

Behovet for et forbehold skyldes at EU og Norge har separate mål under Parisavtalen og at det derfor må gjennomføres et mellomstatlig oppgjør som sikrer konsistent utslippsrapportering, altså at det ikke oppstår dobbelttelling av utslippsreduksjoner og at klimaeffekten av EUs klimaregelverk fordeles riktig mellom EU og Norge. Dette oppgjøret må følge bokføringsreglene under Parisavtalens artikkel 6 som ble vedtatt på COP26 i Glasgow. En slik oppgjørsregel har vi også hatt under Kyotoprotokollen. Så lenge oppgjørmekanismene ikke er på plass kan vi ikke vite om norsk deltakelse i EUs klimaregelverk vil føre til at Norge når helt til 55 % eller til og med overoppfyller noe.

Det er kun for det tilfellet at samarbeidet med EU ikke er tilstrekkelig til å nå målet om 55 % utslippsreduksjon det tas høyde for utslippskutt utenfor Europa i tråd med Parisavtalens artikkel 6. Dette er ikke en endring fra forrige mål under Parisavtalen, som allerede er lovfestet i klimaloven.

Når det gjelder representantens bekymring for at målet vil oppnås gjennom tiltak som i verste fall kan øke klimagassutslippene globalt vil jeg bemerke at rammen for samarbeid med andre land under Parisavtalen er en annen enn under Kyotoprotokollen med Den grønne utviklingsmekanismen (CDM). Under Parisavtalen har alle land mål, og overføring av kvoter til kjøperland krever en tilsvarende justering av bokføringen til selgerlandet. Selgerlandet vil derfor ha interesse av at utslippsreduksjonene er minst like store som pålydende på de kvotene som selges. Muligheten til å selge kvoter gir utviklingsland finansiering til omstilling og grønn utvikling som disse også må få til for at Parisavtalens mål kan realiseres. For øvrig er det også stilt mer utførlige krav til metoder for beregningsgrunnlag under Parisavtalen enn man gjorde i Den grønne utviklingsmekanismen.

Representanten viser til en artikkel om at enkelte typer skogkvoter har lav eller null effekt. Norge har aldri støttet bruk av eller kjøpt den type skogkvoter som omtales i artikkelen. For å sikre reell utslippseffekt er det gjennom Norges klima- og skogsatsing arbeidet for at kreditering av redusert avskoging fortrinnsvis skal skje på nasjonalt nivå, subsidiært for større geografiske områder der subnasjonale myndigheter har jurisdiksjon. Det står i motsetning til tilnærmingen med kreditering på prosjektbasis som kritiseres i artikkelen blant annet fordi den ikke har god nok sikring mot lekkasjeeffekter.

SPØRSMÅL NR. 1096**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 25. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når kommer Justis- og beredskapsdepartementets proposisjon med forslag til nye regler om tilsynsråd for kriminalomsorgen?

BEGRUNNELSE:

Den 19.03.2013 foretok Sivilombudet en undersøkelse av tilsynsrådsordningen i kriminalomsorgen. Dette betyr at det om to måneder er ti år siden Sivilombudet avdekket flere svakheter ved tilsynsordningen, blant annet knyttet til deres uklare mandat, for dårlig opplæring og utilstrekkelig innsynsrett. Det synes også å være store forskjeller mellom de ulike tilsynsrådenes praksis uten at dette er saklig begrunnet. Sivilombudets kritikk støttes av flere rettshjelpsorganisasjoner som jobber tett på innsatte og kriminalomsorgen, som for eksempel Jussbuss, JURK og Wayback.

Norge ligger nesten nederst på listen for hvor mange som sitter i fengsel. Likevel har Norge nesten fire ganger

så mange selvmord enn gjennomsnittet i Europa. Da Tilsynsrådet skulle undersøke selvmordet til Jonatan Kristers Andersen, fant de at «det vanskelig å gå dypere inn i saken grunnet Tilsynsrådets begrensede mandat». Tilsynsrådene kan heller ikke komme med pålegg ovenfor fengsel dersom det finner regelbrudd og avvik. Konsekvensene er at kriminalomsorgen i stor grad er en organisasjon som styrer og vurderer seg selv. Det haster derfor å få på plass disse reglene, som justis- og beredskapsministeren tok sikte på å legge frem for Stortinget i løpet av 2022.

Svar:

Det er behov for å ta flere grep for å styrke tilsynsordningen for kriminalomsorgen. Som jeg svarte på representantens spørsmål nr. 1274, tok jeg sikte på å legge frem en lovproposisjon for Stortinget i løpet av 2022. Grunnet nødvendige avklaringer har saken tatt noe lengre tid enn forutsatt. Proposisjonen skal etter planen fremmes for Stortinget i vårsesjonen 2023.

SPØRSMÅL NR. 1097**Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 27. januar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

I 2019 viste en oversikt at det var 39 kommuner som hadde færre enn fem ansatte i barnevernet, og som ikke var en del av en kommunesammenslåingsprosess eller samarbeidet interkommunalt om barnevernstjenesten.

Vet statsråden hvor mange kommuner dette gjelder ved inngangen til 2023?

BEGRUNNELSE:

Gjennom både ny barnevernslov og barnevernsreformen har Stortinget besluttet å legge en større del av ansvaret for barnevernet ut til kommunene. Dette handler om ansvarliggjøring, økt fokus på forebygging og at man lokalt vil være i stand til å sette inn riktige tiltak tidlig. Men dette

betinges at kommunene har god nok kapasitet og riktig bemanning.

Svar:

Ifølge ei kartlegging gjennomført av Bufdir i januar 2023 er det totalt 36 kommuner med færre enn fem årsverk som ikke står i noko interkommunalt samarbeid om barnevernet og som heller ikke er i nokon samanslåingsprosess. Kartlegginga er gjennomført med utgangspunkt i kommunestrukturen for 2022 og strukturen for interkommunale samarbeid i første halvår 2022.

Representanten peiker i grunngevinga av spørsmålet på at ny barnevernslov og barnevernsreforma stiller høgare krav til kommunane, og at dette forutset at kom-

munane har god nok kapasitet og riktig bemanning. Eg vil understreke at god styring og leiing er avgjerande for at barnevernet skal oppfylle samfunnsmandatet sitt på ein god måte. I statsbudsjettet for 2023 har regjeringa sett av 25 millionar kroner for å betra kvaliteten i barnevernet. Midlane skal gå til kompetanseheving for både nye og etablerte leiarar, betre nettverk mellom leiarar på tvers

av kommunar og støtte til kommunar med høg risiko for svikt.

Vi vil også auka tilgangen til hjelpetiltaket Multisystemisk Terapi (MST) for kommunar som ikkje har det i dag. Dette er tiltak som vil bidra til at både store og små kommunar blir betre i stand til å levera gode tenester til barn og familiar som treng hjelp.

SPØRSMÅL NR. 1098

Innlevert 20. januar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 31. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kva er statsråden sin plan for å sikre at antallet spesialiserte rehabiliteringsplassar i Helse Møre og Romsdal ikkje blir redusert, og korleis vil statsråden sikre at spesialkompetansen blir bevart innan rehabiliteringsfeltet?

GRUNNGJEVING:

Spesialisthelsetenesta skal sørge for målretta spesialisert habilitering og rehabilitering. Det er viktig at det er slike tilbod godt spreidd i heile landet. Rehabilitering i kommunen og den som skal skje i spesialisthelsetenesta må utfylle kvarandre. Den spesialiserte rehabiliteringa må oppretthaldast samtidig som det eksisterande rehabiliteringstilbodet vert vidareutvikla. Behovet for rehabilitering på alle nivå er aukande. Det er både rett for den enkelte og god samfunnsnytte at folk klarer å handtere sine helseutfordringar på best mogleg måte.

Underteikna er gjort kjent med at Mork Rehabiliteringssenter med 18 plassar er foreslått lagt ned. 10 av desse plassane vert foreslått flytta til Ålesund. Ytterlegare plassar er det dårlege løysingar for, eller dei blir lagt ned i si heilheit.

Det tek lang tid å bygge opp gode fagmiljø. Rehabiliteringa som Mork tilbyr, krev ei kompetanse som det ikkje er mogleg for kommunene å erstatte. I tillegg vil truleg fleirtalet av dei tilsette ikkje bli verande i jobbar i helseforetaket etter nedlegginga, slik at verdifull kompetanse går tapt.

Kommunane har ikkje blitt involvert i denne prosessen. Heller ikkje dei tilsette føler seg involvert i prosessen rundt sin eigen arbeidsplass. Dette er det motsatte av det eg har høyrte statsråden snakke om. Sist i Sykehustalen der viktigheita av pasientar og pårørande si moglegheit for

medverknad blei understreka, samt at det er nødvendig å samarbeide godt med kommunane.

Svar:

De regionale helseforetakene har ansvar å gi befolkningen nødvendige helsetjenester.

Det er de regionale helseforetakenes oppgave å sørge for planlegging av det framtidige tjenestetilbudet, og at dette skjer innanfor de rammer som settes for virksomheten.

Stortingets årlige bevilgninger fordeles til de regionale helseforetakene (RHFene).

RHFene gir så helseforetakene oppdrag gjennom styringsdokumenter og økonomiske rammer.

Det er helseforetakene, i dette tilfellet Helse Møre og Romsdal HF, som har ansvaret for å foreta tiltak og endringer som er nødvendige for å oppfylle oppdragene. Sak om flytting av rehabiliteringsvirksomheten fra Mork til Ålesund blir behandlet på styremøtet i Helse Møre og Romsdal HF den 1. februar 2023.

Departementet har innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF for å besvare representanten Bjørlos spørsmål. Helse Midt-Norge RHF informerer om at Helse Møre og Romsdal HF har utredet spørsmålet om flytting av rehabiliteringsvirksomheten fra Mork til Ålesund sykehus. Det framgår av utredningen at kvaliteten ved Helse Møre og Romsdals tilbud innen spesialisert rehabilitering ikke vil bli forringet som følge av samlokaliseringen.

Fagmiljøet i Ålesund har lang erfaring med pasientgruppen som i dag får tilbud på Mork.

Helse Midt-Norge RHF opplyser vidare at et større fagmiljø kan være positivt, spesielt med tanke på rekruttering av personell og å spisse fagutviklingen gjennom forskning. I tillegg til de faggruppene som er på Mork re-

habiliteringssenter i dag, er det ved seksjon for fysikalsk medisin og rehabilitering i Ålesund også legespesialister i fysikalsk medisin og rehabilitering, samt spesialister i nevropsykologi. Disse profesjonene utgjør en viktig del av det spesialiserte rehabiliteringstilbudet. Helse Møre og Romsdal HF har også vurdert kapasiteten for spesialisert rehabilitering basert på bruken av tjenestene de fem siste årene. Helse Møre og Romsdal konkluderer med at dagens døgntilbud er noe overdimensjonert og at reduksjonen i senger er en tilpasning til dagens behov for spesialisert rehabilitering.

Helse Midt- Norge RHF forutsetter at Helse Møre og Romsdal HF, også med foreslåtte omorganisering av reha-

biliteringstilbudet, fortsatt vil ivareta behovene for rehabilitering i hele foretaket. Mange pasienter får tilbud om rehabilitering i sin kommune og på sitt lokale sykehus. Noen velger spesialisert rehabiliteringstilbud på sykehus eller privat rehabiliteringsinstitusjon i andre deler av landet.

Fritt behandlingsvalg for rehabiliteringstilbudene i sykehus og private rehabiliteringsinstitusjoner gir pasienter rett til å velge behandling i hele landet og er med på å utjevne regionale forskjeller i tilgang til rehabilitering.

SPØRSMÅL NR. 1099

Innlevert 21. januar 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 27. januar 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva er konsekvensen av økningen i målprisene gjennom jordbruksoppgjøret for henholdsvis 2022 og 2023 per husholdning i året?

BEGRUNNELSE:

I NRKs Dagsnytt 18 den 12. januar hevdet næringsministeren at økte målpriser bidro til å dempe prisveksten på mat. I Prop. 120 S (2021-2022) står det at Jordbruksoppgjøret gjennom økning i målprisene innebærer en økt utgift til mat på omtrent kr 1 300 per husholdning i året. Undertegnede ønsker å få oppklart hva som stemmer: det næringsministeren sa i Dagsnytt 18 eller det som er informert til Stortinget gjennom Prop. 120 S (2021-2022).

Svar:

I Prop 120 S (2021-2022) heter det: «Avtalen innebærer en økning i målpriser, og et anslag på prisøkninger i produksjoner uten målpris, som anslås å gi en økt utgift til mat på vel 1 300 kroner per husholdning i året. Det isolerte utslaget av økningen i råvarepriser på prisindeksen for mat og alkoholfrie drikkevarer anslås til 1,8 pst.»

Anslagene i proposisjonen er gitt som en helårseffekt av prisendringene fra 1. juli 2022, og økningen vil derfor fordele seg mellom 2022 og 2023. Som følge av verdenssituasjonen har vi importert en meget høy vekst i prisen på importerte matvarer og jordbruket har fått ekstraordinær

vekst i prisen på driftsmidler, som gjødsel, drivstoff, strøm, bygningsmaterialer m.v. I jordbruksoppgjøret i 2022 valgte regjeringen å tilby en stor vekst i budsjettmidlene for å kompensere jordbruket for kostnadsveksten. Det bidro til å redusere behovet for prisøkninger og å trygge norsk matproduksjon i en ekstrem situasjon.

Per desember 2022 har tolv månedersveksten i forbrukerprisene på importerte matvarer økt med 2,3 prosentpoeng mer enn norskprodusert mat, iflg. SSB. Matprisene i Sverige og Danmark økte med hhv. 18,1 pst. og 14,9 pst. fra desember 2021 til desember 2022, mens de i Norge økte med 11,5 pst. På årsbasis økte matprisene i Norge med 6,5 pst. i 2022.

Av de norskproduserte matvarene er nå under halvparten av produksjonen i sektorer som har målpriser som vedtas i jordbruksoppgjøret (melk, korn, potet og noen grøntprodukter).

For kjøtt og egg settes det ikke målpriser i jordbruksoppgjøret. I disse sektorene dannes prisene etter at markedsregulator Nortura har varslet markedet om sine gjennomsnittlige engrospriser for et halvår av gangen (unntatt for kylling som ikke har markedsregulator).

Målprisen for melk - som også er maksimalpris for melk ut fra Tine Råvare - ble økt med 36 øre fra 1. juli, bl.a. fordi store budsjettmidler ble brukt til å kompensere for kostnadsveksten. I EU har produsentprisen på rå melk økt om lag 2,5 ganger mer fra samme tidspunkt. Det har bidratt til at tolv månedersveksten i forbrukerprisene på meierivarer i Norge per desember, var under halvparten

av veksten i Sverige og Danmark (10,1 %, vs. 28,4 % og 24,3 %).

For korn lå verdensmarkedsprisene godt over norsk nivå på forhandlingstidspunktet. Målprisene på korn er ikke, og kan ikke være, maksimalpriser når verdensmarkedsprisene ligger høyere. Avtalepartene etablerte en midlertidig markedsordning for korn, med målprisøkninger tilpasset verdenssituasjonen, og hvor det også ble satt av betydelige budsjettmidler til prisnedskrivning av karbohydrater (ikke protein), for å begrense prisveksten i råvarer til mel og fôr. Det ga dermed også et mindre grunnlag for prisøkning for husdyrprodukter. Kostnadsveksten til fôr har likevel vært stor. Og Nortura har økt sine priser mer enn det lå an til på forhandlingstidspunktet.

Summen av betydelig kostnadskompensasjon gjennom budsjettmidler, disponeringen av midlene og målprisendringene viser at jordbruksoppjøret bidro til å dempe prisveksten på mat, sammenlignet med det landene rundt oss opplever.

Høyre og FrPs forslag om å sette økningen i målpriser til null i de få sektorene vi fortsatt har målpriser, ville ikke fungert for korn og det ville skapt en stor ubalanse i avtalen hvor budsjettmidlene måtte vært fordelt på nytt.

Høyre og FrPs stemmegivning rimer også dårlig med merknaden deres i Innst. 462 S (2021-2022) om oppjøret, hvor det heter at: «Målet er at inntekter for bonden i størst mulig grad skal hentes fra markedet».

SPØRSMÅL NR. 1100

Innlevert 21. januar 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 1. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvis halvert tobakskvotens effekt på grensehandel også inkluderes, hva er effekten av endringene i tobakskvoten på taxfree for personer som bor i Norge?

BEGRUNNELSE:

Gjennom Prop. 1 LS (2022-2023) ble det vedtatt å halvere kvoten for tobakksvarer som kan innføres avgiftsfritt som reisegods. I et skriftlig svar fra finansministeren til undertegnede den 3. november 2022 fremkommer det at det er betydelig usikkerhet rundt beregninger av provenyvirkinger ved endring av kvote på avgiftsfri innførsel av tobakksvarer. En av forutsetningene som legges til grunn er at 75 prosent av salgsnedgangen for tobakksvarer ved ankomst antas å bli erstattet av avgiftsbelagt omsetning i Norge.

Kvotendringen gjelder norske statsborgere som er bosatt i Norge, men ikke de som er bosatt i utlandet. Vår forståelse er at taxfree-butikkene i dag ikke har mulighet til å kontrollere kundens bostedsadresse. Som en konsekvens kan alle norske reisende, uavhengig av hvor de er bosatt, kun få kjøpt halv kvote av tobakksvarer på taxfree-butikker i Norge. De nordmennene som bor utenlands kan imidlertid kjøpe ytterligere avgiftsfrie tobakksvarer ved ankomst til bostedslandet, i stedet for å kjøpe det avgiftsbelagt i Norge. En konsekvens av endringen i kvoten på innførsel av avgiftsfrie tobakksvarer kan derfor

være redusert salg i norske taxfree-butikker, og økt salg i utenlandske utsalgssteder, noe som vil øke grensehandelen.

Svar:

Med virkning fra 1. januar 2023 ble kvoten for tobakksvarer som kan innføres avgiftsfritt som reisegods, halvert. Ny kvote er 100 sigaretter eller 125 gram andre tobakksprodukter og 100 sigarettpapir. I endringen inngår også en halvering av kvotene for væske med nikotin til e-sigaretter og andre nikotinvarer. I tråd med Konvensjon 4. juni 1954 tillates turister å innføre 200 sigaretter eller 250 gram andre tobakksvarer avgiftsfritt, som reisegods.

Volumet tobakksvarer som kan selges på tax free-utsalg på lufthavn ved ankomst til Norge, er strammet inn tilsvarende som kvoten for reisegods. Innstramming av salget på ankomst omfatter også salg til turister. Disse tax free-utslagene har dermed ikke behov for å kontrollere kundenes bostedsadresse. Hva som kan selges til den enkelte reisende på tax free-utsalg ved avreise på lufthavn, berøres ikke av endringen. Det innebærer at nordmenn kan handle like mye tobakksvarer i tax free-utsalg ved avgang fra Norge som tidligere.

Den nye kvoten for tobakksvarer gjelder også innførsel av avgiftsbelagte tobakksvarer kjøpt på grensehandel, for eksempel i Sverige. Departementet antar derfor at inn-

strammingen i kvoten for reisegods kan redusere grensehandelen av tobakksvarer.

SPØRSMÅL NR. 1101

Innlevert 22. januar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 1. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statistikk fra Elhub og SSB viser at norske husholdninger har redusert strømforbruket fra 40 TWh i 2021 til 35 TWh i 2022.

Kan statsråden redegjøre for hvor mye husholdningene har spart i strømutgifter gjennom denne reduksjonen i strømforbruk, og hvor mye staten har spart i utbetalt strømstøtte?

Dersom vi legger til grunn at kraftforbruket i husholdningene i Sør-Norge var på samme nivå som i 2021, ville strømstønaden i 2022 samlet sett ha kostet om lag 36 mrd. kroner. Til sammenlikning er den faktiske strømstønaden estimert til å koste 32,1 mrd. kroner i 2022. Reduksjonen i kraftforbruket i 2022 kan dermed estimeres til å ha redusert kostnaden ved strømstønadsordningen med om lag 3,9 mrd. kroner.

BEGRUNNELSE:

Energisparing og energieffektivisering reduserer husholdningenes energiutgifter, og frigjør samtidig store mengder fornybar strøm som kan benyttes til å fase ut fossil energi, og tilrettelegge for ny klimavennlig industri. Varige tiltak som beskytter husholdningene mot høye strømregninger, er energieffektivisering og egenproduksjon av solstrøm.

Svar:

Ved inngangen til 2022 var det i overkant av 1,9 mill. husholdninger i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5). Samtidig var det totale strømforbruket til husholdninger i dette området på 24,4 TWh i 2022. Dette tilsvarer et gjennomsnittlig forbruk per husholdning på om lag 13 000 kWh. Til sammenlikning var det gjennomsnittlige husholdningsforbruket i Sør-Norge på om lag 15 000 kWh i 2021.

Reduksjonen i kraftforbruket fra 2021 til 2022 er i all hovedsak knyttet til Sør-Norge. Det er også med tanke på utbetalt strømstøtte mest relevant å besvare spørsmålet med utgangspunkt i denne landsdelen.

Med et årsforbruk på 13 000 kWh ville en husholdning i Sør-Norge hatt en årlig strømregning etter strømstøtte på om lag 22 000 kroner. Med et årlig forbruk på 15 000 kWh ville årlig strømregning etter strømstøtte vært om lag 25 500 kroner. I dette regnestykket er det lagt til grunn kraftpriser fra NO2 som representasjon for kraftprisene i Sør-Norge denne perioden.

SPØRSMÅL NR. 1102**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 26. januar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Vil statsråden auke omsetningskravet slik at ikkje eksisterende merkur-butikker faller ut av ordningen?

GRUNNGJEVING:

Merkur-programmet er viktig for distrikts-Norge. For å få investeringsstøtte gjennom programmet må fylgjande villår oppfylgjast:

- Du kan søkje om støtte til butikken din dersom den
- har eit kundegrnlag (nærmarknad) på under 200 hushald
- har ein avstand på minst 10 kilometer til næraste alternative innkjøpsstad, eller ligg på stader utan fast vegsamband, eller er einaste daglegvarebutikk på ei øy
- er open heile året
- sel daglegvarer for inntil 13 millionar kroner i året. Meirverdiavgift, drivstoff, kraftfôr og gjødsel skal ikkje reknast med

Kravet om 13 million i omsetnad skaper utfordringar i ei tid med stadig dyrare matvareprisar. Fleire av butikkane som er med i ordninga står i fare for å pga. auka pris er gå over denne grensa. Dette er tilfelle for eksempel på Byremo der merkurbutikken planlegger nybygg for å bli meir energieffektiv og framtidsretta.

Svar:

Merkur-programmet er viktig for distrikts-Noreg. Kommunal- og distriktsdepartementet er i ein jamn dialog med Distriktssenteret og styret for Merkur-programmet, for å få faglege råd om innretninga på Merkur-programmet, herunder omsetningsgrensa. Butikkane som er med i programmet har vore gjennom svært omskiftelege år i det siste. Vi veit at ganske mange Merkur-butikkar fekk ei auka omsetning under pandemien. Fleire av desse har no falle attende til ei noko lågare omsetning, men biletet varierer mellom ulike butikkar. Siste gong omsetningsgrensa vart endra var i 2019. Det kan vere gode grunnar for ikkje å justere desse grensene for ofte. Samstundes meiner eg dei betydelege endringar som har vore dei siste åra i omsetning for mange butikkar, og generelt høg pris- og kostnadsvekst, talar for å sjå på innretninga på Merkur-ordninga, herunder omsetningsgrensa.

Departementet vil ta initiativ til ei ny vurdering av faktorar som talar for og i mot å heve omsetningsgrensa på nytt, herunder kva konsekvensar ei eventuell endring kan få for heilskapen i Merkur-programmet. I desse vurderingane er det viktig å sjå på korleis dei minste butikkane i dei mest perifere områda skal prioriterast i ordninga.

SPØRSMÅL NR. 1103**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 27. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil ministeren følge opp at politiet systematisk har registrert passord som etterretningsinformasjon og at det har kommet varsel internt om politiets håndtering av elektronisk beslag?

BEGRUNNELSE:

Den 15. januar skrev dagens næringsliv om at det har blitt varslet internt i Oslo-politiet om at informasjon som pas-

sord har blitt lagret som etterretningsinformasjon. Saken ble tatt til Kripos, som er ansvarlig for etterretningsregisteret. Konklusjonen var ifølge DN at det mangler klare regler om påloggingsinformasjon, og at passord ikke skal registreres i Indicia.

I følge varsleren er det ikke kun lagring av passord som er brudd på rutiner. Det pekes også på manglende oversikt over digitalt beslag og kontroll av tilgangen. I praksis kan beslag som skulle vært slettet, ransakes på nytt og gjenbrukes rettstridig. Det pekes også på manglende

mulighet for eieren av materialet til å utfordre påtalemyndighetenes vurdering i retten.

Varsleren peker på at dette ikke kun er et problem i Oslo, men i alle politidistrikt. Det fremkommer av saken at Kripas ikke har noen nasjonal oversikt over mengden beslagsdata. I tillegg mangler politiet verktøy som gjør jobben håndterbar.

Svar:

Politiets behandling av personopplysninger skal skje i henhold til regelverket. Politiregisterlovgivningen angir klare rammer for hvilke opplysninger som kan registreres i kriminaletterrettingsregisteret (Indicia). Det er den behandlingsansvarlige (Kripas) som har ansvar for å påse at disse reglene følges. Etter at det ble varslet om registrering

av påloggingsinformasjon høsten 2021, ga Kripas skriftlige og muntlige føringer til alle politidistrikt og særorgan om at slik registrering ikke skal finne sted, og det ble iverksatt undersøkelser i registeret. For øvrig har Politidirektoratet og Datatilsynet ansvar for å vurdere lovligheten av behandlingen av opplysninger i Indicia i kraft av å være henholdsvis klageinstans og tilsynsmyndighet.

Om håndteringen av digitale beslag i straffesaker generelt kan jeg opplyse at et arbeid som utreder behovet for lovendringer i straffeprosessloven og politiregisterloven er i gang. Politiet arbeider også langs flere spor for å forbedre praksis på dette området, blant annet i form av et arbeid med felles rutiner for håndtering av digitalt beslag og gjennom utvikling av en nasjonal teknisk løsning for mottak og lagring innen utgangen av 2023.

SPØRSMÅL NR. 1104

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 30. januar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å bedre situasjonen og bistå de kvinnene som fortsatt er fastlåst i al-Hol leiren i Syria?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen for noen få kvinner i denne leiren beskrives som stadig forverret. Det kommer historier om funksjonshemmede og andre som har det svært krevende både med mat, helsehjelp og nødvendig velferd. Det er familiemedlemmer i Norge som har det vanskelig, men som ikke når frem for å bedre på dette. Nå har det vært lite fokus på dette i media, men situasjonen er ikke bedre for de som er der slik det fremstilles. Det er derfor viktig, og riktig at norske myndigheter ikke glemmer og fortsatt forsøker å finne en løsning.

Svar:

Jeg er svært bekymret for barn av norske borgere som befinner seg i leire i Syria. Disse barna lever under særdeles vanskelige forhold og er satt i en alvorlig situasjon av sine foreldre.

Det foreligger ikke en folkerettslig plikt til å aktivt repatriere kvinner og barn fra Syria. Barn av norske borgere i leire i Syria befinner seg ikke innenfor norsk jurisdiksjon.

Denne situasjonen må derfor løses på annet grunnlag enn statenes folkerettslige forpliktelser.

Alle norske statsborgere i utlandet kan be om konsulær bistand fra utenriktjenesten. Konsulær bistand gis på individuelt grunnlag og etter individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Det er frivillig både å be om, og å ta imot eventuelle tilbud om konsulær bistand. Foreldre med foreldreansvar har rett og plikt til å ta avgjørelser for egne barn.

Når det gjelder de norske borgerne som tidligere har bedt om konsulær bistand fra norske myndigheter til å reise fra Syria, har utenriktjenesten behandlet disse sakene individuelt. Det har etter konkrete individuelle vurderinger, blitt gitt eller tilbudt assistanse til hjemreise i sakene. Dette av hensyn til barns liv og helse i det som har vært ekstraordinære tilfeller.

Dersom det skulle bli aktuelt å bistå noen av de norske borgerne som befinner seg i Syria med å reise til Norge vil vi av hensyn til sikkerheten til de involverte ikke kommentere dette offentlig.

SPØRSMÅL NR. 1105**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 30. januar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva gjøres for å sikre at det er døgnåpne og gratis offentlige toaletter i alle byer og større tettsteder i landet?

BEGRUNNELSE:

En studie utført at Aftenposten viser at Oslo kommer dårligst ut i en kartlegging av offentlige toaletter i utvalgte nordeuropeiske hovedsteder. Man mener å kunne påvise at København har en dekning som er ti ganger så god.

Lett tilgjengelige toaletter er viktig både for lokalbefolkningen, turister og ikke minst personer som har ulike sykdommer eller tilstander som gjør det umulig å være ute med mindre man vet om tilgjengelige toaletter uten kostnad.

For at dette skal realiseres så vil det være behov for midler, men først politisk vilje og handlingsplaner som vektlegger dette ute i kommunene.

Det er derfor av interesse å vite om dette er et område departementet er opptatt av, om det er et arbeid på gang og om klare forventninger gis ut til kommunene.

Svar:

Det er opp til kommunane sjølv å ta stilling til om dei skal etablere offentlege toalett, ut frå ei samla vurdering. I planlegginga skal kommunane ta omsyn til helse og trivsel. Kommunar er sjølvstendige, folkevalde og sjølvstyrte organ. Om ein skal pålegge kommunane oppgåver eller plikter, må dette gjerast gjennom lov eller forskrift. Kommunane har etter folkehelselova ansvar for hygiene i omgivnadane, og manglande tilgang til offentlege toalett vil også kunne gi hygieneproblem. Dei har høve til å gi planføresegner både i kommuneplan og reguleringsplan om offentlege toalett, og plasseringa av slike toalett kan synleggjerast i plankart. Eg stoler på at kommunane gjer gode avgjerder på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1106**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Visste statsråden at Follobanens åpning 11. desember stod på spill, som følge av forsinkelser i arbeidet, visse statsråden at Bane NOR la så mye som 483 millioner kroner på bordet for å få prosjektet ferdig i tide til 30. oktober, og hvilke tanker gjør statsråden seg om at Bane NOR har bruke nært en halv milliard ekstra på Follobanen for å få prosjektet ferdig før tiden?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten skrev torsdag 19. januar om at Bane NOR besluttet å gi entreprenøren av Follobanen nesten en halv milliard kroner ekstra, dersom de klarte å levere Blixtunnelen innen 30. oktober. Bane NOR fryktet for omdømmet sitt dersom de ikke klarte å levere tunnelen til åpning

11. desember. Deler av de 483 millioner kronene var knyttet til merarbeid på prosjektet for å få det ferdig, men det er ikke kjent hvor stor andel av summen som var knyttet til dette, eller om pengene ville bli betalt ut dersom entreprenøren ikke nådde fristen.

Svar:

Som jeg har orientert om i mitt svar på spørsmål til Stortinget, jf. Dok. 15:844 (2022-2023), er jeg kjent med at Bane NOR har inngått en tilleggsavtale for å løse konflikter med entreprenøren Acciona Ghella Joint Venture (AGJV) og redusere risiko knyttet til fremdrift.

I rapporteringen fra Bane NOR til departementet for 2. tertial 2022, mottatt 11. oktober, fremgikk det at Bane NOR hadde inngått tilleggsavtale med entreprenøren

AGJV om delleveranse av tunnelanlegget. Avtalens verdi og omfang ble ikke opplyst. I e-post til departementet 24. oktober 2022, nevnte Bane NOR at foretaket hadde fremforhandlet en avtale med entreprenøren AGJV om at driftskritisk dokumentasjon skulle foreligge innen 30.10.2022.

Departementet fikk den 29. november 2022, gjennom en rutinemessig tilsendt protokoll fra styremøtet i Bane NOR 30. august 2022, kjennskap til tilleggsavtalens verdi og omfang. Av styreprotokollen fremgår det at målet med tilleggsavtalen var å finne en løsning på hvordan Bane NOR og AGJV kunne løse konflikter og utfordringer knyttet til bl.a. fremdrift. Tilleggsavtalen skulle «sannsynliggjøre åpningen av Follobanen i desember 2022». Det fremgår også av styreprotokollen at dersom «delleveranse oppnås 30. oktober, så har tilleggsavtalen en verdi på 483 mill. kroner. Deler av dette er knyttet til kostnader for merarbeid for AGJV». Det er videre opplyst at tilleggsavtalen ville legge økt press på kostnadsrammen, men at

Bane NOR ikke ville forpliktes utover kostnadsrammen. Min kjennskap til tilleggsavtalen er begrenset, men på generelt grunnlag mener jeg det er uheldig å måtte inngå en tilleggsavtale for å muliggjøre ferdigstillelse av noe som allerede er kontraktsfestet. Jeg legger til grunn at styret har gjort grundige vurderinger knyttet til behovet for å iverksette et slikt tiltak.

Samferdselsdepartementet er i ferd med å utarbeide et mandat for en ekstern gjennomgang, som blant annet skal vurdere prosjektstyringen i Bane NOR, herunder systemene og kulturen for å håndtere risiko/avvik og dele informasjon, og den praktiske etterlevelsen av disse. Det vil i denne sammenheng være sentralt å også gå gjennom hendelsesforløpene som har ledet opp til tilleggsavtalen og informasjonsflyten knyttet til inngåelsen av denne.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1091 til skriftlig besvarelse, fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen.

SPØRSMÅL NR. 1107

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 1. februar 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at kuttet i støtten til utvikling av norsk forsvarsteknologi i inneværende års budsjett samsvarer med de uttalte ambisjonene i Meld. St. 17, og hvordan vil statsråden sørge for å ivareta disse ambisjonene når bevilgningen under denne budsjettposten samtidig reduseres kraftig?

BEGRUNNELSE:

I forsvarsbudsjettet for 2023 valgte regjeringen og samarbeidspartiet SV å redusere bevilgningen til støtte til utvikling av norsk forsvarsteknologi under Kap. 1700 post 73 fra 125 mill. kroner til 75 mill. kroner, altså et kutt på 50 mill. kroner.

Regjeringen skriver følgende om denne støtten i Prop. 1 S (2022-2023).

«Samarbeidsordningen for norske bedrifter som ønsker å utvikle forsvarsteknologi er et viktig bidrag til nyskaping og arbeidsplasser. Norske bedrifter kan søke FD om midler til samarbeidsprosjekter mellom forsvarssektoren og industrien. Denne ordningen er beskrevet nærmere i Meld. St. 17 (2020–2021) Samarbeid for sikkerhet – Nasjonal forsvarsindustriell strategi for et høyteknologisk og fremtidsrettet forsvar. Meldingen in-

neholder blant annet åtte teknologiske kompetanseområder som FD prioriterer når søknadene vurderes.»

Kuttet på 50 millioner kroner rammer i første omgang små- og mellomstore bedrifter som driver viktig innovasjon og forskning.

I Meld. St. 17 (2020–2021) Samarbeid for sikkerhet — Nasjonal forsvarsindustriell strategi for et høyteknologisk og fremtidsrettet forsvar, slo Solberg-regjeringen blant annet fast at den ville:

«Introdusere nye tilpassede samarbeidsmodeller og anskaffelsesformer basert på erfaringer fra andre NATO-land. Hensikten er å trekke til seg kompetanse og teknologi i små og mellomstore bedrifter og iverksette egne programmer og strategier for å utnytte den teknologiske innovasjonsevnen i slike bedrifter»

og videre at den ville:

«Forenkler og tilpasse praktiseringen av regelverk, prosesser og prosedyrer for investeringer og anskaffelser for å sikre at nye løsninger som har demonstrert å gi økt operativ effekt, raskere kan kommersialiseres og bli konkurransedyktige, anskaffes og driftsettes. Slike tiltak vil også legge til rette for at bedriftene får bedre muligheter til å tilby teknologiske konsepter og løsninger på delsystemnivå til Forsvarets store investeringsprogrammer».

Dette nettopp med sikte på å utnytte potensialet i norske små og mellomstore bedrifter når dette er hensiktsmessig for forsvarssektoren, slik at de enklere skulle kunne levere til Forsvaret i tråd med Forsvarets behov, og for å fremme utvikling av norsk forsvarsteknologi samt støtte opp under norske arbeidsplasser.

Svar:

Regjeringen har tydelige ambisjoner for norsk forsvarsindustri, og det benyttes betydelige midler på forskning og utvikling i forsvarssektoren. Den største leverandøren av forskning og utvikling i sektoren er Forsvarets forskningssinstitutt, FFI. FFI hadde i 2021 en omsetning på i underkant av 1,2 mrd. kroner. Norge bidrar også til forskning og utvikling gjennom NATO og EU gjennom bl.a. Det europeiske forsvarsfondet (EDF), NATOs Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA) og NATOs innovasjonsfond som er nye satsninger som regjeringen prioriterer.

For 2023 er det avsatt 75 mill. kroner til FoU-støtteordningen, noe som er en substansiell satsing. Med de FoU-midlene som er avsatt for inneværende år, vil de avtalene som er forpliktet i 2023 gjennomføres som planlagt. Jeg vil også understreke at regjeringen bidrar aktivt for å videreutvikle norsk forsvarsindustri. Forsvarssektoren har et tett samarbeid med nasjonal forsvarsindustri, som bidrar til utvikling av nasjonal forsvarsindustriell egeevne og kunnskapsbase. Regjeringen har også god dialog med små

og mellomstore bedrifter, og prioriterer støtte til disse slik at også de kan levere til Forsvaret.

Jeg vil også peke på at årlige undersøkelser og statistikker viser at norsk forsvarsindustri går svært godt. Den forsvarsrelaterte ordreserven er på over 41 milliarder kroner i 2021, mot 32 milliarder kroner i 2020. Det er en økning på 28 prosent. Eksporttallene for norsk forsvarsindustri viser vekst i 2021, med en forsvarsrelatert eksport på over 8 milliarder kroner. Forsvarsindustrien vår har dessuten hevdet seg svært godt gjennom det europeiske forsvarsfondet (EDF). Gjennom EDF-tildelingene bidrar norske småbedrifter til teknologiutvikling innenfor en rekke sentrale teknologiske kompetanseområder.

Det siste året er mye blitt gjort for ytterligere å forbedre samarbeidet mellom forsvarssektoren og industrien, gjennom blant annet å iverksette ulike virkemidler for å fremme norskutviklet teknologi. I denne sammenhengen står trekantsamarbeidet mellom forsvarssektoren, forskningsmiljøene og forsvarsindustrien bak mange innovative systemer som er i daglig bruk i Forsvaret og som er blitt eksportsuksesser i utlandet. Det nylig inngåtte samarbeidet med Storbritannia om sjømålsmissilet NSM bidrar ikke bare til økt sikkerhet, men også betydelig verdiskaping. Det finnes mange innovative aktører i Norge, og derfor er det under etablering flere arenaer der det legges til rette for nettopp slike aktiviteter, i samarbeid med FFI.

SPØRSMÅL NR. 1108

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 1. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden legge fram årlig statistikk over overskuddene i norsk finanssektor og hvor stor andel provenyet fra finansskatten utgjør av den anslåtte skatteutgiften som tilskrives at finansielle tjenester er unntatt merverdiavgift, og mener han dette nivået er tilstrekkelig for å være i tråd med skattens intensjon eller vil han jobbe for å skjerpe skattleggingen av finanssektoren slik at fellesskapet får hentet inn en større andel av den anslåtte skatteutgiften?

BEGRUNNELSE:

Den norske finanssektoren går hvert år med store milliardoverskudd. De siste årene har finanssektoren betalt en ekstra finansskatt på overskudd og lønn som en erstatning for at finansielle tjenester er unntatt merverdiavgift. I Prop. 1 LS (2022-2023) anslås skatteutgiften – de tapte skatteinntektene for staten – som følger av dette unntaket til 10 500 mill. kroner i 2022. Tapet motvirkes delvis av provenyet fra finansskatt på overskudd og lønn, som anslås til 5 160 mill. kroner i 2022, noe som gir en gjestående skatteutgift på 5 340 mill. kroner. Inntektene fra

finansskatten utgjorde altså bare om lag halvparten av den anslåtte skatteutgiften i fjor.

I svar på spørsmål 45 til Statsbudsjettet for 2023 fra Rødts fraksjon, anslår Finansdepartementet at økt skattesats for finansskatt på overskudd med 1 prosentpoeng ville økt statens påløpte skatteinntekter i 2023 med 870 mill. kroner, og at en økning på 6 prosentenheter, fra 3 pst. til 9 pst., om lag ville tilsvare den gjenstående skatteutgiften.

Senterpartiet har i flere av sine alternative statsbudsjetter argumentert for at finansskatten burde ligge på om lag det dobbelte av dagens gjeldende nivå slik at den drar inn hele den beregnede skatteutgiften som inntekter til fellesskapet. Det samme prinsippet ble anført av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i partienes merknader til Innst. 273 S (2015-2016), der den forestående innføringen av finansskatten ble omtalt.

Svar:

Finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift, først og fremst fordi det er teknisk krevende å innlemme slike tjenester i merverdiavgiftssystemet. Merverdiavgiftsunntaket i finansnæringen skaper uheldige vridninger i produksjon og forbruk, og unntaket gjør det lønnsomt for selskapene å produsere tjenester internt fremfor å kjøpe dem fra andre. Det ble i 2017 innført en finansskatt for å bøte på at finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift. Finansskatten består av en skatt på 5 pst. på lønninger (grunnlaget for arbeidsgiveravgift) og at skattesatsen på alminnelig inntekt (selskapoverskudd) er 25 pst. for finansielle virksomheter, mot 22 pst. for øvrig virksomhet.

I Tabell 1 vises årlig, regnskapsmessig resultat før skatt for hhv. banker, finansieringsforetak, kredittforetak, skadeforsikringsselskaper, livforsikringsselskaper og pensjonskasser.

En utfordring med å måle overskudd fra regnskapsstatistikk, er at samme overskudd kan bli medregnet flere ganger dersom det utbetales som utbytte eller

konsernbidrag, og både selskapet som har opptjent overskudd og mottaker av utdelingen inngår i statistikken. Finansforetak kan være aksjonær i andre finansforetak, noe som innebærer risiko for dobbelttelling av overskudd i tallene som presenteres i Tabell 1. Videre kan finansforetak motta eierinntekter fra foretak som ikke er en del av finansiell sektor, men som medregnes i Tabell 1.

En del foretak som kan anses som del av finansiell sektor, inngår ikke i SSBs publiserte statistikker for finansinstitusjoner og andre finansielle foretak, for eksempel investeringsforetak og verdipapirfond.

Tabell 2 viser skattemessig resultat før skatt for foretak som er finansskattepliktige. Utvalget i denne tabellen vil avvike noe fra foretakene som inngår i SSBs statistikker for finansinstitusjoner og andre finansielle foretak, som ligger til grunn for Tabell 1.

For 2022 anslås skatteutgiften knyttet til merverdiavgiftsunntaket for finansielle tjenester til hhv. 10,5 mrd. kroner, før en tar hensyn til at næringen betaler finansskatt på lønn og overskudd. Påløpt finansskatt anslås til 5,2 mrd. kroner i 2022, slik at «netto» skatteutgift knyttet til merverdiavgiftsunntaket anslås til 5,3 mrd. kroner, se Prop. 1 LS (2022–2023) Vedlegg 1 Anslag på skatteutgifter og skattesanksjoner, Tabell 1.2. Det innebærer at nivået på beskatningen av merverdien i finansnæringen gjennom finansskatten anslås å utgjøre om lag halvparten av nivået dersom næringen var underlagt ordinær merverdiavgift.

Finansskatten har flere svakheter sammenlignet med merverdiavgiften. Det er ikke noen refusjon av finansskatt for tjenester som leveres til merverdiavgiftspliktige, noe som kan gi økt avgiftsbelastning ved anskaffelser av finansielle tjenester i næringsvirksomhet. Videre påløper det også finansskatt for tjenester som eksporteres, mens det ikke påløper finansskatt for importerte tjenester. Det skaper isolert sett en konkurranseulemppe for norske finansforetak. Disse svakheterne kan tale for at nivået på finansskatten bør være lavere enn den beskatningen som ville forekommet med ordinær merverdiavgift.

Tabell 1. Regnskapsmessig resultat før skatt for finansielle foretak. 2017–2021. Mill. kroner. Løpende.

	2017	2018	2019	2020	2021
Banker	59 141	63 562	74 870	48 448	72 016
Finansieringsselskaper	4 146	3 176	3 227	1 595	4 916
Kredittforetak	7 793	8 877	10 960	13 436	11 827
Livforsikringsselskaper	9 458	9 099	10 010	8 620	9 535
Skadeforsikringsselskaper	16 135	8 353	18 294	15 801	20 437
Pensjonskasser	4 845	1 301	4 541	4 518	5 417
Sum	101 518	94 368	121 902	92 418	124 148

Kilde: SSBs statistikker for finansinstitusjoner og andre finansielle foretak, tabell 08113, 08490, 08493, 07494.

Tabell 2. Skattbar inntekt (positiv alminnelig inntekt) for finansskattepliktige foretak. 2017–2021. Mill. kroner. Løpende.

	2017	2018	2019	2020	2021
Skattbar inntekt	67 945	62 518	117 676	77 202	71 988

Kilde: SSB, Skatt for selskaper, tabell 13158.

SPØRSMÅL NR. 1109

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 30. januar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Når vil statsråden følge opp Reisegarantiutvalgets rapport med konkrete tiltak?

BEGRUNNELSE:

Reisegarantiutvalget ble oppnevnt av Barne- og familiedepartementet 12. mars 2021 for å vurdere det norske reisegarantisystemet i pakkereiseloven og pakkereiseforskriften. Utvalget overleverte sin rapport til Barne- og familiedepartementet den 9. november 2021. Den 29. mars 2022 ble rapporten sendt på høring. Statsråden har ennå ikke konkludert eller lagt frem forslag til oppfølging.

Reisebransjen, folk som hadde bestilt eller ønsket å bestille reiser, og resten av samfunnet har opplevd store omveltninger de siste par årene. Koronapandemien har snudd mye på hodet, og mange har måttet endre sine planer og forventninger til fremtidige planer. Presset på reisegarantifondet har skutt i været. Dette har medført en vesentlig lengre behandlingstid i fondet, med ytterligere problemer for bransjen og folk flest.

Det synes å være en bred enighet, både i rapporten og høringssvarene, om hvilke hovedgrep som bør gjøres. Det er derfor lite grunn til å forhale fremleggelsen av tiltak.

Mens statsråden ser tiden an, opplever aktører i bransjen at det er vanskelig å få svar på henvendelser både til Reisegarantifondet og til Departementet. Det vises her til korrespondanse mellom Up Norway og Barne- og familiedepartementet. Der makter ikke departementet å svare mer enn at de «er i gang med å følge opp rapporten» uten å gi svar på konkrete spørsmål. For bransjen og deres kunder medfører dette usikkerhet, og i realiteten unødvendige kostnader.

Svar:

Pakkereisearrangørar må stille reisegaranti. Garantien skal dekkje tilbakebetaling av alle betalningar som er gjort for pakkereiser som ikkje blir leverte som ei følgje av insolvensen hos arrangøren. Desse krava står i artikkel 17 i pakkereisedirektivet til EU, som òg gjeld for EFTA-landa. Korleis det nasjonale systemet for reisegaranti skal vere, er det opp til statane sjølve å avgjere. I Noreg har vi eit system med individuell garanti nedfelt i pakkereiselova. Reisegarantiordninga er basert på at kvar arrangør stiller garanti som dekkjer omsetninga. Det er Reisegarantifondet som bereknar storleiken på garantien, basert på opplysingar frå arrangøren om rekneskap og forventa omsetnad for neste år. Går arrangøren konkurs, har dei reisande rett til å få dei innbetalte forskotta sine tilbake frå den stilte garantien. Strekk ikkje den stilte garantien til for å dekkje krava, må Reisegarantifondet dekke skilnaden.

Reisegarantiutvalet fekk i oppdrag å vurdere om systemet kunne bli betre og billegare for arrangørane, utan at tryggleiken til dei reisande blei råka. Det gjekk fram av mandatet til utvalet at reisegarantiordninga ikkje skulle krevje statleg finansiering.

Utvalet skisserte åtte alternative måtar å finansiere reisegarantiordninga på, og gjorde mest greie for to av alternativa: ein var ei forbetring av dagens individuelle ordning (modell 1), den andre var ei ordning med halvering av dei individuelle garantiane, kombinert med eit kollektivt fond (modell 3). Etter føresetnadene til utvalet, vil eit kollektivt fond på om lag 350 mill. kroner vere fullt opparbeida etter sju år ved at arrangørane betalar eit bidrag til fondet for kvar selde reise. Når fondet er fullt opparbeida, kan den individuelle garantien halverast. Utvalet tilrådde modell 3, men meinte at modellen gjer noko lågare tryggleik for dei reisande.

Når det gjeld administrasjon av ordninga, meinte utvalet at dagens organisering i store trekk fungerer godt, og

hadde ikkje konkrete tilrådingar til korleis denne burde bli endra. Utvalet tilrådde å ikkje endre organiseringa av reisegarantiordninga på kort sikt, samstundes med endring av systemet for reisegaranti.

Rapporten har vore på fem månaders høyring. Berre elleve høyringsinstansar hadde kommentarar til forslaga. Fleirtalet, Advokatforeningen, Forbrukerrådet, Hurtigruten group, NHO Luftfart, NHO Reiseliv, Norges Rederiforbund, Norsk Reiseliv og Virke støtta forslaget om etablering av eit kollektivt fond (modell 3). Mange av desse instansane er opptekne av at ordninga ikkje må påføre aktørane økte kostnader fram til fondet er bygd opp. Dei ynsker difor at staten stiller opp med eit lån lik eit fullt opparbeida fond, slik at arrangørane kan få minska kostnader til individuell garanti frå dag ein. Mange viser til ordninga i Tyskland, der staten har finansiert fondet ved eit lån til arrangørane. Fleire viser til at sjølv innkrevjinga og administrasjonen av bidraget til fondet vil føre med seg kostnader for arrangørane.

Color Line og Reisegarantifondet støttar ei vidareføring av dagens ordning (modell 1) med berre individuell garanti. Color Line viser til at ordninga i dag fungerer og er utvikla og forbetra over tid. Reisegarantifondet meiner

ei ordning med halvering av individuelle garantiar og eit kollektivt fond vil svekke tryggleiken for dei reisande dersom konkursar tømmer fondet.

Regjeringa vurderer no korleis rapporten skal følgjast opp vidare. Utvalsrapporten gjev eit godt grunnlag for forbetringar av dagens reisegarantiordning, samtidig som utvalet i rapporten òg har peikt på fleire problemstillingar som må sjåast nærare på. I høyringa blei det òg reist ei rekkje spørsmål som syner at det er naudsynt med meir utgreiing. Eg vil òg trekke fram at EU-kommisjonen held på med revisjon av pakkereisedirektivet, og eit framlegg er venta 31. mai 2023. Deler av arbeidet med å følgje opp rapporten til utvalet bør sjåast i samanheng med forslaga som er venta frå EU.

Når det gjeld tida til sakshandsaming hos Reisegarantifondet, så er det tatt grep for å styrkje kapasiteten. Drifta til Reisegarantifondet er finansiert gjennom årsgebyr frå arrangørane. Pandemien førte med seg sær mange søknader for Reisegarantifondet, som førte til at tida til sakshandsaming auka. Pandemien er no bak oss. Departementet har likevel nyleg ved forskrift auka årsgebyra som arrangørane skal betale, for å bidra til å styrkje driftskapasiteten hos Reisegarantifondet.

SPØRSMÅL NR. 1110

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 3. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til oppslag i VG 23. januar om at cruisereferier som ønsker å donere bort overskuddsmat til eksempelvis Matsentralen stoppes av gjeldene tollregelverk. Konsekvensen er at mye flott mat må kastes. I følge Tolletaten er tollbestemmelsene generelle regler og det må eventuelt tas politiske beslutninger om dispensasjonsordninger.

Vil statsråden ta initiativ til en dispensasjonsordning i tollregelverket slik at eksempelvis cruisereferier for fremtiden kan få donere bort overskuddsmat til matsentralen?

Svar:

Alle varer som innføres til landet må tollbehandles, og for varer som innføres til fri disponering (forbruk i Norge), skal det beregnes merverdiavgift, tollavgift og særavgifter. Tollmyndighetene kan heller ikke frigjøre varer for dis-

ponering uten at det foreligger nødvendige tillatelser for innførsel fra relevante myndigheter.

Merverdiavgiftsloven § 6-19 gir fritak (fra uttaksberegning) for næringsmidler som avgiftspliktige gir vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Merverdiavgiftsforskriften har nærmere vilkår for dette fritaket. Det gjelder tilsvarende fritak for enkelte særavgifter. Disse fritakene gjelder imidlertid bare for varer som er innført til eller produsert i Norge.

Jeg viser til at regjeringen har som målsetning å redusere matsvinn. Avgifter bør ikke føre til at overskuddsmat blir destruert hvis det kan benyttes til utdeling på veldedig grunnlag. Jeg er derfor i utgangspunktet enig i at overskuddsmat fra cruiseskip i utenriksfart bør kunne doneres uten plikt til å svare avgifter, i stedet for å bli destruert. Men dette reiser flere spørsmål som hører under landbruks- og matministeren.

Slik jeg har forstått det, er Norge gjennom EØS-avtalen forpliktet til å følge EUs regelverk for veterinær grense-

kontroll. Det skal sørge for at all mat som importeres fra tredjeland og omsettes i det indre marked, herunder Norge, oppfyller dyrehelse- og folkehelsemessige krav. Regelverket krever at varer som innføres til Norge kommer fra godkjente tredjeland og godkjente virksomheter i disse landene. Varene må oppfylle disse kravene før de kan tas inn i landet og gå til forbruker.

Maten som cruiseskipene vil donere, kan være anskaffet i et tredjeland. I tillegg gjelder det andre krav for cruiseskip i internasjonal fart som gjør at de kan anskaffe varer i et EU-land som ikke oppfyller alle dyrehelse- og folkehelsemessige krav. Bakgrunnen for at varer om bord på cruiseskip ikke må oppfylle de samme kravene, er at de ikke skal konsumeres i det indre marked, men kun om bord i skipene.

Regelverk for veterinær grensekontroll som Norge er bundet av, synes i utgangspunktet å innebære at cruiseskip i internasjonal fart ikke kan få tillatelse til å innføre og donere overskuddsmat til forbruk i Norge. Jeg har vært i kontakt med landbruks- og matministeren, som vil be Mattilsynet om å vurdere om det likevel kan finnes en mulighet for å kunne ta imot slike donasjoner fra cruiseskip.

Dersom det etter matmyndighetenes vurdering skulle vise seg at det likevel finnes mulighet for dette, er jeg innstilt på, i tråd med regjeringens målsetning om å redusere matsvinn, å vurdere de avgiftsmessige sidene ved denne type donasjon av overskuddsmat.

SPØRSMÅL NR. 1111

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 31. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sette i gang et arbeid for å vurdere om Norge skal følge etter Finland og Sverige og åpne opp for at deler av veinettet kan åpnes for lengre vogntog, med lengde på inntil 34,5 meter?

BEGRUNNELSE:

Den svenske regjeringen annonserte planene for å åpne for vogntog på inntil 34,5 meter allerede i mai, men måtte sende forslaget på høring til EU-kommisjonen på forsømeren. Der kom det ingen innvendinger, og svenskene går videre med planene. De nye reglene, som trer i kraft fra 31. august 2023, gjør at det blir tillatt med vogntog på inntil 34,5 meters lengde på visse utpekte veier og med maks hastighet på 80 km/t.

Tiltaket kan, ifølge Trafikverkets beregninger, minske CO₂-utslippene fra tungbilene med 4-6 prosent.

Det svenske Trafikverket beskriver at ca. 450 mil med veg allerede her en standard som er god nok for vogntog inntil 34,5 meter.

I Finland ruller allerede 34,5 meter lange lastebiler og erfaringene er positive ifølge bransjeorganisasjonen Sveriges Åkeriföretag.

Aktuelle strekninger i Norge kan være E6 fra Svinesund til Rudshøgda og E18 fra Ørje til Kristiansand og E39 fra Kristiansand til Mandalskrysset.

Det er flere fordeler med lengre lastebiler. Man får fraktet samme mengde gods med færre kjøretøy, færre kjøretøy betyr færre kollisjoner, det minsker luftforurensningen og annen negativ miljøpåvirkning. I tillegg er det stor mangel på sjåfører, ikke bare i Norge, men i hele Europa. Ved å øke mengde last man tar med seg på lengre turer kan man kompensere for noe av denne mangelen. Mye gods transporteres på tvers av landegrensene i Norden og i den sammenheng vil det også være fornuftig å ha samme regelverk.

Svar:

Vi har gjennom de siste årene gradvis åpnet det norske vegnettet for lengre og tyngre vogntog, og en stor del av det norske vegnettet er nå åpnet for modulvogntog på 25,25 meter. Det gjennomføres også forsøk med kjøretøy på 74 tonn.

Spørsmålet om å åpne veinettet i Norge for enda lengre og tyngre kjøretøyer er komplekst. For å ta stilling til endringer i tillatt vekt eller lengde for kjøretøyer i Norge, må juridisk handlingsrom i EØS-avtalen, begrensninger i dagens infrastruktur, og samfunnsnyttens vurderes.

Hvilke kjøretøylengder vi kan tillate henger også sammen med utformingen av blant annet svinger og kryss på veinettet. For å tillate lengre kjøretøy kan det være nødvendig at motorveikryssene må bygges om for å kunne

håndtere så lange kjøretøy. Få turer starter og ender på riksveinettet. Det er derfor viktig også å se på hvor lange kjøretøy veinettet til fylkene og kommunene kan håndtere, inn til logistikk- industri- og næringsområder.

Tillatt kjøretøyvekt vil også begrenses av hva bruene og veikroppen tåler. Økte vekter vil også føre til økte kostnader på grunn av mer slitasje. Mange transporter kjører med volumlast og kan få god effekt av økt lengde innenfor dagens maksimale vekt på 60 tonn. For økt vekt, gjennomføres for tiden et forsøk med kjøretøy på 74 tonn. Dette vil gi kunnskap om effekter på nytte, kostnader og infrastruktur.

Økte lengder og vekter kan imidlertid innebære at varer fraktes med færre biler og færre kjørte kilometer, og

det kan øke næringslivets konkurransekraft samtidig som klimagassutslippene reduseres. Trafikksikkerheten må også ivaretas i en vurdering av økte lengder og vekter.

Samferdselsdepartementet har også mottatt andre henvendelser fra næringen med ønske om økte vekter og dimensjoner på vogntog.

Det er derfor aktuelt å vurdere om det er grunnlag for å prøve ut enda tyngre og lengre vogntog på norske vegger enn det som er tillatt i dag. Et slikt arbeid må være både faglig forankret og tilpasset næringslivets behov, og må derfor gjøres i samarbeid med Statens vegvesen og næringen.

SPØRSMÅL NR. 1112

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Endringer i veinormalene er på høring fram til 31. januar, og statsråden bekreftet i spørretimen forrige uke at han ikke har tatt endelig stilling til hvordan de veinormalene skal se ut. Miljødirektoratet har likevel i sitt vedtak om E6 lagt til grunn at politikken for utbygging av motorvei er endret og viser til regjeringens arbeid med nye veinormaler. Det synes ut fra statsrådets svar å være en misforståelse her.

Hvorfor vil ikke statsråden oppklare misforståelsen?

BEGRUNNELSE:

Statsråden viser i sitt svar på skriftlig spørsmål nr. 954 fra undertegnede til at: «Hva som anses som «vesentlige samfunnsinteresser» etter naturmangfoldloven § 48 er et rettslig spørsmål og må avgjøres gjennom lovtolkning». Det er greit, men Miljødirektoratet viser til regjeringens omtale i statsbudsjettet for 2023.

Fra Miljødirektoratets pressemelding:

«Vi mener budsjettproposisjonens omtale av endret politikk for motorveger skaper betydelig usikkerhet om forutsetningene for å bygge en firefelts motorvei med hastighet 110 km/t gjennom Lågendeltaet naturreservat fortsatt gjelder. Etter vår vurdering er det er nødvendig å utrede på nytt om det finnes reelle alternative traseer.

Dermed er det heller ikke klart at veiframføring i omsøkt trasé, er nødvendig», sier Hambro.

Svar:

Jeg vil vise til at Statens vegvesen på oppdrag fra Samferdselsdepartementet har gjort en gjennomgang av veinormalene og foreslått flere endringer. Departementet har derfor bedt Statens vegvesen om å sende endringsforslagene på høring. Høringsfristen er satt til 31. januar 2023. Etter høringsrunden vil Statens vegvesen sammenstille og gjennomgå høringsinnspillene før saken sendes tilbake til departementet for behandling. Jeg kan bekrefte at Samferdselsdepartementet ikke har tatt stilling til forslagene til endringer, og at dette først vil skje etter at saken er kommet tilbake til departementet etter gjennomført høring.

Miljødirektoratet har, i vedtaket det vises til, gjort en rettslig vurdering av om vilkårene i naturmangfoldloven § 48 er oppfylt. Jeg finner det ikke naturlig å gå nærmere inn på Miljødirektoratets tolkninger og forståelse av Stortingets anmodningsvedtak hvor Samferdselsdepartementet er bedt om å vurdere veinormalene, men jeg tar Miljødirektoratets vurderinger til etterretning. I samråd med klima- og miljøministeren og Nye Veier vil jeg arbeide videre med å finne løsninger i saken som ivaretar både hensynet til behovet for å bygge ny E6 og til Lågendeltaet naturreservat.

SPØRSMÅL NR. 1113**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 2. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener helseministeren at det er en hurtig vurdering av kost-nytte effekten av en behandling, når Nye Metoder brukte nesten halvannet år på en «hurtig metodevurdering» av legemiddelet Trodelvy?

BEGRUNNELSE:

Trodelvy (sacituzumab govitecan) er en behandling for pasienter med brystkreft som har fått en eller to tidligere systemiske behandling, hvorav minst en av dem for avansert sykdom. Behandlingen ble meldt inn som sak til Nye Metoder 12. mai 2021 og 21. juni samme år besluttet Bestillerforum for nye metoder en hurtig metodevurdering med en kostnad-nytte vurdering av behandlingen. Den «hurtige» vurderingen fra Statens legemiddelverk var ferdig 8. desember 2022 og saken ligger nå hos Sykehusinnkjøp for prisforhandlinger.

En av dem som har blitt hardt rammet av den trege saksbehandlingen er Anette Robertson. Hun fikk påvist brystkreft i desember 2019 og etter en lang kamp med operasjon, cellegiftkur og stråling så det til at hun hadde vunnet kampen mot kreften. 10 måneder senere fikk hun tilbakefall og måtte hun operere og få cellegift på nytt. Etter den andre behandlingen fikk hun også beskjed om at hun var kreftfri. Dessverre fikk Anette påvist kreft med spredning igjen i oktober i fjor. Denne gang er hennes eneste håp behandlingen Trodalvy, en cellegiftkur som ble anbefalt til henne av Kreftklinikken i Oslo. Siden Nye Metoder ikke har godkjent medisinen ennå, må hun selv dekke den første behandlingen som koster 500.000 kroner og andre utgifter selv. Hvis behandlingen er vellykket, tar det offentlige over kostnaden. Anette sin familie har nå satt i gang en innsamling på Spleis for å få råd til å dekke behandlingen.

Dette er en nok en medisin eller behandling som pasienter må vente alt for lenge på blir godkjent av Nye Metoder og som bidrar til at todelte helsevesen der den store taperen er pasientene og deres pårørende. Det er god grunn til å stille seg spørsmålet om hvor mange liv som har gått tapt på grunn av den sendrektige saksbehandlingen for denne og andre livsviktige behandlinger og medisiner.

Svar:

Jeg deler representantens oppfatning om at vi skal ha et effektivt system for vurdering av innføring av nye behan-

dlingsmetoder i spesialisthelsetjenesten, og at systemet skal bidra til at trygge og effektive behandlinger kan tilbys pasienter som kan ha nytte av dem.

Representanten viser til at metodevurderingen av Trodelvy har pågått fra juni 2021 til desember 2022, og stiller spørsmål ved rimelig saksbehandlingstid i Nye metoder.

Metodevurderingsrapporten for metoden Trodelvy er offentliggjort på nettsidene til Nye metoder. Her fremgår det at metodevurderingen, fra mottatt oppdrag fra Bestillerforum til ferdigstilling, tok 344 dager. Metodevurderingsrapporten viser også at Legemiddelverket i denne saken ventet på fullstendig dokumentasjon fra leverandøren fra juni 2021 til desember 2021. Etter at fullstendig dokumentasjon ble mottatt, ble saken tildelt saksutredere i mai 2022. Rapporten ble ferdigstilt 8. desember 2022. Fremstillingen om at Nye metoders reelle saksbehandlingstid i denne saken var på halvannet år er derfor ikke riktig.

Legemiddelverket har i 2022 igangsatt effektiviserings tiltak for å korte ned saksbehandlingstiden. Dette omfatter blant annet en endring av praksis for tildeling av saker til saksutredere. Dette har i en overgangsperiode ført til noe lengre kø for tildeling av saksutredere. I desember kunne vi imidlertid konstatere at Legemiddelverket har utarbeidet rekordmange metodevurderinger og enklere beslutningsgrunnlag for Nye metoder i 2022, og at etaten fra juni til desember har halverte antall saker i køen.

Saken representant Listhaug viser til, illustrerer at det er flere faktorer som bidrar til lengre saksbehandlingstider for metodevurderingene, og at bedre samarbeid, forutsigbarhet og tydelighet i samhandlingen mellom metodeutredningsinstansene og leverandører er en viktig del av løsningen.

Regjeringen følger opp evalueringen av systemet for Nye metoder og anbefalingene knyttet til raskere saksbehandling. Vi har bl.a. gitt i oppdrag til etatene og de regionale helseforetakene om å iverksette tiltak for å redusere saksbehandlingstiden og i 2023 økes bevilgningen til Legemiddelverket med 10 mill. kroner til styrking av metodevurderingskapasitet, veiledning og internasjonalt samarbeid knyttet til metodevurdering og metodevarsling. Videre har Regjeringen gitt de regionale helseforetakene i oppdrag, i samarbeid med etatene, å utarbeide prosessveiledere for saksbehandling i systemet, som skal bidra til større forutsigbarhet og åpenhet i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1114**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 31. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden følge opp evalueringen av offentleglova fra 2016 og hvordan vil hun i så fall følge den opp?

BEGRUNNELSE:

Offentlighetsloven er en bunnplanke i et åpent og fritt samfunn hvor ytrings- og informasjonsfrihet står sterkt, og hvor makt og myndigheter kan kikkles i kortene. Loven er særlig viktig for pressen i deres arbeid med å undersøke, belyse og kritisere maktprosesser og -strukturer. Dette er også grunnleggende for folkets tillit til det offentlige.

Da den nye offentleglova trådte i kraft i 2009, fulgte det av flertallsmerknad at loven skulle evalueres for å undersøke om den virket etter intensjonene om mer innsyn. I 2016 leverte Oxford Research sin rapport, som siden ble sendt på høring. I høringsrunden kom det inn svært mange høringssvar. Saken har siden ikke kommet tilbake til Stortinget. Ytringsfrihetskommisjonen peker på at både Sivilombudet og Riksrevisjonen gjennom behandling av klagesaker og undersøkelser påpekt forhold ved loven som ikke fungerer etter hensikten. Kommisjonen slår også fast at de mener tiden er overmoden for en helhetlig gjennomgang av loven.

Svar:

Innsyn og åpenhet er et viktig tema for regjeringen. Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil sikre at of-

fentleglova og prinsippet om meroffentlighet praktiseres i alle offentlige virksomheter. Jeg vil følge opp dette og jobbe for at loven skal praktiseres riktig.

I forbindelse med evalueringen av offentleglova konkluderte Oxford Research «samlet sett» med at «innføringen av ny offentlighetslov har vært positiv», og at den nye loven «har medført et større fokus på offentlighet, hvilket har medført økt oppmerksomhet og kunnskap om offentlighet i forvaltningen generelt». De fant at loven praktiseres «i hovedsak [...] etter intensjonene» når det gjelder håndteringen av «vanlige» innsyns krav», mens det i andre sammenhenger kan oppstå større utfordringer.

Evalueringen av offentleglova ble fulgt opp gjennom en høring, hvor høringsinstansene ble invitert til både å komme med innspill til høringsrapporten fra Oxford Research og å spille inn eventuelle forslag til lov- og forskriftsendringer

Under denne høringen kom det mange innspill av ulik karakter. Mens noen ønsker å innskrenke unntaksmulighetene, vil andre ha større adgang til unntak på enkelte områder. Dette lar seg ikke alltid kombinere, og spørsmålet om eventuelle endringer må vurderes nøye.

Det har også kommet mange andre innspill på dette området, og noe av det seneste kom fra Ytringsfrihetskommisjonen, som representanten Wetrhus Thorsvik viser til. De ulike innspillene vil bli vurdert av mitt departement med tanke på senere oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1115**Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 27. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å endre utlendingsforskriften § 8-12 slik at det legges større vekt på barnets beste i saker om begrenset opphold, og slik at det kan gjøres unntak for dokumentasjonskravet i de tilfeller der slikt krav vil være uforholdsmessig byrdefullt?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen har nylig skrevet om en 18 år gammel mann som er født på Sørlandet sykehus og som har levd hele livet i Norge uten ID. Grunnen til at han ikke har fått oppholdstillatelse i Norge er at det har vært uklarthet om foreldrenes navn, men norske myndigheter har kjent

til mannen siden han ble født. Familien har midlertidig oppholdstillatelse begrunnet i særlige menneskelige forhold.

Bruk av midlertidige oppholdstillatelser for barn er kontroversielt i seg selv, men kan innvilges fordi UDI vektet behovet for klargjort identitet over hensynet til barnets beste. Med begrenset oppholdstillatelse får man ikke skaffet seg identitetspapirer, og dermed heller ikke bankID og bankkonto, tilgang på digitale tjenester som Altinn og HelseNorge, sertifikat for bil eller moped, pass eller reisebevis, stipend for å studere eller tilgang til utesteder og post.

Svar:

Utlendingsforskriften § 8-12 fastsetter at utlendingen som hovedregel må fremskaffe dokumentasjon på identiteten for at det skal kunne gis rett til oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.

Det gjelder unntak for situasjoner hvor den oppgitte identiteten mest sannsynlig er riktig, og hvor det er umulig for utlendingen å skaffe nødvendig dokumentasjon.

Det kan gjøres unntak fra hovedregelen også i andre tilfeller enn her nevnt, og gis oppholdstillatelse på humanitært grunnlag selv om identiteten ikke er dokumentert. Men i så fall vil det bero på en skjønnsmessig vurdering om det skal gis en ordinær tillatelse eller en begrenset tillatelse som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Det følger av UDIs retningslinjer at det ved denne vurderingen legges vekt på om det foreligger spesielle hensyn, for eksempel knyttet til barn eller helse. Det kan også bli lagt vekt på andre momenter:

Det er ikke uvanlig at familier som får avslag på oppholdstillatelse eller som får begrensede tillatelser på grunn av manglende dokumentasjon av identiteten, får barn under oppholdet i Norge. Dette forhold kan ikke i seg selv føre til at familiene skal gis ordinære tillatelser

som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Jeg mener dagens regelverk om begrensede tillatelser bygger på en god balanse mellom Norges behov for å kreve at de som søker om beskyttelse og opphold på humanitært grunnlag bidrar til å dokumentere sin identitet, og hensynet til å vektlegge individuelle humanitære hensyn, blant annet knyttet til barn.

Hva som ut fra regelverk og retningslinjer bør bli utfallet i konkrete enkeltsaker er ikke noe jeg kan kommentere nærmere. Jeg viser til at Stortinget har fastsatt i lovgivningen at departementet ikke skal kunne gå inn i avgjørelsen av enkeltsaker.

Når det gjelder spørsmålet om hvilke dokumenter som bør kunne tilbys fra norske myndigheter til familier med begrensede tillatelser, er det slik at alle som får oppholdstillatelse får et Schengen-standardisert oppholdskort. Jeg viser i den forbindelse til Finanstilsynets reviderte veileder fra november 2022 punkt 4 punkt 4.3.1.9 om bruk av kortet som grunnlag for grunnleggende banktjenester, herunder tilgang til nettbank; [Veileder til hvitvaskingsloven - Finanstilsynet.no](https://www.finanstilsynet.no/veileder-til-hvitvaskingsloven).

Departementet hadde i fjor også ute på høring et spørsmål om hvorvidt det i tillegg bør tilbys nasjonalt ID-kort til utlendinger, eller om det nevnte oppholdskortet eventuelt bør oppgraderes til et fullverdig legitimasjonsdokument på linje med nasjonalt ID-kort. Departementet arbeider nå med oppfølgingen av denne høringen.

For det tilfellet at noen som har fått en begrenset tillatelse, har et ekstraordinært behov for reisedokument fra norske myndigheter, i form av utlendingspass, er dette et noe som eventuelt må vurderes konkret av Utlendingsdirektoratet etter særskilte unntaksbestemmelser i utlendingsloven § 64 annet ledd og utlendingsforskriften § 12-5 fjerde ledd.

SPØRSMÅL NR. 1116

Innlevert 23. januar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 30. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Deler statsråden Helseplattformen AS sin vurdering om at deres budsjett for 2023 kan undras offentlighet, eller mener statsråden at denne informasjonen ikke kan eller bør

undras offentlighet med hjemmel i lov pga. den store allmenne interessen for saken?

BEGRUNNELSE:

Skandalene rundt Helseplattformen synes ikke å ta noen ende. På Twitter ble jeg gjort oppmerksom på at styremøte til Helseplattformen AS hemmeligholder sitt egen budsjett og hjemler dette i Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) § 13, første ledd:

«Opplysningar som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov, er unnatekne frå innsyn.»

I offentliglova § 11, om merinnsyn, er det fastsatt at vedkommende forvaltningsorgan alltid skal vurdere om et dokument likevel skal gjøres kjent helt eller delvis, selv om det etter bestemmelser i loven kan unntas fra offentlighet, og at det

«bør gi innsyn dersom omsynet til offentlig innsyn veg tynge enn behovet for unntak».

Hensynet til den allmenne interessen for å vite hva som foregår med fellesskapets ressurser bør veie tungt i saka om Helseplattformen. For undertegnede synes det ikke å være en god nok begrunnelse for å kunne unnta budsjett 2023 for innsyn fra allmenheten, særlig ikke med tanke på hvilke konsekvenser denne saken har fått for ansatte og pasienter ved St Olav Hospital. Åpenhet rundt

hele saken synes å være helt nødvendig for i det hele tatt å kunne gjenoppbygge noe tillit.

Svar:

Helseplattformen AS eies 60 pst. av Helse Midt-Norge RHF og 40 pst. av flere kommuner i Midt-Norge, hvorav Trondheim kommune har den største eierandelen. Selskapet har ansvar for innføring og fremtidig forvaltning av felles elektronisk pasientjournal og pasient-administrativt system for hele helsetjenesten i Midt-Norge. Helseplattformen AS er omfattet av offentliglova og legger alle styresaker åpent ute på en egen styreportal på Internett. De kan imidlertid, i tråd med samme lov, vurdere unntak fra innsynsretten.

Det er den enkelte virksomhet som er omfattet av offentliglova som må vurdere grunnlaget for å unnta dokumenter fra innsyn. Dersom virksomheten mottar et innsynskrav skal de vurdere kravet konkret og selvstendig.

Helse- og omsorgsdepartementet er klageorgan dersom et innsynskrav i en virksomhet direkte eller indirekte underlagt departementet ikke blir innvilget. Det vil derfor ikke være riktig av meg å gjøre vurderinger av den konkrete saken spørsmålsstiller viser til.

SPØRSMÅL NR. 1117

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 3. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva vil justisministeren gjøre for å unngå at god mat blir kastet på grunn av tunggrodde tollregler?

BEGRUNNELSE:

Cruiseselskapet Costa Cruises ønsket i 2017 å gi bort store mengder overskuddsmat i Norge, slik de gjør i flere andre europeiske land, men de ble stanset av Tolletaten, som krevde at varene skulle fortolles ved innførsel.

I flere land blir overskuddsmat fra cruiseskip donert til personer som har problemer med å få endene til å møtes, uten at rederiene må betale toll og avgifter for å gi det bort.

Svar:

Alle varer som innføres til landet må tollbehandles. For varer som innføres til fri disponering (forbruk i Norge), skal det beregnes merverdiavgift, tollavgift og særavgifter. Tollmyndighetene kan heller ikke frigjøre varer for disponering uten at det foreligger nødvendige tillatelser for innførsel fra relevante myndigheter.

Merverdiavgiftsloven § 6-19 gir fritak (fra uttaksberegning) for næringsmidler som avgiftspliktige gir vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Merverdiavgiftsforskriften har nærmere vilkår for dette fritaket. Det gjelder tilsvarende fritak for enkelte særavgifter. Disse fritakene gjelder bare for varer som er innført til eller produsert i Norge.

Jeg viser til at regjeringen har som målsetning å redusere matsvinn. Avgifter bør ikke føre til at overskuddsmat blir destruert hvis det kan benyttes til utdeling på veldedig

ig grunnlag. Jeg er derfor i utgangspunktet enig i at overskuddsmat fra cruiseskip i utenriksfart bør kunne doneres uten plikt til å svare avgifter, i stedet for å bli destruert. Men dette reiser flere spørsmål som hører under landbruks- og matministeren.

Slik jeg har forstått det, er Norge gjennom EØS-avtalen forpliktet til å følge EUs regelverk for veterinær grensekontroll. Det skal sørge for at all mat som importeres fra tredjeland og omsettes i det indre marked, herunder Norge, oppfyller dyrehelse- og folkehelsemessige krav. Regelverket krever at varer som innføres til Norge, kommer fra godkjente tredjeland og godkjente virksomheter i disse landene. Varene må oppfylle disse kravene før de kan tas inn i landet og gå til forbruker.

Maten som cruiseskipene vil donere, kan være anskaffet i et tredjeland. I tillegg gjelder det andre krav for cruiseskip i internasjonal fart som gjør at de kan anskaffe varer i et EU-land som ikke oppfyller alle dyrehelse- og

folkehelsemessige krav. Bakgrunnen for at varer om bord på cruiseskip ikke må oppfylle de samme kravene, er at de ikke skal konsumeres i det indre marked, men kun om bord i skipene.

Regelverket for veterinær grensekontroll som Norge er bundet av, synes i utgangspunktet å innebære at cruiseskip i internasjonal fart ikke kan få tillatelse til å innføre og donere overskuddsmat til forbruk i Norge. Jeg har vært i kontakt med landbruks- og matministeren, som vil be Mattilsynet om å vurdere om det likevel kan finnes en mulighet for å kunne ta imot slike donasjoner fra cruiseskip.

Dersom det etter matmyndighetenes vurdering skulle vise seg at det likevel finnes mulighet for dette, er jeg innstilt på, i tråd med regjeringens målsetning om å redusere matsvinn, å vurdere de avgiftsmessige sidene ved denne type donasjon av overskuddsmat.

SPØRSMÅL NR. 1118

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 27. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan forbereder regjeringen økte ankomster av asylsøkere til Norge, som kan komme som følge av den økte tilstrømmingen til Europa?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Frontex viser at den irregulære migrasjonen til Europa øker kraftig. Særlig den sentrale middelhavsrueten og Balkan-rueten øker. De foreløpige tallene for 2022 viser at det kom omtrent 330 000 mennesker irregulært til Europa i 2022. Nivået på ankomstene til Europa er det høyeste siden 2016. Norge opplever også en økning i antallet som søker asyl, og UDI utgår fra et planleggingstall på 5 000 asylsøkere til Norge i år, og mulighetsrommet er mellom 2 000 og 10 000 asylsøkere. Det bes om en oversikt over hvordan regjeringen nå forbereder på mulig økt migrasjon.

Svar:

Regjeringen følger utviklingen nøye med tanke på endringer i antallet asylsøkere til Norge. Særlig krigen i Ukraina har ført til høye ankomsttall til Norge.

Nasjonalt har Justis- og beredskapsdepartementet delegert det operative ansvaret for innkvartering av asylsøkere til Utlendingsdirektoratet (UDI). Som en del av dette ansvaret skal UDI til enhver tid ha beredskap for å kunne håndtere raske endringer i antallet asylsøkere til Norge. Erfaringene fra i fjor har vist at UDI kan oppskalere mottakskapiteten svært raskt når det oppstår et akutt behov. Til tross for at antallet asylsøkere til Norge i 2021 kun var på om lag 1 600 personer, håndterte vi ankomsttall i 2022 på over 40 000. Dette viser at vi har god beredskap.

Regjeringen arbeider også med ulike beredskapstiltak for å håndtere høye ankomsttall nå i 2023, og tar med oss læring fra 2022. For å kunne håndtere og planlegge for en situasjon med fortsatt høye ankomster, er det nødvendig å vurdere videreføring og tilpasning av de midlertidige lovendringene som ble innført i 2022 for å håndtere høye ankomsttall av fordrevne fra Ukraina, herunder om det er behov for ytterligere endringer i regelverket. I dette arbeidet tas det høyde for et scenario opp til 120 000 fordrevne fra Ukraina i 2023. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har derfor sendt på høring et forslag om å videreføre midlertidige regler i lovverket som følge av ankomster av fordrevne fra Ukraina. I høringsnotatet foreslås det å vi-

dereføre de midlertidige reglene i lovverket som ble vedtatt 7. juni 2022, med enkelte endringer og presiseringer i de midlertidige reglene i integreringsloven. Høringsfristen er 21. februar 2023.

I det større bildet har EU pågående diskusjoner om situasjonen i Middelhavsområdet og på Balkan, herunder om tiltak i nærområdene og byrdedeling mellom europeiske land. Norge bidrar i det europeiske samarbeidet på flere måter til både langsiktige og mer kortsiktige løsninger.

Norge og de øvrige Schengen-land har også et pågående arbeid med bl.a. forbedring av IKT-systemer, som vil bidra til styrket grensekontroll, migrasjonskontroll og politisamarbeid. Norge og andre europeiske land

vil slik bli bedre rustet til å forebygge, avverge ulovlig migrasjon, samt motarbeide grensekryssende kriminalitet og terrorisme.

Dagens utlendingsregelverk har flere hjemler som vil være relevante i en situasjon med høye asylankomsttall. Dette gjelder særlig adgangen til å nekte realitetsbehandling av asylsøknader fra personer som kommer til Norge via trygge tredjeland, Dublin-regelverket og den nordiske passkontrolloverenskomsten. Utlendingsforvaltningen har også ulike hurtigprosedyrer, bl.a. for behandling av antatt åpenbart grunnløse asylsøknader.

Departementet følger situasjonen nøye, og vurderer løpende behovet for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1119

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 1. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Gjennom lang tid har det vært planlagt ny E 134 mellom E 18 i Lier og Dagslett i Asker. Trafikkbelastningen som bor langs dagens trasé er helt uholdbar.

Er det satt av planmidler til arbeid med regulering av den nye traséen i 2023?

BEGRUNNELSE:

Arbeid med ny trasé fra Lier til Asker har vært diskutert i flere tiår, stadige utsettelse og diskusjon om trasé har også preget saken. Nå er man enige om trasé, og alt ligger til rette for å starte med løp to av Oslofjordtunnelen. Dersom det løpet står ferdig før man har startet arbeidet med veien mellom Lier og Asker vil det bli en ytterligere belastning for beboerne på blant annet Lahell. Før jul ble det skapt inntrykk av at arbeidet med veien gikk fremover på tross av utsettelsen for nytt løp i tunnelen under Oslofjorden. Jeg har i likhet med statsråd Nygård blitt kontaktet av ordførerne i området.

Ordførerne i Asker, Lier, Frogn har i brev til samferdselsministeren skrevet følgende:

“Vi er dessverre gjort oppmerksom på at det mangler finansiering for videre planlegging av E134 Lier - Asker, og har vanskeligheter for å forstå at det kan være riktig. Manglende finansiering av videre planlegging er i strid med de signaler som ble gitt da Stortinget ved behandling av statsbudsjettet før jul vedtok å utsette anleggsstart for Oslofjordforbindelsen. I stats-

budsjettet ble det forutsatt at dette ikke vil få betydning for den videre reguleringsplanprosessen for Dagslett – E18.

Vi minner om veiens betydning for hele vår region, samt nasjonale betydning, og dens svært dårlige standard.

Vi kan ikke utsette planleggingsprosessen for strekningen E134 Lier - Asker. Vi ber derfor om et snarlig møte for å kunne drøfte på hvilken måte samferdselsministeren kan gripe inn for å sikre fremdrift som forutsatt.

Denne saken ble også diskutert i møte i Ring 4-samarbeidet 12. januar. Alle de 13 kommunene som er en del av Ring 4 rundt Oslo, stiller seg bak denne henvendelsen.”

Jeg håper statsråden tar denne saken på alvor, og bidrar til å rydde all tvil av veien, planleggingen må fortsette.

Svar:

Jeg har gitt Statens vegvesen beskjed om at de må tilpasse sin planleggingsaktivitet fremover til at det er begrenset rom for vekst sammenlignet med det som ble lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2022–2023. Statens vegvesen skal prioritere ressurser til planlegging innenfor de bevilgningene som er gitt av Stortinget. I utgangspunktet ligger porteføljeprioriteringen fra mai 2022 til grunn, og det er opp til Statens vegvesen å vurdere behovet for midler og fremdrift.

Statens vegvesen opplyser at med rammene og føringene i budsjettet for 2023 har det vært nødvendig å prioritere hardt hvilke prosjekter som skal få midler i 2023. Etaten jobber nå med å revidere sitt planleggingsprogram

og omprioriterer interne ressurser for å løse en del av planleggingsoppgavene fremfor at disse settes ut til konsulenter. Dette reduserer behovet for midler til planleg-

ging, men vil kunne forsinke fremdriften og oppstarten av flere prosjekter. Jeg har bedt om å bli holdt orientert om dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1120

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 31. januar 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hvordan definerer statsråden dette samfunnsoppdraget og hvilken del av Tine utfører det, hva er kostnaden for at Tine innehar rollen som markedsregulator, og hvilke regnestykker ligger til grunn for at de konkurransefremmende tiltakene truer nettopp det å være markedsregulator?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har bestemt seg for å fjerne de konkurransefremmende tiltakene for meierisektoren. Nå har både Landbruksdirektoratet og Konkurransetilsynet uttalt seg kritiske til dette, og mener det vil svekke konkurransen i markedet. Det kan bety dårligere utvalg og høyere priser for forbruker. Ved flere anledninger har statsråden uttrykt bekymring for markedsregulatorrollen og samfunnsoppdraget Tine har. Det er dog noe uklart hva statsråden sikter til når det gjelder oppgavene tildelt en markedsregulator og koblingen til de konkurransefremmende tiltakene i PU-ordningen.

Svar:

Regjeringen har ikke gjort noe vedtak om å fjerne de konkurransefremmende tiltakene for meierisektoren. Regjeringens politikk bygger på Hurdalsplattformen, som sier at regjeringen vil bevare prisutjevningsordningen for melk, men gradvis fase ut de konkurransepolitiske virkemidlene fra ordningen.

Med bakgrunn i Hurdalsplattformen og at det siden 2007 er gjennomført evalueringer av de konkurransefremmende tiltakene hvert femte år, bad regjeringen Landbruksdirektoratet i samarbeid med Konkurransetilsynet om en evaluering i 2022. Rapporten ble levert i desember og hadde høringsfrist den 27. januar. Jeg har i løpet av de siste dagene også gjennomført høringsmøter med aktørene i prisutjevningsordningen for å lytte til

deres innspill. Rapporten samt høringsinnspill vil være et viktig grunnlag for videre oppfølging av saken.

Norge er et langt land og jordbruket er ei næring som er spredt ut over hele landet der det har vært mulighet for å dyrke jorda. En forutsetning for å opprettholde landbruket i hele Norge er at det finnes en foredlingsindustri som sikrer bonden avsetning. Tine har anlegg i hele Norge, og samvirkeorganisasjonen har vært en av forutsetningene for landbruk i hele Norge. Det er grunn til å anta at Tines industrielle kostnader er betydelig høyere enn de ville vært dersom de ikke hadde tatt samfunnsansvar med en industristruktur som sikrer avsetning av melk over hele landet.

Tine har tre plikter som markedsregulator, mottakspunkt, forsyningsplikt og informasjonsplikt. Mottakspunktet sikrer alle melkeprodusenter avsetning for melken. Forsyningsplikten sikrer konkurrentene til Tine tilgang til råvare på like vilkår som Tines egen industri. Informasjonsplikten innebærer at alle aktører skal ha lik tilgang på informasjon om prognoser, priser og reguleringstiltak som Tine gjennomfører som markedsregulator. På den andre siden har Tine rett til å gjennomføre tiltak for å regulere markedet som for eksempel lagring av ost eller tørrmelk. Kostnadene som direkte følger av Tines ansvar som markedsregulator dekkes gjennom omsetningsavgiften.

SPØRSMÅL NR. 1121**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 1. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva foretar regjeringen seg for å sikre at norske interesser blir ivaretatt når Store Norske nå gir fra seg en rekke rettigheter til kullutvinning på Svalbard og frem mot 2025 når resten av utmålene bortfaller og Gruve 7 legges ned, og mener justisminister Mehl at denne beslutningen vil gi Norge økt kontroll i nordområdene, noe hun understreket betydningen av i forbindelse med regjeringens varsel om en ny Svalbard-melding?

BEGRUNNELSE:

Et utmål er en rettighet til å drive utvinning av mineraler og bergarter, som for eksempel kull eller gull. Selskapet Store Norske sitter i dag på 335 såkalte utmål på Svalbard Disse er i all hovedsak reservert for fremtidig kulldrift. Du kan få en slik rettighet, selv om du ikke er grunneier på Svalbard. Når Store Norske nå ikke søker om fornyet dispensasjon for 28 av disse utmålene, kan i prinsippet disse plukkes opp av de som måtte ønske det, også utenlandske selskaper.

Dette skjer i en tid med betydelig økende sikkerhetsspolitisk spenning i Norges nærområder. Derfor er det i større grad enn tidligere viktig å sikre et solid norsk fotavtrykk på Svalbard. Russland har nylig varslet økte ambisjoner for russisk tilstedeværelse på Svalbard. Dette kan øke det russiske presset mot Norge, med tiltagende krav om innrømmelser overfor Russland og russiske interesser.

Nyheten om Store Norskes frigivelse av utmål kom nesten samtidig som regjeringen annonserte at den nå vil påbegynne arbeidet med en ny Svalbard-melding, som skal fremmes for Stortinget i 2024. Justisminister Mehl uttalte i forbindelse med dette at

«for Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering er det viktig at vi har god kontroll i nordområdene, og det er et høyt prioritert område for oss.»

Svar:

Spørsmål vedrørende utmål mv. på Svalbard bør i utgangspunktet rettes til næringsministeren, som er konstitusjonelt ansvarlig for dette fagområdet. Ettersom spørsmålet videre omhandler andre deler av regjeringens politikk, herunder den kommende stortingsmeldingen om Svalbard, svarer jeg allikevel ut spørsmålet på vegne av regjeringen.

Det følger av forskrift om bergverksordningen for Svalbard at alle selskap som er hjemmehørende i et land

som er part i Svalbardtraktaten, kan ta utmål på Svalbard. Et utmål gir kun en enerett til utvinning etter mineraler i et område, og gir ikke rett til å få innvilget tillatelse til utvinning av mineraler. Dette vil vurderes opp mot relevant regelverk og må skje innenfor den svært strenge miljølovgivningen på Svalbard. Et utmål gir heller ikke eierskap til grunnen utmålene ligger på. Staten ved NFD eier til sammen 98,75 pst. av grunnen på Svalbard.

Det anses derfor ikke som dramatisk eller potensielt utfordrende om en aktør skulle ta nytt utmål hverken nå eller senere dersom Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (Store Norske) oppgir eventuelt andre utmål. På generelt grunnlag kan vi si at en situasjon der noen enten ønsker å ta nytt utmål eller Store Norske oppgir eventuelt andre utmålsrettigheter, vil bli håndtert innenfor regelverket i bergverksordningen.

Vi er godt satt opp til å ivareta nasjonale interesser på Svalbard. Det er innført tiltak som understøtter myndighetsutøvelsen, blant annet personkontroll og kontroll med vareførselen til og fra Svalbard. Våre behov for forvaltning, styring og kontroll med ressurser og aktivitet på øygruppa ivaretas gjennom lover og forskrifter, og som grunneier. Eierskap til grunn er et av flere verktøy for å sikre en god forvaltning over områder, i kombinasjon med regelverk og god forvaltningspraksis.

SPØRSMÅL NR. 1122**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 31. januar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva i Miljødirektoratets begrunnelse for å avslå dispensasjon til veiutbygging gjennom Lågendelta naturreservat mener statsråden er feil?

BEGRUNNELSE:

I en sak hos NRK kan vi 24. januar lese at statsråden varsler at regjeringen vil finne en løsning for å bygge ut motorvei forbi Lillehammer, innenfor foreslåtte trasé. Nye vei-er planer for motorvei gjennom Lågendelta naturreservat, et reservat som har lovens strengeste vern, ble nylig stoppet da miljødirektoratet ga avslag på dispensasjonssøknaden etter at den opprinnelige dispensasjonen ble klaget på. Direktoratet gir en solid faglig begrunnelse for avslaget, og avslår dispensasjonen fordi de mener at vilkårene for dispensasjon faktisk ikke er oppfylt. Prosjektet er svært samfunnsøkonomisk ulønnsomt og miljødirektoratet konkluderer også med at vilkåret om at veiutbyggingen er nødvendig, heller ikke er oppfylt. De peker videre på at det er et svært viktig naturområde, som er under sterkt press. Veiutbyggingen er vurdert å ha svært negativ konsekvens for verneverdiene i Lågendeltaet, og mange våtmarksområder er allerede nedbygget. Derfor er det oppsiktsvekkende at statsråden nå åpner for å trosse faglige råd, og tvinge gjennom en veiutbygging, muligens ved å endre selve verneforskriften.

Svar:

Miljødirektoratet har i vedtak i klagesak 19. desember 2022 vurdert om det kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 for bygging av E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat i henhold til dispensasjonssøknad fra Nye Veier. Søknaden og dispensasjonsbehandlingen er basert på forutsetningene om veien slik de er vedtatt i kommunens planer, dvs. en firefelts motorvei dimensjonert for fartsgrense på 110 km/t og med trasé over Våløya.

Veibyging er i utgangspunktet forbudt i naturreservater, men loven åpner for at det kan gis dispensasjon. Slik dispensasjon kan gis av forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområdet, dvs. enten kommunen, statsforvalteren eller et særskilt oppnevnt vernestyre bestående av lokale og regionale representanter. Miljødirektoratet er klageinstans. Vilkaarene i loven for å kunne gi dispensasjon er strenge. Dersom vilkaarene ikke er oppfylt, kan ikke dispensasjon gis, og dersom tiltak allikevel skal gjennomføres må det skje gjennom forskriftsendring. Sistnevnte

innebærer bl.a. at saken løftes til behandling til Kongen i statsråd, fremfor at den avgjøres på lavere forvaltningsnivå.

Miljødirektoratet har i sitt vedtak vist til at Stortinget gjennom behandlingen av Prop. 119 S (2018-2019) vedtok finansering og utbygging av E6 på strekningen Moelv – Øyer. I proposisjonen er det lagt til grunn at prosjektet omfatter utbygging av ca. 43 km firefelts vei med planlagt fartsgrense på 110 km/t. Senere har Stortinget bedt regjeringen vurdere terskelen for når det skal bygges med slik vegstandard. Jeg viser til Samferdselsdepartementets omtale av dette i Prop. 1S (2022-2023) på s. 105:

«Stortinget har gjennom anmodningsvedtak nr. 35, punkt 23, 2. desember 2021 og nr. 844, 17. juni 2022 bedt regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av veiporteføljen i Nasjonal transportplan for å sikre effektiv gjennomføring og oppfølging av klimamålene. Stortinget har bedt om at regjeringen i den sammenheng vurderer veinormalene og en høyere terskel for når det skal bygges firefelts motorvei. Videre har Stortinget bedt regjeringen fremme forslag om hvordan store prosjekter kan nedskaleres for å spare natur og matjord.»

Budsjettproposisjonens omtale av endret politikk gjorde det etter Miljødirektoratets vurdering uklart om det er nødvendig å realisere veiprojektet på en slik måte som er lagt til grunn i Prop. 119 S (2018-2019), som igjen har vært førende for Nye Veiers dispensasjonssøknad. Direktoratet var også i tvil om Stortinget gjennom behandlingen av proposisjonen tok hensyn til at veiprojektet berører et verneområde. På denne bakgrunn kom Miljødirektoratet til at det ikke var klart at veiframføring i omsøkt trasé var «nødvendig», som er ett av lovens vilkår for å gi dispensasjon. Miljødirektoratet har ikke gitt faglige råd om hva som er en hensiktsmessig veiløsning for E6 forbi Lillehammer dersom veien skal oppgraderes. Det Miljødirektoratet har gjort er altså en dispensasjonsvurdering som på den ene siden blir avgrenset som følge av de juridiske vilkaarene for dispensasjon, og på den annen side blir avgrenset gjennom dispensasjonssøknadens ovennevnte forutsetninger mtp. trasévalg og dimensjonering av veien.

Jeg viser til at direktoratet i sin klageavgjørelse samtidig påpekte:

«Dersom Regjeringen likevel vil tillate framføring av veien gjennom Lågendeltaet naturreservat, mener Miljødirektoratet dette bør skje ved endring av verneforskriften, slik det ble gjort i saken om oppføring av kraftledning gjennom Sordalen naturreservat.»

Det er viktig å finne en god løsning for E6 forbi Lillehammer, samtidig som vi vurderer hvordan klima og miljø kan ivaretas bedre i veiprojektet. Vi må både se på den

vedtatte planen og vurdere mulige endringer i verneforskriften. Hva utfallet av disse vurderingene blir, er det for tidlig å si noe om.

SPØRSMÅL NR. 1123

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 1. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Reisende som hadde innstilt seg på å benytte den nye Follobanen inn til Oslo har nå opplevd usikkerhet og utsettelser som vil kunne medføre at det går over 2 måneder fra den opprinnelige åpningsdatoen til banen åpner. MDG ønsker at reisende skal kompenseres for tilbudet de har mistet ved å få tilbud om gratis månedskort frem til åpningsdatoen. Vil statsråden være med på å gi de reisende et plaster på såret med gratis reise på strekningen frem til den faktiske åpningsdagen finner sted?

Svar:

Etter at Follobanen ble stengt for togtrafikk 19. desember i 2022, har jeg vært tydelig på at å sikre de reisende et godt kollektivtilbud har hatt høyeste prioritet. Jernbanedirektoratet har koordinert arbeidet med å få på plass et midlertidig rutetilbud, og har sammen med Vy og Bane NOR jobbet for å sikre god mobilitet og informasjon til de som reiser mellom Østfoldbyene og Oslo.

I tillegg til å få på plass kollektivtilbudet, har aktørene diskutert om det er hensiktsmessig å vurdere prisavslag til togkundene som er berørt av at Follobanen ikke er i drift. Konklusjonen fra samtale mellom Jernbanedirektoratet og aktørene er imidlertid at Vys eksisterende ordning ved togforsinkelser vil veie opp for ulempene som kundene har hatt som følge av endret rutetilbud. Denne ordningen samsvarer med kravene i transportvilkårene, som er godkjent av Samferdselsdepartementet og forankret i forskrift om jernbanepassasjerers rettigheter og forpliktelser.

Vygruppen har ved flere anledninger informert om ordningen i pressemeldinger, sammen med oppdateringer om rutetilbudet. Forslaget er også vanskelig praktisk gjennomførbart siden billettene de reisende benytter i dette området er gyldige på mange transportslag, og det ville bli svært krevende å finne rutiner for å be-

grense et eventuelt prisavslag til billetter som kun benyttes på tog.

Jeg legger opp til å følge de faglige vurderingene jeg har fått og vil samtidig holde trykke oppe på forbedret driftsstabilitet og en forutsigbar gjenåpning av Follobanen.

SPØRSMÅL NR. 1124**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 30. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

1. juli fikk Helse- og omsorgsdepartementet overlevert en rapport fra Helsedirektoratet med forslag og anbefalinger til et bedre tilbud for de som har endometriose.

Hva er status på arbeidet med å følge opp denne rapporten, og blir fagpersonenes innspill i arbeidet vektlagt når statsråden jobber med temaet?

Svar:

Helsedirektoratets rapport om endometriose og adenozyose har mange anbefalinger som nå blir fulgt opp.

Oppfølgingen omfatter anbefalinger om å opprette en nasjonal kompetansetjeneste, utarbeide nasjonale retningslinjer, om sentralisering av avansert endometriosekirurgi og etablering av endometrioseteam. Anbefalinger

vil bli fulgt opp av Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene i 2023.

Helsedirektoratet skal også vurdere hvordan vi kan tilgjengeliggjøre god informasjon om endometriose på for eksempel ung.no, hels norge.no eller andre eksisterende plattformer.

Brukere og fagpersoner var aktive deltakere i utarbeidningen av direktoratets rapport. I rapporten fra Helsedirektoratet til Helse- og omsorgsdepartementet er brukernes og fagpersonenes innspill gjengitt i sin helhet.

Jeg har også møtt noen av fagpersonene som deltok i utredningen og hørt deres synspunkter, og jeg har hatt møte med Endometrioseforeningen.

Jeg oppfatter at brukere og fagpersoner støtter de anbefalingene som nå følges opp, og at de vil bidra i det videre arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1125**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 1. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Nå får tros- og livssynssamfunn som er registrert i frivillighetsregisteret strømstøtte frem til 1. juli. Den Norske Kirke er ikke registrert i frivillighetsregisteret og mottar nå heller ingen annen strømstøtte fra staten. Noen fellesråd i kommuner med god råd får støtte, mens andre ikke får noe. Det fremgår imidlertid av Grunnloven § 16 siste punktum at "Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje."

Kan statsråden godtgjøre at en slik forskjellsbehandling ikke er i strid med Grunnloven § 16?

BEGRUNNELSE:

Skyhøye strømpriser har ført til at kirker har blitt nødt til å redusere aktivitet og til og med stenge flere steder. Dette gjør at folk som har gått i sin lokale kirke gjennom hele livet plutselig mister tilbudet. Det er også eksempler på

at stengte kirker gjør at begravelser må gjennomføres i en kirke avdøde ikke har noe forhold til.

Et konkret eksempel er fra Sel i Gudbrandsdalen. Der har de ekstraordinære strømutgiftene kombinert med svak kommuneøkonomi ført til at to kapell og en kirke i kommunen må stenge ned på vinteren. I tillegg kuttes klokkerstillingen og diakonstillingen for å spare penger. Dette illustrerer med tydelighet at det mange steder ikke nytter at statsråden peker på kommunene. Bare det at regjeringen bevilget en ekstra støtte for å holde kirkene varme i julen, viser at kommunene alene ikke har nok til å møte denne strømpriskrisen. Det er merkelig at Den Norske Kirke nå flere steder blir det eneste trossamfunnet uten strømstøtte.

Støtten til andre trossamfunn reguleres av trossamfunnsloven § 3 tredje ledd. Der heter det at "Satsen for tilskudd per medlem skal om lag svare til statens og kommunenes tilskudd til Den norske kirke per medlem. Satsen reguleres årlig i samsvar med endringer i statens til-

skudd til rettssubjektet Den norske kirke og kommunenes driftstilskudd til Den norske kirke, og ut fra tallet på medlemmer i Den norske kirke". Det er derfor en tydelig sammenheng mellom finansieringen av Den Norske Kirke og andre tros- og livssynssamfunn. Når strømstøtten varierer så betydelig kan grunnlovens prinsipp om lik støtte bli utfordret.

Svar:

Tilskot til bygging, drift og vedlikehold av kyrkjebygg er regulert i lov om trus- og livssynssamfunn § 14 om finansiering av Den norske kyrkja. Lova slår fast at kommunen gjev tilskot til kyrkja si verksemd lokalt, irekna tilskot til drift av kyrkjebygga. Tilskotet skal sikre at bygga blir haldne i forsvarleg stand og at dei kan nyttast til gudstener og kyrkjelege handlingar. Staten gjer rammetilskot til Den norske kyrkja til prestestillingar og sentral og regional administrasjon, medan kommunane på si side gjer tilskot til andre typar stillingar og dekking av administrative utgifter. Auka straumutgifter for fellesråda bør i utgangspunktet føre til eit høgare tilskot frå kommunen og dekkast på den måten. .

Eg meiner det er svært uheldig at ein einskilde stader må stenge kyrkjer eller sette temperaturen så kraftig ned

at dei i prinsippet ikkje kan brukast til vanleg aktivitet. Kyrkjene er til for folk og til for å brukast. Særleg i den tida vi lever i, etter ein langvarig pandemi og i ei dyrtid der mange kan streve, er det ekstra viktig at kyrkjene er opne. Særleg er det viktig å kunne oppretthalde tilbodet kyrkja har for barn og unge og andre sårbare grupper. Eg er klar over at mange kommunar må prioritere omsynet til kyrkjene opp mot andre viktige tenester. Det er derfor viktig at kommunane gjer avvegingane og eg legg til grunn at kommunane, saman med fellesråda, finn løysingar lokalt. I fjor sende eg brev til alle kommunane om dette.

Eg har god dialog med Den norske kyrkja og med KA, Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, om straumprisspørsmålet. KA har sendt ut ei stor undersøking til alle fellesråd med mål om å kartleggje den faktiske situasjonen for fellesråda og sokna. Frå undersøkinga vil det mellom anna komme fram i kor stor grad kommunane har vore villige til å dekkje auka straumutgifter og kva for tiltak fellesråda har gjort for å spare straum. Når undersøkinga er summert opp i slutten av februar, vil vi vite meir konkret om korleis situasjonen er for fellesråda i heile landet. Med bakgrunn i faktiske tal kan vi betre vurdere det eventuelle behovet for tiltak for å avhjelpe Den norske kyrkja med støtte til straumutgifter.

SPØRSMÅL NR. 1126

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 2. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mange i prosenten og promillen med høyest formue har inntekt under fattigdomsgrensen, og hva er gruppenes gjennomsnittlige formue?

BEGRUNNELSE:

Fritaksmetoden gjør at kapitalinntekter kan samles i finansielle holdingselskaper og pengene vil dermed ikke synliggjøres i statistikken over personlig inntekt. Svært rike mennesker kan dermed regnes som fattige, i motsetning til den folkelige oppfatning om at inntekt er formuens mor.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesstatistikk hadde 4,8 pst. (om lag 2 500 personer) av de 1 prosent av befolkningen med høyest formue lavinntekt i 2021. Blant den øverste promillen med høyest formue hadde 13,1 pst. (om lag 700 personer) lavinntekt.

Tabell 1 viser antall personer og gjennomsnittlig formue og inntekt for henholdsvis hele befolkningen (ekskl. studenthusholdninger) og topp 1 pst. og 0,1 pst. av formuesfordelingen, samt andel med lavinntekt og gjennomsnittlig formue og inntekt for de med lavinntekt i hver gruppe.

Ifølge Statistisk sentralbyrås definisjon, vil en person ha «lavinntekt dersom vedkommende har en inntekt som tilsvarer 60 prosent eller mindre av medianinntekten etter skatt per forbruksenhet i befolkningen». For en enslig

person er lavinntektsgrensen 251 600 kroner i 2021. For å ta hensyn til stordriftsfordeler og forsørgeransvar tilordnes medlemmene av en husholdning samme andel av husholdningens samlede inntekt delt på antall forbruksenheter (ekvivalent inntekt). Antall forbruksenheter er beregnet ved bruk av EUs ekvivalensskala, der første

voksne i husholdningen tilordnes vekt=1, neste voksne vekt=0,5 og barn (personer under 17 år) vekt=0,3. Tabell 2 viser antall forbruksenheter og lavinntektsgrensen for ulike husholdninger i 2021.

Tabell 1 Antall personer, gjennomsnittlig beregnet nettoformue og ekvivalent inntekt etter skatt i ulike grupper for formue og for gruppen med lavinntekt.1 2021

	Hele befolkningen	Topp 1 pst. av formuesfordelingen ²	Topp 0,1 pst. av formuesfordelingen ³
Antall personer.....	5 266 500	52 700	5 300
Gjennomsnittlig nettoformue. Mill. kroner.....	4,0	100,7	523,6
Gjennomsnittlig ekvivalent inntekt. Kroner.....	486 000	2 677 000	8 229 000
Herav personer med lavinntekt:			
Andel personer med lavinntekt	10,7 pst.	4,8 pst.	13,1 pst.
Gjennomsnittlig nettoformue. Mill. kroner.....	2,1	246,1	736,0
Gjennomsnittlig ekvivalent inntekt. Kroner.....	181 000	-429 000	-1 441 000

1 Personer i husholdninger med ekvivalentinntekt lavere enn 60 % av median ekvivalentinntekt (EU-skala) i befolkningen. Personer i studenthusholdninger er utelatt.

2 Nedre grense for topp 1 pst. er 29 mill. kroner i beregnet nettoformue.

3 Nedre grense for topp 0,1 pst. er 160 mill. kroner i beregnet nettoformue.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2 Lavinntektsgrenser (EU-skala, 60 pst.) etter husholdningstype. 2021

	Antall forbruksenheter i husholdningen	Lavinntektsgrense (samlet årsinntekt for husholdningen)
Enslig	1,0	251 600
Enslig forsørger med ett barn	1,3	327 100
Enslig forsørger med to barn	1,6	402 600
Enslig forsørger med tre barn	1,9	478 000
Par uten barn	1,5	377 400
Par med ett barn	1,8	452 900
Par med to barn	2,1	528 400
Par med tre barn	2,4	603 800
Par med fire barn	2,7	679 300

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1127**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 31. januar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Har riksarkivaren fastsatt bestemmelser for energikommisjonen som fraviker arkivforskriften i tråd med § 3, eller har energikommisjonen bedt riksarkivaren om dette, og finnes det eventuelt andre unntak fra arkivloven eller arkivforskriften som gjelder energikommisjonen?

BEGRUNNELSE:

NRK skriver 20.1 at Energikommisjonen ikke har journalført noen av sine møteinnkallinger og referater offentlig. Sekretariatet til energikommisjonen viser i saken til en unntaksbestemmelse i arkivforskriften. Forskrift om offentlige arkiv har en unntaksbestemmelse for særskilte organ eller utvalg. Bestemmelsen sier at:

“For særskilte organ eller utval eller for grupper av slike organ eller utval kan Riksarkivaren fastsette føresegner som fråvik denne forskrifta.”

Riksarkivaren er på sin side med i en oppfølgingssak hos NRK 22.1. Riksarkivaren stusser over at kommisjonen ikke har dokumenter i offentlig postjournal etter ett års arbeid og skal undersøke dette og om arkivloven er fulgt.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til at energikommisjonen ikke har ført journal for møteinnkallinger og -referater og at sekretariatet for energikommisjonen i et svar til NRK, har pekt på en bestemmelse i arkivforskriften som begrunnelse for dette. I svar til NRK av 24. januar 2023 har energikommisjonen opplyst at den ikke mener seg fritatt fra å ha journal. Bestemmelsen energikommisjonen har vist til overfor NRK er arkivforskriften § 9 første ledd tredje punktum, hvor det fremgår:

«Organinterne dokument etter offentleglova § 14 skal organet registrere i journalen så langt organet finn det tenleg»

Plikten til å registrere interne møteinnkallinger og møtereferater i journalen gjelder dermed bare så langt energikommisjonen finner det «tenleg». Energikommisjonen trenger altså ikke noe særskilt unntak fra Riksarkivaren eller andre unntak, slik det kan se ut til at representanten forutsetter i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1128**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 1. februar 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Det produseres flere norske filmer og serier enn for bare få år siden, og norsk filmproduksjon kan sies å være inne i en gullalder. Likevel er det foreslått i en høring å innføre tvungen investering i norskspråklig TV- og filmproduksjon i Norge, eller alternativt en avgift på inntil 5 pst. av omsetningen. Dette begrunnes med en markedssvikt.

Hvor mener statsråden markedet svikter i dag, og hvilke type produksjoner er det hun savner i dagens mangfoldige tilbud?

BEGRUNNELSE:

Kulturministeren sendte i fjor høst forslag om medfinansieringsplikt for strømmetjenester på høring, hvor det stilles krav om enten en viss investering gjennom uavhengige norske produksjonsselskap eller betaling av en avgift på 5 pst. av omsetningen. Høringen er nå avsluttet. Høringsnotatet gjorde ikke godt rede for hva som var feil med det blomstrende markedet for TV- og filmproduksjon i Norge. Strømmeselskapene produserer serier og filmer med norsk innhold som aldri før, og aktører peker på at der man før stort sett bare hadde NRK å forholde seg til, er det nå et mangfold av villige strømmeselskaper

som stiller med finansiering og gir høy grad av kunstnerisk frihet. Skal man peke på et problem må det trolig være tilstrekkelig kapasitet i den norske TV- og filmprodusentbransjen, men det er vanskelig å se hvordan et krav om investeringer skal løse det.

Det som virker, skal man være varsom med å reparere eller tukle med. Danmark har nylig stått overfor et tilsvarende avgiftsforslag fra den forrige regjeringen, som har ført til krise og tilnærmet produksjonsstopp i den danske produksjonsbransjen. Situasjonen har vært så vanskelig, at danske produksjonsselskaper ser seg nødt til å flytte til andre land. Den nye danske regjeringen innser alvor og har sagt de skal endre på det utskjelte forslaget, men skaden er allerede skjedd. Den danske produksjonsbransjen sitter igjen med brukket rygg, og det vil ta lang tid å komme tilbake til der bransjen var før krisen. Det er vanskelig å se for seg noe tilsvarende i Norge, men det kan være interessant å høre hvilke tanker statsråden har gjort seg om situasjonen i Danmark og eventuelle problemer som kan oppstå i Norge.

Det ønskes også besvart hvilke filmpolitiske mål statsråden mener ikke oppnås i dag og som hun ønsker å fremme med det foreslåtte tiltaket. Det har aldri blitt produsert mer norskpråklig kvalitetsfilm og -TV-serier før, og norske produksjoner med norsk manus spres og blir populære langt utenfor våre landegrenser. Man når et langt større publikum enn man før kunne drømme om.

Strømmetjenesteselskapene samarbeider til og med kinoene, for å trekke folk tilbake til filmlerretet. Synergiefektene er mange. Det er derfor vanskelig å forstå hvorfor kulturministeren ønsker å endre på noe som allerede fungerer.

Svar:

Et endringsdirektiv til det såkalte AMT-direktivet åpner for at EØS-statene kan kreve at tilbydere av audiovisuelle medietjenester bidrar økonomisk til europeiske audiovisuelle produksjoner. En slik plikt kan rettes mot både norske tilbydere og tilbydere etablert i andre EØS-land som rettes mot Norge.

Raske endringer i folks medievaner og en sterk vekst i globale tilbydere har endret forutsetningene for stabil og forutsigbar finansiering av norskspråklige audiovisuelle produksjoner. Nå har regjeringen hatt på høring et forslag som innebærer at såkalte strømmeaktører skal få en plikt til å bidra økonomisk til produksjon av norske filmer og serier. Forslaget er et svar på utviklingen i markedet. Høringsutkastet viderefører dessuten et prinsipp om aktører som tjener penger på å formidle film og audiovisuelt innhold, også bidrar til å finansiere nytt audiovisuelt innhold. Forslaget har som hovedformål å sikre stabilitet og forutsigbarhet om norsk audiovisuell produksjon i framtiden og er godt i samsvar med regjeringens filmpolitiske mål.

Konkurransen på tilbudssiden i markedet er for tiden sterk og det er stor etterspørsel etter innhold fra uavhengige produsenter også i Norge. Man ser imidlertid allerede tegn til at noen aktører nedbemanner og begrenser produksjonen. Selv om det er høy aktivitet nå, har man ingen garanti for at dette vil fortsette. Dersom de totale private investeringene i norsk uavhengig audiovisuell produksjon over tid reduseres er det risiko for at tilgangen til norsk innhold reduseres. Enkelte aktører investerer allerede så mye i norske produksjoner at forslaget neppe vil få omfattende konsekvenser for dem, mens aktører som investerer lite, vil måtte tilpasse seg til reguleringen. Formålet med forslaget er å sikre at folk har tilgang til et minimum av norsk innhold. Høringen av forslaget er avsluttet og departementet vil nå vurdere høringsuttalelsene som har kommet inn før et lovforslag fremmes for Stortinget.

Forslaget om å innføre en medfinansieringsplikt har bred støtte i filmbransjen og flere europeiske land har allerede innført en medfinansieringsplikt og ytterligere noen land har slik regulering på trappene.

Jeg viser til at også Fremskrittspartiet så sent som ved behandlingen av filmmeldingen sluttet opp om den tverrpolitiske enigheten om at de som tjener på å formidle film og audiovisuelt innhold også bidrar til å finansiere nytt audiovisuelt innhold og en forventning om at regjeringen skulle komme tilbake til et forslag om en medfinansieringsplikt. Jeg merker meg at representanten Hjemdal nå har forlatt dette standpunktet.

Jeg vil avslutningsvis korrigere en feilaktig fremstilling av faktum som representanten Hjemdal viderebringer i begrunnelsen for spørsmålet. Hun viser til at strømmetjenester har sluttet å bestille nye danske filmer og serier og hevder at årsaken er at den forrige danske regjeringen la frem et forslag om medfinansiering. Dette er ikke riktig og kan enkelt verifiseres. Situasjonen som har oppstått i Danmark skyldes at den danske produsentforeningen og rettighetsorganisasjonen for skuespillere, forfattere, regissører og filmarbeidere inngikk en avtale som inneholder vilkår om rettigheter som strømmetjenestene ikke har villet akseptere. Det har lite eller ingenting å gjøre med forslaget om medfinansiering til den forrige danske regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1129**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 1. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det gjort en juridisk vurdering av om det med en plutselig endring i prosessen med direktetildeling av togtrafikken på Østlandet, der Vy inviteres til å gi tilbud på både Øst 1 og 2, fortsatt er i tråd med kollektivtransportforordningen og annet relevant regelverk?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet har bedt Jernbanedirektoratet om å innhente et forpliktende tilbud fra Vy på en samlet drift av togtrafikken på Østlandet (Øst 1 og 2), på bakgrunn av en skisse Vy har levert som viser stordriftsfordeler ved å drifte Øst 1 og 2 samlet. Det er kun Vy som bes om å levere et nytt tilbud, mens Flytoget fortsatt er i forhandlinger om Øst 2.

Da det i april 2022 ble varslet at Jernbanedirektoratet skulle forhandle med Vy og Flytoget om direktetildeling av togtilbudet på Østlandet, ble det lagt til grunn fra SD at

«Det blir føresetts at direktetildelinga skjer i samsvar med kollektivtransportforordninga i EU og anna relevant regelverk.»

Svar:

Ja. At Vy inviteres til å levere et samlet tilbud på togtilbudet som er omfattet av Østlandet 1 og 2 er vurdert til å være innenfor rammene av kollektivtransportforordningen og annet relevant regelverk. Norge har i henhold til kollektivtransportforordningen et betydelig handlingsrom for hvordan prosessen for direktetildeling av togtilbudet innrettes og gjennomføres. En sentral forutsetning er å sikre seg mot at operatører som drifter en offentlig tjeneste i henhold til en direktetildelt avtale ikke overkompenseres. De sentrale målene for direktetildelingen om å gi et godt tilbud til de reisende til en god pris for staten ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 1130**Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 1. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor er det bare Vy som får mulighet til å gi tilbud på Øst 1 og 2, mens Flytoget fortsatt kun skal gi tilbud på Øst 2?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet har bedt Jernbanedirektoratet om å innhente et forpliktende tilbud fra Vy på en samlet drift av togtrafikken på Østlandet (Øst 1 og 2), på bakgrunn av en skisse Vy har levert som viser stordriftsfordeler ved å drifte Øst 1 og 2 samlet. Det er kun Vy som bes om å levere et nytt tilbud, mens Flytoget fortsatt er i forhandlinger om Øst 2.

Hvis det er riktig at det er stordriftsfordeler med å drifte Øst 1 og 2 sammen, bør et tilbud fra Vy sammen-

lignes med et tilbud fra Flytoget på å drifte samme operasjon.

Man kan også spørre seg hvordan man skal sammenligne et tilbud fra Vy på å drifte hele Østlandet med ca. 5 300 ukentlige avganger og 60 mill. årlige passasjerer med et tilbud fra Flytoget på Øst 2 med ca. 1750 ukentlige avganger og 30 millioner årlige passasjerer på en god og rettfærdig måte.

Svar:

Jernbanedirektoratet gjennomfører etter mandat fra Samferdselsdepartementet en direktetildeling av togtilbudet på Østlandet. Direktetildeling skal blant annet gi mer fornøyde kunder, flere reisende, bedre kapasitetsutnyttelse, rutetilbud og pålitelighet, effektiv drift og lavere

statlig vederlag. Vy har god og lang erfaring med å kjøre tog på Østlandet. Flytoget scorer regelmessig høyest i undersøkelser om kundetilfredshet. Regjeringen ønsker at begge selskapers erfaringer og kompetanse skal kunne vurderes gjennom direktetildelingen for å gi det beste jernbanetilbudet til innbyggerne på Østlandet. Regjeringen har også åpnet for at Jernbanedirektoratet kan vurdere om en delt tildeling av togtilbudet til Vy og Flytoget gir det beste togtilbudet til de reisende til en god pris for staten.

Direktetildelingen skal gjennomføres i tråd med kollektivtransportforordningen. Direktoratet har valgt en løsning der de velger en preferert avtalepart for hver av avtalene. Vy er preferert avtalepart for Østlandet 1 og Flytoget for Østlandet 2. Direktoratet har forpliktet seg til å ikke innhente tilbud fra en annen operatør med mindre

forhandlingene med preferert avtalepart ikke fører frem til et akseptabelt resultat.

Brevet fra Vy med et ruteforslag og en samlet pris for Østlandet kom sent i prosessen og er ikke et bindende tilbud. Som samferdselsminister skal jeg bidra til at samfunnets ressurser utnyttes best mulig. Jeg ønsker derfor å få klarhet i hvorvidt Vys forslag gir et bedre togtilbud til de reisende til en bedre pris for staten. Jeg har derfor bedt Jernbanedirektoratet om å innhente et bindende tilbud fra Vy og forutsatt at dette kan skje raskt. Jeg understreker at dette ikke skal gå på bekostning av Flytoget sin mulighet til å overta togtilbudet som er omfattet av avtalen der selskapet er preferert avtalepart dersom en slik løsning viser seg å ha høyere måloppnåelse. Jeg vurderer derfor en noe forlenget oppstartsperiode ved et ev. operatørbytte.

SPØRSMÅL NR. 1131

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 1. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har statsråden ved å hevde at hennes mobilbruk er i tråd med gjeldende råd for mobilbruk villedet Stortinget om hvor vidt TikTok har vært installert på hennes tjenestetelefon, eller er opplysningene i Dagbladets nettsak av 17.01.23 ikke korrekte?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 1081 av 20.01.23, samt de videre henvisninger i begrunnelsen for spørsmål nr. 1081 – til muntlige spørsmål av 04.10.22 og skriftlige spørsmål nr. 65, nr. 152, nr. 433, nr. 728, nr. 729 og nr. 933. Slik spørsmålsstiller ser det har enten statsråden forsøkt å unndra for Stortinget informasjonen om at applikasjonen TikTok har vært installert på hennes tjenestetelefon, eller så er opplysningene som fremkommer i Dagbladets nettsak av 17.01.23 ikke korrekte.

For at Stortinget skal kunne utfylle sin kontrollfunksjon, er det en forutsetning at statsrådene på spørsmål gir korrekte og fullstendige opplysninger til Stortinget. Skriftlige og muntlige spørsmål fra Stortinget til regjeringen, er en del av Stortingets løpende kontrollvirksomhet. Det vises herunder til det konstitusjonelle ansvaret som følger av Grunnloven § 82 annet punktum: «Intet medlem av statsrådet må fremlegge uriktige eller villedende op-

plysninger for Stortinget eller dets organer.». Det vises videre til omtalen om regjeringens forhold til Stortinget på regjeringens egne hjemmesider, hvor det av punkt 5.1 fremgår: «Forbudet mot å gi uriktige eller villedende opplysninger gjelder når statsråden avgir svar til Stortinget. Svaret gis således under konstitusjonelt, så vel som parlamentarisk, ansvar.» Det bes om at statsråden nå gir et konkret svar på det hun spørres om.

Svar:

Jeg har tidligere besvart en rekke spørsmål fra Stortinget knyttet til temaet. Siden det ble stilt spørsmål om dette første gang, har jeg ønsket å svare så åpent som jeg mener er klokt om min TikTok-bruk. Men jeg er også bevisst på at all informasjon kan misbrukes. Jeg har derfor påpekt at jeg mener det av sikkerhetsmessige årsaker ikke har vært klokt å gå inn på detaljene om hvordan jeg bruker ulike digitale enheter. Dette fordi det vil kunne gi innsikt i hvordan jeg for eksempel mottar gradert informasjon.

Jeg opplever nå at dette må veies opp mot de spørsmålene som stilles. Jeg registrerer blant annet at det spekuleres i om det kan ha vært installert på en gradert tjenestetelefon. Jeg vil derfor avklare at jeg hadde TikTok på en ugradert tjenestetelefon en drøy måned i fjor høst. Før jeg tok appen i bruk vurderte jeg hvordan jeg kunne

bruke TikTok på en sikker måte. Jeg sjekket om det forelå noen råd eller retningslinjer som rettet seg spesifikt mot denne appen, noe det så langt jeg kjenner til ikke gjorde og fortsatt ikke gjør. Jeg har imidlertid hele veien hatt høy sikkerhetsbevissthet rundt bruk av sosiale medier, som blant annet innebærer et bevisst forhold til hvordan man bruker digitale enheter, hva man lagrer av informasjon og hvilke innstillinger man har på. Jeg valgte på eget initiativ

å få en egen telefon til sosiale medier, helt i starten av oktober, selv om det ikke foreligger noe krav om dette.

Som tidligere opplyst, forholder jeg meg til de rådene og retningslinjene som gjelder, blant annet fra NSM. Jeg tar en rekke forholdsregler og benytter ulike elektroniske kommunikasjonsmidler til f.eks. ugradert og gradert kommunikasjon.

SPØRSMÅL NR. 1132

Innlevert 24. januar 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 2. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I desember forsvant en 14-årig gutt som har søkt asyl i Norge fra et omsorgssenter på Østlandet, uten at han ble meldt savnet.

Hvordan vil statsråden sikre at dette barnet kommer til rette og at oppfølgingen av enslige mindreårige på asylmottak bedres, og mener statsråden at dagens rutiner ved forsvinninger er holdbare?

BEGRUNNELSE:

NRK har gjennom nye saker også i 2023 satt søkelyset på oppfølgingen av barn som forsvinner fra asylmottak, og den manglende oppfølgingen av dem. I desember forsvant en 14årig gutt som har søkt asyl i Norge fra et omsorgssenter på Østlandet, uten å bli meldt savnet. Justisministeren har selv uttalt at alle barn som forsvinner skal letes etter på lik linje.

Stortinget bestemte i 2015 at enslige mindreårige asylsøkere som blir borte fra mottak skal letes etter, til tross for dette gjøres dette i liten grad. Norge har også tre ganger fått kritikk av FNs barnekomite ifølge Norges Institusjon for Menneskerettigheter NIM, på grunn av disse forholdene.

Det er også rapporter om at noen av disse barna havner i kriminalitet og salg av narkotika, og andre blir ofre for vold og overgrep. Kontrasten er stor til tilfeller der norske barn forsvinner. Da settes himmel og jord i bevegelse for å finne dem igjen.

Svar:

Norge har et alderstilpasset omsorgstilbud til enslige, mindreårige asylsøkere. Det innebærer at Utlendingsdi-

rektoratet (UDI) har ansvar for å gi et botilbud til enslige mindreårige mellom 15 og 18 år på egne asylmottak eller avdelinger tilpasset behovene deres. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), under Barne- og familieministerens ansvarsområde, har ansvar for å gi enslige mindreårige under 15 år et botilbud på omsorgssentre for mindreårige mens asylsøknaden behandles.

UDI er opptatt av å legge til rette for så gode løsninger som mulig på mottakene for å forebygge at forsvinninger skjer. I saker der enslige mindreårige forsvinner fra mottak har UDI rutiner for oppfølging, som blant annet innebærer at barnevern, representant (verge), advokat og politi blir varslet. Det er politiet som skal etterforske eventuelle kriminelle handlinger, mens UDI og mottakene kan bidra med å forebygge og samarbeide med politiet.

I likhet med UDI har Bufetat rutiner for oppfølging når et barn under 15 år blir borte fra et omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere. Rutinene som følges er omtalt i Retningslinjer om ansvar når barn og unge rømmer fra barnevernsinstitusjon, utgitt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Politidirektoratet. I følge retningslinjene kan omsorgssenteret enten varsle politiet når et barn forsvinner, eller inngi en formell skriftlig savnetmelding. En formell savnetmelding inngis dersom et barns tilholdssted er ukjent. Bufetat opplyser at omsorgssentrene i hver enkelt sak gjør en vurdering av om barnet skal meldes savnet med en formell skriftlig henvendelse. Vurderingene gjøres på grunnlag av de opplysningene omsorgssenteret har, herunder informasjon om hvor barnet befinner seg. Informasjonen kan være gitt av barnet selv, eller fra barnets nettverk. Bufetat opplyser videre at de fleste barna som rømmer fra omsorgssentrene, reiser ut av Norge. De fleste har en plan om å reise, og et klart mål om hvor de skal videre.

Representanten spør hvordan jeg vil sikre at 14-åringen kommer til rette. I følge Bufetat varslet omsorgssenteret politiet om at barnet var borte. Omsorgssenteret vurderte på det tidspunktet at det ikke var nødvendig å inngi en formell savnetmelding. Omsorgssenteret visste hvor ungdommen var og at ungdommen ikke ville tilbake. Det ble derfor ikke sendt en skriftlig savnetmelding.

Jeg har tiltro til at de berørte etatene har gode rutiner ved forsvinninger og løpende vurderer behov for endringer. I løpet av de siste årene har UDI iverksatt en rekke tiltak for å bedre situasjonen i mottak for enslige mindreårige, inkludert økt bemanning og styrket barnefaglig kompetanse. Det er likevel viktig å fortsette arbeidet med

å forebygge at ungdommer forsvinner og forbedre rutiner når noen har forsvunnet. Politidirektoratet har derfor innkalt UDI og Bufdir til et møte for å diskutere situasjonen og eventuelle behov for å se på eksisterende samhandlingsrutiner.

Sammen med Riksadvokaten har Politidirektoratet igangsatt et arbeid med oppdatering og videreutvikling av gjeldende retningslinjer for alle typer savnetsaker. Arbeidet skal etter planen være ferdig innen 1. april i år.

For øvrig viser jeg til mine svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 628, nr. 634, nr. 642 og nr. 662.

SPØRSMÅL NR. 1133

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 31. januar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan blir det foretatt juridiske vurderinger opp mot Grunnloven, Menneskerettsloven og uskyldspresumpsjonen når det gjelder barn som arver sine foreldres ID-tvil eller opplever andre begrensninger på grunn av foreldrenes opphold i Norge?

BEGRUNNELSE:

Avisen Fedrelandsvennen kunne 3. januar fortelle om en ung gutt på 18 som er født og oppvokst i Norge som ikke får arbeidstillatelse eller ID-papirer. Bakgrunnen for saken er at guttens foreldre er tidligere flyktninger fra Tsjetsjensia. Familien skulle sendes ut av Norge, men fikk innvilget opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn. Gutten har arvet sine foreldres ID-tvil og nektes derfor identitetspapirer og full deltakelse i det norske samfunnet. Gutten selv har ingen skyld i sine foreldres sak.

Det bes om en redegjørelse for hvordan slike hensyn vurderes for mennesker som opplever å «arve» foreldres ID-tvil eller status som stats- eller papirløse.

Svar:

Spørsmålet om oppholdstillatelse reguleres av utlendingsloven. Ett sentralt vilkår for tillatelse er at identiteten er klarlagt og at det fremlegges dokumentasjon dersom dette er mulig.

Dette er altså spørsmål om forvaltningsrettslige vilkår for en oppholdstillatelse etter utlendingslovgivningen. Det er ikke tale om noen strafferettslig vurdering som aktualiserer spørsmål om uskyldspresumisjon eller andre strafferettslige prinsipper.

Verken små barn som kommer til Norge i følge med foreldrene, eller barn som blir født i Norge under familiens opphold, vil kunne klandres for at foreldrene eventuelt ikke gjør det som er mulig for å klarlegge og dokumentere familiens identitet. Dette betyr imidlertid ikke at klarhet og eventuell manglende dokumentasjon som gjelder foreldrene og familien, ikke kan få konsekvenser også for barnas rett til oppholdstillatelse.

Selv om det både etter Grunnloven (§ 104), etter utlendingsloven (bl.a. § 38) og etter folkeretten, gjelder et prinsipp om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, har statene - også etter praksis og tydelige uttalelser fra Den europeiske menneskerettsdomstol - full adgang til å fastholde nødvendige grunnvilkår for at utenlandske statsborgere skal gis adgang til opphold.

Alle enkeltsaker vil imidlertid måtte undergis individuelle vurderinger, og Utlendingsdirektoratet har også i sine retningslinjer blant annet fremhevet behovet for å vurdere særskilte forhold knyttet til barn.

Hva som ut fra regelverk og retningslinjer bør bli utfallet i konkrete enkeltsaker, er ikke noe jeg kan kommentere nærmere. Jeg viser til at Stortinget har fastsatt i lovgivningen at departementet ikke skal kunne gå inn i avgjørelsen av enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 1134**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 2. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Skatteetaten prioriterer å finne og løse saker knyttet til asylsøkere som før 2011 hadde inntektsgivende arbeid, og som betalte trygdeavgift selv om de ikke fikk medlemskap i Folketrygden?

BEGRUNNELSE:

Staten Norge skylder flere hundre millioner kroner til flere tusentalls mennesker for innbetalinger av trygdeavgifter, uten at de betalende fikk medlemskap i Folketrygden og dermed ikke rett på trygdegoder eller pensjon. Det dreier seg om flyktninger eller asylsøkere som ikke kan eller kunne sendes ut av landet, men som frem til 2011 hadde arbeidstillatelse slik at de kunne jobbe og forsørge seg selv. Det bes om at statsråden redegjør for hvordan han vil bidra til å løse denne skandalen og sørge for at de det gjelder får de pengene staten skylder dem.

Svar:

Plikten til å svare trygdeavgift følger av folketrygdens regler om finansiering. Medlemmer av folketrygden skal betale trygdeavgift av personinntekt. Personer som er bosatt i eller arbeider i Norge, er i utgangspunktet medlemmer av folketrygden. Det er et vilkår for medlemskap at vedkommende har lovlig opphold eller lovlig adgang til å ta inntektsgivende arbeid i Norge. Det gjelder særregler om trygdedekning for asylsøkere i asylsøkerperioden. Skattytere som ikke har rettigheter i folketrygden, og som

dermed ikke skal betale trygdeavgift, må kreve fritak for trygdeavgift ved innlevering av skattemeldingen. Arbeidsgivere er ansvarlig for å innberette lønn i a-meldingen. Informasjon om personer som ikke er medlem av folketrygden, skal gis i a-meldingen ved at lønn innberettes som «lønn uten trygdeavgift».

Skatteetaten vil i sin fastsetting i utgangspunktet legge til grunn at alle som bor og arbeider i Norge, er medlem av folketrygden. Dette vil bli lagt til grunn med mindre Skatteetaten mottar informasjon om at vedkommende ikke er medlem av folketrygden, enten fra den skattepliktige selv, dennes arbeidsgiver eller fra NAV. Skatteetaten har ingen oversikt over hvor mange som søkte asyl i Norge frem til 2011, og som hadde skattepliktig inntekt etter endelig avslag på asylsøknaden. Skatteetaten har heller ingen informasjon om hvilke personer dette gjelder. Dette er heller ikke opplysninger Skatteetaten kan innhente fra andre offentlige myndigheter.

Skatteetaten har både i 2018 og 2023 uttalt via media at alle som feilaktig har betalt trygdeavgift, kan henvende seg til dem for å få korrigert tidligere skattefastsettinger og få trygdeavgiften tilbakebetalt. Personer kan henvende seg til Skatteetaten både på engelsk og andre språk dersom de ikke forstår norsk, for å få veiledning og bistand til å få rettet tidligere skattefastsettinger. Skattedirektoratet har opplyst at i saker hvor Skatteetaten har mottatt henvendelser om uriktig ilagt trygdeavgift, og hvor det er dokumentert at vilkårene for fritak for trygdeavgift er oppfylt, har etaten korrigert de tidligere fastsettingene uten hensyn til vanlige endringsfrister.

SPØRSMÅL NR. 1135**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 1. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at utvalget kan levere sitt arbeid om hvordan kommersiell drift kan utfases i ulike skattefinansierte velferdstjenester, til planlagt frist og i tråd med sitt vedtatte mandat?

BEGRUNNELSE:

Utvalget som skal utrede hvordan kommersiell drift kan utfases i ulike skattefinansierte velferdstjenester – heretter nullprofittutvalget – ble satt ned i kongelig statsråd sommeren 2022.

Bakgrunnen for at utvalget ble satt ned var regjeringsforhandlingene, der SV valgte å stille seg utenfor regjering, men fikk en rekke gjennomslag i bytte mot budsjettstøtte. Dette arbeidet var blant de viktigste. En rekke punkter er å finne igjen i Hurdalsplattformen, som anerkjenner at kommersialisering er et stort problem i en rekke offentlig finansierte velferdssektorer, som barnehage og barnevern.

I dag ble det kjent at utvalgsmedlemmene Gøril Bjerkan, Linn Herning og et tredje utvalgsmedlem sier at de ikke kan fortsette i utvalget under nåværende leder Tor Saglie. Ifølge Aftenposten skjer dette etter lengre tids uenighet om manglende avklaring av utvalgets mandat. Konflikten skal ha eskalert da utvalgsmedlemmet etter å gjentatte ganger å ha reist problemstillingen, ble kalt inn på teppet av utvalgsleder Tor Saglie. Hen ble i etterkant oppringt og regelrett skjelt ut og trakassert av ekspedisjonssjef Jan Hjelle. Utvalgsmedlemmet gjorde opptak av denne telefonsamtalen, og den er grunnlaget for et varsel sendt inn av Herning og Bjerkan.

Aller mest politisk alvorlig er likevel påstandene om at utvalgets mandat ikke oppfylles, og at arbeidet har gått i en annen retning enn den politiske bestillingen. Dette er bekymringsverdig, både med henblikk på den lojaliteten man forventer fra forvaltningen, hva som er god forvaltningspraksis og framdriften i utvalgets arbeid.

Utvalget skal etter planen levere sin første delutredning, med et konkret forslag til definisjon av ideelle aktører i juni. Dette er et viktig ledd i arbeidet med å skille kommersielle og ideelle aktører i velferdspolitikken. Det er svært urovekkende at arbeidet svekkes og treneres.

Svar:

Mandat, samansetning og leing av avkommersialiseringsutvalet er vedteke ved kongeleg resolusjon. Utvalet si oppgåve er å svare ut mandatet.

Utvalets arbeid er viktig for at regjeringa og Stortinget skal ha eit godt fagleg grunnlag for den vidare utviklinga av politikken på dette feltet. Mandatet pålegg utvalet å greie ut korleis kommersielle aktørar kan utfasast i offentlege velferdstenester. For regjeringa har det òg vore viktig å få utgreia moglegheiter for framleis innslag av kommersielle aktørar med utgangspunkt i ei strengare regulering av verksemda deira enn i dag.

Det er ei viktig oppgåve for eitkvart utval å få fram sin eigen forståing av mandatet, kva slag avgrensingar det er behov for og kva dei vil vektleggje. Det følgjer av mandatet for avkommersialiseringsutvalet at dei skal gjennomføre arbeidet i samsvar med utgreiingsinstruksen.

Som ansvarleg departement for å utnemne utvalet har KDD ein plikt til å stille naudsynte ressursar til rådvelde for utvalet. Det inneber både å rekruttere eit sekretariat og elles fastsetje eit realistisk budsjett som dekkjer ymse utgifter, slik som reise- og opphaldsutgifter, ressursar til eventuelle eksterne utgreiingar, honorar til utvalgsmedlemmene mm.

Leiar av sekretariatet var på plass frå oppstart av utvalet sitt arbeid i fjor haust. Det har teke noko tid å bemanne opp sekretariatet, men det er no fullbemanna med fire fagpersonar på full tid. Utvalet er etter mi vurdering også gitt ei realistisk budsjetttramme. Eg meiner difor rammene er lagt til rette for at utvalet kan levere på mandatet sitt.

Utvalet er elles sjølvstendig i sitt arbeid og ikkje underlagt instruksjon frå departementet.

Departementet har blitt varsla om det som har blitt opplevd som kritikkverdige forhold i og i handsaminga av Avkommersialiseringsutvalet. Dette blir følgd opp av departementet.

SPØRSMÅL NR. 1136

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 31. januar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at Statnett kan akseptere mer spesialregulering i Indre Salten slik at modne industriprosjekter i regionen kan sikres krafttilgang, og vil statsråden sikre at konsesjonssaker i regionalnettet som er kritisk for forsyn-

ingssikkerheten og for muligheten til å fase inn økt forbruk til industrietableringer i Saltenregionen prioriteres med "fast-trackbehandling"?

BEGRUNNELSE:

Det regionale nettselskapet i Salten i Nordland, Arva AS melder om utilstrekkelig nettkapasitet i indre Salten og Bodøregionen, både i situasjoner med høyt forbruk og lav produksjon, og i situasjoner med lavt forbruk og høy produksjon. I tillegg er det mange nye industriplaner for økt uttak av forbruk i regionen. Samtidig er Salten en av Norges områder med et høyt lokalt produksjonsoverskuddsområde og det er gjennomført utredninger av Arva AS om regionalnettets tålegrenser. Til tross for flaskehals, er det muligheter for større uttak av kraft til industriutvikling.

Statnett har siden rettskraftig konsesjon jobbet med å etablere en ny trafostasjon i Straumvassbotn i Sørfold.

Den nye trafostasjonen er ifølge Statnett ankommet og levert til Sørfold, hvor det nå pågår montasje av kontrollanlegg. Idriftsettelse av trafostasjonen er planlagt medio juni 2023 og vil være et forbedrende tiltak og løse opp i transmisjonsnettets flaskehals.

På bakgrunn av at det er store flaskehals i regional- og transmisjonsnettet har Statnett, som systemansvarlig hatt området for Indre Salten under spesialregulering. På toppen av dette meldte Statnett fra 1.juli 2021 full stopp i reservasjoner av uttak over 1 MW. Dermed har konsekvensen av disse flaskehalsene bidratt til at det har vært, og er full stopp i alle tildelinger av kraftreservasjoner til etablerere i regionen. Dette betyr at for eksempel Arva ikke har kunnet tildelt noen reservasjoner til industri- og næringsetableringer med forbruk over 1 MW.

Det er nå en stor kø av etableringssaker i regionen, som venter på svar på sine søknader for å sikre reservasjon av kraft. For eksempel Arctic Sapphire og andre etableringer i Sulitjelma. Arctic Capacity og Shell/Nordkraft

på Fauske, samt etableringer på Rognan, i Bodø og i Sørfold. I tillegg er det en rekke aktører som ikke er offentlig kjent som venter i kø.

Arva AS har ifølge de regionale kraftselskapene meldt tilbake at det er vurdert fra deres side at man bør kunne akseptere noe mer uttak og økt belastning i dette området. Et viktig avgjørende tiltak ifølge det regionale nettselskapet, er at Statnett må akseptere mer spesialregulering inntil flaskehalsene i nettet er utbedret. Dette er avgjørende for videre industri- og næringslivsetableringer det neste halvåret i Salten.

Svar:

Det er positivt med ny industri og næringsvirksomhet. Samtidig utløser dette et behov for mer nett. Over hele landet står det mange kunder i kø for å få nettkapasitet. Regjeringen er godt i gang med å gjennomføre tiltak for å redusere tidsbruken i konsesjonsbehandlingen av nettanlegg, herunder økt saksbehandlingskapasitet i NVE og videreutvikling av et hurtigspor for små og/eller enkle saker.

I en periode hvor etterspørselen etter kapasitet er langt større enn tilbudet, er det særlig viktig å utnytte nettet effektivt. Statnett er systemansvarlig i Norge. Det innebærer at foretaket skal legge til rette for et effektivt kraftmarked, en tilfredsstillende leveringskvalitet i kraftsystemet, og en rasjonell utnyttelse av kraftressursene for samfunnet som helhet. En av oppgavene til Statnett er å håndtere flaskehals internt i prisområder, normalt ved bruk av spesialregulering. Jeg har tillit til at Statnett gjør gode avveininger mellom driftssikkerhet og ressursbruk på den ene siden, og viktigheten av å legge til rette for verdiskaping ved å utnytte nettet effektivt på den andre siden.

SPØRSMÅL NR. 1137

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 2. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at regjeringens løfter om satsing og styrking av psykisk helsevern for barn og unge er ivaretatt ved OUS, i så fall ved hvilke avdelinger blir tilbudene styrket, eller er statsråden enig med sin statssekretær i at en skjerming av barn og unge innen psykisk helsevern ikke betyr det ikke skal kuttes i tilbudet, men at de i mindre

grad vil bli rammet av de store varslede kuttene ved OUS enn andre deler av sykehuset?

BEGRUNNELSE:

Statsråden snakker mye om et styrket tilbud innen psykisk helse, både døgnkapasitet og poliklinikker. Hurdalplattformen lover en opptrapping innen psykisk helse som skal sikre

«økt kapasitet i spesialisthelsetjenesten, hindre nedbygging av sengeplasser og gi en særskilt satsing på barne- og ungdomspsykiatrien og distriktpsikiatriske sentre.»

At Psykisk helse skal styrkes var også et hovedbudskap i statsrådens Sykehustale. OUS svarer på dette gjennom å varsle kutt på mangfoldige millioner ved Klinikken for psykisk helse og avhengighet, og også kutt ved barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling med tosifret millionbeløp. Dette er spesialiserte tilbud det er naturlig å vurdere opp imot løfter om å «Utrede en sterkere tematisk organisering av den psykiske helsetjenesten for å forbedre kvaliteten og få ned ventetidene.» Likevel kuttes det i spesialkompetanse før en slik utredning er ferdig og risikoen for å rasere viktige fagmiljøer, som behandler komplekse psykiske helseutfordringer, er stor.

Barn og unge innen psykisk helse er lovet en styrking og det kan synes som at det som menes er at barn og unge skal få mindre kutt. Det synes å være lite samsvar mellom det som blir vedtatt og som er politisk bestemt gjennom oppdragsbrev og det som skjer i helseforetakene. Det er også mange signaler om at døgnplassene innen psykisk helsevern vil bli redusert i HSØ, stikk i strid med politiske vedtak og løfter.

I Dagsnytt 18 24, januar ble psykisk helsevern igjen diskutert, og jeg siterer statssekretær, Karl Kristian Bekeng:

«Når statsråden har gitt et tydelig signal om at psykisk helse særlig skal vernes så gjør OUS det slik at de legger på litt ekstra på psykisk helse, slik at de i mindre grad rammes enn andre deler av sykehuset.»

Intervjuer følger opp med å spørre: «Men, noe skjerming kan vel ikke dette kalles?»

Hvorpå statssekretæren svarer:

«Det er en skjerming, fordi i forhold til alle andre felt på sykehuset, så vil psykisk helse bli vernet i særlig grad.»

(...)

«det å ikke kunne se på endringer også internt i den klinikken, for å få ned ventetidene, vil også være uansvarlig (...)»

(...)

«Som et resultat av de politiske føringene som er gitt av statsråden, så er det psykisk helse og fødetilbudet som også da får et ekstra påslag. Så der vil det være mindre effekt av det som foregår nå (...)».

Svar:

Regjeringen har lagt fram et stramt budsjett for 2023, og det pågår budsjettprosesser ved landets helseforetak som jeg ikke kan gå inn i. De regionale helseforetakene og helseforetakene har et helhetlig ansvar og må selv vurdere hvordan driften skal innrettes.

Eventuelle omstillingstiltak skal gjennomføres innenfor de overordnede føringene som blir gitt. I oppdragsdokument for 2023 til de regionale helseforetakene har jeg stilt krav om å styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) slik at pasientene får rask og likeverdig tilgang til riktig behandling og helhetlige pasientforløp. Barn, unge og de med alvorlige og sammensatte lidelser er prioriterte grupper.

Jeg har tillit til at Helse Sør-Øst RHF og Oslo Universitetssykehus HF, samt andre helseforetak i størst mulig grad skjærmer tilbudet innen psykisk helsevern og legger til rette for at sørge for-ansvaret kan oppfylles med god og forsvarlig behandling innen psykisk helsevern fremover.

SPØRSMÅL NR. 1138

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 2. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Olje- og energidepartementet sendte 24. januar TFO 2023 ut på høring. Forslaget innebærer å legge til 92 blokker i Norskehavet og Barentshavet til TFO-området, deriblant blokker innenfor den sårbare iskantsonen.

Hvordan er utlysningen i tråd med Hurdalsplattformens formulering om at klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen skriver regjeringen at arealtilgangen skal styres slik at "hensynet til fornybare næringer, kli-

ma og miljø veier tungt” og “klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene”.

Ved TFO 2022 skrev Olje- og energidepartementet i høringsbrevet at “Regjeringen vil komme tilbake til hvordan Hurdalsplattformens formulering om at klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-runder vil bli fulgt opp for runder etter årets runde.”

I høringsbrevet for TFO 2023, datert 24. januar 2023, foreslår Olje- og energidepartementet å utvide TFO-området i Barentshavet og i Norskehavet. Dette innebærer blokker innenfor det området hvor den sårbare iskantsonen er.

Svar:

Regjeringen vil utvikle norsk petroleumsindustri. Fortsatt tildeling av utvinningstillatelser gjennom TFO-runder er en viktig del av å videreutvikle næringen og derfor også en sentral del i regjeringens petroleumspolitikk. Nye funn er avgjørende for sysselsetting, verdiskaping og statlige inntekter fra virksomheten, samt for at Norge skal kunne forbli en betydelig leverandør av olje og gass til Europa fremover.

Næringen er strengt regulert også for å ivareta hensynene til helse, miljø og sikkerhet. Det er utviklet et omfattende regelverk som stiller strenge krav til sikkerhet og selskapenes styring av virksomheten. Regelverkets funksjonelle karakter gjør at kravene til forsvarlighet blir strengere når virksomheten foregår i områder som tilsier strenge krav.

Før et område er tilgjengelig for tildeling av utvinningstillatelser for petroleumsvirksomhet må Stortinget ha åpnet området for petroleumsvirksomhet. Gjennom forvaltningsplanene har Stortinget behandlet spørsmålet om ev. arealmessige rammer for petroleumsvirksomheten i åpnede områder i flere omganger, sist i 2020, jf. Meld. St. 20 (2019-2020), jf. Innst. 382 S (2019-2020). Forvaltningsplanene er gjenstand for en omfattende faglig og politisk

prosess, hvor både regjering og Storting endelig tar stilling til saken. Rammene for petroleumsvirksomheten som Stortinget sist fastsatte ved behandlingen av forvaltningssplanen ligger til grunn for gjennomføring av nye konsesjonsrunder, inklusive TFO 2023. Dette gjelder også for rammene satt for petroleumsvirksomhet ved iskanten. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen skal «Legge til grunn en definisjon av iskantsonen slik den er nedfelt i stortingets vedtak».

Utlysningen av TFO 2023 er nå på offentlig høring der det, i henhold til etablert praksis, er bedt om innspill til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningssplan ble behandlet i Stortinget i 2020. Departementet vil i sin behandling av innkomne høringsuttalelser gjøre helhetlige miljøvurderinger før TFO 2023 utlyses. Departementets samlede vurdering vil av høringsinnspillene vil også fremgå av utlysningen.

Det er en omfattende regulering av utslipp til luft fra sektoren, med kvoteplikt og CO₂-avgift som hovedvirkemidler. Utslippskostnaden sektoren står overfor har økt betydelig de siste årene noe som gir økte incentiver til lavere utslipp. Regjeringen har styrket vurderingen av klimahensyn i petroleumssektoren gjennom pålegg om at rettighetshavergruppene skal vurdere finansiell klimarisiko i alle utbyggingsplaner som søkes godkjent, og har styrket arbeidet med å oppfylle utredningsplikten ved nye utbyggingsplaner også knyttet til forbrenningsutslipp i utlandet av norskprodusert petroleum.

Den offentlige høringen av forslaget til utlysning av TFO 2023 er således i tråd med Hurdalsplattformens formulering om at klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene og med Hurdalsplattformens punkt om å legge Stortingets vedtak til grunn når det gjelder aktivitet i iskantsonen.

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 1. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva konkret har statsråden foretatt seg etter det innkalte møtet mellom samferdselsdepartementet, jernbane-

direktoratet og togselskapene vedrørende manglende punktlighet på jernbanen for snart 13 uker siden?

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent med at statsråden 28. oktober 2022 avholdt et møte der samferdselsministeren hadde innkalt Jernbanedirektoratet, Bane Nor og alle togselskapene til et møte for å drøfte manglende punktlighet på jernbanen og da foreslag til løsninger på problemet. Alt for ofte er det underliggende problemer på norsk jernbaneinfrastruktur som er årsaken til at togselskapene ikke klarer å levere punktlighet på sine reiser til deres kunder. Senest denne uken, 24. januar omtalte NRK på sin nettside at togtrafikken på Dovrebanen ble kraftig rammet etter at en trailer hadde revet med seg en kjøreledning til toget ved Revmoen i Oppdal da den kjørte av veien. Denne hendelsen skjedde ved 17-tiden på ettermiddagen. Bane Nor svarte opp med at de først utpå kveldstid dagen etter muligens ville ha rettet feilen, altså over et døgn senere. 24. januar i år kunne vi også les en artikkel i Aftenposten som kunne fortelle oss at selv Ukraina hadde bedre punktlighetsstatistikk enn Bane Nor. Bane Nor selv har satt seg selv mål om at 90 % av togene skal være i rute, hittil i 2023 er punktligheten for togene nede på 82,8 %. Togselskapene opplever å ta uforholdsmessig mye av kostnadene og ulempene ved at forsinkelser eller full stopp som krever alternativt transportmiddel, egentlig skyldes infrastrukturen som Bane Nor har ansvaret for. Det naturlige ville være incentiver som gjør at det skal være lønnsomt for Bane Nor å ha en skinnegang som er åpen og tilgjengelig for togoperatørene, og raskt åpner opp etter hendelser som er typisk kjente og kurante. Både togoperatørene og kundene fortjener at man får på plass et mer treffsikkert og effektivt system som tydeliggjør ansvar ved driftsbrudd.

Svar:

Regjeringen ønsker en bedre jernbane for alle. Vi vil at flere reisende og flere godskunder skal velge grønne togreiser. For de som tar toget, er det helt sentralt at toget går når det skal og kommer frem i tide. Jeg har forståelse for at de mange driftsavvikene den siste tiden, har skapt utfordringer for jernbanens kunder. Det er konkrete mål for hvor punktlig togtrafikken skal være, og i 2022 ble ikke disse målene nådd. Dette er ikke godt nok, og alle aktørene i sektoren jobber for å bedre situasjonen.

Driftsstabilitet er noe av det viktigste vi jobber med på jernbanen og vi har allerede satt i gang flere tiltak for å bedre situasjonen. I tråd med Hurdalsplattformen varslet regjeringen i sommer en grundig gjennomgang av organisering, styring og selskapsstruktur i sektoren. Som resultat av pågående arbeid med dette besluttet regjeringen i desember å tilbakeføre Spordrift AS til Bane NOR. Drift og vedlikehold av jernbanen er kritisk kjernekompetanse som Bane NOR bør ha direkte kontroll over. Ved å integrere Spordrift som en divisjon i Bane NOR får vi en helhetlig kontroll over tilstanden på jernbaneinfrastruk-

turen. Dette kan bidra til en raskere utvikling av et moderne vedlikeholdssystem, og færre forsinkelser.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet utarbeidet Jernbanedirektoratet allerede i fjor en tiltaksplan for bedre driftsstabilitet og kundeopplevelse ved avvik i trafikken. Her har Jernbanedirektoratet i samarbeid med Bane NOR og aktørene i sektoren identifisert flere tiltak som de nå følger opp. Blant annet innenfor bruk av ny teknologi for å oppdage og utbedre feil før det blir kritisk. Jernbanedirektoratet vil med bakgrunn i tiltaksplanen vie sektorens driftsstabilitet betydelig større oppmerksomhet fremover. Det samme vil Bane NOR og Samferdselsdepartementet.

I årets statsbudsjett har regjeringen signalisert at vi fremover vil prioritere å bygge ferdig det vi har startet opp og ta vare på den den infrastrukturen vi allerede har. Det er i nasjonal transportplan 2022-2033 lagt opp til å øke fornyingen av jernbanen i årene fremover, slik at det blir mulig å redusere vedlikeholdsetterslepet etter hvert.

I Hurdalsplattformen har vi også sagt at vi vil utarbeide en plan for å redusere vedlikeholdsetterslepet på jernbanen. Samferdselsdepartementet har gitt Jernbanedirektoratet og Bane NOR i oppdrag å utarbeide et forslag til en slik plan i arbeidet med ny NTP for 2025-2036.

Avslutningsvis vil jeg vise til at Bane NOR også trekker frem mye aktivitet i sporet som en årsak til forsinkelser. Vi har en historisk høy aktivitet på jernbanen, og mange reisende har også fått bedre togtilbud med flere avganger. Når det kjøres flere tog blir det potensielt flere forsinkelser. Avveiningen mellom punktlighet og antall avganger er viktig i det videre arbeidet med utviklingen av jernbanetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1140**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 2. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil regjeringen igangsette en kampanje for å få færre til å søke asyl i Norge?

BEGRUNNELSE:

Da Fremskrittspartiet satt i regjering ble det gjennomført flere internasjonale kampanjer for å redusere antall asylsøkere til Norge. Erfaringsgrunnlaget fra disse kampanjene er at de var svært vellykket og ga god effekt. I NTB-sak av 24.01.23 fremgår det at Sverige nå lanserer en slik kampanje, hvor det skal vises til innstramminger i den svenske asyl- og innvandringspolitikken. Herunder at det er strammere regler for familieinnvandring, skjerpet forsørgerkrav og skjerpet krav til statsborgerskap.

Spørsmålsstiller er bekymret for signaleffekten ved at Danmark og Sverige nå gjør innstramminger i sin asyl- og innvandringspolitikk og at dette kommuniseres internasjonalt, samtidig som norske myndigheter ikke foretar seg noe tilsvarende for å skjermes det norske samfunnet mot

en kraftig økning i asylankomstene og at Norge dermed fremstår som det mest innvandringsliberale landet i Skandinavia. Dette gjelder naturlig nok ikke de ukrainske flyktningene, hvor det er bred politisk enighet om at Norge skal ta sin del av ansvaret med å hjelpe disse flyktningene. Men med den kapasiteten det krever å håndtere de ukrainske flyktningene, er det viktig å redusere asyltilstrømmingen fra øvrige land – hvor erfaringsgrunnlaget viser at mange av de ankomne er økonomiske migranter uten beskyttelsesbehov.

Svar:

Norge har tidligere gjort bruk av informasjonstiltak gjennom sosiale medier og norske utenriksstasjoner. Jeg vil ikke utelukke at det igjen kan bli aktuelt å benytte slike virkemidler dersom forholdene tilsier det. Basert på den nåværende situasjonen, og det ankomstnivået vi har per i dag, ser jeg imidlertid ikke behov for å iverksette denne type tiltak nå.

SPØRSMÅL NR. 1141**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor mener regjeringen det ikke er aktuelt å innføre nullutslippssoner nå, når Oslo og Bergen virkelig ønsker muligheten til å innføre dette, og ser ikke regjeringen verdien av at en slik sak bestemmes lokalt, ikke nasjonalt?

BEGRUNNELSE:

Veitrafikken står for over 50 prosent av klimagassutslippene i Oslo, og er dermed den sektoren med størst utslipp i hovedstaden. For å kutte utslipp er det nødvendig med en omstilling av kjøretøyparken, der fossile kjøretøy byttes ut med utslippsfrie kjøretøy. En nullutslippssone er et virkemiddel for å få til dette. Tiltaket vil øke farten på

omstillingen av kjøretøyparken, spesielt blant næringskjøretøy, der det kun skal selges nullutslippsbiler fra 2025.

I Klimaplanen Venstres Sveinung Rotevatn la fram som klima- og miljøminister, åpnet Solberg-regjeringen for nullutslippssoner i byene. I praksis betød det at Oslo og Bergen, som lenge har ønsket å innføre slike nullutslippssoner, skulle få tillatelsen de trenger. Stortinget vedtok klimaplanen juni 2021.

Bymiljøetaten i Oslo la frem en anbefaling om nullutslippssone fra 2025 for varebiler og 2027 for privatbiler denne uken. De anbefaler en geografisk avgrensning for nullutslippssonen langs indre bomsnitt. En nullutslippssone vil kun omfatte de delene som ligger innenfor Ring 2 og kun på kommunale veier. Statlige veier som går gjennom eller i tunell under området blir ikke berørt.

Regjeringen Støre, ved statssekretær i samferdselsdepartementet, Tom Kalsås sa til Aftenposten onsdag 25. januar at «Det ikke er aktuelt å innføre nullutslippssoner nå».

Svar:

Det har vært gjort et utredningsarbeid i regi av Statens vegvesen som konkluderer med at det må et lov- og forskriftsarbeid til for å etablere og håndheve en ordning med nullutslippssoner. Nullutslippssoner fører til at det blir strengere kriterier for å kjøre i utvalgte områder av byene. Dette vil kunne være byrdefullt for de som av ulike årsaker, som for eksempel personlig økonomi, ikke har mulighet til å investere i et nullutslippskjøretøy. Regjeringen har besluttet at vi på nåværende tidspunkt ikke ønsker å gå videre i arbeidet med et lov- og forskriftsarbeid.

Jeg vil påpeke at lokale myndigheter allerede har en rekke virkemiddel de kan bruke for å fremme klima- og miljøhensyn i byområdene. I byene er miljødifferensi-

erte bompenger og et effektivt virkemiddel for å regulere trafikken og vil redusere klimagassutslipp. Det er i regelverket også adgang til gebyrbaserte lavutslippssoner av hensyn til lokal luft. Det er langt mindre inngripende med avgiftsbaserte virkemidler enn en forbudssone, og regjeringen mener at tiden ikke er inne for å åpne opp for et forbud mot bensin- og dieslbiler i byområdene. Vurderingene Oslo kommune har gjort i forbindelse med sitt arbeid med nullutslippssoner viser at det uansett vil ta tid, og et forbud mot fossildrevne personbiler vil tidligst kunne være aktuelt i 2027.

Vi skal nå måltallene som er satt for nye nullutslippskjøretøy. Vi har allerede et omfattende virkemiddelapparat med både avgifts- og bruksfordeler som har gjort at Norge er et foregangsland når det gjelder innføring av elbiler. I 2023 vil regjeringen vurdere hvilke deler av den løyvebaserte transporten det er mulig å stille krav om nullutslipp til. Det arbeides også med å fremskynde kravet om nullutslipp for bybusser fra 2025 til 1. januar 2024.

SPØRSMÅL NR. 1142

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 30. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen følge opp rapporten fra Oslo Economics om TT-ordningen?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål nr. 1068 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård.

Tidligere Vest-Agder og Akershus, samt Oslo og Rogaland, er fortsatt ikke dekket av den utvidede TT-ordningen.

Statsråden viser videre til at ordningen i 2022 ble evaluert av Oslo Economics, som blant annet peker på den manglende likebehandlingen i kriteriene.

Svar:

Den utvidede TT-ordningen er en tilskuddsordning der fylkeskommunene kan søke Samferdselsdepartementet om toppfinansiering for å gi brukere med særskilte behov

et utvidet transporttilbud utover tilbudet i fylkeskommunenes egne TT-ordninger.

Ordningen, som startet opp som en forsøksordning i 2012, ble i 2016 etablert som en tilskuddsordning under Samferdselsdepartementet. Motivasjonen bak ordningen var de funksjonshemmedes organisasjoners ønske om etablering av nasjonale retningslinjer for det fylkeskommunale tilbudet av tilrettelagt transport (TT) for personer som ikke kan benytte ordinær kollektivtransport. Tilskuddsordningen tilbyr 200 enkeltreiser i året til brukere med særlige behov, definert som rullestolbrukere og blinde/svaksynte og gir økte muligheter for mobilitet og samfunnsdeltakelse. Stortinget har bevilget 316,5 mill. kr til utvidet TT-ordning i 2023.

Den utvidede TT-ordningen har i 2022 blitt evaluert av Oslo Economics. Her pekes det på den manglende likebehandlingen i kriteriene. Det tilrås at kriteriene revideres og at ordningen overføres enten NAV eller fylkeskommunene som øremerkede midler. Jeg har derfor i Prop. 1 S orientert om at Samferdselsdepartementet vil vurdere innretningen av ordningen i lys av evalueringen. Dette ar-

beidet er startet opp og eventuelle forslag til endringer vil bli lagt fram for Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1143

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 2. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Statsråden har i lang tid lovet mye på fødselsomsorgen, som opposisjonspolitiker foreslo hun rammefinansiering av fødeavdelingene og i en rekke intervjuer har vi i 2023 sett at statsråden mener vi skal ivareta de gode fødselsene. Likevel har det ikke kommet noen endring så langt i måten vi finansierer fødselsomsorg, noe som fører til at tilbud som ABC legges ned.

Når kan vi forvente at statsråden følger opp egne løfter og sørger for en bedre finansieringsordning?

Svar:

Regjeringen har satt i gang et arbeid om det helhetlige svangerskaps-, fødsels- og barsel-tilbudet som blant annet omfatter bemanning, følgetjeneste, heltidsstillinger og finansiering. Vi er godt i gang og har satt i verk flere tiltak for å sikre at vi har god fødselsomsorg i Norge.

Det er ikke riktig at vi ikke har gjort endringer i finansieringen av fødselsomsorgen. Fra 2023 har vi redusert andelen innsatsstyrt finansiering (ISF) fra 50 til 40 prosent. Andelen rammefinansiering øker tilsvarende. Dette vil gi de regionale helseforetakene økt strategisk handlingsrom, og kan gjøre det enklere for sykehusene å prioritere oppgaver som ikke gir inntekter gjennom ISF. Dette er en endring som påvirker finansieringen av all somatisk aktivitet i spesialisthelsetjenesten, inkludert fødselsomsorgen. Jeg har også gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å gjennomgå og vurdere finansieringen av den spesialiserte fødselsomsorgen, samt vurdere og sette i verk eventuelle tiltak. Dette vil omfatte finansieringen av disse tjenestene innad i helseforetakene. Helsedirektoratet har de siste årene gjennomført justeringer og utvikling av ISF innen fødselsområdet. I år ber jeg Helsedirektoratet se på behovet for ytterligere justeringer i ISF for å sikre at ordningen er tilstrekkelig tilpasset variasjonen i behov de gravide og fødende har.

Representanten Hussein viser til at måten vi finansierer fødselsomsorgen på, fører til at tilbud som ABC-en-

heten legges ned. Jeg vil understreke at utfordringer med tilgang til personell er den største utfordringen framover. Oslo universitetssykehus HF har samme utfordringer med tilgang på personell som resten av landet, og med færre fødsler og mangel på jordmødre er det viktig å bruke fagfolkene på best mulig måte. Det er bakgrunnen for at ABC-enheten, Føde A og Føde B blir slått sammen fra 4. mars.

I arbeidet for å møte personellutfordringene må flere virkemidler tas i bruk. Regjeringen oppnevnte i fjor Helsepersonellkommissjonen som skal levere sin utredning 2. februar 2023. Kommisjonen skal blant annet gjøre rede for hvordan teamarbeid, organisering av oppgaver og ansvar mellom ulike personellgrupper påvirker det framtidige behovet for kompetanse og personell. Samhandlingen innenfor og mellom de ulike delene av helse- og omsorgssektoren og strukturelle hindringer for effektiv ressursbruk skal inngå i vurderingene. Kommisjonen skal også identifisere rekrutteringsutfordringer i ulike deler av landet, og årsaker til dette.

Arbeidet for å bedre tilgangen til spesialsykepleiere, inkludert jordmødre, er alt i gang. I fjor ble det bevilget til sammen 64 millioner kroner til opprettelse av 200 utdanningsstillinger for spesialsykepleiere for jordmødre og anestesi-, barn-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleie (ABI-OK). Satsningen videreføres i år. Bevilgningen er økt for å dekke helårseffekt av de 200 stillingene som startet i 2022, og til oppstart av 200 nye stillinger høsten 2023. Samlet bevilges det 224 mill. kroner til dette formålet i 2023.

SPØRSMÅL NR. 1144**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 2. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan er Forbrukertilsynets veiledningsplikt etter åpenhetsloven fulgt opp i praksis?

BEGRUNNELSE:

Da vi i familie- og kulturkomiteen behandlet lovforslaget våren 2021, ble det lagt stor vekt på behovet for veiledning mv. til virksomhetene som skal etterleve loven. Loven går nettopp ut på at Forbrukertilsynet skal veilede, og Solberg-regjeringen satte av 10 mill. kroner til Forbrukertilsynet blant annet til dette formålet i 2022.

Bakgrunnen for merknadene i innstillingen var blant annet lovproposisjonens utdyping av den veiledningen Forbrukertilsynet skal gi.

Departementet skrev at det vil

“være en del av veilednings- og tilsynsorganets oppgave å utarbeide en oversikt over relevante rettslige instrumenter og materielle bestemmelser som omfattes av “grunnleggende menneskerettigheter””.

Veiledningsplikten ble også beskrevet slik at:

“Forbrukertilsynet blant annet skal avholde kurs om pliktene i loven, utarbeide veiledningsmaterieell som eksempelvis konkretiserer menneskerettighetene som lovens plikter omfatter, og gi virksomhetene nærmere bistand med hvordan de skal gå frem for å oppfylle lovens krav.”

Videre skrev departementet at

“det bør utarbeides og publiseres skriftlig materieell og det bør holdes kurs både generelt og innenfor ulike bransjer og målgrupper. I tillegg bør det gis direkte veiledning til de virksomhetene og aktørene som gis plikter eller rettigheter etter regelverket. Denne veiledningen bør ha sitt utgangspunkt i lovverket og eksisterende veiledere på området, særlig OECD sine veiledere. Veiledere bør utarbeides i dialog med virksomhetene som pålegges plikter etter regelverket og deres representanter”.

Åpenhetsloven har nå gjeldt i syv måneder, og i løpet av første halvår 2023 skal virksomhetene utarbeide offentlige redegjørelser for første gang. Det er derfor viktig at veiledningen bidrar til at virksomhetene er best mulig rustet til å rapportere.

Svar:

Openheitslova tok til å gjelde 1. juli 2022. Lova skal styrkje verksemdar sitt arbeid med å vareta grunnleggjande menneskerettar og arbeidstakarrettar i produksjonen av varer og tenester. Openheitslova er eit av dei mest offensive regelverka som finst globalt på dette feltet. Lova krev at

næringsdrivande aktivt arbeider for å kartleggje og identifisere risikoen for negativ påverknad på grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidstilhøve, og set i verk tiltak for å redusere, forhindre eller stanse dei. Ein avgjerande faktor for at næringsdrivande skal lukkast med arbeidet er at dei har kjennskap til kva lova krev, forstår korleis dei kan gjere gode aktsemdsvurderingar, og veit korleis dei skal gi god og dekkjande informasjon.

Forbrukartilsynet har fått den viktige oppgåva med å føre tilsyn med openheitslova og rettleie næringsdrivande. Tilsynet har etablert ein ny seksjon for dette, og har i tråd med tildelingsbrevet for 2022, prioritert å rettleie om pliktene dei næringsdrivande har etter lova.

Forbrukartilsynet har oppretta ei eiga temaside på nettsida si om openheitslova. Her finst det informasjon om kven som er omfatta av lova og utfyllande opplysningar om pliktene. Det finst opplysningar om korleis krav om informasjon kan setjast fram, og om korleis verksemdene skal handsame slike krav. Det finst òg opplysningar om plikta til å utføre aktsemdsvurderingar etter lova, med mellom anna ei oversikt over relevante internasjonale kjelder og rettleiarar til OECDs retningslinjer for fleirnasjonale selskap. Desse er sentrale for openheitslova. Tilsynet har òg gjort tilgjengeleg indeksar og rapportar til hjelp i arbeidet med å kartleggje risikoar for negativ påverknad på menneskerettar og anstendig arbeidstilhøve. Vidare har dei laga ei oversikt over ofte stilte spørsmål, med svara til tilsynet. Forbrukartilsynet utvidar og oppdaterer rettleiinga på nettsida fortløpande. Eg er informert om at meir rettleiing vil bli publisert i løpet av kort tid. Tilsynet legg mellom anna opp til å leggje ut meir utfyllande opplysningar om plikta verksemdene har til å gjere greie for aktsemdsvurderingane sine.

Forbrukartilsynet rettleier svært mange verksemdar om konkrete spørsmål på telefon, e-post, og gjennom møte med enkeltverksemdar. For å forstå utfordringane som dei næringsdrivande møter, og målrette den digitale rettleiinga best mogleg, er det viktig at Forbrukartilsynet har tett dialog med verksemdene. Forbrukartilsynet er derfor opptekne av å møte næringsdrivande. Tilsynet er òg opptekne av å samarbeide med andre kompetansemiljø på feltet for både å sikre at næringsdrivande får den beste bistanden og byggje opp eigen kompetanse.

Forbrukartilsynet har ved omlag 30 høve halde foredrag eller delteke i debattar der pliktene etter lova og framgangsmåten for verksemdene har vore tema. I november 2022 arrangerte tilsynet kurs for verksemdar som ønskte praktisk og grunnleggjande innføring i pliktene et-

ter lova. Her blei òg kompetansmiljøa Noregs institusjon for menneskerettar og Noregs OECD-kontaktpunkt for ansvarleg næringsliv involvert. Forbrukartilsynet arrangerte dessutan «Åpenhetskonsferansen» om openheitslova den 7. desember 2022. Representantar frå over 50 bransjar og 100 verksemdar deltok.

Eg meiner Forbrukartilsynet arbeider godt med å rettleie verksemdene og vidareutvikle den digitale rettleiinga. Dette arbeidet må førast vidare. Barne- og familiedepartementet har derfor i tildelingsbrevet til Forbrukartilsynet for 2023 framheva at rettleiing med openheitslova framleis skal stå sentralt. Departementet har i tillegg tett fagleg kontakt med tilsynet om korleis dei arbeider med lova og kva spørsmål dei får frå næringsdrivande. Nødvendig

finansiering av Forbrukartilsynet er viktig for at dei skal kunne prioritere arbeidet med openheitslova. Eg registrerer at Høgre i sitt alternative statsbudsjett for 2023 foreslo 2,5 mill.kr i kutt i midlar til Forbrukartilsynet, i tillegg til 0,5 prosent generelt kutt i driftsmidlane gjennom den såkalla «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen».

Til slutt vil eg understreke viktigheita av eit godt samarbeid mellom det offentlege, verksemdene, sivilsamfunn, fagforbunda og andre, for at næringsdrivande skal lukkast med arbeidet. Eg er oppteken av at næringslivet er opne om utfordringane dei møter, at sivilsamfunnet og fagforbunda deler sine kunnskapar og erfaringar, og at det offentlege gir den bistanden det er behov for.

SPØRSMÅL NR. 1145

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 2. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvorfor åpner klima- og miljøministeren for å endre verneforskriften til Lågendeltaet naturreservat, når statssekretæren i Klima- og miljødepartementet før jul var krystallklar på at dette ikke skulle skje?

BEGRUNNELSE:

Vi er bekymret for at klima- og miljøministeren rygger i en viktig miljøsak. Miljødirektoratet har satt en stopper for denne motorveien og gjort det klinkende klart at det ikke er lov å bygge motorvei gjennom et naturreservat. Nå åpner ministeren opp for å tillate det likevel. Det er en enorm svekkelse av naturvernet i Norge. At dette attpåtil ble klart bare kort tid etter verden ble enige om en ambisiøs naturavtale gjør nyheten enda mer sørgelig. Det er ikke nødvendig å bygge en firefelts motorvei gjennom Lågendeltaet naturreservat. Motorveiplanene må skrinlegges og erstattes med utbedring av dagens vei.

Svar:

Det jeg har åpnet for er at Regjeringen skal finne en løsning på hvordan vi kan få bygget E6 forbi Lillehammer og hvordan vi kan gjøre dette på en måte som ivaretar natur på en bedre måte. Hvordan vi skal gjøre det er noe vi jobber med nå.

Saken om reguleringsplan for E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat er krevende. Dersom prosjektet skulle avgrensnes til en utbedring av dagens E6 over Lillehammer bru, vil naturreservatet også bli skadelidende. Statsforvalteren er i sitt vedtak tydelig på at det er negative konsekvenser enten man velger eksisterende eller vedtatt trase, og konkluderer med at en ny bro over Våløya nord for dagens bro samlet sett er den beste løsningen. Miljødirektoratet har ikke foretatt en samlet vurdering av ulike alternativer veid opp mot hverandre, eller vurdert løsninger med en nedskalert utbygging. Det direktoratet har vurdert er naturmangfoldlovens vilkår for dispensasjon ut fra premissene i søknaden fra Nye veier og Stortingets behandling av proposisjon om utbygging og finansiering av veien. Miljødirektoratets vurdering er dermed avgrenset både av de juridiske vilkårene, og av forutsetningene i dispensasjonssøknaden.

Samferdselsministeren og jeg har lyttet til mange innspill og mener at løsningen ikke ligger i å enten bygge firefelts motorvei akkurat som planlagt eller å kun tenke på naturen i naturreservatet. Den planlagte utbyggingen av 43 km av E6 fra Mjøsbrua til Øyer skal ivareta viktige transportbehov, men vil også medføre tap av både natur og jordbruksareal. Det er viktig å finne en god løsning for E6 forbi Lillehammer, samtidig som vi vurderer hvordan klima og miljø kan ivaretas bedre i veiprojektet. De lokale planmyndighetene, sammen med Statsforvalteren og Nye Veier, har vurdert prosjektet grundig, og jobbet godt for

å balansere de ulike hensynene i saken. Vi vil nå både se på ytterligere tiltak i den planlagte løsningen og vurdere

mulige endringer i verneforskriften. Hva utfallet av disse vurderingene blir, er det for tidlig å si noe om.

SPØRSMÅL NR. 1146

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 2. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke tiltak gjør statsråden for å hindre støy fra godstrafikk på Østfoldbanen når Follobanen gjenåpnes?

BEGRUNNELSE:

Jernbaneforbindelsen sørover via Østfoldbanen er den viktigste åren for godstrafikk på skinner ut av Norge. Trafikk har lenge vært begrenset av manglende sporkapasitet. Når den nye Follobanen åpnes frigjøres kapasitet, og godstrafikk vil kunne øke betraktelig. Denne trafikken vil ikke gå i tunnel, men i dagslys på den gamle Østfoldbanen. Dette vil gi betydelig større støyplager for befolkningen i Søndre Nordstrand og Nordstrand.

Siden 2010 har det blitt gjennomført konseptutredninger der et av alternativene som er vurdert er den såkalte «Bryndiagonalen» som en forgrening av Follobanen. Dette har imidlertid ikke blitt prioritert så langt. Jernbaneverket pekte i 2014 derimot bla. på “muligheten for andre avbøtende tiltak for å dempe eventuelt økt støy fra godstrafikken”. Hva som er status for gjennomføring av tiltakene, hvilke tiltak som er gjennomført og hvilke tiltak som forventes realisert i 2023, er for oss ikke bekjent.

Svar:

Det er riktig at all godstrafikk etter planen skal fortsette å gå over gamle Østfoldbanen også når Follobanen gjenåpner. Dette er nødvendig blant annet for å gi plass til tilbudsforbedringene på Follobanen. Dersom godstrafikken øker, kan dette potensielt føre til økte støyplager for naboer langs Østfoldbanen. Dersom man tar utgangspunkt i en tilfeldig valgt ukedag i den nye ruteplanen som er lagt for 2023 (R23), og med totalt antall godstog (nordgående og sørgående), melder Bane NOR om at det på Østfoldbanen vil være tre godstog mer enn i ruteplanen for 2022 (R22).

På den annen side er det på Østfoldbanen mellom Oslo og Ski også mye persontrafikk som har betydelig innvirkning på den totale støybelastningen, og ved overfly-

ting av persontog fra Østfoldbanen til Follobanen reduseres støykilden fra denne trafikken. I ruteplanen for 2023 reduseres antall persontog i grunnrute fra fem til fire per time i R23.

Bane NOR jobber generelt med støyforebygging på tre måter:

- I planfasen er målet å unngå støyplager i størst mulig grad, det vil si etablere jernbaneanlegg der det er minst mulig til plage for naboer. Follobanen er i så måte et godt støytiltak, siden en stor del av persontrafikken blir ledet vekk fra tett bebodde områder.
- Å redusere støy ved å gå direkte på støykilden. Det vil si bane og tog, og sørge for at de avgir minst mulig støy. På infrastrukturen handler det om tilstandsbasert vedlikehold, og å velge støysvake sporkomponenter. Slike tiltak gir samtidig en vedlikeholdsgevinst, ettersom de samme vibrasjonene som brer seg gjennom lufta og bakken som støy og vibrasjoner, også brer seg gjennom infrastrukturen og påvirker levetiden til overbygning og rullende materiell. På materiellsiden er det mest effektive tiltaket mot støy å modernisere togparken. Nye person- og godstog er underlagt felleseuropeiske støykrav som gjør at de fører til merkbart mindre støy enn eldre tog. I tillegg er det også for tog gunstig å sørge for best mulig vedlikehold, først og fremst av hjulenes profil og rullebane.
- Å skjerme mot støy, i hovedsak i form av støyskjermer eller fasadetiltak. Støyskjermer kan stå langs jernbanen eller ved for eksempel boliger eller skolen som er plaget av støyen. Slike avbøtende tiltak er den minst kostnadseffektive kategorien av støytiltak, selv om den støyreducerende effekten isolert sett er høy der tiltakene gjennomføres. I noen tilfeller vil det være hensiktsmessig med slike tiltak.

For Østfoldbanen, så påpeker Bane NOR at de planlagte støytiltakene hovedsakelig er tiltak for å redusere støyen ved å gå direkte på støykilden. De viktigste tiltakene er:

- Innen få år vil de gamle lokaltogene (type 69) på strekningen Stabekk-Ski på Østfoldbanen fases ut til fordel for nye, mer moderne tog av type 77. Dette vil gi merkbart lavere passeringsstøy.
- For godstog har Bane NOR vært med på å utforme nye felleseuropeiske støykrav til godsvogner. Siden 2015 har det vært stilt krav til at nye godsvogner skal være av såkalt «støysvak type», med skivebremses eller bremseklosser av kompositt- eller sintermateriale, i stedet for tradisjonelle bremseklosser av støpejern. Det gir jevnere rullebane, og dermed redusert rullestøy etter hvert som nytt materiell tas i bruk.
- I tillegg forventer Bane NOR at en overgang til tilstandsbasert vedlikehold av infrastrukturen og mer støysvake sporkomponenter vil redusere støy.

Uavhengig av planlagte tiltak, opplyser Bane NOR at foretaket vil fortsette å gjennomføre femårige kartlegginger av innendørs støy langs jernbanen, i henhold til forurensningsforskriften. Slik kartlegging identifiserer de som er mest utsatte, slik at Bane NOR kan sette inn tiltak for å skjerme mot støy. Langs Østfoldbanen anses dette ikke å være nødvendig, siden Bane NOR forventer at det generelle støynivået vil reduseres over tid takket være de støyreducerende tiltakene nevnt over.

SPØRSMÅL NR. 1147

Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 31. januar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan jobber kunnskapsministeren med å følge opp anbefalingene om fleksibel skolestart i NOUen "Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO"?

BEGRUNNELSE:

I 2019 ble det lagt frem en ny NOU "Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO". Her vies det oppmerksomhet til dette med fleksibel skolestart – en praksis som for tiden er mindre benyttet enn tidligere, og mindre benyttet i Norge enn i andre land.

I NOUen skrives det blant annet:

"Vi vil derfor gi kommunene mulighet til å prøve ut modeller for fleksibel skolestart. Aktuelle temaer for utprøvingene kan være unntak fra bestemmelsen om krav til sakkyndig vurdering, forsterket samarbeid mellom barnehage, skole og foreldre, fleksibel bruk av personale mellom barnehage og skole, rutiner og praksis for samarbeid mellom barnehager og skole og ulike modeller for tidspunkt og praksis rundt barnets skolestart."

Løsningen med at utsatt skolestart kan kunne gis uten en sakkyndig vurdering (altså at det holder i seg selv at barnet er født sent på året og foreldrene ønsker et års utsettelse), har det vært praksis for tilbake i tid. Det er en praksisendring som potensielt kan igangsettes raskt, kan

spare kostnader og byråkrati og som kan forenkle prosessen for foreldrene.

I årene etter NOUen har problemstillingen kommet opp med jevne mellomrom. Eksempelvis ble det løftet i en artikkel i Aftenposten Torsdag 23. september, 2021. I denne artikkelen fremgår det at foreldre med barn født sent på året frarådes fra å søke om utsatt skolestart, bla. fordi de sjelden vinner frem med ønsket sitt.

Det å gjøre det lettere å starte senere for de som har behov for det kan gi dem tiden de trenger for å modnes og lykkes godt senere i livet.

Svar:

Jeg er opptatt av at alle elever skal få en god og trygg skolestart og at overgangen fra barnehage til skole skal være forutsigbar og tilrettelagt med utgangspunkt i elevens behov. Overordnet del av læreplanverket slår fast at lærerne må følge elevenes utvikling og gi dem støtte tilpasset deres alder, modenhets- og funksjonsnivå.

I Norge er utgangspunktet at barn starter i grunnskolen det kalenderåret de fyller seks år. Opplæringsloven åpner likevel for at barn unntaksvis kan starte på skolen ett år senere eller ett år tidligere. Det følger av loven at barn har rett til å utsette skolestarten ett år dersom det etter sakkyndig vurdering er tvil om barnet har kommet tilstrekkelig langt i utviklingen sin til å starte på skolen, og foreldrene krever det. Kommunen kan i særlige tilfeller vedta å utsette skolestarten ett år etter en sakkyndig

vurdering og med samtykke fra foreldrene. Loven åpner for at kommunen, etter sakkyndig vurdering, kan la et barn starte ett år tidligere på skolen dersom foreldrene søker om eller samtykker til det, og barnet har blitt fem år innen 1. april.

I NOU 2019: 3 Nye sjanser – bedre læring. Kjønnforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp vurderte Stoltenberg-utvalget fleksibel skolestart som et eventuelt tiltak. Utvalget vurderte seks ulike modeller for fleksibel skolestart, inkludert å opprettholde dagens ordning. Flertallet i utvalget foreslo å opprettholde dagens ordning. I høringen støttet flertallet også å opprettholde dagens ordning.

Regjeringen Solberg la fram Meld. St. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO, som blant annet omtaler NOU 2019: 3. Ett av tiltakene i Meld. St. 6 (2019-2020) var å gi kommunene mulighet til å prøve ut nye modeller for fleksibel skolestart. Utdanningsdirektoratet fikk i 2019 i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å invitere kommuner til å

prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart. Det var bare Trondheim kommune og Kristiansand kommune som ønsket å prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart, selv etter utvidet søknadsfrist. Kommunene valgte å gjennomføre utprøvingen innenfor dagens regelverk og de rapporterer derfor ikke til nasjonale utdanningsmyndigheter om resultatene.

Etter planen vil departementet senere i vår sende over en lovproposisjon til Stortinget med forslag til en ny opplæringslov. Tidlig eller utsatt skolestart kan påvirke hele skoleløpet til barnet, og det er viktig at reglene ivaretar barnet på en god måte. Jeg er derfor glad for at vi har hatt en grundig høring av hvilke regler vi bør ha for tidlig og utsatt skolestart, og at vi har fått en rekke nyttige innspill. Vi jobber nå med oppfølgingen av høringen, og vi vil i proposisjonen som sendes over til Stortinget, komme med vår vurdering av hvilke regler vi bør ha for tidlig og utsatt skolestart, inkludert spørsmålet om det bør stilles krav om sakkyndig vurdering for slike vedtak.

SPØRSMÅL NR. 1148

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 2. februar 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan ein undervegs i ein prosess med direktetildeling opne for tilbod frå fleire tilbydarar, og kva vurderingar må i så fall gjerast etter innkjøpsregelverket?

GRUNNGJEVING:

Innkjøpsregelverket opnar for å direktetildele kontraktar i enkelte tilfelle. Dersom ein endrar prosessen undervegs og får tilbod frå fleire tilbydarar, kan ein bevege seg over i ein konkurransesituasjon, utan at det er reell konkurranse.

Svar:

Eg forstår representanten sitt spørsmål til berre å gjelde innkjøpsregelverket. Innkjøpsregelverket skal fremme effektiv bruk av ressursane i samfunnet. Det skal også bidra til at det offentlege opptre med integritet, slik at allmenta har tillit til at offentlege innkjøp skjer på ein samfunnstenleg måte. Dei grunnleggjande prinsippa i innkjøpsregelverket, konkurranse, lik behandling, proporsjonalitet,

føreseielege forhold og moglegheit for å etterprøve prosessen, er verkemiddel for å fremme formålet i lova. Ei rekke føresegner i regelverket gir uttrykk for desse prinsippa.

Innkjøpsregelverket inneheld både unntak frå regelverket, og unntak frå plikten til å kunngjere kontrakten. Regelverket gjeld til dømes ikkje for kontraktar som oppdragsgjevar inngår med tilbydar som han sjølv har kontroll over. Videre er det til dømes heimel for å direktetildele der det berre er ein tilbydar. I det første tilfellet er tilbod frå fleire tilbydarar i prinsippet mogeleg. I det siste tilfellet vil ikkje forutsetninga for å direktetildele vere til stades der tilbod frå fleire tilbydarar er mogeleg. Om oppdragsgjevar kan opne for tilbod frå fleire tilbydarar, avheng av den spesifikke heimelen for å gjere unntak frå heile eller deler av regelverket.

Der regelverket berre inneheld unntak frå plikten til å kunngjere kontrakten, kan likevel grunnleggjande prinsipp gjelde. Korleis dei grunnleggjande prinsippa og anna regelverk kjem til bruk, må avgjerast konkret ut i frå den spesifikke heimelen.

SPØRSMÅL NR. 1149

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 2. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan departementet utarbeide en tabell over det offentlige inntekt fra skatter og avgifter fra fastlandsøkonomien i kroner og som andel av fastlands-BNP for perioden 1985-2021, og ber videre om en tabell over det offentlige inntekt fra skatter og avgifter (i kroner) per fylke for samme tidsperiode?

Spørsmålet om fylkesfordelte skatte- og avgiftsinntekter er krevende å besvare. Det er ingen fylkesfordeling i nasjonalregnskapsstatistikkene til SSB. Statistikk for skattetall fra ligningsdata har fylkesfordeling, både for personskatt og selskapsskatt. Se for eksempel tabell 10943¹ og tabell 04180² på SSBs nettsider. I tillegg er arbeidsgiveravgiften fylkesfordelt i statistikken over innbetalt og fordelt skatt, se tabell 07022³. For merverdiavgift og særavgifter kjenner vi ikke til at det finnes en slik fordeling.

Svar:

Tabell 1 viser oversikt over skatt- og avgiftsinntekter inkludert trygde- og pensjonspremier fra fastlandsøkonomien i kroner og som andel av BNP for Fastlands-Norge.

Tabell 1: Skatter og avgifter inkludert trygde- og pensjonspremier i offentlig forvaltning. Mill. kroner og andel av BNP for Fastlands-Norge

	Mill. kroner	Andel av BNP for Fastlands-Norge
1985	198 177	43,2 %
1986	230 382	44,7 %
1987	259 822	45,5 %
1988	270 216	44,5 %
1989	270 399	43,6 %
1990	279 075	43,6 %
1991	290 075	43,3 %
1992	300 765	43,1 %
1993	316 273	43,3 %
1994	340 015	44,2 %
1995	368 725	44,5 %
1996	397 541	45,4 %
1997	434 909	45,9 %
1998	463 935	45,5 %
1999	496 016	46,2 %
2000	535 266	46,8 %
2001	557 094	46,1 %
2002	567 860	45,2 %
2003	575 323	44,0 %
2004	620 745	44,1 %
2005	661 503	43,7 %
2006	728 105	43,8 %
2007	801 106	43,8 %

1 [Skatt for personer. Statistikkbanken \(ssb.no\)](https://statistikbanken.no/10943)

2 [Skatt for selskaper. Statistikkbanken \(ssb.no\)](https://statistikbanken.no/04180)

3 [Skatterekskap. Statistikkbanken \(ssb.no\)](https://statistikbanken.no/07022)

2008	830 037	42,7 %
2009	855 181	43,6 %
2010	911 084	43,9 %
2011	947 889	43,9 %
2012	1 000 622	43,6 %
2013	1 043 790	43,2 %
2014	1 079 322	42,6 %
2015	1 129 505	43,2 %
2016	1 169 149	43,4 %
2017	1 203 869	43,0 %
2018	1 261 307	43,0 %
2019	1 320 408	43,1 %
2020	1 323 891	43,2 %
2021	1 464 374	44,6 %

Kilde: SSB

SPØRSMÅL NR. 1150

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 6. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er den årlige skatteverdien av friinntekten i de midlertidige reglene i petroleumsskatteloven § 11 fra 2020 til 2030?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skriver følgende i Prop. 1 LS (2022–2023), s. 133:

«Friinntekten i de midlertidige reglene på 17,69 pst. (neditert fra 24 pst. som følge av teknisk satsøkning i særskatten ved omlegging til kontantstrømskatt) utgjør en investeringsstøtte etter skatt på om lag 13 pst. av investeringskostnaden, sammenlignet med om det kun var de ordinære reglene som gjaldt.»

Kroneverdien av det som regjeringen kaller investeringsstøtte i det siterte, tilsvarer det som jeg ovenfor har kalt

«skatteverdien av friinntekten i de midlertidige reglene i petroleumsskatteloven § 11».

Nasjonalbudsjettet 2023 viser faktiske petroleumsinvesteringer for årene 1970 – 2021 og anslag for 2022 – 2030 i figur 2.24. Ifølge tallgrunlaget i Excel-filen på

regjeringen.no ble det investert 201,81 mrd. kroner i 2020 og 196,36 mrd. kroner i 2021, mens det er anslått investert 187,46 mrd. kroner i 2022, 183,27 mrd. kroner i 2023 osv. Spørsmålet jeg stiller krever at en finner hvor mye friinntekten i petroleumsskatteloven § 11 var eller forventes å bli årlig med faktiske investeringer i 2020 og 2021 og med anslåtte investeringer 2022 til 2030. Skatteverdien av friinntekten antar jeg så kan finnes ved å multiplisere med 56 pst. (71,8 pst. f.o.m. 2022).

Jeg antar at det ikke er så enkelt at en bare kan multiplisere nasjonalbudsjettets petroleumsinvesteringer med 24 pst. (17,69 pst. f.o.m. 2022) for å finne friinntekten, da investeringene opplyst i nasjonalbudsjettet også består av investeringer i SDØE og kostnader som ikke har vært aktivert og avskrevet under den tidligere petroleumsskatteloven § 3. Det anmodes derfor om en oppstilling med årlige beregninger for årene 2020 til 2030 som viser hva som trekkes fra nasjonalbudsjettets petroleumsinvesteringer for å komme frem til investeringer det kan beregnes friinntekt av. Det er ikke behov for diskontering da det er faktiske eller antatte årlige beløp jeg er interessert i.

Svar:

Våren 2020 ble det innført midlertidige regler i petroleumsskatten, jf. Prop. 113 L (2019–2020) og Innst. 351 L (2019–2020), som innebærer at investeringskostnader samt en friinntekt på 24 pst. kan utgiftsføres umiddelbart i særskattegrunnlaget. Reglene omfatter investeringskostnader som pådras i 2020 og 2021, samt investeringskostnader som er omfattet av plan for utbygging og drift (PUD) eller plan for anlegg og drift (PAD) innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent av departementet før 1. januar 2024. De midlertidige reglene innebærer også at skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt.

Det var nødvendig å gjennomføre en teknisk justering av de midlertidige reglene fra 2022 som følge av omleggingen av særskatten til en kontantstrømskatt, jf. Prop. 88 LS (2021–2022), der bl.a. den formelle særskattesatsen ble økt. Friinntektssatsen ble i den forbindelse satt til 17,69 pst. Fra og med 2023 er friinntektssatsen redusert til 12,4 pst.

Friinntekten i de midlertidige reglene innebærer at selskapene dekker en mindre andel av investeringskostnadene etter skatt enn de ville gjort med ordinære 2023-regler. Tabell 1 viser skatteverdien av denne differansen for investeringer som antas å bli omfattet av de midlertidige reglene over perioden. I 2029 og 2030 anslås verdien til null. I tabellen er det hensyntatt at friinntektssatsen reduseres til 12,4 pst. fra og med 2023.

Tabell 1 Anslått skatteverdi av friinntekt i de midlertidige petroleumsskatte reglene, sammenlignet med ordinære 2023-regler, fordelt over årene 2020-2028. Påløpte verdier i løpende priser. Avrundet til nærmeste mrd. Kroner

År	Mrd. kroner
2020	15
2021	15
2022	5
2023	6
2024	7
2025	8
2026	6
2027	3
2028	1

Kilde: Finansdepartementet.

Det understrekes at dette er en ren mekanisk beregning av skatteverdien av friinntekten og er ikke ment å illustrere provenyvirkingen av de midlertidige reglene. Beregningene er basert på investeringsanslagene fra nasjonalbudsjettet for 2023. Anslagene på investeringer for

årene fremover, herunder andelen som omfattes av de midlertidige reglene, er svært usikre og må tolkes med varsomhet. Erfaringen viser at tallene vil bli annerledes og at disse anslagene er av mer teoretisk interesse.

SPØRSMÅL NR. 1151

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 31. januar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Ser kunnskapsministeren behovet for raskt å få avklart den økonomiske situasjonen for skoler godkjent etter privatskoleloven § 2-1 f særskilt tilrettelagt opplæring for

funksjonshemmede, og når og hvordan vil statsråden ta tak i dette?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål nr. 15:2742 (2021-2022) om når og hvordan kunnskapsministeren vil følge opp rapporten: «Gjennomgang av tilskuddsordningen for friskoler for funksjonshemmede». Skoler som Signo grunn- og videregående skole og Briskeby videregående skole, tilbyr en type opplæring som ikke finnes i det offentlige skolesystemet, og krever spesialisert kompetanse som er vanskelig å etablere i offentlige skoler.

Representanten er kjent med at den økonomiske situasjonen er krevende, og behovet for økonomiske avklaringer er presserende. Det vil være utfordrende å erstatte denne type tilbud dersom de må legges ned.

Statsråden viste i sitt svar til at departementet skulle sende ny forskrift på høring med sikte på å endre tilskuddsordningen i 2023. Det er nødvendig å be om status for dette arbeidet på nytt og om hvilke eventuelle tiltak som vurderes på kort sikt.

Svar:

Kunnskapsdepartementet gir tilskudd til private grunn- og videregående skoler godkjent etter privatskolelovens § 2-1 andre ledd bokstav f), særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede. I alt er det godkjent 18 slike skoler. Det følger av privatskoleloven at disse skolene har krav på å få dekket alle sine driftsutgifter basert på en normalsats ved statstilskudd, og at de som hovedregel ikke har lov til å kreve skolepenger fra elevene. Det gis tilskudd etter to ulike satser, en for særlig ressurskrevende elever og en for nokså ressurskrevende elever. For 2023 er satsene

henholdsvis 611 300 kroner per elev og 379 000 kroner per elev. Satsene korrigeres årlig for forventet lønns- og prisvekst. Opplæringen ved skolene er kostnadskrevende, og satsene ligger derfor over det ordinære privatskoler får i elevtilskudd. Skolene for funksjonshemmede får også et ekstra tilskudd til læremidler. Videre får noen av skolene i tillegg et ulovfestet statstilskudd til husleieutgifter.

Skolene for funksjonshemmede plikter ikke å tilby internat. Enkelte av skolene har likevel valgt å ha internat, og noen av disse får et særskilt tilskudd til driften av internatet. Signo grunn- og videregående skole og Briskeby videregående skole får i tillegg et tilskudd som skal bidra til at skolene kan opprettholde driften på om lag samme nivå som før de ble godkjent etter privatskoleloven. Tilskuddet skal også bidra til å dekke hjemreisekostnader for elevene ved skolene og driften av internatet ved Signo grunn- og videregående skole.

Oxford Research har i 2019/2020 gjennomgått tilskuddsordningen for private skoler for funksjonshemmede. Rapporten anbefaler å utvide antall satser som skolene er godkjent for. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å vurdere differensiering av tilskuddssatsene til privatskoler for funksjonshemmede. Oppdraget skal gjennomføres innenfor gjeldende bevilgningsnivå. Dersom det skal gis ytterligere tilskudd til skolene må det derfor vurderes på ordinær måte i arbeidet med de årlige statsbudsjettene.

Departementet arbeider fremdeles med å følge opp rapporten fra Oxford Research. Det tas sikte på å sende forslag til forskriftsendringer på høring i 2023. Departementet har hatt dialog med skolene for funksjonshemmede og deres organisasjoner om denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1152

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 1. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til at det i ruteplan 2025 legges opp til en enklere hverdag for togpendlerne bosatt i kommunene Holmestrand og Horten slik at de får tilgang til 4 tog i timen og at de fortsatt får direkteavganger for reiser fra deres stasjoner til Gardermoen og Torp/Skien?

BEGRUNNELSE:

Det har over mange år vært et stort engasjement i Vestfold og Telemark for å få et fullverdig Intercity tilbud på hele Vestfoldbanen. Utbyggingen av Vestfoldbanen har kostet mye penger og stort sett innenfor budsjettene. Denne satsingene har det i all hovedsak vært en tverrpolitisk enighet om at har vært riktig. Noe av det aller viktigste i denne Intercity-utbyggingen har vært ønsket om flere avganger som betyr 4 avganger i timen for stasjonene som

ligger i indre intercity, i dette tilfellet mellom strekningen Oslo-Tønsberg.

Det ligger klare forventninger i fra både kommunene Holmestrand og Horten samt Vestfold og Telemark fylkeskommune og alle innbyggerne at tilbudet til togpendlerne styrkes betydelig når strekningen for indre intercity står ferdig. Særlig når det gjelder økt frekvens fra 2 tog i timen til 4 tog i timen som nettopp har vært målet ved intercity.

Forslaget til ny ruteplan 2025 legger nå dessverre opp til at dagens tilbud forverres og vil gjøre hverdagsreisene med tog vanskeligere. Ruteplanen som foreslås legger opp til at pendlere ved stasjonene i Holmestrand og Horten vil få et vesentlig dårligere tilbud ved at de ikke lenger skal kunne ta tog direkte til Torp/Skien, ei heller når de skal til Gardermoen. For alle som skal reise til disse destinasjonene legges det opp til at man må bytte tog ved andre stasjoner. Dette vil trolig medføre at tog taper konkurransen for bilen i folks hverdagsreiser til og fra arbeid fordi det blir vanskeligere og ta enda mer tid med toget enn hva de har vært vant til. Dersom planen ikke justeres vil dette fremstå som meget uheldig. Dette fordi samfunnet gjennom mange år har brukt store milliardbeløp for å bygge ut dobbeltspor på Vestfoldbanen uten å da oppleve at tilbudet styrkes i tråd med forutsetningene, men snarere svekkes.

Håper samferdselsministeren vil spille på lag med innbyggerne og pendlere i Nordre Vestfold (stasjonene Horten og Holmestrand) og se på mulighetene for å justere ruteplanen slik at man med ny kostbar stasjon i Holmestrand og planlagt ny stasjon i Horten får et forventet tilbud der de får styrket sitt togtilbud og ikke svekkes.

Svar:

De reisende langs Vestfoldbanen vil få et langt bedre togtilbud enn i dag når dobbeltsporet fra Tønsberg til Oslo står ferdig i 2025 og rutetilbudet justeres. Reisetiden mellom Oslo og Tønsberg vil bli redusert med om lag ti minutter på regionekspresstogene. Ambisjonen om fire tog i timen i grunnrute oppnås ved å forlenge de eksisterende pendlere med regiontogene mellom Dal-Drammen og regionekspresstogene mellom Lillehammer-Drammen, til Tønsberg. Siden vi forlenger eksisterende avganger vil vi heller ikke binde opp mer kapasitet på Drammensbanen og i Oslotunnelen.

Reisende fra stasjonene Horten, Holmestrand og Sande vil få to avganger i timen, mot én avgang i timen i dag. Ny rutemodell vil medføre at reisende til Torp eller Oslo lufthavn fra disse stasjonene vil måtte bytte tog, eksempelvis i Tønsberg eller Drammen. Det er ikke mulig å hente ut hastighetseffektene som den nye infrastrukturen legger til rette for dersom regionekspresstogene skal stoppe også på disse stasjonene. Dette er samme løsning som benyttes i Østfold, der regionekspresstogene ikke betjener de fire stasjonene mellom Moss og Ski. Staten har, som representanten skriver, brukt store milliardbeløp for å bygge dobbeltspor. Da er det også viktig at kapasiteten i nettet og tilgangen til tog og personell brukes på en måte som gir størst nytte for flest mulig reisende.

Jeg håper at reisende til Torp eller Oslo lufthavn fremdeles vil bruke toget, enten de reiser hit ofte eller av og til når de skal på ferie. Jeg forventer at Jernbanedirektoratet arbeider for at ulempen for de som blir omfattet av endringen i stoppmønster blir så liten som mulig. Eksempelvis ved at ventetiden mellom avganger ikke blir lenger enn nødvendig og at det blir korte avstander på stasjonene der togbytte er mest aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 1153

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 1. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp Stortinget sine formuleringer om at kommunene Stord, Fitjar og Bømlo skal vurderes flyttes til Vest distrikt?

BEGRUNNELSE:

Under politireformen ble kommunene Stord, Fitjar og Bømlo lagt til Sør-Vest, men med en premiss at kommunene skulle til Vest senere. I ordlyden står det at i 2023 skal kommunene vurderes lagt til Vest. Stord FrP ved ordfører kandidat Sigbjørn Framnes har bedt meg følge opp saken og finne ut av fremdrift for denne vurderingen.

Svar:

Kommunene Stord, Fitjar og Bømlo hører i dag til Sør-Vest politidistrikt. Jeg er klar over at det er under planlegging endringer knyttet til transportløsninger i regionen som er relevant for en eventuell flytting av kommunene til Vest

politidistrikt, men at det er usikkerhet rundt byggestart og ferdigstillelse.

Politidirektoratet vil innen utgangen av 2023 foreta en vurdering av om nevnte kommuner bør overføres til Vest politidistrikt.

Jeg forutsetter at denne vurderingen vil skje i nær dialog med de involverte kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1154

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 6. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden gi et anslag på de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å avvikle en helligdag?

BEGRUNNELSE:

For å finansiere de økende utgiftene til forsvaret i de kommende årene, har Mette Fredriksens sosialdemokratiske regjering i Danmark besluttet å avskaffe en helligdag fra og med 2024. Å fjerne en fridag vil gi statskassen tre milliarder mer på bok, ifølge det danske Finansdepartementet.

Fra det danske Finansdepartementets vurdering:

“En afskaffelse af en helligdag, som hvert år falder på en hverdag, vurderes at kunne øge den samlede præsterede arbejdstid med ca. 0,34 pct. årligt svarende til en stigning i strukturelle beskæftigelse på ca. 8.500 fuldtidsbeskæftigede. Forslaget skønnes at styrke den strukturelle offentlige saldo med i omegnen af 3 mia. kr. og øge strukturelt BNP med ca. 9,4 mia. kr.”

Dermed blir den særdanske helligdagen “Store bededag” avvirket. I Norge har vi ikke en tilsvarende bededag, men Lov om helligdager og helligdagsfred oppstiller en rekke helligdager.

Som ledd i krisepakken av 1992 foreslo Arbeiderpartiet ved Gro Harlem Brundtlands tredje regjering å inndra Kristi Himmelfartsdag som fridag fra og med 1994, men forslaget ble nedstemt av Stortinget. Næringslivets Hovedorganisasjon regnet på tidspunktet ut at gevinsten ved å fjerne Kristi Himmelfartsdag ville være på 2,5 milliarder kroner totalt, og én milliard mer enn andre fridager som følger av praksisen med såkalt “inneklemt fredag”.

Svar:

Først vil jeg si at jeg og regjeringen er sterkt imot å fjerne en helligdag. Det at vi har felles fridager binder oss som samfunn sammen.

Jeg har merket meg at undertegnede og spørsmålsstilleren fra Venstre over tid har svært ulikt syn på offentlige helligdager. Så lenge vi har en regjering der Senterpartiet er med er det helt uaktuelt å fjerne en fridag for folk. Under følger en mer teknisk vurdering.

Den samlede arbeidsinnsatsen i økonomien påvirkes dels av hvor mange som deltar i arbeidslivet og dels av hvor mye hver enkelt faktisk arbeider. Isolert sett innebærer bortfall av en feriedag en økning i antall arbeidsdager med 0,4 pst. i løpet av ett år og en tilsvarende økning i sysselsettingen målt i timer. Det innebærer økt produksjon og verdiskaping i samfunnet.

Virkningene på norsk økonomi av å fjerne en feriedag vises ved beregninger på den makroøkonomiske modellen DEMEC, se også illustrasjonene av betydningen av økt tilgang på arbeidskraft for bærekraften i offentlige velferdssordninger i kapittel 7 og kapittel 8 i Perspektivmeldingen 2021. Beregningen som er utført, tar utgangspunkt i at arbeidstakernes timelønn holdes uendret, slik at årslønnen øker i takt med økningen i virkedager og dermed arbeidstiden over året. Det legges til grunn at omfanget av offentlig tjenesteyting ikke påvirkes av høyere arbeidstid. I tråd med dette avtar andelen offentlige timeverk av samlet sysselsetting i 2060 fra 35,4 pst., slik den anslås i basisforløpet i Perspektivmeldingen 2021, til 35,2 pst. I beregningen trekker økt tilgang på arbeidskraft i privat sektor opp Fastlands-BNP med 0,56 pst. i 2060 sammenlignet med basisforløpet til Perspektivmeldingen 2021. Det tilsvarer om lag 20 mrd. kroner målt i forhold til nivået på fastlands-BNP i 2022. Økt tilgang på arbeidskraft og øk-

ningen i skattegrunnlaget for finansiering av offentlige velferdsordninger bidrar til å redusere inndekningsbehovet i offentlige finanser i 2060, fra 5,6 pst. som andel av fastlands-BNP i basisforløpet i Perspektivmeldingen 2021 til 5,4 pst. i alternativet med bortfall av en feriedag.

Beregningen over er basert på at bortfall av en feriedag gir en økning i arbeidstiden på 0,4 pst. Det er likevel ikke gitt at en slik endring gir fullt gjennomslag på den årlige arbeidstiden. Gjennom ulike tilpasninger kan den samlede arbeidstiden for enkelte grupper av lønnsinntakere og selvstendige i mindre grad bli påvirket av bortfall av

en fridag. Det kan for eksempel forekomme at lønnsinntakere velger å ta ferie uten lønn eller at de allerede arbeider på helligdagen som eventuelt fjernes. Slike effekter har bla. Finansministeriet i Danmark lagt til grunn i sine beregninger, mens det i beregningen over ikke er lagt inn slike effekter.

I en samlet analyse av samfunnsøkonomiske konsekvenser av å redusere feriedager bør en også ta hensyn til at fritiden reduseres. Økt arbeidstid som gir økt produksjon bør derfor veies opp mot verdien av redusert fritid. Slike effekter har vi ikke vurdert i beregningene.

SPØRSMÅL NR. 1155

Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 3. februar 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Er Forsvaret positiv til en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge?

BEGRUNNELSE:

Det å få gjenåpnet Moss lufthavn Rygge er veldig viktig for ikke bare Østfold, men hele Østlandet. Både innbyggere og næringsliv vil nyte godt av en gjenåpning. Dette er grunnen til at Fremskrittspartiet mener det offentlige må legge til rette for en gjenåpning, både med gode rammebetingelser, men også med å skape forutsigbarhet for potensielle investorer. Dette er grunnen til at FRP har vært sterke motstandere av AP/SP-regjeringen sin gjeninnføring av flypassasjeravgiften og ikke minst nedbygging av taxfree ordningen. Dette er grep som gjør det vanskeligere å få til en gjenåpning.

Da det var sivil flyplassdrift var det i tett samarbeid med Forsvaret og begge parter tjente på dette samarbeidet ved at man kunne dele på flere av kostnadene. Forsvaret har nå krevd byggeforbud av en næringstomt like ved den militære delen av flyplassen. Dette berører ikke direkte mulighetene for en gjenåpning av sivil flyplassdrift. Tidligere har Forsvaret vært klare på at de er positive til en gjenåpning, men for å skape forutsigbarhet for en mulig gjenåpning ber jeg om at statsråden bekrefter at dette fortsatt står ved lag.

Svar:

Regjeringen er positive til engasjementet rundt å gjenåpne Moss Lufthavn, Rygge. Samferdselsdepartementet har som kjent også nedsatt et uavhengig utvalg som skal vurdere behovet for en tredje rullebane på Oslo lufthavn, Gardermoen. Som del av arbeidet skal utvalget bl.a. se på hvilken rolle de ikke-statlige lufthavnene i det sentrale Østlandsområdet (Rygge og Torp) bør spille.

I tillegg til at sivil luftfart på Rygge vil være bra for regionen, er det et overordnet mål å ivareta Forsvarets operative behov på Rygge på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Kommersielt bærekraftig sivil flyplassdrift vil kunne bidra til kostnadseffektiv drift gjennom kostnadsdeling med en sivil aktør. Forsvaret og Forsvarsbygg har hele tiden hatt en god dialog med aktørene for å muliggjøre dette.

I Stortingets behandling av foregående langtidsplan for forsvarssektoren legges det til grunn at Forsvaret viderefører og øker sin virksomhet og tilstedeværelse på Rygge. En videreføring av Rygge flystasjon som en av Forsvarets sentrale baser fremkommer ytterligere av gjeldende langtidsplan, Prop. 14 S (2020–2021) Evne til forsvar – vilje til beredskap. At Rygge flystasjon videreføres som en av Forsvarets sentrale baser vil bli forsterket ved at flystasjonen med flyoperative flater er et omforent område under tilleggsavtalen mellom Norge og USA om forsvarssamarbeid. Samlet sett medfører dette at det i kommende år vil kunne bli økt øving og trening ut fra Rygge, både i en nasjonal og en alliert ramme. Dette vil kun unntaksvis ha konsekvenser for sivil lufttrafikk.

Sivil luftfart er sikkerhetsmessig gjennomregulert, og er derfor en virksomhet som er forenlig med de sikkerhetspolitiske og sikkerhetsmessige interessene på Rygge. Det er derfor lagt til grunn at sivil lufthavnvirksomhet er

forenlig med den videre utviklingen av militær aktivitet på Rygge flystasjon, slik situasjonen også er på andre lufthavner med sivil og militær aktivitet.

SPØRSMÅL NR. 1156

Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 7. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke betraktninger gjør statsråden seg om at Equinor, Norges mest kapitalsterke miljø for potensiell utvinning av havbunnsmineraler, har aktivt meldt seg ut av Norsk forum for marine mineraler, sier nei til å delta i videre prosess og dermed sier nei til å investere i havbunnsmineraler?

BEGRUNNELSE:

Denne uka kom nyheten om at Equinor ikke er interessert i regjeringens jakt på havbunnsmineraler. Selskapet etterlyser mer kunnskap om konsekvensene for miljøet, og de har aktivt meldt seg ut av Norsk forum for marine mineraler. Tidligere har Equinor deltatt i forskningen og kunnskapsinnhenting om utvinning av havbunnsmineraler.

Våre fremste forskningsinstitutt på hav er mot utvinning av havbunnsmineraler. Havforskningsinstituttet slår fast at vi har svært lite kunnskap om økosystemene i de aktuelle områdene, og etterlyser en stor kunnskapsheving. Norsk polarinstitutt mener utvinning trolig vil føre til en irreversibel endring av havbunnen, og skriver i sitt høringsvar i dag at de ikke ser at offentlig tilgjengelig informasjon muliggjør kunnskapsbasert beslutningstaking for gruvedrift på havbunnen, og følgelig forsvarlig gjennomføring.

Flere, store kommersielle aktører, som Google, Volvo og BMW, sier nei til havbunnsmineraler og mener de ikke kommer til å trenge disse i sin produksjon av varer til det grønne skiftet. EUs investeringsbank og Storebrand har ekskludert selskap som driver innenfor havbunnsmineraler. KLP har bedt om at regjeringen jobber for et internasjonalt moratorie. Forskere og miljømyndighetene mener regjeringens plan for gruvedrift i havet er umulig og flertallet av verdens land har satt foten ned for gruvedrift på havbunnen. 12 land har de siste månedene tatt til orde for et midlertidig forbud, pause eller totalforbud

for gruvedrift på havbunnen, inkludert store aktører som Frankrike og Tyskland. SINTEF har kommet med en rapport som viser at man ikke trenger havbunnsmineraler for å gjennomføre det grønne skiftet.

Under arbeidet med naturavtalen i Montreal gikk Norge ved klima- og miljøminister Espen Barth-Eide høyt på banen og jobbet for økt vern og beskyttelse av havet. Norges statsminister leder Det internasjonale havpanelet.

Stadig flere land sier nei til mineralutvinning på havbunnen. Norges hastverk med å åpne for dette på norsk sokkel matcher dårlig med vårt fokus på bevaring og vern av havet. Det svekker dessuten vårt omdømme og vår troverdighet i internasjonal sammenheng når det kommer til naturvern og hav.

Svar:

Hvorvidt Equinor skal engasjere seg i havbunnsmineralvirksomhet er opp til selskapet selv å vurdere. Min oppgave er å forvalte våre havbunnsmineralressurser på en forsvarlig og bærekraftig måte. Derfor gjennomføres det nå en åpningsprosess slik at vi skal få oppdatert informasjon som belyser åpningsspørsmålet. Verden har behov for store mengder mineraler fremover. Jeg mener at staten skal legge til rette for at norske mineralressurser kan bidra til å dekke dette behovet hvis våre ressurser kan høstes på en bærekraftig måte og kan utnyttes lønnsomt.

Vi har lang erfaring med forsvarlig ressursforvaltning på norsk kontinentalsokkel, og en dyktig norskbasert industri besitter relevant kompetanse for havbunnsmineralvirksomhet. Jeg mener derfor Norge går foran og viser vei og tar ansvar globalt ved å åpne områder og etablere et godt forvaltningsregime for leting og ev. utnytting av denne type ressurser.

SPØRSMÅL NR. 1157**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 6. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at kraft fra kommende havvindprosjekter kan benyttes til gjennomføring av klimatiltak i prosessindustrien, der utslippene er størst?

BEGRUNNELSE:

Når det endelig skal bygges havvind på Sørliche Nordsjø 2, så er dette sårt trengt fornybar strøm til fastlandet i Norge.

I desember gjorde Statnett det kjent at de anbefaler at Sørliche Nordsjø 2 bygges med tilknytning i Agder.

Det betyr at ny strøm fra havvind på Sørliche Nordsjø 2 ikke gjøres tilgjengelig for de største utslippspunktene i fastlandsindustrien i Norge, om ikke stamnettet mellom Agder og Grenland raskt oppgraderes.

Kraftbehovet ved rene klimatiltak i industrien i Grenland er beregnet til minst 7 twh. De siste tre årene er det knapt gitt konsesjoner til kraftproduksjon overhode.

Svar:

Regjeringen har en ambisjon om å innen 2040 tildele arealer med potensial for 30 000 MW havvindproduksjon

på norsk sokkel. Dette tilsvarer nesten like mye kraftproduksjon som hele det norske vannkraftsystemet i dag. De første prosjektene på Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord vil bygges med radialer til fastlandet og sørge for betydelige mengder ny kraft inn i kraftnettet på land.

Første fase av Sørliche Nordsjø II vil tildeles med kapasitet på 1 500 MW, og vil produsere om lag 7 TWh kraft i året. Statnett har pekt på Kvinesdal som det mest egnede tilknytningspunktet for første fase av Sørliche Nordsjø II. Dersom kraften føres i land til dette området vil det bidra positivt til krafttilgangen i Sør-Norge, noe som også vil komme industrien i dette området til gode.

Den neste runden med utlysning av areal til havvind er planlagt i 2025. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) arbeider nå sammen med en direktoratsgruppe med å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. I dette arbeidet ser NVE på arealer i alle de norske havområdene. Arbeidet skal leveres i slutten av april og vil legge grunnlaget for en utbygging av havvind som kan bedre krafttilgangen i hele Norge.

SPØRSMÅL NR. 1158**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 3. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden det er den enkelte statsråd eller embetsverket i det aktuelle departementet som har ansvaret for at statsrådens mobilbruk er i henhold til NSMs råd for mobilbruk, og mener hun vurderingen er lik for statsråden med det konstitusjonelle ansvaret for IKT-sikkerhet som for de øvrige regjeringsmedlemmer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine muntlige spørsmål i Stortinget den 04.10.22, samt til mine skriftlige spørsmål nr. 65, nr. 152,

nr. 433, nr. 728, nr. 729, nr. 933, nr. 1081 og nr. 1131. Måten statsråden responderer på Stortingets spørsmål om denne tematikken oppleves villedende, og ikke forenlig med informasjonsplikten ovenfor Stortinget.

Den tilbakemeldingen statsråden har gitt på spørsmål nr. 1081 gjør spørsmålsstiller oppriktig bekymret over hvordan justis- og beredskapsministeren oppfatter ansvarsforholdet for at mobilbruken til statsråden med det konstitusjonelle ansvaret for IKT-sikkerhet er i henhold til Nasjonal sikkerhetsmyndighets råd for mobilbruk. Tilbakemeldingen på spørsmål nr. 1081 kan forstås slik at statsråden mener det er embetsverket i det enkelte departementet som har ansvaret for IKT-sikkerhet.

tement som har ansvaret for dette, og ikke statsråden som bruker den aktuelle mobiltelefonen. Det bes derfor om en redegjørelse for hvordan statsråden oppfatter ansvarsdelingen mellom statsråd og embetsverk på dette punkt.

Svar:

Det er de respektive departement som eier og forvalter statsrådenes telefoner, Ipader mv. Jeg legger til grunn at forvaltningen av disse følger gjeldende råd og retningslinjer. Hver bruker av digitale enheter har ansvar for å forholde seg til de rådene og retningslinjene som gjelder, også den enkelte statsråd.

SPØRSMÅL NR. 1159

Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 6. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva vil statsråden konkret gjøre for å ruste Tolletaten til å møte utfordringene som kommer med det endrede situasjonsbildet i våre nærområder?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den negative utviklingen i sikkerhetssituasjonen i våre nærområder det siste året. Det pekes herunder særlig på krigen i Ukraina og de nye sikkerhetsutfordringer det medfører. Videre vises det også til de eskalerende konfliktene mellom kriminelle miljøer i vårt naboland Sverige, hvor en allerede krevende situasjon har blitt ytterligere forverret den siste tiden. Det nye situasjonsbildet må møtes med flere grep for å ivareta vår sikkerhet, et av disse er å ha kontroll på hvem og hva som passerer over våre landegrenser.

Det er slik spørsmålsstiller ser det nødvendig å ruste Tolletaten for å møte de nye utfordringene som kommer med det endrede situasjonsbildet i våre nærområder. Det vises herunder for det første til det sanksjonsregimet som nå er innført mot Russland, og viktigheten av å ha god kontroll på hva som kommer inn i landet fra Russland og ikke minst hva som går ut av landet til Russland. Det vises for det andre til at det er en kjent sak at flere av konfliktene i det kriminelle miljøet i Sverige gjelder kontroll over narkotikamarkedet, og at den profesjonelle kriminaliteten blir stadig mer grensekryssende.

Det vises avslutningsvis også til at Hurdalsplattformen inneholder et punkt om å styrke tollvesenets operative bemanning. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på hva statsråden konkret vil foreta seg for å ruste Tolletaten til å møte de utfordringer som kommer med det endrede situasjonsbildet i våre nærområder.

Svar:

Jeg vil aller først framheve den viktige jobben Tolletaten gjør på grensen og at etaten gjør alt den kan innenfor de rammene Stortinget har stilt til rådighet. Tolletaten har vist stor evne til omstilling og fleksibilitet i møte med det endrede situasjonsbilde etter Russlands krig mot Ukraina. For eksempel har etaten på svært kort tid etablert både kontroll med vareførsel til og fra Svalbard og tilnærmet full kontrolldekning med russiske fiskefartøy som anløper fastlands-Norge.

Hurdalsplattformen viser, slik stortingsrepresentanten Johnsen helt riktig peker på, at regjeringen har som ambisjon å styrke Tolletatens operative bemanning. Det endrede situasjonsbildet i våre nærområder har også gjort dette mer aktuelt. I 2022 ble Svalbard etablert som eget Tollområde (jf. Prop 70 L (2021-2022)). For 2022 ble det bevilget henholdsvis 12 mill. kroner til midlertidig kontroll med vareførsel til og fra Svalbard (jf. Prop. 78 S (2021-2022)) og 14,2 mill. kroner til intensivert kontroll med russiske fiskefartøy (jf. Prop 33 S (2022-2023)). Kontroll med vareførsel til og fra Svalbard ble i statsbudsjettet for 2023 videreført som en permanent ordning og det ble bevilget 26 mill. kroner til dette (jf. Prop. 1 S (2022-2023)).

Regjeringen har startet arbeidet med statsbudsjettet for 2024 og gitt det endrede situasjonsbildet i våre nærområder, er det naturlig at en styrking av Tolletatens operative bemanning blir vurdert. En eventuell styrking må likevel vurderes i lys av den generelle økonomiske situasjonen i Norge og prioriteres opp mot regjeringens andre ambisjoner. Ev. endringer av Tolletatens budsjetttrammer for 2023 må vurderes i arbeidet med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

SPØRSMÅL NR. 1160**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 14. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva kan vi gjøre politisk for å sikre fremdrift og forutsigbarhet for byggeprosjektene ved sjukehusene i henholdsvis Helse Stavanger og Helse Fonna (Haugesund og Valen)?

BEGRUNNELSE:

Både Helse Fonna og Helse Stavanger melder om krevende driftsrammer. Regjeringen la i statsbudsjettet til grunn, eller i det minste kompenserte for, en lavere pris- og lønnsvekst enn det som er tilfelle. Signalene fra helseministeren har så langt vært at foretakene må klare seg med det de har. Resultatet av dette er at vi nå ser et av foretakene bremse og utsette utbyggingene, mens det andre selger bygg for å finansiere driften og ikke klarer å legge til side midler til videre investeringer. Dette er uheldig av flere grunner, spesielt når vi nå får melding om oppbremsing i bygg- og anleggsbransjen samt synkende priser for innsatsfaktorer innen akkurat denne sektoren. I tillegg ser vi i Haugesund at ytterligere utsettelse gir risiko for at den allerede fungerende byggorganisasjon fra trinn 1, ikke kan jobbe videre men må avslutte. Det vil gi økte kostnader ved en forsinket oppstart. Innbyggerne i Rogaland fortjener forutsigbarhet, de ansatte i helseforetakene det samme. Rogaland er et fylke i vekst og ligger lavt i antall senger per innbyggere. En forsinkelse i byggeprosjektene vil skade helseberedskapen i fylket over tid. Usikkerhet rundt investeringsevnen vil skape uro rundt driften. Jeg vil minne om at utsettelse i prosjektene vil forsinke gevinsten av allerede gjennomførte investeringer. Derfor ber jeg om klarhet i hva som kan gjøres for å sikre fremdrift og forut-

sigbarhet for prosjektene, og vil gjerne ha statsrådets syn på hva hun vil gjøre, og hva vi kan gjøre sammen politisk, for å sikre fremdrift og forutsigbarhet for prosjektene.

Svar:

Situasjonen med den sterke prisveksten ut over forutsetningen lagt til grunn i Prop. 1 S påvirker den forutsigbarheten sykehusene tidligere har hatt når det gjelder å planlegge drift og investeringer. Regjeringen har varslet at vi vil forslå å justere 2023-budsjettet med nye anslag for pris- og lønnsvekst. I tillegg har vi varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner til sykehusene slik at sykehusene settes bedre i stand til å prioritere psykisk helsevern og rask tilgang til helsehjelp. Med denne økningen vil sykehusene også kunne gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr. Begge endringene vil bli foreslått i revidert nasjonalbudsjett. Det er viktig å varsle dette nå, slik at sykehusene kan ta hensyn til dette i sine planer. Jeg har derfor kalt inn til et foretaksmøte med de regionale helseforetakene 17. februar. Jeg vil be de regionale helseforetakene vurdere hvordan de best mulig kan ta hensyn til vårt varslede forslag om økte bevilgninger i videre drift og planlegging.

Jeg vil understreke at budsjettet fortsatt er stramt, og det vil fortsatt være behov for prioritering og omstilling. Når det gjelder videre framdrift i byggeprosjektene som representanten spør om, så er det styrene i helseforetakene og Helse Vest RHF som må vurdere hvordan dette skal håndteres videre.

SPØRSMÅL NR. 1161**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 13. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I lys av helseministerens signaler i sykehustalen, stans i vikarbruk, mindre overtid, mindre bruk av private tilbydere og anbud samt avvirket fritt behandlingsvalg.

Hvordan ser helseministeren for seg at driften ved sykehusene i Rogaland skal sikres, når det allerede etter en måneds drift i 2023 rapporteres om stort press på de

ansatte, budsjettunderskudd, høy vikarbruk og økende helsekøer?

BEGRUNNELSE:

Helse Stavanger selger bygg for å sikre driften i 2023. Stavanger universitetssjukehus (SUS) må selge eiendom for å skaffe seg likvide midler til drift, i stedet for å bruke slike verdier på nytt sykehus. Ledelsen ved SUS sier det er vanskelig å se hva som kan kuttes tilstrekkelig til at de skal klare å sikre både en forsvarlig drift og nødvendige investeringer som følge av at de bygger nytt sykehus, og vil ha en todelt drift på ubestemt tid. Det sier seg selv at dette på toppen av helseministerens nye krav, gir en svært krevende situasjon for pasienter, ansatte og ledelse ved SUS.

Helse Fonna ligger an til underskudd på 150 millioner i 2021 og har hatt en svært krevende start på 2023. Styrets leder uttaler:

«Vi er i en alvorlig situasjon, i lag med de andre foretakene på Vestlandet. Vi skal ikke «sutre» over for lite penger, men vi må være ærlige og realistiske. Vi vet at vi får ekstra utfordringer i etterkant av beredskapssituasjonen etter nyttår. Derfor vil vi alt nå kontakte vår eier, Helse Vest RHF, og be om at Helse- og omsorgsdepartementet får tydelige signal i forkant av revidert nasjonalbudsjett i Stortinget til våren.»

Det sier seg selv at signalet om kutt i vikarbruk sammen med en så krevende driftssituasjon er vanskelig å kombinere. Jeg er oppriktig bekymret for tilstanden i sjukehusene våre, spesielt i lys av signalene helseministeren har gitt så langt. Slik det ser ut fra utsiden går ikke likningen opp. Summen av mindre bruk av anbud, slutt på fritt behandlingsvalg, lavere vikarbruk og knappe driftsrammer må gå ut over både ansatte og pasienter. Noe vi allerede ser i form av mye overtid, høyt sykefravær og økende helsekøer. Vi kan ikke sitte rolig å se på dette, og det er av interesse å få rede på om statsråden vurderer kompensierende tiltak eller bare vil følge situasjonen nøye.

Svar:

Situasjonen med den sterke prisveksten ut over forutsetningene lagt til grunn i Prop 1 S, har påvirket den forutsigbarheten sykehusene tidligere har hatt når det gjelder å planlegge drift og investeringer. Den ekstraordinære prisveksten har redusert handlingsrommet i sykehusene.

Helseforetakene må arbeide systematisk med god ivaretagelse av sine medarbeidere, og planer for å rekruttere, beholde og utvikle personell. Det er viktig at de arbeider med tiltak som bidrar til et trygt og godt arbeidsmiljø. Jeg har i 2023 bedt helseforetakene om å fortsette og forsterke arbeidet med å utvikle heltidskultur, samt foreta en kritisk gjennomgang av behovet for innleie med sikte på å redusere omfanget.

Regjeringen er klar over at situasjonen nå er krevende for sykehusene. Regjeringen ønsker å legge til rette for at vi så raskt som mulig kommer tilbake til en mer normal utvikling, slik at sykehusene kan ivareta en forsvarlig drift og samtidig gjennomføre planlagte og nødvendige investeringer. Jeg vil derfor avholde et foretaksmøte med de regionale helseforetakene den 17. februar der jeg vil informere om at regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vil foreslå en varig bevilgningsøkning på 2,5 mrd. kroner. Dette vil sette sykehusene bedre i stand til å følge opp styringsdokumentene for 2023, der prioriterte tiltak er psykisk helsevern og rask tilgang til helse-tjenester. Det er også viktig at helseforetakene kan gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr.

Regjeringen vil i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett også fremme forslag for Stortinget om en pris- og lønnsjustering av budsjettet som veier opp for den ekstraordinære kostnads-veksten i 2023. Oppdaterte anslag vil også omfatte investeringsposter. Den ekstraordinære kompensasjonen er en teknisk endring for å unngå en utilsiktet innstramming i det budsjettet Stortinget vedtok i desember 2022 og de prioriteringene som lå til grunn for vedtaket. Det legges til grunn at det planlagte aktivitetsnivået i helseforetakene i liten grad påvirkes av dette, men justeringen reduserer usikkerheten i budsjettet for 2023 i betydelig grad.

De økonomiske rammebetingelsene vil endres betydelig dersom Stortinget gir sin tilslutning til regjeringens forslag, slik dette er beskrevet over. Jeg vil be de regionale helseforetakene vurdere hvordan de på best mulig måte kan hensynta regjeringens varslede forslag i sin drift og planlegging.

SPØRSMÅL NR. 1162**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 6. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Pr. 26. januar er det totalt påkjørt 13 elg og 13 rådyr på den 124 km lange Gjøvikbanen i 2023. Det påfører dyr enorme lidelser, er en stor kostnad for Vy, en påkjenning for Vys ansatte, et tap for grunneierne, en betydelig belastning for kommunenes fallviltgrupper og fører til forsinkelser for togpassasjerene.

Vi statsråden vurdere grep for å redusere faren for påkjørsler av vilt på Gjøvikbanen?

BEGRUNNELSE:

Kilde: <https://www.ao.no/allerede-tangert-fjorarets-vilt-pakjorsler-med-tog-de-kjorer-av-bakbeina-og-klemmer-de-i-stykker/s/5-35-1691898>

Svar:

Påkjørsel av vilt og husdyr er, som stortingsrepresentanten skriver, en stor påkjenning for alle som er direkte involverte og berørte, i tillegg til lidelsene dyr påføres. Derfor er dette et problem som tas på stort alvor i jernbanesektoren og flere grep er allerede iverksatt og flere grep vurderes fremover for å redusere faren for påkjørsel av vilt.

Stortingsrepresentanten er særlig opptatt av Gjøvikbanen. Bane NORs interne oversikt viser at det ble påkjørt 12 elg og 17 rådyr på Gjøvikbanen i perioden 1. januar til 26. januar 2023. Bane NOR tar forbehold om at det kan komme etterrapportering, og at ytterligere kvalitetssikring kan føre til mindre justeringer i tallene. Antall påkjørsler svinger gjennom sesongen og mellom år, slik at perioden det refereres til i spørsmålet vil vise et øyeblikksbilde som ikke nødvendigvis er representativt for sesongen eller året som helhet. Påkjørsler av elg og rådyr påvirkes for eksempel i stor grad av snøforhold i vintersesongen.

For alle landets banestrekninger blir det utført vegetasjonsrydding og skogrydding som et tiltak som reduserer viltpåkjørsler. Bane NOR har de siste årene foretatt omfattende vegetasjonskontroll langs hele Gjøvikbanen. Det gjenstår enkelte parseller som følges opp fremover. I sommer er det også satt opp ca. 4 000 meter med nytt flet-tverksjerde nord for Kjelsås.

Jeg viser også til møte av februar 2022 mellom statssekretær Vasara i Samferdselsdepartementet, Bane NOR, samt fylkesrådslederen i Nordland fylkeskommune og ordføreren i Rana kommune. Møtet ble avtalt som følge

av at det i løpet av 1. kvartal av 2022 ble påkjørt og drept et relativt stort antall hjortevilt langs Nordlandsbanen. Der understreket departementet bl.a. viktigheten av å ha fokus på forebyggende tiltak, og Bane NOR informerte om at de ila. 2022 ville oppdatere sin handlingsplan for å redusere antall dyr påkjørt med tog.

Det pågående FoU-prosjektet "Viltvarsling" har Gjøvikbanen og Rørosbanen som teststrekninger. Her testes det ut om varsellyder sendt fra stasjonære enheter langs banen og i toget får vilt til å trekke ut av sporet når toget nærmer seg. Det pågår fortsatt testing av varslingssystemet langs Gjøvikbanen, og dataene vil først bli analysert etter gjennomført testperiode. Hovedfokus i prosjektet er datainnsamling for å få økt kunnskap om viltets respons på ulike skremmelyder langs jernbanen. Det er, ifølge Bane NOR, ikke forventet å se en reduksjon i påkjørselsstatistikken i testperioden.

Ut over dette er det verdt å nevne at Bane NOR og NTNU har fått midler til å gjøre målinger langs Bane NORs fiberkabel på Gjøvikbanen, for å se om de kan detektere bl.a. vilt langs/på linjen ved hjelp av en ny og spennende teknologi som er under utprøving og som kan gi togførere varsel om vilt i sporet.

Bane NOR har nylig oppdatert sin handlingsplan for å forebygge dyrepåkjørsler, og som følge av dette vil nye tiltak rettet mot å begrense påkjørsel av vilt og husdyr på Gjøvikbanen vurderes årlig. Her kan nevnes ytterligere gjerdetiltak på de mest utsatte strekningene for vilt, samt samarbeid med bønder for oppsetting av husdyrgjerder. Oppsetting av gjerder må imidlertid også avveies mot dyrs mulighet til å utnytte landskapet de lever i. Bane NOR har også hatt dialog med viltneimda for å avklare lengden på gjerder.

SPØRSMÅL NR. 1163**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 6. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å sikre at det kan tilbys dialysebehandling ved sykehuset i Eigersund?

BEGRUNNELSE:

I dag er det flere personer i Eigersund-regionen som reiser tre dager i uken til Stavanger Universitetssykehus for å få gjennomført dialyse. Dette er en tidkrevende og utmatende behandling, og i tillegg til selve behandlingen er også reiseveien en belastning for disse pasientene.

Disse pasientene skysses frem og tilbake mellom hjemmene sine og SUS i taxi, en tur som tar godt over en time, noen ganger to dersom de reiser i rushtiden. I tillegg forteller flere at de har store utfordringer med pasientreiser, og at de kan risikere å vente opp mot to timer på taxi hjem etter at de har gjennomført dialyse. Dialysebehandlingen varer rundt 3-4 timer. Dette betyr at noen av disse pasientene kan bruke 8-9 timer på å få behandling, og dette gjør de tre dager i uken, hver uke. Det er en stor fysisk og psykisk belastning for den enkelte.

Samtidig har sykehuset i Eigersund ledige lokaler. Det burde være fullt mulig å kunne tilby dialyse ved sykehuset i Eigersund, og gi disse pasientene behandling i nærhet til der de bor. Dette vil kunne gi betydelig økt livskvalitet for disse pasientene, ettersom de kan slippe å bruke tre fulle dager hver uke på å gjennomføre behandling, og ikke minst at de kan slippe lang reisevei og utfordringer med pasientreiser.

Å skyss disse pasientene frem og tilbake har også en stor kostnad. Det er beregnet ca. 9000kr i reisekostnader per uke per pasient. Å tilby dialysebehandling i nærhet til hjemstedet vil derfor kunne spare samfunnet store kostnader, i tillegg til å gjøre hverdagen mye lettere for pasientene det gjelder.

Svar:

For å svare på dette spørsmålet har jeg bedt om innspill fra Helse Vest RHF. I sin tilbakemelding svarer Helse Vest RHF at Helse Stavanger HF ikke arbeider med å etablere dialysebehandling i Eigersund. Helse Stavanger HF har over lang tid arbeidet med å få flere i posedialyse (peritoneal dialyse) og har også pasienter i hemodialyse i hjemmet slik føringene har vært i oppdragsdokumentene over flere år.

Helse Vest RHF viser til at det over flere år har vært et politisk ønske og en overordnet strategi for nyremedisinske avdelinger i Norge, at 30 % av dialysepasienter skal kunne få dialysebehandling hjemme. Helse Vest svarer videre:

«Dialysebehandling hjemme kan foregå enten ved posedialyse (peritoneal dialyse) eller hemodialyse (hjemme-hemodialyse). For pasienter som bor langt fra sykehus er andelen som ønsker hjemmedialyse ofte enda høyere. Når dialyseavdelingene jobber mot et slikt mål så er det ikke hensiktsmessig å samtidig bruke mye ressurser på å etablere mindre dialyse-satelitter, både da disse ofte får ansvar for veldig få pasienter, samt at tilbud om dialyse-satelitter i seg selv kan redusere andelen som får hjemmedialyse.»

SPØRSMÅL NR. 1164**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 6. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Fra når vil Helse- og omsorgsministeren sørge for at alle innbyggere i de definerte risikogrupperne får den beste beskyttelsen tilgjengelig mot alvorlig influensas sykdom?

BEGRUNNELSE:

Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet har gjennom høsten advart mot at den årets influensas sesongen kan bli dramatisk. Sammen med sesonginfluensa er det ventet

økning i både SARS-CoV-2 virusvarianter, RS-virus og andre luftveivirus.

I et normalår gir influensa over 5000 sykehusinnleggelser og i gjennomsnitt 900 personer dør hvert år. Ekspertene karakteriserer årets situasjon som uforutsigbar. Folkehelseinstituttet har gått ut og anbefalt at kommuner og sykehus har beredskap for mer sykdom, større sykefravær, flere innleggelser og flere utbrudd i sykehjem og på sykehus. Noe vi ser at flere sykehus har gjort. Samtidig har både WHO og Folkehelseinstituttet gått ut med at årets influensavaksine ser ut til å gi en dårlig beskyttelse mot de dominerende influensavirusene i årets sesong.

Utviklingen av influensavaksiner går, i likhet med annen medisinsk utvikling, raskt. Det kan i dag tilbys et bredt spekter av influensavaksiner som har dokumentert virkning for ulike grupper. Blant disse har vi to vaksiner som er spesielt utviklet for de eldre, som gir forsterket beskyttelse. Et differensiert influensavaksinasjonsprogram vil være en vesentlig innsatsfaktor i å redusere alvorlig sykdom og for tidlig død, samt bidra til å vesentlig dempe presset på en allerede presset helsetjeneste.

Regjeringen har i tidligere budsjetter gitt bevilging for innkjøp av forsterkede influensavaksiner til beboere på sykehjem, samt influensavaksine til barn i risikogrupper. For den forsterkede influensavaksinen ble det imidlertid bare kjøpt inn 40 000 doser ment til å dekke eldre på sykehjem. Forsterkede influensavaksiner er imidlertid utviklet for og godkjent til alle over 65 år - en populasjon på over 1 million innbyggere. Det er bekymringsfullt at ikke flere eldre i Norge får tilgang til den beste beskyttelsen mot årlige epidemier, og vi risikerer at norske innbyggere vil stå uten relevant og nødvendig beskyttelse mot influensa i mange år fremover.

Svar:

Influensavaksinasjonsprogrammet skal inneholde årlig tilbud om vaksiner mot sesong-influensa til alle personer

SPØRSMÅL NR. 1165

Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 3. februar 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Olje- og gassnæringen er Norges største og viktigste næring, som skaper vekst, velferd og arbeidsplasser over

med økt risiko for komplikasjoner i forbindelse med influensa-sykdom. Folkehelseinstituttet gir faglige retningsslinjer for gjennomføring av nasjonale vaksinasjonsprogrammer, definerer risikogrupper og andre målgrupper for vaksinasjon, samt har i tillegg ansvar for innkjøp og distribusjon av vaksiner.

Jeg ønsker at så mange som mulig i målgruppene for influensavaksinasjon skal ta imot tilbudet. Norge følger WHO's mål om 75 prosent dekning i disse gruppene. Det har vært gjort et godt arbeid over flere år for å få opp vaksinasjonsdekningen, og det arbeidet må vi fortsette med.

I sesongene 20/21 og 21/22 har det vært spesielle ordninger for gratis influensavaksine, både uten egenbetaling og med lav egenandel. For denne sesongen er vi tilbake til normalen for influensavaksinasjonsprogrammet, og vaksine og vaksinasjon tilbys slik det har vært gjort i årene før pandemien.

Både forsterkede vaksiner og vanlige influensavaksiner kan ha dårlig treff mellom vaksinevirus og sirkulerende virus, og dermed ha redusert effekt. Det er ikke slik at forsterkede vaksiner skiller seg fra de vanlige vaksinene når det gjelder treffsikkerhet på sesongviruset. Det er samme type produksjonsvirus som blir anbefalt av WHO for begge typer vaksiner, og sannsynligheten for dårlig tilpasning er derfor den samme. De forsterkede vaksinene kan gi høyere antistoffnivåer, men det vil ikke nødvendigvis gi bedre beskyttelse dersom antistoffene som produseres er mot et annet virus enn det som sirkulerer.

Folkehelseinstituttet har planlagt å gjøre en helseøkonomisk vurdering av forsterkede influensavaksiner, men koronapandemien har ført til at dette arbeidet har blitt forskjøvet. Et felleseuropeisk samarbeid er i gang for å oppdatere tidligere vurderinger av de forsterkede vaksinene med nyere studier, og for å gjøre effektvurderinger av vaksinene for raskere tilgang til data for nye analyser.

hele landet og skal fortsatt gjøre det i flere tiår fremover. Vi har imidlertid over tid sett en tendens til at antall førstegangssøkere til petroleumsfag er synkende.

Bekymrer denne utviklingen statsråden, og hvilke grep tas for at flere skal søke seg til denne type utdanninger?

Svar:

Ikke siden før finanskrisen har det vært større mangel på arbeidskraft med rett kompetanse i Norge. Det gjelder flere sektorer og samfunnsområder. Dette er noe regjeringen er svært opptatt av. For å gjøre de riktige prioriteringene trenger vi mer kunnskap og bedre tallgrunnlag. Derfor vil vi legge frem en melding for Stortinget denne våren, som blant annet beskriver behov for kompetanse i arbeidslivet sammen med en oversikt over hvilke grep vi mener vi må ta fremover.

I tillegg viser jeg også til Kompetansebehovsutvalget, som er oppnevnt for seks nye år. Utvalget skal blant annet analysere og vurdere tilgjengelig kunnskapsgrunnlag og gi den best mulige faglige analysen og vurderingen av samfunnets fremtidige kompetansebehov, herunder vurdere utdanningssystemets evne til å dekke dette behovet.

Hav og kyst er for øvrig et av de prioriterte områdene i regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2023-2032). Som uttrykt i denne planen, ønsker regjeringen å prioritere relevante profesjons- og disiplinutdanninger for havnæringene og forvaltning og forståelse av hav og kyst. Videre kan det nevnes at jeg i rollen som forsknings- og høyere utdanningsminister har oppfordret norske ungdommer til å søke petroleumsfag.

Det er riktig at antall søkere til petroleumsfag har falt noe i årene siden midten av 2010-tallet. I 2022-opptaket så vi imidlertid at søkertallene til noen av grunnutdanningene på området holdt seg stabile fra 2021-opptaket. På enkelte studier så vi også en økning i søkertall. Når det er sagt, er det viktig å være oppmerksom på at flere andre studier enn rene petroleumsfag også er svært relevante for olje- og gassindustrien. Flere institusjoner har endret eller justert sine studier, som følge av at industrien nå etterspør oppdaterte petroleumsutdanninger.

SPØRSMÅL NR. 1166

Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 15. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Har statsråden ambisjoner om at det i løpet av stortingsperioden gis klarsignal til andre byggetrinn av nytt sykehus i Stavanger, og hvilke grep vil statsråden i så fall ta for at en slik ambisjon nås?

Svar:

Situasjonen med den sterke prisveksten ut over forutsetningen lagt til grunn i Prop. 1 S påvirker den forutsigbarheten sykehusene tidligere har hatt når det gjelder å planlegge drift og investeringer. Regjeringen har varslet at vi vil forslå å justere 2023-budsjettet med nye anslag for pris- og lønnsvekst. I tillegg har vi varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner til sykehusene slik at sykehusene settes bedre i stand til å prioritere psykisk helsevern og rask tilgang til helsehjelp. Med denne økningen vil sykehusene også kunne gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr. Begge endringene vil bli foreslått i revidert nasjonalbudsjett. Det er viktig å varsle dette nå, slik at sykehusene kan

ta hensyn til dette i sine planer. Jeg har derfor kalt inn til et foretaksmøte med de regionale helseforetakene 17. februar. Jeg vil be de regionale helseforetakene vurdere hvordan de best mulig kan ta hensyn til vårt varslede forslag om økte bevilgninger i videre drift og planlegging.

Jeg vil understreke at budsjettet fortsatt er stramt, og det vil fortsatt være behov for prioritering og omstilling. Når det gjelder videre framdrift i det konkrete byggeprosjektet, er det styret i Helse Vest RHF som må vurdere hvordan dette skal håndteres videre.

SPØRSMÅL NR. 1167**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 7. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Eg prøver igjen, og no må samferdselsministeren faktisk kunne gje eit korrekt svar; kva er forbrukt av planleggingsmidlar i Statens vegvesen til Møreaksen (E-39 Ålesund-Molde) i 2022?

GRUNNGJEVING:

I to ulike spørsmål har eg til samferdselsministeren stilt skriftlege spørsmål om kva planleggingsmidlar som er forbrukt på E39- Ålesund-Molde (Møreaksen) i 2022, og kva planleggingsmidlar som er forbrukt på alle riksvegprosjekt i heile landet i regi av Statens vegvesen i 2022.

I desse to svara frå statsråden, er der ulikt svar med heilt ulik sum for kva som er forbrukt på Møreaksen (E-39 Ålesund-Molde) til planlegging i 2022.

I skriftlig spørsmål nr. 828 den 9/1-2022 svarar statsråden dette:

I 2022 er det brukt om lag 100 millionar 2022-kroner til planlegging, optimalisering og grunnverv for E39 Ålesund-Molde. Midlane er brukt på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveivesteringer, underpost 01 Porteføljen.

I skriftleg spørsmål nr. 1008 den 24/1-2022 svarar statsråden følgjande:

Svar:

Oversikten under viser faktisk forbruk av midlar på prosjekt i Statens vegvesens NTP portefølje (prosjekt over 1 mrd. kr i planfase som er omtala i Nasjonal transportplan 2022-2033), samt andre prosjekt som er omtala konkret i Prop. 1 S (2021-2022).

Prosjekter Forbruk i mill. kr

Rv. 22 Kryssing av Glomma, RP 43

E39 Ålgård - Hove, RP 2

Rv. 19 Moss, KDP 13

E134 Dagslett E18, KDP 6

E18 Ramstadsletta-Nesbru, RP 74

E39 Volda-Furene 5

E39 Storehaugen - Førde 12

E39 Ådland - Svegatjørn 232

E39 Sulafjorden 74

E39 Halsafjorden 28

E39 Ålesund-Molde 27

I svar på spørsmål nr. 828 svarar statsråden at det er forbrukt 100 mill. kr til planlegging av Møreaksen (E-39 Ålesund -Molde) medan den same statsråden svarar i spørsmål nr. 1008 at det er forbrukt 27 mill. kr til Møreaksen (E-39 Ålesund-Molde)

Det går faktisk ikkje ann å “bomme” med heile 73 million kr mellom dei to ulike svara, og eg forventar at samferdselsministeren svarar korrekt på mine spørsmål, noko anna blir å feilinformere Stortinget.

Svar:

Representanten Sve viser til svar på skriftleg spørsmål nr. 828 (2022-2023) og nr. 1008 (2022-2023) om E39 Ålesund-Molde. I skriftleg spørsmål nr. 1008 spør representanten om forbruk av planleggingsmidlar. I svaret viser eg derfor til oversikta som viser faktisk forbruk av planleggingsmidlar i 2022. Oversikta viser at det er brukt 27 mill. kr til planlegging av E39 Ålesund-Molde. Planleggingsmidlar definerast som midlar som finansierer all planlegging etter Plan- og bygningslova fram til vedtatt reguleringsplan. Dette gjeld alle interne ressursar i Statens vegvesen og konsulentar, samt nødvendig grunnundersøkingar og arkeologi før reguleringsplanen er vedtatt.

Når det gjeld skriftleg spørsmål nr. 828 spør representanten om kva som er brukt i 2022 på E39 Ålesund-Molde. Eg har i svaret lagt til grunn alt forbruk til prosjektet, altså planleggingsmidlar men også midlar til grunnverv og optimalisering. Det er derfor spesifisert i svaret at Statens vegvesen har brukt 100 mill. kr til planlegging, optimalisering og grunnverv for E39 Ålesund-Molde i 2022. Eg viser til svar på spørsmål 89 (2022-2023) frå representanten Sve for ei meir detaljert oversikt over aktivitetar som er utført på prosjektet i 2022.

Eg har gitt korrekt svar på det representanten faktisk har spurt om, nemleg planleggingsmidlar i skriftleg spørsmål nr. 1008 og kva som er brukt på prosjektet, deriblant planlegging, i skriftleg spørsmål nr. 828.

SPØRSMÅL NR. 1168**Innlevert 25. januar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 8. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren bekrefte at Statens vegvesen region midt har forbrukt midlar til grunnkjøp i prosjektet Møreaksen, beløp og kven som har gjeve løyve til dette?

GRUNNGJEVING:

Det er kome fram informasjon som hevdar at Statens vegvesen region midt, har brukt midlar til grunnverv i samband med prosjektet Møreaksen.

Dette prosjektet ligg langt bak i køa for store samferdselsprosjekt her i landet, og har ikkje vorte endeleg behandla for oppstart i Stortinget.

Dei byggeklare store samferdselsprosjekta slik som E-134 Oslofjordforbindelsen, E-134 Saggrenda-Elgsjø, E-134 Røldal-Seljestad, E-16 Hylland-Sløyen, og E-6 Megården-Morsvikbotn, er utsatt på ubestemt tid av regjeringa.

Mykje tyder på at både prosjektering og framdrift er i stampe i desse prosjekta med bakgrunn i manglande løyvingar over statsbudsjettet til dette.

Dette er dei fem topprioriterte prosjekta i heile landet, som altså ikkje frå nødvendige planleggingsmidlar for vidare framdrift. Vi stilte spørsmål om kva dei ulike prosjekta måtte ha for nødvendig framhald i planlegging og prosjektering i 2023, og departementet har synleggjort dette for kvar av prosjekta.

Samla er dette 715 mill. kr for 2023 som regjeringa ikkje har løyvd. I tillegg har regjeringa kuttet heile 30 % av planleggingsportefølja til Statens vegvesen, der direktør i STVV varslar ytterlegare kutt i planlegging av veg i 2023 over heile landet.

Samtidig opplever vi at svært store summar blir forbrukt av Vegdirektoratet gjennom Statens vegvesen til prosjekt som ligg langt bak i køa, og slett ikkje på nokon som helst måte verken er prioritert eller byggeklare.

Døme på dette er ukritisk pengebruk av skattebetalarane sine pengar på prosjektet Møreaksen i Møre og Romsdal, eit prosjekt til mange titals milliard kr i ei fjordkryssing for kun 2 300 bilar i døgnet. Det høyrer med til historia at dette prosjektet vil heller ikkje folket ha.

Frå før har det blitt forbrukt millionbeløp til planlegging av Møreaksen i 2022, pengebruk på eit prosjekt som overhode ikkje verken er eller blir byggeklart på lang, lang tid.

No vert det også hevda at det same Vegdirektoratet via Statens vegvesen region midt har brukt midlar til grunnk-

jøp på Møreaksen, eit prosjekt som overhode ikkje er vedteke skal byggast.

Svar:

I Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 var det prioritert til saman 26 store vegprosjekt i Statens vegvesens portefølje av store prosjekter i første seksårsperiode, jf. Innst. 653 S (2020-2021) og Meld. St. 20 (2020-2021). Statens vegvesen har som oppgåve å sikre at prosjekta blir planlagd og førebudd for bygging. E39 Ålesund-Molde er omtalt som eitt av prosjekta med oppstart i første seksårsperiode av gjeldande NTP 2022-2033. NTP 2025-2036 er under førebuing og vil bli lagt fram for Stortinget i 2024. Det er vedtekte reguleringsplanar for deler av strekninga.

I svar på spørsmål 828 (2022-2023) frå representanten Sve, viste eg at det er nytta midlar til mellom anna grunnverv i prosjektet E39 Ålesund-Molde. Dei eigedommane som er løyst inn er omregulert til vegformål i vedtekte reguleringsplanar. Då kan ei innløyving gjere det enklare for grunneigaren å omstille seg, anten det er private eller verksemdar. Private bustader som eigaren nyttar sjølv som bustad har Statens vegvesen krav om å løyse inn, jf. Plan- og bygningslova. Eigedommane som er erverva omfattar både private bustader, nærings eigedom, hytte og eit tidlegare militært skytefelt. Dei fleste eigedommane har vore tilgjengelege i marknaden. Samla er det kjøpt eigedommar for i underkant av 40 millionar løypande kroner i prosjektet E39 Ålesund-Molde.

Eg styrer ikkje kva prioriteringar Statens vegvesen gjer av ressursar til planlegging innanfor dei løyvingane som er gitt av Stortinget. Eg viser til at Samferdselsdepartementet/Statens vegvesen har fullmakt til å forplikte framtidige budsjettår for 750 mill. kr for grunnverv, forberedande arbeider og planlegging av prosjekter over 1 mrd. kr.

SPØRSMÅL NR. 1169**Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 2. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kva er status for arbeidet med å nå måla som vart sette i handlingsplanen for kliniske studie 2021-2025, og korleis vil statsråden sikre at målet om 15 prosent årlig auke i kliniske studie blir nådd, sett i lys av at sjukehusøkonomien er strammare og det ikkje er løyvd øyremerka midlar til dette formålet?

GRUNNGJEVING:

I januar 2021 la Solberg-regjeringen fram en handlingsplan for kliniske studier, som presenterte en rekke mål for bruk av kliniske studier i norsk helsevesen frem mot 2025. I planen ble det blant annet fastsatt en målsetning om at minst 5 prosent av pasienter i spesialisthelsetjenesten skal delta i kliniske studier. I tillegg ble det satt ni overordnede målsetninger, som blant annet skulle sikre økte muligheter for deltakelse i kliniske studier for pasientene, samt styrket samarbeid mellom tjenesten, næringslivet og internasjonale aktører. Generelt skulle helsevesenet rustes for kliniske studier, gjennom styrket infrastruktur, kunnskap og kompetanse.

Likevel vet vi at handlingsplanens mål om en 15 % økning i kliniske studier per år ikke ble nådd i fjor. Det samme målet, altså 15 % økning, er satt i oppdragsbrevet til sykehusene for 2023, selv om det ikke er satt av øremerkede midler til dette og sykehusøkonomien er enda strammere i år. I statsrådens sykehustale i 2023 uttrykte hun behov for å kutte i budsjettene til sykehusene. Statsrådens beskjed var at sykehusene må «se på hva vi skal slutte med å gjøre». Arbeidet med kliniske studier er ofte assosiert med merarbeid og økte ressurser frem til studiene er etablert. Usikkerhet i oppstartsfasene krever handlingsrom og fleksibilitet for klinkerne som er involvert i studien, noe som erfaringsmessig blir nedprioritert i trange sykehusbudsjetter.

Svar:

Vår felles helse- og omsorgstjeneste står i krevende tider, hvor et mindre økonomisk handlingsrom og knapphet på helsepersonell gjør seg gjeldene. En lærdom fra pandemien er betydningen av kunnskap i møte med krevende tider. Kliniske studier bidrar til økt kunnskap om effekt og sikkerhet av behandlingsmetodene som tilbys, og er et virkemiddel for å nå helsepolitiske mål om mer bærekraftige og likeverdige tjenester av god kvalitet. Slike studier er dessuten en forutsetning for beslutning om en metode skal tas i bruk, eller fases ut. Med andre ord – et grunnlag for å vurdere hva vi skal slutte med å gjøre. Derfor er handlingsplanens visjon om integrasjon av klinisk forskning i all pasientbehandling og klinisk praksis så viktig.

Stortingsrepresentanten etterspør status for oppfølgingen av den nasjonale handlingsplanen for kliniske studier, sett i lys av en strammere sykehusøkonomi. Det er viktig at tjenesten prioriterer forskning og kunnskapsutvikling også når budsjettene er trangere. Men det er ikke riktig som representanten skriver, at det ikke øremerkes midler til kliniske studier. Stortinget har over flere år bevilget midler til nasjonale kliniske behandlingsstudier gjennom et øremerket tilskudd til program for klinisk behandlingsforskning i spesialisthelsetjenesten. Med nasjonal handlingsplan for kliniske studier tildeles årlig 30 mill. kroner til NorTrials, et offentlig-privat partnerskap mellom helsenæringen og spesialisthelsetjenesten for å øke tilgjengeligheten av industrifinansierte kliniske studier for norske pasienter. I oppfølgingen tildeles i tillegg midler til sentral infrastruktur for å stratifisere norske pasienter til enten kliniske studier eller etablert behandling, basert på presisjonsdiagnostikk. Videre tildeles midler til Forskningscentre for klinisk behandling gjennom Forskningsrådet. Disse sentrene bidrar til en kraftsamling av fagmiljøer og ressurser, som kommer pasientene til gode gjennom flere muligheter for å delta i utprøving av ny behandling.

Det jobbes systematisk for å øke omfang og kvalitet på kliniske studier i Norge. Da må vi også få helsenæringen til å legge sine kliniske studier til norske sykehus, og det jobbes godt både i helsetjenesten og i helsenæringen for å få flere studier tilgjengelige for norske pasienter. Statens legemiddelverk har nylig publisert statistikk som viser en kraftig økning i omsøkte legemiddelutprøvinger. Den største økningen, på hele 57 pst. fra 2020 til 2022, ser vi på studier initiert av helsenæringen, hvilket betyr at den store laginnsatsen fra blant andre NorTrials, helsenæringen, fagmiljøene og pasientene – nå gir resultater. Slike studier gir ikke bare pasientene tilgang til nye behandlingsmuligheter, de gir også muligheter for å bygge kompetanse og attraktive fagmiljøer. I tillegg kan slike studier gi store besparelser i legemiddelkostnader for tjenestene våre. Kliniske studier bør være en del av løsningen på hvordan vi kan få mer bærekraftige tjenester.

Jeg kan forsikre stortingsrepresentanten om at vi er tett på oppfølgingen av handlingsplanen og de nasjonale målsettingene vi har satt for aktiviteten. Det stemmer at de regionale helseforetakene ikke nådde det ambisiøse målet om 15 pst. økning i antall kliniske behandlingsstudier fra 2020 til 2021. Det betyr ikke at vi ikke skal holde fast ved målet for perioden om en dobling i antall klini-

ske behandlingsstudier. Jeg håper den positive utviklingen i antall søkte legemiddelstudier i fjor er starten på en trend og at langt flere kliniske studier blir gjort tilgjengelig for pasienter i hele landet, innenfor alle fagområder. Nærmere sommeren får vi tallene fra sykehusenes gjennomføring av kliniske behandlingsstudier i fjor.

SPØRSMÅL NR. 1170

Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 3. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Krigen i Ukraina dreier seg delvis om et russisk ønske om å utviske ukrainsk kulturell egenart. Bevaring av ukrainske kulturminner er derfor del av motstanden mot russisk aggresjon.

Bidrar Norge på nåværende tidspunkt til ivaretagelse av ukrainske kulturminner, eller er det en plan for å gjøre dette når krigen en dag er slutt?

BEGRUNNELSE:

Vi har sett at kulturarv ofte blir ødelagt under kriger og konflikter. Kultur har en viktig rolle i å forme nasjonal identitet og historie. Ifølge UNESCO har 236 kulturelle steder i Ukraina blitt skadet siden 24. februar 2022, inkludert religiøse steder, museer, monumenter, biblioteker og bygninger med historisk og/eller kunstnerisk verdi. Det er viktig å fokusere på å bevare disse stedene.

Svar:

Det er med dyp beklagelse og sorg vi erfarer at kulturarven i Ukraina er skadet og utsatt som følge av Russlands angrepskrig. Jeg viser til mitt brev av 8. mars 2022 som svar på skriftlig spørsmål nr. 1456 fra Stortinget.

I flere deler av verden erfarer vi hvordan kulturarv bevisst blir utnyttet i krig og konflikt. Kulturmiljøer blir angrepet, ødelagt med overlegg og brukt til politiske formål. Det siste året har denne virkeligheten kommet tett på oss. Russlands angrepskrig i Ukraina er en tragedie på så mange måter, og også her benyttes kulturarv som både mål og middel i konflikten.

Norges innsats innenfor dette området går i hovedsak gjennom Unesco hvor Norge er en betydelig bidrag-

syter. Unesco har stor oppmerksomhet om situasjonen og det pågår et stort internasjonalt arbeid med å beskytte ukrainsk kulturarv. Regjeringens linje er å støtte opp under Unesco-samarbeidet på området. Krigen i Ukraina har også aktualisert arbeidet med oppfølgingen av Norges forpliktelser etter konvensjonen om beskyttelse av kulturverdier i tilfelle av væpnet konflikt (Haagkonvensjonen, 1954) og annen tilleggsprotokoll (1999).

Når det gjelder bistand til Ukraina ga Klima- og miljødepartementet i januar 2022, uavhengig av krigen i Ukraina, en særskilt støtte på en million kroner til fondet under tilleggsprotokollen. Fondets formål å sikre kulturarv i krig og konflikt. I tillegg bidrar Norge med årlige midler til Unescos Heritage Emergency Fund som er innrettet for krisehjelp og teknisk assistanse. På denne måten har Norge støttet og bidratt til Unescos arbeid gjennom lang tid. Disse midlene kommer nå Ukraina til gode. Regjeringen mener at støtte til Unescos innsats er den mest hensiktsmessige måten å bistå Ukraina under den pågående konflikten. Samtidig har vi oppmerksomhet om hva Norge kan bistå med når krigen er slutt. Det er til vurdering hvilken rolle norske fagmyndigheter og ekspertmiljøer kan ha når gjenoppbyggingen av landet skal skje.

SPØRSMÅL NR. 1171**Innlevert 26. januar 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 10. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen og statsråden med ansvar for digitalisering legge til rette for at sivil sektor får den hjelpen og de ressursene de trenger for å henge med i den digitale utviklingen?

BEGRUNNELSE:

Det offentlige har opprettet flere muligheter til å søke om midler til digitalisering, men mange av disse mulighetene er stengt for sivil sektor. Manglende digitale løsninger hindrer god tjenesteyting i sektoren. Sektoren er opptatt av at midlene de får inn i størst mulig grad skal gå til formål, og derfor er det lite ressurser tilgjengelig i organisasjonene for selv å drive digitalisering. Oppdaterte digitale løsninger er helt essensielt for transparenens knyttet til både formål og pengestrømmer. Økt grad av digitalisering i samfunnet ellers stiller også høyere krav til digitalisering blant norske organisasjoner. For å sikre organisasjonenes evne til å yte velferdstjenester inn i fremtiden er smart digitalisering en avgjørende brikke.

Svar:

«Starta og drive ein frivillig organisasjon» er ein av sju prioriterte område, eller livshendingar, i digitaliseringsstrategien «Éin digital offentlig sektor: Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025». Samordna tilskotsforvaltning, forenkling av regelverk, system som legg til rette for deling av data og gjenbruk av opplysningar frivillige organisasjonar rapporterer til det offentlege, er trekt fram som døme på viktige faktorar som må liggja til grunn for å skapa betre og samanhengande tenester for frivillig sektor, sikra ein meir effektiv ressursbruk og ei open og transparent forvaltning.

Kultur- og likestillingsdepartementet er ansvarleg for å følgja opp livshendinga «starte og drive en frivillig organisasjon» og har også ansvar for å koordinera regjerings frivilligpolitikk. Departementet samarbeider tett med frivillig sektor, dei andre sektordepartementa, direktorat, underliggjande etatar og KS for å avdekkja behov, foreslå, prioritera og leggja til rette for digitaliseringsgrep, både i offentlig og frivillig sektor. Delar av dette arbeidet har gått føre seg som eit samarbeid gjennom eit [Stimulab-prosjekt](#), der Brønnøysundregistera har vore prosjekteigar og Frivillighet Norge og dessutan Fundraising Norge har representert sivilsamfunnet. Rapporten [Videreutvikling av Frivilligregisteret](#) vart ferdigstilt våren 2022. Frivillighet Norge og Landsrådet for Noregs barne- og ungdomsor-

ganisasjonar (LNU) deltok i arbeidsgruppa som utarbeidde rapporten.

Kultur- og likestillingsdepartementet følgjer no opp forenklingstiltaka som er identifiserte i rapporten. Gjennom prosjektet Digitilskudd, har Direktoratet for økonomiforvaltning i staten (DFØ) og Kultur- og likestillingsdepartementet samarbeidet om å laga nettsida [Tilskudd.no](#), som viser oversikt over alle statlege tilskotsordningar, mottakarar, tildelingar og enkeltstående tilskot. Ulike målgrupper i frivillig og offentlig sektor har bidrege med innsikt, komme med forslag til løysingar og bidrege med brukartesting i alle fasar, og vil involverast tett også i vidareutvikling av løysinga i 2023.

Det finst også fleire døme på korleis det offentlege har støtta opp om og vore med på å finansiera digitaliseringsprosjekt i frivillig sektor, som til dømes [frivillig.no](#) og [ungrfritid.no](#) – portalar for hhv. rekruttering av frivillige og deltakarar til frivillig aktivitet.

SPØRSMÅL NR. 1172**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 6. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

I Flatanger er endel av innbyggerne av og til uten mulighet til å ringe ut på telefon eller kommunisere med omverdenen på andre måter. Ofte pga. strømutfall til mobilnettene. Det er uforsvarlig. Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet opplyser at Flatanger ikke kvalifiserer til å bli en kommune som kommer inn under tiltaket "Forsterket Ekom".

Hvor mange kommuner er i en tilsvarende situasjon som Flatanger, og hva vil statsråden gjøre for at alle innbyggere i landet får god nok beredskap og mulighet til å kommunisere med omverdenen?

BEGRUNNELSE:

Flatanger kommune sendte 4.11.2022 brev til Kommunalministeren som beskrev den alvorlige situasjonen i kommunen. I svaret fra departementet står det at det er et langsiktig mål å etablere et forsterket ekom i alle landets kommuner. Men det er ikke satt noe mål for når dette skal være gjort.

Svar:

Meir ekstremvær, eit endra trusselbilete og auka avhengnad til digital kommunikasjon, gjer at det er behov for å styrke beredskapsevna og auke motstandsdyktigheita i mobil- og breibandnetta. Eg kan forsikre om at sikkerheit og beredskap har høg prioritet både hos myndigheiter og hos teleselskapa. Ekomnett og -tenester i Noreg er gode og har høg oppetid. Som kjent gjennomfører Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit (Nkom) programmet «forsterka ekom», der beredskapen for mobilnetta i eit område i utvalde kommunar blir styrka, mellom anna med tre døgn reservestraum og fleire digital føringsveggar for alle dei tre landsdekkande mobilnetta i Noreg, til Ice, Telenor og Telia. Nkom har etablert ei eiga styringsgruppe for programmet for forsterka ekom. Styringsgruppa anbefaler hvilke kommunar som skal få etablert forsterka ekom. I tillegg til representantar frå Nkom, sit representantar frå tilbydarar med eige mobilnett, Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap og Nødnett i styringsgruppa. Arbeidet med forsterka ekom fylgjer ei klar prioriteringsrekkefølge, basert på nokre faste kriterium:

- tal på registrerte bortfall av elektronisk kommunikasjon; eksempelvis bortfall av mobildekning
- identifisert sårbar kraft-infrastruktur
- vær- og isolasjonutsette kommunesenter

Basert på arbeidet i styringsgruppa, er Nkom sin plan at det blir bygd ut forsterka ekom i 11 nye kommunar innanfor løyvinga på kap. 543, post 70 i 2023. Av desse ligg ni kommunar i Trøndelag Sør-Vest og to kommunar i Troms. Avgjerda er mellom anna fatta på bakgrunn av utfallsstatistikkar registrert hos Nkom og hos tilbydarane.

Sidan programmet starta i 2014, er det løyvd midlar til forsterka ekom i over 90 kommunar. Dette er eit viktig tiltak som aukar beredskapen for lokal kriseleing og befolkninga, og regjeringa satsar altså vidare på dette i statsbudsjettet for 2023.

Det langsiktige målet er å etablere eit slikt område med forsterka mobilkommunikasjon i alle kommunane i landet, jf. Prop. 1 S (2022-2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet. Flatanger kommune er ein isolasjonsutsett kommune som kvalifiserer til å bli ein kommune som kjem relativt tidlig inn under forsterket ekom-programmet. Tidspunktet for når kommunen kjem inn under programmet vil vere ei prioritetsvurdering sett opp mot andre isolasjonsutsette kommunar og synergieffektar ved områdevis utbygging av forsterket ekom. Første moglegheit for ei slik prioritetsvurdering vil vere når utbyggingsprogrammet for 2024 blir fastsett.

SPØRSMÅL NR. 1173**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 2. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Når vil statsråden sikre at man får på plass den lovfestede responstiden for ambulanser som ble vedtatt i 2021, og når vil resultatene fra utredningen om lovfestet responstid og lik kompetanse over hele landet offentliggjøres?

BEGRUNNELSE:

I 2021 fikk FrP gjennomslag for at det skulle innføres en lovfestet responstid for ambulanser, og at man skulle sikre lik kompetanse i hele landet for ambulansetjenesten.

Etter valget i 2021 ble det bestemt at det skulle settes ned et utvalg som skulle utrede hvordan en slik responstid skulle se ut. Utvalget kom med sin rapport i desember 2022, men denne rapporten er ikke offentliggjort, og vi har derfor ikke fått sett innholdet i denne. Likevel er det varslet at det kan komme endringer i februar. Vi er bekymret for om intensjonene i vedtaket som ble gjort i 2021 er ivaretatt gjennom de forslagene som er kommet i rapporten.

Intensjonen var at det skal lovfestes en responstid på 90-persentilen, ikke på den mediane tiden. Det betyr at man skal lovfeste den uformelle målsetningen som mange forholder seg til i dag på at 90 % av befolkningen skal nås innen 25 minutter, og innen 12 minutter i tettbebygde strøk. Dersom man spør helsedirektoratet i dag om hva som er responstiden i kommunene får man et svar som er basert på mediantiden. Dette gir et uriktig bilde av hva som er den faktiske responstiden. Det er også veldig viktig at responstiden måles fra ambulansen er på stedet, og ikke ut fra «første ressurs på stedet», som kan bety hvem som helst.

En responstid er viktig for å sikre trygghet og forsvarlighet i tjenestene. Under en utrykning er det tiden som teller, og det er avgjørende at ambulansen kommer frem i tide til å bistå pasienter med livreddende hjelp.

Regjeringen har allerede bidratt til å svekke ambulansetjenesten. Fra 1. mai i 2022 måtte man ikke lenger være to med autorisasjon som ambulansarbeider under utrykning, men bare én. Det er å rykke bakover i tid, og det var flere som kalte denne endringen for uforsvarlig. Vi er bekymret for at regjeringen ikke følger opp vedtaket om en lovfestet responstid slik intensjonen var, og at ambulansetjenesten vil svekkes ytterligere, i stedet for å styrkes.

Nå som flere bor hjemme og får hjelp i hjemmet, er det viktigere enn noen gang å styrke de prehospitale tjenestene, og oppfylle intensjonene om at ambulansen skal være et sykehus på hjul. Da er det viktig å styrke kom-

petansen for å sikre riktig personell på riktig sted til riktig tid.

Svar:

Ambulanseberedskapen spiller en viktig rolle i å sikre befolkningen akuttmedisinske tjenester. I forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 5 (2020-2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden, jf. Innst. 275 S (2021-2021) ble det fattet følgende vedtak: «Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste responstider for ambulansetjenesten og sette en standard for kompetanse og akuttmedisinsk utstyr i ambulansebilene og på ambulansebasene». Det framgår ikke av innstillingen hvordan responstid for ambulansetjenesten skal innføres eller hvilke økonomiske og administrative konsekvenser vedtaket har for helseforetakene. Helsedirektoratet fikk derfor i oppdrag å levere et kunnskapsgrunnlag og beregninger som kan inngå i Helse- og omsorgsdepartementets beslutningsgrunnlag. Jeg vil komme tilbake til Stortinget om forskriftsfesting av responstid etter at Helse- og omsorgsdepartementet har vurdert direktoratets utredning og tilrådning.

Representanten Wold spør også om når Helsedirektoratets utredning offentliggjøres. Utredningen er unntatt offentlighet fordi den er en del av Helse- og omsorgsdepartementets interne saksforberedelse, jf. §15 i offentlighetsloven. Rapporten blir offentliggjort etter at saken er behandlet i departementet.

Det er ikke riktig at vi har svekket ambulansetjenesten, slik representanten Wold skriver. Jeg er opptatt av å finne gode løsninger som gjør at vi kan opprettholde beredskap og sikre et godt akuttmedisinsk tjenestetilbud i hele landet. Det handler om å prøve ut nye tjeneste-modeller på tvers av sykehus og kommuner, samt å bruke teknologi, personell og kompetanse på nye måter slik de har gjort i Røros-prosjektet og akuttkjede-prosjektet i Telemark. Hvordan vi kan styrke den lokale akuttberedskapen gjennom samhandling, nye samarbeidsformer og god ressursutnyttelse blir sentrale temaer i en egen stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester.

Avslutningsvis vil jeg presisere at hovedregelen i akuttmedisinforskriften er at de som bemanner ambulansen skal ha autorisasjon eller lisens som helsepersonell. Det gis kun unntak fra dette kravet for lærlinger, praksisstudenter og vikarer.

SPØRSMÅL NR. 1174**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 7. februar 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for når den vedtatte anskaffelsen av nye stridsvogner, til erstatning for dagens Leopard 2A4NO, vil bli realisert, og når vil Stortinget bli informert om valg av leverandør og de inngåtte industriavtalene i denne sammenhengen?

BEGRUNNELSE:

Norge skal bidra med Leopard stridsvogner til Ukraina. Dette medfører at det blir en reell reduksjon i stridsvognerskapasiteten i Hæren. Det er viktig å få på plass nye stridsvognerskapasiteter så raskt som mulig, for å styrke norsk forsvarsevne.

Regjeringen har tidligere meldt tilbake til Stortinget at anskaffelsen av nye stridsvogner går i henhold til stortingsvedtaket i forbindelse med forrige Langtidsplan for Forsvaret. Stortinget var forelagt at valg av leverandør skulle avklares før jul i 2022. Det har fortsatt ikke kommet noen signaler fra regjeringen vedrørende anskaffelsens

realisering eller valg av leverandør. Det er nå viktig å få et klart svar på når vi kan forvente nye stridsvogner, hvem som skal levere disse og hvilke industriavtaler som er inngått. Det er stor etterspørsel etter forsvarsmateriell og det tar lang tid å få levert stridsvognene, derfor mener FrP at det haster med å komme til en konklusjon på anskaffelsen.

Svar:

Regjeringen har nylig besluttet at det skal anskaffes 54 stridsvogner fra den tyske leverandøren Krauss-Maffei Wegmann. Det legges videre inn en opsjon på 18 vogner i kontrakten. Formell kontraktsignering er planlagt innen 1. mars 2023, og levering vil finne sted fra 2026.

Det vil også bli inngått avtale med leverandøren om industrisamarbeid i forbindelse med kontraktinggåelsen. Stortinget vil bli informert mer konkret om videre framdrift i prosjektet på et egnet tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1175**Innlevert 27. januar 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 2. februar 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim****Spørsmål:**

FN har vedtatt i Finansieringskompakten at medlemslandene skal gi minst 30 % av bistanden gjennom FN som kjerne støtte.

Hva har denne regjeringen gjort for å nå dette målet hittil, og hva vil regjeringen gjøre fremover for å nå målet?

BEGRUNNELSE:

Norge har støttet FNs generalforsamlingens vedtak 71/243 om FNs finansieringsavtale for utviklingssystemet. Spørsmålsstiller viser til kapittel A. "The need for a major development funding shift" hvor følgende fastslås:

«Through the compact, Member States commit to bringing core resources to a level of at least 30 per cent in the next five years, in-

creasing the share of multi-year contributions and doubling the levels of resources channelled through development related inter-agency pooled funds and single-agency thematic funds.»

Kjernestøtte er den foretrukne finansieringskilden for FN, fremfor øremerkede midler. Overdreven øremerking av midler kan flytte organisasjonenes fokus bort fra strategiske prioriteringer bestemt av FNs medlemmer og undergraver på den måten demokratisk kontroll og en bred forankret styring av bistanden.

Spørsmålsstiller viser videre til St.meld. 27, 2018-2019. Solberg-regjeringen formulerte seg slik i meldingen:

«Hvordan vi fordeler våre økonomiske bidrag mellom kjernebidrag og øremerkede midler, betyr mye for organisasjonene som mottar støtte. Anbefalinger om godt multilateralt giverskap tilsier økt kjerne støtte og flerårige bidrag.»

I utenriks- og forsvarskomiteens behandling av saken fastslo flertallet, alle utenom FRP, i Innst. 145 S (2019–2020) FrP følgende:

«Reduksjon i kjernebidrag og økning i frivillige og øremerkede bidrag gjør at multilaterale organisasjoner i mindre grad er bærere av universelle normer eller føler seg bundet til å være det. Flertallet er enig i beskrivelsene av økonomiske bidrag som et avgjørende virkemiddel for å nå målsettingene i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk.

Effekten av norsk støtte til FN har vært en mulighet til å konvertere økonomisk kapital til politisk kapital og mulighet til påvirkning. Flertallet mener derimot at utviklingen mot mindre kjernestøtte og mer prosjektrettet bistand internasjonalt gjør at økonomiske bidrag er vanskeligere å omsette direkte til innflytelse enn tidligere.»

Svar:

Norge er, og vil fortsette å være, blant de største bidrag-syterne til FNs utviklingsarbeid.

Regjeringen er opptatt av å styrke FN-systemet og gjøre det mest mulig effektivt. Størrelsen og innretningen på vår FN-støtte skal bygge opp under dette målet.

Norsk kjernestøtte til FNs utviklingsarbeid har de siste årene ligget tett oppunder målet i Funding Compact på 30 prosent. Endelige tall fra FN for 2021 og 2022 foreligger ikke ennå.

Tall fra OECD/DAC er ikke direkte sammenlignbare med tall fra FN. I henhold til norsk rapportering av ODA bistand til OECD/DAC, har kjernestøtten ligget rundt 28–30 prosent av total bistand til FN de siste årene.

Regjeringen vil fortsette å jobbe for at kjernestøtten til sentrale FN-organisasjoner holdes på et høyt nivå.

I FNs Funding Compact er det ikke bare kjernestøtte som framheves som en kvalitativt god finansieringsform, det gjør også støtte til fellesfond og tematisk støtte til enkeltorganisasjoner. Norge er blant de største bidrag-syterne til fellesfond i FN, og denne støtten har økt jevnt de siste årene. Fellesfond anses for å være den beste måten å styrke samarbeidet på tvers av FN-systemet på. FNs generalsekretær har sagt at de er like viktig for FN-systemet som kjernestøtte er for enkeltorganisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1176

Innlevert 28. januar 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 6. februar 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan ser statsråden for seg å tilrettelegge for denne typen proteinproduksjon til havs, og vil statsråden legge til rette for produksjon av tunikater i det omsøkte området i Østfold?

BEGRUNNELSE:

Pronofa i Fredrikstad er en innovativ aktør som baner vei for nye, bærekraftige proteinkilder, blant annet sekkedyr/tunikater. Tunikatene bidrar til å fjerne eutrofiering og bedre oksygenivået i vannet. En tunikat spiser plankton og «filtrerer» om lag 3 liter vann i timen.

På sikt ønsker Pronofa et 5 km² dyrkingsareal langs kysten av Norge og Sverige. Dette vil gi 1 million tonn våtvekt tunikater. Av dette vil de kunne produsere 520 000 tonn kjøttdeig i året, og det tilsvarer det samlede forbruket av kjøttdeig og bearbejdede kjøttvarer i Norge, Sverige og Danmark i et år. Som en start har de søkt om etablering av et område mellom Sponvika og Hvaler.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet ser en økende interesse for produksjon av tunikater fra flere aktører langs kysten. I tillegg til at enkelte aktører planlegger tunikatene brukt som kjøttdeig, ser jeg også at de kan være en interessant proteinkilde til fiskefôr. Det forskes til og med på muligheten til å bruke cellulose fra tunikater til å gjenopbygge menneskers organer. Per januar 2023 har departementet tildelt 8 tillatelser til akvakultur med sekkedyr.

Departementet har noen søknader til behandling, blant annet søknaden fra Pronofa. Av hensyn til saksbehandling kan jeg ikke kommentere denne saken konkret.

Tilgang på godt og egnet areal er en forutsetning for vekst i tunikatoppdrett og havbruksnæringen for øvrig. Det er kommunene som har ansvaret for planlegging av arealbruken i sin kystzone, og jeg har stor tillit til lokaldemokratiet. Areal er en knapp ressurs, og akvakulturmyndighetene har ansvaret for å godkjenne akvakultursøknader på konkrete lokaliteter i sjøen, herunder

foreta overordnet prioritering og tildeling av tilgjengelig avsatt areal til ulike typer akvakultur. Det blir gjort detaljerte vurderinger av miljøvirkningene ved behandling av lokalitetssøknader, som utfyller vurderingene i kommuneplanen.

Jeg mener at det kan være et potensial for videre vekst i tunikatoppdrett innenfor rammene av bærekraftig utvikling, og jeg vil fortsette regjeringens arbeid for å legge enda bedre til rette for økt verdiskaping i havbruksnæringen. En måte regjeringen bidrar til å tilrettelegge for videre utvikling av denne typen proteinproduksjon til havs på, er gjennom forskningstilskudd. Forskningsrådet har siden 2014 tildelt 67,1 mill. kroner i forskningsmidler til en rekke ulike tunikatprosjekter.

De aller fleste tillatelser til akvakultur tildeles av fylkeskommunen eller Fiskeridirektoratet i første instans. De har fått delegert denne kompetansen gjennom for-

skrift. Delegeringen omfatter per i dag ikke tunikater, og søknader om akvakultur med tunikater behandles derfor av Nærings- og fiskeridepartementet i første instans. Jeg arbeider med å gjennomføre endringer i tildelingsregelverket for akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret. Som ledd i dette ønsker jeg å sende på høring et forslag som går ut på å delegerer kompetanse til å tildele tillatelser til produksjon av tunikater til fylkeskommunene. Da får fylkeskommunene kompetanse til å vurdere søknadene uten at de først behandles av Nærings- og fiskeridepartementet. Fylkeskommunene har stor kompetanse om lokale og regionale forhold, og næringen kjenner allerede fylkeskommunene godt som første instans i akvakultursaker. Fylkeskommunen har erfaring med å veilede søkere, noe som kan bety mye for nye aktører.

SPØRSMÅL NR. 1177

Innlevert 29. januar 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 6. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Statsminister Støre sa i muntlig spørretime at han forventer at energikrisen varer et par 3 år til. Både statsministeren og andre statsråder avfeier ideer og forslag om strømstøtte og andre tiltak for næringslivet som kan avhjelpe den vanskelige situasjonen, mens land som Tyskland gir flere tusen milliarder i energistøtte.

Kan finansministeren redegjøre for hvordan regjeringen ser for seg utviklingen i norsk næringsliv de neste tre årene, og hvilke prognoser som foreligger på konkurransekraft mot utlandet, og på antall konkurser?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ved flere anledninger sagt at de mener den nye fastprisordningen for bedrifter er god, og at det ikke er aktuelt med ytterligere tiltak for å bistå næringslivet. Samtidig ser man land etter land i Europa innføre tiltak for å hjelpe næringslivet gjennom energikrisen, mens regjeringen stenger døren for tilsvarende i Norge. Prissoner,

eksportbegrensninger og mer blir også avfeid, da man ikke tør å utforske handlingsrommet i EØS avtalen og gjøre som EU land gjør. Utallige segmenter som byggebransjen, bergindustrien og en rekke andre næringer frykter fremtiden. Både SMB Norge, NHO, Norsk Industri med flere gir tydelige beskjeder om at permitteringer, oppsigelser og konkurser vil komme i stort. De høye strømprisene er en viktig faktor her, sammen med økt beskatning, avgifter og uforutsigbarhet.

Svar:

Det er fortsatt høy aktivitet i norsk økonomi, og veksten i sysselsetting, produksjon og forbruk ser ut til å ha vært høyere enn ventet i fjor. Mange bedrifter strever fortsatt med å få tak i arbeidskraften de trenger, og den registrerte arbeidsledigheten har ikke vært lavere siden 1980-tallet. Samtidig er konsumprisveksten høyere enn på mange tiår og klart høyere enn anslått i nasjonalbudsjettet. Nye tall fra SSB viser at også lønnsveksten tiltok i fjor.

Den siste tiden har antall konkurser økt noe, fra et svært lavt nivå. Det er grunn til å tro at støtteordninger og betalingsutsettelse under pandemien alene har bidratt til å holde enkelte bedrifter i live, og det er derfor ventet at vi får en oppgang i antall konkurser fremover. Forventingene blant både husholdninger og i næringslivet peker mot

en oppbremsing av den økonomiske aktiviteten, etter perioden med svært høy kapasitetsutnyttelse i etter pandemien.

Jeg vil redegjøre nærmere for utviklingen i norsk økonomi i revidert nasjonalbudsjett som legges frem for Stortinget i mai.

SPØRSMÅL NR. 1178

Innlevert 29. januar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 8. februar 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen har sikret Stortingets vedtak om ambisiøse miljøløsninger ved NTNUs prosjekt for campusutvikling?

BEGRUNNELSE:

I 2016 vedtok et enstemmig Storting følgende om campussamling på NTNU:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at den nye campusen på NTNU utvikles med ambisiøse miljøløsninger inkludert bygningsmasse som produserer mer energi enn den bruker, utslippsfrie transportløsninger og annen infrastruktur som kan stimulere til både ny forskning og nye arbeidsplasser.»

Svar:

Da Stortinget behandlet det nevnte anmodningsvedtaket i 2016, var NTNU Campussamling et helt annet prosjekt enn det er i dag. Regjeringen besluttet i 2022 at NTNU Campussamling skulle planlegges ut fra en styringsramme på 5 750 mill. kroner (kroneverdi per desember 2021). Dette er om lag en halvering av tidligere økonomisk ramme i prosjektet, jf. omtale i Prop. 1 S (2022-2023).

For å skape et prosjekt som løser kjernen i det prosjektutløsende behovet, innenfor de nye rammene for

prosjektet, har jeg sett det som nødvendig å gjøre en del justeringer. Som det framgår i revidert oppdragsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 01.07.22 er det gitt en føring om at prosjektet planlegges videre med utgangspunkt i TEK-17 som standard.

TEK-17 er gjeldende standard for byggeprosjekter i Norge. Jeg mener at TEK-17 gir en god ivaretagelse av hensynet til klima og miljø i dette prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1179**Innlevert 29. januar 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. februar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil regjeringen kreve at Russlands myndigheter om å løslate landets politiske fanger, inkludert alle som er fengslet for å protestere mot Russlands angrep på Ukraina; hva gjør regjeringen for å bidra til at disse løslates og vil regjeringen jobbe for at det innføres sanksjoner mot alle de 6 000 personene på ACFs liste?

BEGRUNNELSE:

I fjor publiserte organisasjonen Anti-Corruption Foundation (ACF) en liste over 6 000 personer i Russland som på ulike måter er medansvarlige for krigen i Ukraina. Flere av disse er foreløpig ikke gjenstand for internasjonale sanksjoner, men ACF mener de burde vært inkludert på EUs sanksjonsliste.

Sivilsamfunnet har de siste årene fått stadig dårligere vilkår i Russland på grunn av tiltakende undertrykkelse fra Putin-regimet. Etter at Putin beordret det folkerettsstridige angrepet på Ukraina, har undertrykkelsen blitt kraftig intensivert for å kvele protestene mot invasjonen. Tallet på politiske fanger har derfor økt. 24. mai i fjor krevde justiskomiteen i Europarådets parlamentarikerforsamling at Russland skulle løslate 447 politiske fanger. Intern opposisjon i Russland har flere ganger tidligere bidratt til å avslutte russisk krigføring. Spørsmålsstiller mener det er viktig at Norge gjør hva vi kan for å støtte den russiske antikrigsbevegelsen.

Svar:

Regjeringen er svært bekymret over den stadig forverrede menneskerettighetssituasjonen i Russland. Regimet benytter seg av stadig mer undertrykkende virkemidler mot sivilsamfunnet. Forfølgelse og fengsling av opposisjon og de som uttaler seg negativt om krigen eller regimet fortsetter med mål om å fjerne mostand mot krigen. Det russiske regimet har nå klare totalitære trekk. Denne utviklingen har vi sett over lang tid, men intensiteten i undertrykkelsen har akselerert kraftig etter krigens start.

Regjeringen vil fortsette å uttale seg om og ta opp brudd på menneskerettighetene i Russland i internasjonale organisasjoner og andre egnede fora. Sammen med nærstående land har Norge kommet med klare fordømmelser av regimets grove brudd på menneskerettighetene og støtter krav om at politiske fanger må løslates. Norge er til stede og observerer rettssaker i Russland mot menneskerettighetsforsvarere og personer som har tatt til orde

mot krigen. Samtidig må vi erkjenne at vår kritikk og engasjement har begrenset virkning på regimet. Regjeringen vil fortsette å støtte sivilsamfunnsaktører, menneskerettighetsforsvarere og frie medier i og utenfor Russland i den grad dette er mulig.

Norge har så langt sluttet opp om alle EUs sanksjonspakker, med noen få nasjonale tilpasninger. Målet med de historisk omfattende sanksjonene er å redusere Russlands evne til å finansiere den folkerettsstridige krigen i Ukraina. EUs niende sanksjonspakke ble gjennomført i norsk rett 30. januar.

Stadig flere personer og enheter blir listeført. Til sammen er nå over 1300 personer listeført av EU. Norge har sluttet opp om alle disse listeføringene og de er blitt fortløpende gjennomført i norsk rett. Dette omfatter mange av de som er oppført på Anti-Corruption Foundations liste.

Etter sanksjonsloven er det ikke mulig for Norge å listeføre personer på egenhånd. Loven gir kun hjemmel for å gjennomføre sanksjoner vedtatt i mellomstatlige organisasjoner, eller som ellers har bred internasjonal oppslutning. Det er slike sanksjoner som har størst legitimitet og best tvangskraft til å påvirke en stat til å endre adferd. Regjeringens vil fortsette å stå sammen med EU og andre allierte for å sikre at sanksjonene treffer sterkt og effektivt.

SPØRSMÅL NR. 1180**Innlevert 29. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 3. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Deler statsråden bekymringen over at fravær av ressurser hos Statsforvalteren i Nordland bidrar til å stoppe opp videre vekst og verdiskaping i regionen, og hvordan vil statsråden følge opp at det sikres en enhetlig og effektiv saksbehandling hos Statsforvalteren, med utgangspunkt i eksempler på store avvik i Nordland?

BEGRUNNELSE:

Blant næringslivet i Nordland erfarer man at Klima- og miljøavdelingen hos Statsforvalteren i Nordland (SFNO) har utfordringer med å løse akvakulturrelaterte spørsmål på en hensiktsmessig måte. Nordland fylkeskommune har også stilt spørsmål til SFNOs praksis. Selv enkle akvakultursøknader blir liggende svært lenge til behandling. Manglende fremdrift i saksbehandlingen medfører at sjømatproduksjon foregår lengre enn ønskelig på suboptimale lokaliteter, omstilling til nye driftsformer går seinere, og gjør driftsplanlegging for sjømataktørene vanskeligere enn nødvendig. Problemstillingen er godt kjent blant næringsliv og forvaltningsorganer i Nordland.

Som avhjelpende tiltak har det vært foretatt saksbehandling i andre regioner, blant annet har Statsforvalteren i Trøndelag behandlet havbrukssaker i Nordland. Dette var med å avhjelpe situasjonen for en periode, men praksisen er avvirket. Statsforvalteren i Nordland har de siste årene også allokert ressurser fra saksbehandling til opplæring av nye saksbehandlere, som på sikt skulle øke kapasiteten. Effekten synes å ha uteblitt.

Offentlig statistikk tyder på at saksbehandlingstiden aldri har vært lengre enn i 2022. Mange søknader ble liggende i over 60 uker. Parallelt med den lange saksbehandlingstiden har Klima- og miljøavdelingen i Nordland en avvikende forvaltningspraksis sammenlignet med nabo-regionene lengre sør og nord, i hhv Trøndelag og Troms og Finnmark. Mens hhv. 75% og 85% av de omsøkte lokalitetene fra 01.01.2019 og fram til d.d. nå er klarert for over 3600 tonn MTB i Trøndelag, Troms og Finnmark, er det tilsvarende tallet i Nordland kun 4%. SFNO har også i 2022 valgt å returnere et stort antall søknader - søknader en må forvente kommer tilbake til forvaltningen.

Statsforvalterens saksbehandlingskapasitet er blitt en hemsko for en bærekraftig utvikling og vekst i et av Norges største sjømatfylker. Det ligger ved inngangen av 2023 ca. 104 saker til behandling. Med saksbehandlingskapasitet og -praksis som gjelder i dag vil det i verste fall måtte

forventes en saksbehandlingstid på 2,5 år for de sist innkommende søknadene i Nordland.

Svar:

Statsforvalteren har en sentral rolle i arbeidet med å gi tillatelse etter forurensningsloven til drift av akvakultur, og med å følge opp virksomhetene i forbindelse med endringsøknader og med tilsyn. Det er Miljødirektoratet som er satt til å veilede og styre Statsforvalteren blant annet innen akvakulturområdet, og saksbehandling for akvakulturnæringen har vært og er tema i alle deler av styringsdialogen med Nordland fylke, som ledermøter, fagkonferanser og veiledningsverktøy. Den sterke veksten i akvakultur i Nordland, og behandling av søknader om ny eller endret virksomhet, samt behandling av klagesaker som følge av dette, har de siste par årene ført til tettere oppfølging og dialog fra direktoratet med hensyn til Statsforvalteren i Nordland.

Sjømatnæringen er en svært viktig næring for Norge og ikke minst for befolkningen langs kysten. Næringen har hatt en sterk vekst over flere år og Nordlandskysten er det området i landet med klart sterkest vekst i antall søknader for akvakultur. Med den sterke veksten i akvakulturnæringen i fylket har ikke Statsforvalteren i Nordland hatt ressurser og bemanning til å øke kapasiteten på saksbehandling som tilsvarer den sterke økningen og antall forespørsler fra næringen. Statsforvalteren har økt kapasiteten på dette området med en stilling høsten 2022, og har iverksatt flere tiltak for å effektivisere saksbehandlingen.

Sterk vekst i akvakulturnæringen over flere år langs Nordlandskysten betyr også økt press på arealbruk, natur og miljø. Veksten innebærer at flere områder og lokaliteter tas i bruk til akvakultur. Det blir mer konkurranse om lokalitetene, og lokaliteter med flere miljøkonflikter. Søknadene blir mer komplekse, og det er statsforvalterens ansvar å gjøre vurderingene og sikre at saker er tilstrekkelig opplyst før vedtak treffes. Dersom den kunnskap som statsforvalteren må ha for å avgjøre søknader ikke foreligger, må denne kunnskapen innhentes. Av næringsaktørene kan dette oppleves som forsinkende og utfordrende for deres drift og planer, men det må gjøres for å sikre at næringsaktiviteten ikke etableres på områder og i et tempo som natur og ressursgrunnlag og andre interesser ikke tåler. For å nettopp effektivisere saksbehandlingen hos statsforvalterne har Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet, på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet

og Klima- og miljødepartementet, foreslått et nytt system for regulering av forurensning fra akvakultur. Forslaget innebærer blant annet å forskriftsfeste nye minstekrav til lokalitetssøknader, herunder forundersøkelser. Dette vil spare statsforvalteren tid ved at de slipper å etterspørre dette, samt at det vil gi et bedre grunnlag for den vurderingen som statsforvalteren skal gjøre av den omsøkte lokalitets miljømessige bæreevne. I tillegg vil næringens miljøkrav fremgå som standardkrav gitt i forskrift, fremfor i enkelttillatelse til hver lokalitet. Dette skal sikre et system som er mest mulig forutsigbart for næringen, med

flere standardkrav og mindre enkeltsaksbehandling, samtidig som miljøhensyn ivaretas på best mulig måte. Ved å effektivisere saksbehandlingen, vil statsforvalteren i større grad kunne konsentrere seg om saker som krever mer inngående fagvurderinger. Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet har for tiden forslaget til behandling. Jeg ser svært positivt på dette nye forslaget, og at dette sammen med de økte ressursene kan bidra til å avhjelpe de problemstillingene representanten tar opp.

SPØRSMÅL NR. 1181

Innlevert 29. januar 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 8. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen har lagt frem en nasjonal luftfartsstrategi. Den slår fast at også luftfarten skal bidra til å kutte norske klimagassutslipp. Men i meldingen settes ikke noe konkret mål for utslippskutt i luftfartssektoren frem mot 2030.

Er det regjeringens politikk at også luftfarten skal kutte minst 55 prosent av sine utslipp innen 2030 sammenliknet med 1990-nivå, eller er det meningen at andre sektorer som skal kutte mer enn dette for å kompensere for at luftfarten ikke vil nå et slikt mål?

Svar:

Regjeringen arbeider for å oppfylle Norges klimamål for 2030. Hvilke virkemidler og tiltak som er nødvendig for å nå målet vurderes på tvers av sektorer, og hovedvirkemidlene i norsk klimapolitikk er sektorovergripende virkemidler i form av klimaavgifter og omsettelige kvoter. Det sektorspesifikke mulighetsrommet vil avhenge av teknologi- og markedsutviklingen. Innen luftfarten vil vi arbeide for å nå målet om fossilfri lufthavndrift innen 2030, et trinnvis økende omsetningskrav for biodrivstoff og innfasing av null- lavutslippsfly slik det er omtalt i strategien.

SPØRSMÅL NR. 1182

Innlevert 29. januar 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 6. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det er nødvendig at statsråden og departementet gir sterke signaler om hvilke kriterier som skal vektlegges ved etablering av ambulansebaser, slik at ikke dette blir en diskusjon om økonomi og arbeidsplasser.

Vil statsråden engasjere seg i denne saken slik at responstiden til de som bor lengst unna får første prioritet, og om nødvendig tar kontakt med helseforetakene for å stoppe slike flyttinger som på Helgeland?

BEGRUNNELSE:

Responstiden til ambulansen er et viktig element til de som bor lengst unna sykehusene. 25 % av Norges kystlinje ligger i Nordland og ambulansetjenesten har ikke bare bil, men også båt og helikopter.

Dersom en skal ha kortest responstid for de som bor lengst unna sykehuset kan ikke ambulansebåten ligge i havnen ved sykehuset eller helikopteret stå i bakgården til sykehuset. Ofte ser vi at ordførere tenker mer på arbeidsplassene ved ambulansebasene enn de som er avhengige av rask responstid.

I Nordre Nordland og Sør Troms har vi over tid opplevd at ordførerne i Hadsel og Harstad hvor sykehusene er etablert, aktivt har jobbet for at helikopteret skal stå i egen bakgård istedenfor å lytte til fagrapportene som peker på effektivitet og responstid som det bærende element.

På Helgeland opplever enn nå at Helgelandssykehuset bruker økonomi som utgangspunkt for å flytte ambulansebåten fra Vega til Tjøtta. Plasseringen på Vega er fornuftig sett i forhold til responstiden for de som bor langt fra sykehuset, dersom denne flyttingen til Tjøtta gjennomføres vil det gi vesentlig lengre responstid og dette svekker sikkerheten til de som bor langt unna sykehuset.

Innbyggerne langs etter Nordlandskysten kan ikke lengre akseptere at ambulansetjenesten blir tatt så lett på av Helseforetakene og det trengs sterkere styring på dette.

Svar:

De regionale helseforetakene skal i henhold til spesialisthelsetjenesteloven sørge for nødvendige spesialisthelsetjenester, herunder akuttmedisinsk beredskap, medisinsk nødmeldetjeneste, luftambulanse og ambulansetjenester. Helsetjenestene som tilbys skal være forsvarlige. I akuttmedisinforskriften er det fastsatt krav til blant annet ambulanse-tjenesten, herunder krav til bemanning og helsefaglig kompetanse. Forskriften fastsetter også viktige oppgaver, funksjonskrav mv. til de øvrige delene av den akuttmedisinske tjenesten, samt krav om samarbeid mellom helseforetak og kommuner om planlegging av de akuttmedisinske tjenestene. De store variasjonene i landet når det gjelder helseforetakenes befolkningsgrunnlag, bosettingsmønster, kjøregrunnlag og avstand til akuttmottak, gjør at innretningen på den akuttmedisinske beredskapen vil variere mellom og innad i helseforetakene. Det er helseforetakene som har ansvaret for ambulansetjenesten og som må sørge for at den er dimensjonert slik at den sikrer forsvarlig akuttmedisinsk beredskap til befolkningen. Plassering av ambulansebaser må skje etter en helhetlig vurdering av lokal beredskap og innenfor de økonomiske rammene til helseforetaket.

Helgelandssykehuset har i et brev datert 13. desember 2022 til kommunene, redegjort for sine vurderinger av beredskapen ved flytting av ambulansebåten fra Vega til

Tjøtta. Det framgår at ambulansebåten får en lengre utrykningsvei til de hyppigste hentestedene dersom utrykningen skjer fra Tjøtta, men Helgelandssykehuset vurderer at den akuttmedisinske beredskapen vil være forsvarlig. Helgelandssykehuset understreker at den lokale innsatsen er viktigst, og det er bilambulanse med høyt kvalifisert personell stasjonert på Vega, Brønnøy, Sømna og Bindal. Det er i tillegg syketransportbiler utplassert på Forvik og Mindlandet. I et samarbeid med kommunal legevakt og annen lokal helsetjeneste vil pasientene få initial behandling før eventuell videretransport med ambulansebåt. Dersom det haster med transport til sykehus, er det en god luftambulanseberedskap i området. Dette er også supplert med de nye redningshelikoptrene fra Bodø eller Ørland. Helikoptrene er bemannet med anestesilege. Helgelandssykehusets vurdering er at tiltaket i sum vil bedre tilgjengeligheten av ambulansebåten og derfor bedre beredskapen.

Regjeringen er opptatt av god ambulanseberedskap, særlig der det er langt til sykehus. Det er helseforetakene som må gjøre de konkrete vurderingene av hva som gir best beredskap innen de økonomiske rammene til helseforetakene. Det er viktig å finne gode løsninger som gjør at vi kan opprettholde beredskap og sikre et godt akuttmedisinsk tjenestetilbud i hele landet. Det handler om å prøve ut nye tjenestemodeller på tvers av sykehus og kommuner, samt å bruke teknologi, personell og kompetanse på nye måter slik de har gjort i Røros-prosjektet og akuttkjede-prosjektet i Telemark. Hvordan vi kan styrke den lokale akuttberedskapen gjennom samhandling, nye samarbeidsformer og god ressursutnyttelse

blir sentrale temaer i en egen stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester.

SPØRSMÅL NR. 1183**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 3. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden offentliggjøre analysedataene fra de 100 prøvene av manganskorpene som det refereres til i konsekvensutredningen, og kan statsråden opplyse om hvilket nivå som er funnet av sjeldne jordartsmetaller i disse prøvene, samt hvilket nivå det er av fosforkonsentrasjon?

BEGRUNNELSE:

Fredag 27.01 publiserte Oljedirektoratet sin ressursvurdering av området på havbunnen regjeringen vil åpne for havbunnsmineral-virksomhet.

I følge konsekvensutredningen er det samlet og analysert over 100 prøver av manganskorpene.

I konsekvensutredningen sies det eksempelvis:

«Manganskorpene på norsk sokkel viser seg så langt ikke å inneholde særlig mye kobolt, men kan være økonomisk interessante på grunn av uvanlig høyt innhold av scandium og litium, samt til dels høyt innhold av sjeldne jordartsmetaller.»

Analysene av manganskorpene som begrunner denne beskrivelsen inngår imidlertid ikke som vedlegg eller annet underlag til konsekvensutredningen. Det er dermed ikke mulig å ettergå departementets vurdering av at det er tale om en salgbar ressurs.

Flere aktører, herunder Norges Geologiske Undersøkelse, stiller spørsmålstegn ved om prøvene som er tatt gir et tilstrekkelig mineralogisk og geologisk utgangspunkt for ressursvurdering.

I vurderingen av hvorvidt havbunnsmineralutvinning kan være lønnsomt, er det av betydning hvor høyt nivået av sjeldne jordarter er. Det er videre av betydning hvor høy konsentrasjon det er av fosfor i råstoffet, da det påvirker hvorvidt en mineralforekomst er prosesserbar.

Heller ikke innholdet av fosfor i funnene fremkommer i konsekvensutredningen eller i Ressursvurderingen.

Svar:

Som del av den pågående åpningsprosessen for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel skal Oljedirektoratet utarbeide en vurdering av ressurspotensialet. Ressursvurderingen ble lagt frem og oversendt Olje- og energidepartementet 27. januar 2023. Den viser at forventede tilstedeværende mineralressurser på norsk kontinentalsokkel er betydelige.

Manganprøvene det vises til i spørsmålet er samlet inn for vitenskapelig arbeid av Universitetet i Bergen (UiB). Forskning på materialet pågår, men resultatene er ennå

ikke publisert i en vitenskapelig artikkel. Analysene er utført ved UiBs laboratorium, og det er UiB som har rettigheter til analyseresultatene. Alle som henvender seg til UiB og gir en bekreftelse på at analysene ikke skal benyttes i en vitenskapelig artikkel, vil få oversendt regneark med analyser. Forskningsresultatene er blitt tilgjengeliggjort for Oljedirektoratet for deres kunnskapsbehov relatert til ressursvurderingen.

Videre stilles det spørsmål vedrørende nivå av sjeldne jordartsmetaller. De analyserte skorpeprøvene er fordelt på seks delområder innenfor utredningsområdet. Analyseresultatene viser at gjennomsnittsinholdet av sjeldne jordarter i de seks underområdene varierer fra 0,23 prosent til 0,30 prosent. Enkeltprøvene viser noe større variasjonsbredde. I ressursvurderingen er samlede, forventede, tilstedeværende metaller i gruppen 'sjeldne jordarter' på 3 154 200 tonn. Rapporten gir et utfallsrom for mengden av det enkelte metall. Fosforinnholdet i prøvene fra utredningsområdet varierer fra 0,53 prosent til 0,69 prosent.

SPØRSMÅL NR. 1184**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 8. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden legge frem dokumentasjon på hvilken effekt forbudet mot alkoholreklame har og kan hun redegjøre for hva denne aksjonen fra Helsedirektoratet mot en lovlig næring har kostet?

BEGRUNNELSE:

I en rekke avisoppslag har vi lest om hvordan det som oppfattes som et «kommunikasjonspoliti» i Helsedirektoratet har sendt varslere til opp mot over 100 bryggeri og leverandører for brudd på reklameforbudet.

Senest i Ba der 7 Fjell har mottatt over 40 sider med skjermdumper fra sosiale medier der direktoratet bryggerier har brutt regelverket.

Dette skaper mye fortvilelse og frustrasjon hos stolte lokale produsenter som utøver kvalitetshåndverk og formidler norsk kultur og tradisjon.

Ulike helseministre har måtte svare for denne forbudspolitikken som er unik for Norge og direkte næringsfiendtlig. Dessverre som man ser er heller ikke denne helseministeren villig til å gjøre noe med reglene ifølge svar på andre skriftlige spørsmål.

Da regelverket oppleves som svært rigid og disse oppslagene om «kommunikasjonspolitikk» i Helsedirektoratet vekker sterke reaksjoner landet rundt er det andre ting som det også er interessant å få svar på i denne sammenheng.

Svar:

I Norge har vi hatt et forbud mot alkoholreklame siden 1975. Forbudet har både en etterspørselsreducerende og en holdningsskapende begrunnelse. Det skal hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel og hindre alminneliggjøring av alkoholholdig drikk. Forbudet skal opprettholde forståelse i befolkningen om at alkoholholdig drikk ikke er en ordinær vare, men et rusmiddel som kan medføre skader og problemer for den som drikker, tredjepersoner og samfunnet generelt. Videre skal forbudet synliggjøre at det av denne grunn er behov for særskilt regulering av slik drikk.

Reklameforbudet er en del av en bred og helhetlig virkemiddelpakke som skal bidra til å begrense alkoholkonsum og derigjennom redusere skader og problemer som følge av alkoholbruk. Det foreligger god dokumentasjon på at forbud mot alkoholreklame har en effekt på forbruket av alkohol i befolkningen. Forbudet mot å

reklamere for alkohol er ansett som et av de best dokumenterte og effektive tiltakene når det gjelder å begrense alkoholbruk og skader som følge av slik bruk. Reklameforbudet er en tydelig anbefaling fra Verdens helseorganisasjon.

I den nyeste utgaven av «Alcohol, No ordinary commodity» fra 2023, er ny kunnskap og dokumentasjon om reguleringer av alkoholreklame gjennomgått. Gjennomgangen viser at dokumentasjonen på reklameforbudets effekt er styrket, og at markedsføring av alkohol framskynder alkoholdebut for unge og øker konsumet blant dem som allerede drikker. Studier som er gjort av alkoholreklame på digitale medier viser tilsvarende effekt, og antyder samtidig at reklame i digitale medier kan være et mer kraftfullt virkemiddel. Det er også gjennomført effektstudier av det norske reklameforbudet som viser 7 prosent nedgang i salg av alkohol etter innføringen av reklameforbudet i 1975.

Fleire land opplever utfordringer med alkoholreklame generelt, og spesielt på sosiale/digitale medier, og de ser derfor til Norges lovgivning innen området. Det anses som en styrke at vår lovgivning også dekker sosiale/digitale medier.

Når det gjelder Helsedirektoratets tilsyn, følger det direkte av alkoholloven § 9-3 at Helsedirektoratet skal føre tilsyn med at reklameforbudet overholdes. Tilsynsarbeidet er viktig for å sikre etterlevelse av reklameforbudet. Som ansvarlig tilsynsorgan må Helsedirektoratet selv løpende vurdere hva slags tilsyn det er behov for. Tilsynet som har vært gjennomført er slik sett ikke noen særlig «aksjon» fra Helsedirektoratet, men en del av deres løpende tilsynsarbeid.

SPØRSMÅL NR. 1185**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 6. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan regjeringen redegjøre for regelverket som gjør at elever som deltar i undervisning kan få «ikke vurdert» på vitnemålet, og når kan regjeringen tidligst få gjort nødvendige justeringer i dette regelverket?

BEGRUNNELSE:

VG fortalte i 26. januar om Ask (17) som har Downs syndrom og som går på skole hver dag, men som likevel ikke vil bli vurdert etter endt skolegang. Hans foreldre har foreslått at det heller burde stått «Gjennomført» eller «Deltatt» i hans tilfelle, og har understreket at Ask er grundig vurdert i løpet av skolegangen.

I saken står det at kunnskapsministerens rådgiver raskt tok kontakt med foreldrene og meddelte at regjeringen ønsker å se nærmere på saken.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Raja løfter denne problemstillingen. Det er et viktig tema og det er ikke vanskelig å forstå at det oppleves helt feil for de det gjelder.

Representanten spør meg om regelverket.

Ifølge forskrift til opplæringsloven har elever rett til underveisvurdering, sluttvurdering og dokumentasjon av opplæringen. Formålet med vurdering i fag er å fremme læring og bidra til lærelyst underveis, og å gi informasjon om kompetanse underveis og ved avslutningen av opplæringen i faget.

Grunnlaget for vurdering i fag er de samlede kompetansemålene i læreplanen i faget.

I de tilfellene der vitnemålskravene ikke er oppfylt, skrives det ut et kompetansebevis. Kompetansebeviset skal vise hvilke standpunkt- og eksamenskarakterer som er oppnådd. Dersom opplæringen for en elev i videregående opplæring avviker fra læreplanen i faget slik at læreren ikke har hatt grunnlag for å sette karakter, skal kompetansen til eleven likevel dokumenteres på kompetansebeviset. Hvordan vitnemålet/kompetansebeviset skal føres, er nærmere omtalt i Utdanningsdirektoratets retningslinjer.

Retningslinjene sier blant annet:

«Det skal for alle grupper elever med individuell opplæringsplan gå frem av vitnemålet eller kompetansebeviset hvilket utdanningsprogram/programområde eleven er tatt inn til, hvilke fag eleven får opplæring i og hvor mange år eleven har fått opplæring (...)

Dersom opplæringen avviker fra læreplanen i ett fag slik at læreren ikke har grunnlag for å gi vurdering med karakter, skal dere føre «Ikke vurderingsgrunnlag» (IV) i rubrikken for standpunktkarakter. I tillegg fører dere FAM05 «Individuell opplæringsplan». (...)

På kompetansebeviset skal dere føre tre vitnemålsmerknader:

VMM27: «Der elevens individuelle opplæringsplan ikke gir grunnlag for standpunktkarakter etter Læreplanverket for Kunnskapsløftet, er dette markert med (IV) «Ikke vurderingsgrunnlag» i standpunktkarakterubrikken.»

VMM26: «Eleven har enkeltvedtak om spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1, og avvik fra Læreplanverket for Kunnskapsløftet i ett eller flere fag.»

VMM23: «Jf. vedlegg.»

På vedlegget til kompetansebeviset skal dere føre hvilken opplæring eleven har fått, og hvilke av de individuelle målene i opplæringsplanen som er nådd.»

Selv om vurderingen av elevens oppnåelse av individuelle mål skal beskrives på kompetansebeviset med vedlegg, har jeg, i likhet med representanten Raja, stor forståelse for at det kan virke misvisende at det på kompetansebeviset står IV, altså «Ikke vurderingsgrunnlag» i rubrikken for karakterkoden i slike tilfeller. Eleven har fått skriftlig vurdering i faget, men ikke med karakter.

Jeg sender derfor et oppdrag til Utdanningsdirektoratet denne uken, der jeg ber dem om å utrede mulighetene for å endre dette.

SPØRSMÅL NR. 1186**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 8. februar 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Vil næringsministeren foreta seg noe for å sikre at flere fagskoler blir akkreditert kjapt, slik at næringslivet så snart som mulig kan få tilgang til kompetente arbeidstakere med høyere yrkesfaglig utdanning, slik de etterspør?

BEGRUNNELSE:

En av de viktigste forutsetningene for at næringslivet og bedrifter skal vokse, er tilgangen på relevant kompetanse. Flere og flere bedrifter har over tid etterspurt kandidater med høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdannede). Stortinget har også hatt stor oppmerksomhet på dette området, og gjort flere offensive vedtak de siste årene, både med tanke på kvalitet og ikke minst oppbygging av antall studieplasser.

Regjeringen har også fortjenstfullt fulgt opp dette i budsjettene. Blant annet skriver regjeringen i statsbudsjettet for inneværende år at «Regjeringa vil at fleire skal ta høgare yrkesfagleg utdanning, og foreslår 20 mill. kroner til 500 nye studieplassar til fagskulane i 2023.» Dette er et viktig signal overfor sektoren, men også næringslivet.

Det er imidlertid blitt uttrykt bekymring, både fra næringslivet selv og fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), knyttet til at arbeidet med akkreditering av nye fagskoler og fagskoleplasser går for tregt. NOKUT har fått sine budsjett kraftig kuttet de siste årene, og det kan være gode grunner til det, men det skaper mange utfordringer hvis dette går utover tempoet på godkjenningen.

Svar:

Spørsmålet er stilet til næringsministeren, men blir besvart av meg som rette statsråd.

Det er NOKUT, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, som akkrediterer utdanningstilbud ved fagskolene. De siste årene har det vært en kraftig vekst i både antall fagskolestudenter og studietilbud. Dette har igjen ført til en vekst i antall akkrediteringssøknader.

I 2022 fikk Kunnskapsdepartementet brev fra ulike parter med bekymring om NOKUTs tidsbruk ved behandling av søknader om nye studietilbud i høyere yrkesfaglig utdanning. Jeg fikk også to spørsmål fra Stortinget om situasjonen.

Fagskolene er helt sentrale for å utvikle utdanningstilbud som svarer på de utfordringene samfunnet står overfor. De må raskt kunne opprette tilbud som arbeidslivet

trenger, men mange opplever at det tar for lang tid å få godkjent nye studietilbud. Dette taper både studenter og arbeidslivet på.

I tildelingsbrev for 2023 har departementet derfor bedt NOKUT om å prioritere søknader fra fagskoler som gjelder akkreditering av studietilbud. Under særskilte forventninger til NOKUT, skriver KD at:

Behovene på fagskoleområdet vil være en særlig utfordring for NOKUT i 2023. Kunnskapsdepartementet har en særlig forventning om at NOKUT prioriterer akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning. Det er viktig at NOKUT får ned saksbehandlingstiden på akkreditering av fagskoleutdanning.

Jeg har i tillegg tro på at om flere fagskoler søker og oppnår fagområdeakkrediteringer så vil dette ha effekt også på saksbehandlingen i NOKUT. Fagområdeakkreditering gir fagskoler anledning til selv å opprette nye utdanninger og gjøre endringer i eksisterende utdanninger innenfor et akkreditert fagområde uten å måtte søke godkjenning fra NOKUT. En fagskole som får akkreditert et fagområde, har vist at kompetanse og rutiner er på plass slik at fagskolen selv er i stand til å akkreditere fagskoleutdanninger innenfor et fagområde, som for eksempel kan være helsefag eller tekniske fag. NOKUTs rolle blir da å føre tilsyn.

Fagskolene får på denne måten større selvråderett i å legge planer for videreutvikling og i å styre ressursene, og de kan raskere omstille utdanningstilbudet ut fra behov i arbeidslivet. Det er derfor viktig at flere fagskoler arbeider for og oppnår fagområdeakkreditering. I tillegg vil dette kunne legge grunnlaget for en videre vekst i fagskolesektoren uten at NOKUTs kapasitet til å akkreditere enkeltutdanninger blir presset ytterligere.

En langsiktig løsning er å innføre muligheten for institusjonsakkreditering i høyere yrkesfaglig utdanning. Det innebærer at en fagskole etter godkjenning selv kan opprette og endre studietilbud uten søknad til NOKUT for alle sine studietilbud. En slik institusjonsakkreditering kan gi raskere oppretting av tilbud i takt med arbeidslivets behov, og dermed bedre samsvar mellom tilbud og etterspørsel av relevant og fleksibel utdanning. Institusjonsakkreditering vil kreve endringer i fagskoleloven. Departementet vil utrede dette og tar sikte på å sende et forslag på høring sommeren 2023.

SPØRSMÅL NR. 1187**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 6. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I Nasjonalbudsjettet 2023 ble KPI-veksten anslått til 2,8 pst. i 2023. Anslaget ble gjort i august. Videre står det: «Skulle den økonomiske utviklingen gjennom 2023 bli vesentlig annerledes enn lagt til grunn i denne meldingen, kan budsjettopplegget justeres.». SSBs siste anslag, fra desember, er en KPI-vekst på 4,9 pst. i 2023.

Mener regjeringen at endringen i inflasjonsutsiktene siden august har vært store, og når bør det i så fall gjøres justeringer i budsjettopplegget?

BEGRUNNELSE:

Offentlig sektor opplever i realiteten de største kuttene på mange år pga. manglende kompensasjon for prisvekst. Dette skyldes blant at KPI-anslagene for 2023 i nasjonalbudsjettet er utdaterte. Innstramminger kommer på toppen av at prisveksten i 2022 (5,8 pst.) ble mye høyere enn anslaget som lå til grunn for budsjettet i 2022 (1,3 pst.) skulle tilsi.

I Nasjonalbudsjettet 2023 åpnes det for å justere budsjettet i lys av endringer, allerede før revidert nasjonalbudsjett:

«Revidert nasjonalbudsjett i mai er i så fall en stasjon for dette, og det kan også gjøres justeringer på andre tidspunkt dersom endringene i den økonomiske situasjonen er store».

Svar:

Prisveksten i 2023 ser ut til å bli høyere enn ventet. Det gir en utilsiktet innstramming i budsjettet. Derfor varslet jeg i dag at regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, som legges fram i mai, vil fremme forslag for Stortinget om en pris- og lønnsjustering av budsjettet som veier opp for den ekstraordinære kostnadsveksten i år. Statsbudsjettet justeres vanligvis ikke for slike endringer gjennom budsjettåret. Når pris- og lønnsveksten ligger an til å bli så mye høyere enn det som var forutsetningen, er det likevel behov for å justere nivået på bevilgningene i 2023.

SPØRSMÅL NR. 1188**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 6. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er regjeringens anslag av KPI-veksten i 2023 på det nåværende tidspunkt?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonalbudsjettet 2023 ble KPI-veksten anslått til 2,8 pst. i 2023. Anslaget ble gjort i august. Finansdepartementet svarte på spørsmål 407 fra SV til statsbudsjettet 2023 at: «Inflasjonsanslagene i nasjonalbudsjettet utarbeides tidlig fordi de inngår i mange størrelser i statsbudsjettet. De høye inflasjonstallene som har kommet for juli og august, etter at budsjettanslagene ble utarbeidet, og for september etter at budsjettet ble publisert, indikerer at KPI-vek-

sten kan bli høyere enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet». SSBs siste anslag, fra desember, er en KPI-vekst på 4,9 pst. i 2023, noe som gir ytterligere indikasjon på at anslaget i NB23 er for lavt. I og med at inflasjonsanslagene inngår i mange størrelser i statsbudsjettet, vil det være formålstjenlig for den videre debatten at regjeringen legger frem oppdaterte anslag.

Svar:

Prisveksten er nå på sitt høyeste siden slutten av 1980-tallet, og vesentlig høyere enn prisvekstanslagene som lå til grunn for 2023-budsjettet. Hvordan prisveksten vil utvikle seg i 2023 er fortsatt preget av usikkerhet. Finansdepartementet vil presentere oppdaterte anslag for prisveksten i

revidert nasjonalbudsjett som legges frem for Stortinget i mai.

SPØRSMÅL NR. 1189

Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 6. februar 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden håndheve deltakerlovens krav til at det er aktive fiskere som er eiere også skal ha faktisk kontroll over virksomheten i fiskeriselskaper, og vil statsråden sikre at investorer som gjennomfører erverv i strid med deltakerloven ikke skal tjene på dette?

BEGRUNNELSE:

Deltakerloven § 6, første og annet ledd, krever både at 1) aktive fiskere innehar majoriteten av aksjene i fiskeriselskaper, og 2) at de aktive fiskerne faktisk har tilsvarende kontroll over virksomheten.

Deltakerloven er en svært viktig lov for å sikre at den norske fiskeflåten eies og kontrolleres av aktive fiskere. Utvanning av deltakerloven er en trussel mot hele intensjonen innen norsk fiskerilovgivning. Fiskekvoter gis fra fellesskapet for å forvalte naturressurser på vegne av fellesskapet og skal ikke være et finansielt spekulasjonsobjekt.

Som et konkret eksempel vises det til at Nærings- og fiskeridepartementet i klagevedtak av 17. februar 2022 har slått fast at erverv av aksjer i fiskebåtredieriet Skårungen II AS i 2020, gjort av et selskap kontrollert av investorer, var i strid med "et helt grunnleggende krav i deltakerloven, om at aktive fiskere faktisk skal ha kontroll over virksomheten". På tross av dette har investorene fortsatt å ha kontroll over virksomheten uten at myndighetene har grepet inn. Investorenes selskap har fått utbytte fra fiskeriselskapet basert på aksjer ervervet i strid med deltakerloven, og investorer har nå fått tillatelse fra Fiskeridirektoratet til å vederlagsfritt overføre de aksjer som ble ervervet i strid med deltakerlovens aktivitetskrav til hhv. barnebarn og ektefelle som oppfyller aktivitetskravet. Denne tillatelsen er påklaget og ligger til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet. Saken har prinsipiell betydning, og det må sikres at det ikke gjennom enkeltsaker gis åpninger for at investorer i realiteten kan kontrollere fiskeriselskaper i strid med deltakerlovens bestemmelser.

Det må klargjøres hvordan fiskerimyndighetene vil sikre både at de aktive fiskerne reelt har kontroll med virksomheten i fiskeriselskaper, og at investorer som gjør erverv i strid med deltakerlovens krav, ikke skal tjene på dette.

Svar:

Stortingsrepresentanten viser til en konkret sak som er til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet. Denne ønsker jeg ikke å kommentere av hensyn til den videre behandlingen av saken, men heller fokusere på det generelle spørsmålet som er reist om håndheving av aktivitetskravet i deltakerloven.

Aktivitetskravet er hjemlet i deltakerloven § 6, og det følger av denne bestemmelsen at ervervstillatelse bare gis til den som har drevet ervervsmessig fiske eller fangst på eller med norsk fartøy i minst tre av de siste fem årene og fremdeles er knyttet til fiske- og fangststyrket. For selskap eller sammenslutning kan ervervstillatelse bare gis dersom personer som oppfyller kravet i første ledd, har mer enn 50 pst. av eierinteressene, og faktisk har tilsvarende kontroll med virksomheten. Fiskerimyndighetene vil her gjøre en konkret vurdering av om selskapsoppbyggingen er i samsvar med formålet med loven og om de aktive fiskerne kan sies å ha kontroll med virksomheten. I forbindelse med dette er det relevant å kontrollere selve selskapsavtalen og eventuelle aksjonæravtaler.

Det følger videre av deltakerloven § 9 at eierendring i selskap som direkte eller indirekte eier fiskefartøy, inkludert overdragelse av aksjer i slikt selskap, skal godkjennes av fiskerimyndighetene. Det fremgår av lovproposisjonen at formålet er å kunne føre "kontroll med at kravene i § 5 og § 6 første ledd ikke gjøres illusorisk ved salg av aksjer eller parter etter at det er gitt ervervstillatelse". Det er således de samme forholdene som er relevante å vurdere ved en søknad om godkjenning eller melding av eierendring, som ved en søknad om ervervstillatelse. Eiersammensetningen blir vurdert ut fra eierskapet i alle ledd som har interesser i det rederiet som står som formell eier. I

forskrift 7. desember 2012 nr. 1144 om ervervstillatelse, registrering og merking av fiskefartøy mv. er det tatt inn et eget kap. IIa om meldeplikt ved eierendringer i fiskefartøy.

Prinsippet om en fiskereid fiskeflåte har ligget fast i norsk fiskeripolitikk siden før den gamle deltakerloven ble fastsatt i 1972, og det er bred politisk enighet om at

dette prinsippet skal opprettholdes. Det følger videre av Hurdalsplattformen at deltakerloven ligger fast og fremdeles er en viktig pilar i norsk fiskeripolitikk. Det er således en prioritert oppgave for regjeringen å sørge for å håndheve aktivitetskravet innenfor rammene som deltakerloven stiller opp.

SPØRSMÅL NR. 1190

Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 14. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Regjeringen sier i sin regjeringsplattform at de vil legge frem en ny prioriteringsmelding. Helseministeren har ved flere anledninger presisert behovet for en ny melding og at man har jevnlig prioritert diskusjoner. Vi har den siste tiden fått flere signaler om at det legges opp til en nedskalert prosess uten et forutgående utvalgsarbeid som munner i en NOU.

Hvordan skal helseministeren sikre at prosessen frem mot en ny melding blir bred nok, slik at den vil sikre legitimiteten til viktige beslutninger nå og i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Det er nå snart 7 år siden Bent Høie la frem Meld. St. 34 (2015-2016), Verdier i pasientens helsetjeneste – Melding om prioritering. Meldingen kom etter flere års diskusjoner, og hviler på kunnskap som kom frem gjennom arbeidene i Norheimutvalget og Magnussengruppen. Dette grundige arbeidet førte til at det var et samlet stortingsmøte som kunne stille seg bak den endelige meldingen, noe som sikret forutsigbarhet for de som skulle fatte vanskelige prioritertingsbeslutninger i årene som fulgte. I fjor kom Meld. St. 38 (2020–2021) Nytt, ressurs og alvorlighet – Prioritering i helse- og omsorgstjenesten, en melding som først og fremst diskuterte hvordan prioritertingskriteriene kunne anvendes i kommunehelsetjenesten. Det ble i denne runden ikke lagt opp til en bred diskusjon om prioritertingskriteriene som sådan. Vi hører nå fra flere aktører både blant akademia, organisasjoner og industri at signalene fra departementet er at prosessen knyttet til den lovede prioritertingsmeldingen vil bli betydelig nedskalert sammenliknet med den som ledet frem til prioritertingsmeldingen i 2016. Vi går inn i en tid med et betydelig mer krevende økonomisk handlingsrom. Dette krever en åpen, ærlig, bred og inkluderende prioritertings-

debatt, som kan bidra til å sikre forståelse hos pasienter, fagfolk og befolkningen om hvorfor beslutninger fattes og på hvilket grunnlag. Dersom vi ikke oppnår tydelige og klare mål og prioritertinger kan tilliten forvitte over tid. Vi er helt avhengige av at en ny prioritertingsmelding har tilstrekkelig legitimitet blant befolkningen og aktørene i helsesystemet.

Svar:

Norge har en solid tradisjon for åpne og faglige diskusjoner om prioritering i helsetjenesten, og dette startet allerede på 1980-tallet. Gjennom det siste tiåret har Norheimutvalget (NOU 2014:12), Magnussengruppen (2015) og Blankholmvalget (NOU 2018:16) gitt grundige utredninger som har bidratt til robuste prinsipper og gode systemer for prioritering forankret i et felles verdigrunnlag. Denne tradisjonen skal regjeringen fortsette - og bygge videre på - i arbeidet med en ny stortingsmelding om prioritering.

Regjeringen mener at prioritering blir en viktig og nødvendig øvelse i årene fremover, for å sikre bærekraft og likeverdig tilgang til helse- og omsorgstjenester i hele landet.

Kunnskapsgrunnlaget fra tidligere utredninger, stortingsmeldinger, evalueringer og rapporter vil legges til grunn i arbeidet med den nye meldingen. Vi vil også vurdere behov for å nedsette ekspertgrupper innen enkelte områder for å styrke dette kunnskapsgrunnlaget og sikre legitimitet, faglighet og involvering i prosessen med meldingen.

Prioritering, og konsekvensene det innebærer, vekker engasjement og følelser, og det er riktig. Vi trenger en god og bred debatt om prioritertings spørsmål i helse- og omsorgstjenesten. Offentlig debatt om de vanskelige spørsmål bidrar til at berørte stemmer blir hørt og rele-

vante argumenter blir lagt frem. Dialog og debatt i det

offentlige ordskifte vil derfor også legge til rette for medvirkning og legitimitet i denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1191

Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 6. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at bare en liten andel av NCMECs tips om nettovergrep mot barn, som Kripos anser som straffbare i henhold til norsk lov, etterforskes av politidistriktene - og vil hun gjøre noe for å redusere de store forskjellene i andelen straffesaker som opprettes i hvert politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har avdekket skjevheter i forholdet mellom antall tips om nettovergrep mot barn og antall straffesaker opprettet i norske politidistrikt. I fjor fikk Kripos ca. 10 000 tips fra den halvstatlige amerikanske organisasjonen NCMEC om (stort sett norske) menn som begår nettovergrep mot barn. De har gjort egne undersøkelser og vurdert at ca. 4 000 av disse sakene er straffbare etter norsk lov. Likevel har de bare videresendt 2000 tips til politidistriktene, som igjen bare har opprettet 610 straffesaker.

Det er også store forskjeller på i hvor stor grad politidistriktene har plukket opp tipsene og opprettet saker. I Agder opprettet de straffesaker basert på bare 2,3 prosent av tipsene, mens Innlandet, Troms og Finnmark gjorde dette med mellom 71 og 84 prosent av tipsene. Noen politidistrikter er helt tydelige på at dette dreier seg om mangel på kapasitet. Dette selv om slike saker skal ha høy prioritet i politiet.

Svar:

Det er et stort spenn i tipsene som mottas fra National Center for Missing and Exploited Children (såkalte NCMEC-saker). Antall tips og antall straffesaker er ikke direkte sammenlignbart, blant annet fordi et tips ikke nødvendigvis innebærer at det rent faktisk er begått en straffbar handling, og videre inneholder mange av tipsene informasjon om kun en IP-adresse, der det ikke er grunnlag for å opprette etterforskning. Flere NCMEC-tips kan også gjelde én og samme gjerningsperson.

Riksadvokaten har stor oppmerksomhet på registrering og behandling av informasjon fra NCMEC. Det er påtalemyndigheten i politidistriktene som vurderer hvorvidt det enkelte tips skal etterforskes. Våren 2022 fikk Riksadvokaten en redegjørelse fra Kripos om arbeidet opp mot politidistriktene hva gjelder NCMEC-sakene. Det ble i den forbindelse også avholdt et møte mellom Riksadvokatembetet og Kripos. Riksadvokaten vurderte situasjonen som gjennomgående tilstrekkelig betryggende.

Regjeringen vil styrke innsatsen på dette området og har besluttet å utarbeide en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Opptrappingsplanen vil legges frem innværende år. Formålet med opptrappingsplanen er å forebygge og avdekke vold og overgrep, gi bedre oppfølging til voldsutsatte, øke kompetansen i hjelpeapparatet, styrke samarbeidet mellom tjenester og sektorer samt legge til rette for at vold og overgrep prioriteres høyere i hele straffesakskjeden.

SPØRSMÅL NR. 1192**Innlevert 30. januar 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 8. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil regjeringen sikre at ukrainske barn med kollektiv beskyttelse får barnetrygd, og hvis ikke, har regjeringen foretatt en forholdsmessighetsvurdering av å nekte ukrainske barn med kollektiv beskyttelse barnetrygd det første året?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har valgt å videreføre ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina, og personer som allerede har tillatelse etter ordningen får denne automatisk forlenget i ett år. Personer som har fått kollektiv beskyttelse er gitt en rett til fortsatt opphold i Norge ett år fra utløpet av den første tillatelsen. De har med andre ord gitt en rett til å være i Norge i inntil 24 måneder. Andre offentlige instanser følger opp dette vedtaket. Blant annet vil førerkortet til ukrainere med kollektiv beskyttelse være gyldig så lenge personen er under midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge.

Ukrainere med kollektiv beskyttelse har i svært liten grad rett på statlige stønader. Frem til nå har ukrainske barn ikke fått innvilget barnetrygd med begrunnelse i at de er gitt opphold i Norge på inntil, men ikke mer enn 12 måneder. Introduksjonsstønadene tar ikke høyde for hvor mange voksne det er i en familie eller hvor mange barn den må forsørge. Det har derfor det siste året blitt et kommunalt ansvar gjennom sosialhjelpen å bekjempe familiefattigdom blant ukrainske barn med kollektiv beskyttelse, samtidig som at vi ikke har sett en høyere prisstigning på mat og andre husholdningsutgifter siden 80 tallet. Resultatet er at fattigdom blant barnefamilier øker drastisk i Norge. Dette skjer til tross for at Regjeringens i Hurdalsplattformen slår fast at

«[f]attigdom skal reduseres, særlig den som rammer barnefamilier.»

Barnetrygden er en universell stønadsordning som går uavkortet til alle barnefamilier. Helt fra 1946 har barnetrygden vært basert på at alle barnefamilier, uavhengig av inntekt, skal motta barnetrygd. Barnekonvensjonen gir alle barn rett til gode levekår og inkludering. Det koster å vokse opp i Norge, og det koster å løfte barn ut av fattigdom, men det er en pris vi må være villig til å betale. Alle barn har rett på en god oppvekst.

Utenlandske statsborgere kan ha rett til barnetrygd når familien bor i Norge og skal være bosatt her i minst 12 måneder. Som statsråden tidligere har opplyst Stortinget,

kan barnetrygden bli etterbetalt for opptil 3 år fra søknadstidspunktet, hvis vilkårene har vært oppfylt. Det har med andre ord ingen konsekvens for statsbudsjettet om disse barna nå gis barnetrygd.

Svar:

Som ansvarleg statsråd for barnetrygdlova, er det eg som svarar på spørsmålet frå representanten.

Det er riktig som representanten skriv, at personar som etter utlendingslova er omfatta av ordninga for midlertidig kollektiv beskyttelse, ikkje vil ha rett til barnetrygd etter gjeldande rett. For å utløyse rett til barnetrygd må barnet vere busett og opphalde seg i Noreg i meir enn 12 månadar. Opphaldsløyva som ukrainske flyktningar får, er på akkurat 12 månadar, og altså ikkje tilstrekkeleg til å gi rett til barnetrygd. Lova inneheld inga føresegn som gjer det mogleg å gjere unntak frå dette, til det krevst ei lovendring. Eg legg til at dersom opphaldsløyva blir forlenga utover eit år, kan ein framsette ny søknad om barnetrygd, med høve til etterbetaling i inntil tre år. Dei som no får forlenga opphaldsløyvet sitt, vil difor ha rett til ei slik etterbetaling for året som har gått.

Som eg òg har nemnd i svar på skriftleg spørsmål nr. 2820 (2021-2022), har ordninga med kollektiv beskyttelse etter utlendingslova - som ikkje har vore mykje nytta tidlegare, synleggjort problemstillingar på barnetrygdområdet som er nye. Dersom barnetrygdlova skal tilpassast situasjonen med dei fordrevne frå Ukraina som har fått kollektiv beskyttelse i Noreg etter utlendingslova, reiser dette ei rekke spørsmål som det er naudsynt å avklare nærare. For å sikre likebehandling, er det mellom anna eit spørsmål om også andre grupper med opphald på anna grunnlag inntil eit år bør være omfatta av moglege endringar, og det må avklarast kva for konsekvensar slike endringar i så tilfelle kan få. Som tidlegare nemnd, vil eg sjå nærare på problemstillingane denne saka reiser, og deretter vurdere eventuelle justeringar i gjeldande regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1193**Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 8. februar 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvordan er utredningsinstruksen fulgt opp i arbeidet med endringer i forskrift om vedtektene til Norges Forskningsråd?

BEGRUNNELSE:

Utredningsinstruksen har noen absolutte krav til innhold i grunnlaget for beslutninger av stor viktighet. Det er viktig å avklare hvilke prinsipielle spørsmål som er avklart, samt få en redegjørelse av de positive og negative virkningene av endringene som vurderes gjort.

Svar:

Jeg viser til at utredninger og ressursene som brukes til utredninger skal stå i forhold til virkningene av foreslåtte tiltak, jf. kap. 2-2 omfang og grundighet i utredningsinstruksen. Etter departementets vurdering er ikke forslaget

om endringer i forskrift om vedtekter til Norges forskningsråd av en slik karakter at det reiser viktige prinsipielle spørsmål eller har vesentlige virkninger.

Kunnskapsdepartementet foreslår at bestemmelsene i vedtektene til Forskningsrådet i stor grad videreføres og integreres i en ny virksomhets- og økonomiinstruks. Departementet ønsker å tydeliggjøre, forenkle og samle relevante bestemmelser som regulerer Forskningsrådet ett sted. Verken virksomhetens formål eller hovedoppgaver vil endres. Kunnskapsdepartementet vil heller ikke gjøre endringer som har betydning for andre departementers oppfølging av sine bevilgninger til Forskningsrådet. Rådets roller, oppgaver og funksjon i det norske forskningssystemet vil først gjennomgås i forbindelse med Stortingsmeldingen om forskningssystemet som er varslet i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032.

Når det gjelder antall styremedlemmer, vil departementet vurdere dette i lys av høringsinnspillene.

SPØRSMÅL NR. 1194**Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 6. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Ettersom Kommunal og moderniseringsdepartementets hovedargumentet for å ikke tillate detaljvarehandel på Lønnebakke næringsområde ikke lenger er gyldig, vil departementet vurdere å endre vedtaket, og hvilke prosesser må gjennomføres før en endring av vedtaket kan finne sted?

BEGRUNNELSE:

I april 2020 fattet Kommunal- og moderniseringsdepartementet et vedtak om å ikke tillate detaljvarehandel på Lønnebakke (ref. 19/1965-17). Departementet oppgir følgende som bakgrunnen for vedtaket «En dagligvareforretning på inntil 1 500 m² på Lønnebakke vil etter departementets vurdering konkurrere med Langangen som

lokalsenter.». Dagligvarebutikken i Langangen har vært nedlagt i en lengre periode, og det er lite so tilsier at den kommer til å gjenåpnes. Med dette bakteppe er ikke hovedargumentet for vedtaket lenger gyldig.

Svar:

Reguleringsplan for Lønnebakke næringsområde i Porsgrunn kommune blei oversendt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet frå dåverande Fylkesmannen i Vestfold og Telemark i brev av 16. mai 2019, på grunn av uløyste motsegner frå fylkeskommunen, fylkesmannen, Statens vegvesen og Larvik kommune til delar av reguleringsplanen.

Departementet fatta endeleg vedtak i saka 15. april 2020. I departementet si vurdering blei det lagt avgjerande

vekt på at forslaget om å opne for detaljhandel ville vere i strid med føresegn om lokalisering av slik verksemd i Regional plan for samordna areal og transport i Grenland, og med dei statlege planretningslinene for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging. Departementet kom ut frå dette til at forslaget om å tillate detaljvarehandel i Lønnebakke næringsområde måtte takast ut av pla-

nen. Departementets vedtak i motsegnssaker er endelege. Eg kan ikkje sjå at departementet har grunnlag for å gjere om vedtaket frå april 2020. Dersom Porsgrunn kommune meiner at føresetnadene for den vedtekne reguleringsplanen har endra seg ved at det ikkje lenger er ein daglegvareforretning i Langangen, kan dei sjølv vurdere om det er grunnlag for å sette i gang ein prosess for å endre planen.

SPØRSMÅL NR. 1195

Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 7. februar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvilke politiske avtaler og handelsavtaler foreligger mellom Norge og Iran?

Svar:

Norge har fire folkerettslige avtaler inngått på regjeringnivå mellom Norge og Iran, alle fra før revolusjonen i 1979. Følgende fire avtaler er registrert i det offentlig tilgjengelige traktatregisteret (se Norges traktater - Lovdata):

- Blandet kommisjon for økonomisk og teknisk samarbeid mellom Norge og Iran av 4. mai 1976.
- Luftfartsavtale mellom Norge og Iran av 10. juni 1975.
- Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat mellom Norge og Iran av 8. mai 1930.
- Samt en uregistrert noteveksling av 4. november 1956 om gjensidig fritak for beskatning av luftfartsinntekter.

Disse avtalene har i realiteten liten praktisk betydning for Norges forhold til Iran i dag.

Norge har ingen handelsavtale med Iran. Iran er ikke medlem av WTO og Norges frihandelsavtaler baserer seg på WTO-avtalene.

Vedrørende skatteavtale vises det til finansministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 164 (2022-23) fra representanten Elvestuen.

Når det gjelder ikke rettslig bindende politiske avtaler mellom Norge og Iran, er det under denne regjering blitt undertegnet en MoU (Memorandum of understanding) i juni 2022 mellom de to lands utenriksdepartementer om bilaterale konsultasjoner. Norge har slike MoUer om politiske konsultasjoner med de fleste land i Golfregionen, på departementsnivå. Disse er ikke folkerettslig bindende.

SPØRSMÅL NR. 1196**Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 7. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å endre tollreglene slik at overskuddsmat fra norsk sokkel kan gis bort til matsentraler fremfor å destrueres?

BEGRUNNELSE:

I VG 31.01 kommer det frem at skipshandleren Eurosupply, som blant annet leverer kvalitetsmat til norsk sokkel, ser seg nødt til å destruere overskuddsmat av god kvalitet fordi tollreglene hindrer dem i å levere mat til matsentraler uten å betale store tollavgifter. Varene må fortolles hvis de skal gis bort, og dermed er det langt billigere for bedriften å destruere enn å gi bort overskuddsmaten.

I en krevende tid med høy inflasjon og matvarepriser er det flere enn før som benytter seg av matsentralene. I et miljøperspektiv bør overskuddsmaten, så langt det lar seg gjøre, gis bort i stedet for å destrueres.

Svar:

Alle varer som innføres til landet må tollbehandles, og for varer som innføres til fri disponering (forbruk i Norge), skal det beregnes merverdiavgift, tollavgift og særavgifter. Tollmyndighetene kan heller ikke frigjøre varer for disponering uten at det foreligger nødvendige tillatelser for innførsel fra relevante myndigheter. Norsk sokkel er utenfor norsk tollområde. Overskuddsmat fra sokkelen til det norske fastlandet må derfor, med enkelte unntak, følge de samme prosedyrer som varer som innføres fra utlandet.

Merverdiavgiftsloven § 6-19 gir fritak fra uttaksberegning for næringsmidler som avgiftspliktige gir vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Merverdiavgiftsforskriften har nærmere vilkår for dette fritaket. Det gjelder tilsvarende fritak for enkelte særavgifter. Disse fritakene gjelder imidlertid bare for varer som er innført til Norge for fri disponering, eller er produsert i Norge.

Jeg viser til at regjeringen har som målsetning å redusere matsvinn. Avgifter bør ikke føre til at overskuddsmat blir destruert hvis det kan benyttes til utdeling på veldedig grunnlag. Jeg er derfor i utgangspunktet enig i at overskuddsmat fra norsk sokkel bør kunne doneres uten plikt til å svare avgifter, i stedet for å bli destruert. Men dette reiser flere spørsmål som hører under landbruks- og matministeren.

Slik jeg har forstått det er Norge gjennom EØS-avtalen forpliktet til å følge EUs regelverk for veterinær grense-

kontroll. Det skal sørge for at all mat som innføres fra tredjeland og omsettes i det indre marked, herunder Norge, oppfyller dyrehelse- og folkehelsemessige krav. Som hovedregel krever regelverket at varer som innføres til Norge kommer fra godkjente tredjeland og godkjente virksomheter i disse landene. Varene må oppfylle disse kravene før de kan tas inn i landet og gå til forbruker.

Fra landbruks- og matministeren har jeg fått opplyst at dersom maten som skipshandleren Eurosupply vil donere til Matsentralen kommer fra et tredjeland, er den underlagt EØS-regelverket for veterinær grensekontroll, som Norge er bundet av. Dette innebærer at de som vil importere mat til Norge må være registrert som importør i Mattilsynet med de aktuelle vareslagene. Som hovedregel må maten som skal importeres forhåndsmeldes til Mattilsynet, og den må gjennom en veterinær grensekontroll før den kan tas inn i landet.

EØS-regelverket for veterinær grensekontroll synes derfor å innebære at matvarer fra norsk sokkel som kommer fra tredjeland, ikke uten videre kan innføres til forbruk, herunder doneres til veldedige formål på det norske fastlandet.

Jeg har vært i kontakt med landbruks- og matministeren, som har bedt Mattilsynet om å vurdere om det likevel kan finnes en mulighet for å ta imot slike donasjoner av matvarer fra norsk sokkel. Hvis en slik mulighet finnes, er jeg innstilt på, i tråd med regjeringens målsetning om å redusere matsvinn, å vurdere de avgiftsmessige sidene ved denne type donasjon av overskuddsmat.

SPØRSMÅL NR. 1197**Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 6. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å få bukt med ulovlig trafikkskoleaktivitet?

BEGRUNNELSE:

Det er i den senere tid blitt et utbredt problem der det foregår svart øvelseskjøring blant privatsjåfører som konkurrerer ut ordinære godkjente trafikkskoler. Senest 28. januar i år kunne man lese i avisen HA (Hamar Arbeiderblad) at flere kjøreskoler er bekymret for en uheldig utvikling der det vises til at svart øvelseskjøring er et velkjent problem både på Lillehammer og i Brumunddal. Denne type øvelseskjøring mot svart betaling er svært ødeleggende for seriøse trafikkskoler som har en svært viktig oppgave med å være oppdatert på alle hold hva gjelder trygg og god føreropplæring. Det å ha en seriøs trafikkskolebransje er også svært viktig sett opp mot trafikksikkerhetsarbeidet der føreropplæringen også er en viktig faktor oppmøtt nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken. Det er viktig at elever som skal ta førerkort kan føle seg trygge på at de får trygg, sikker og riktig opplæring når de starter å betale for en slik kjøreopplæring. Derfor er det viktig at det slås ned på svart kjøreopplæring og sørge for at det ikke undergraver de ordinære trafikkskolenes viktige arbeid.

Svar:

Jeg er helt enig med representanten Stordalen i at ulovlig trafikkopplæring mot vederlag ikke bare virker ødeleggende for de som driver seriøs og god trafikkopplæring, men at dette også er en utfordring for trafikksikkerheten.

Opplæring mot vederlag skal som utgangspunkt bare gis av trafikkskoler som er godkjente av Statens vegvesen. Det er de siste årene tatt grep for å gi bedre virkemidler mot ulovlig trafikkopplæring for å styrke trafikksikkerheten og sikre like konkurransevilkår.

Ved endring av vegtrafikkloven i 2020 fikk Statens vegvesen hjemmel til å føre tilsyn med og gi reaksjoner også ovenfor ulovlig trafikkopplæring. Etter siste endring i trafikkopplæringsforskriften som trådte i kraft 1. august 2022, kan det ilegges forvaltningsreaksjoner som stansing og tvangsmulkt der det avdekkes ulovlig trafikkopplæringsvirksomhet. I alvorlige tilfeller vil Statens vegvesen også anmelde forholdet til politiet. Dette skal sikre at føreropplæringen har god kvalitet og at tilsynsmyndigheten har de rette virkemidlene for å reagere mot

brudd på regelverket, også mot ulovlig trafikkopplæringsvirksomhet.

Statens vegvesen driver oppsøkende tilsyn ovenfor ulovlig opplæringsvirksomhet og vil vektlegge dette arbeidet som en del av tiltakene mot svart arbeid og sosial dumping. Oppfølgingen skjer blant annet ved konkrete tips, og ikke minst ved et samarbeid med andre etater som Skatteetaten og politiet. Det kan imidlertid være et krevende arbeid å avdekke ulovlig trafikkopplæringsvirksomhet, bl.a. fordi disse ofte ikke har en fast adresse. Det kan også være utfordrende å bevise at det foregår opplæring mot vederlag.

Elever som skal ta førerkort skal kunne føle seg trygge på at de får en sikker og riktig opplæring når de starter med kjøreopplæring. Dette er ikke minst viktig for trafikksikkerheten. Elevene og deres foresatte kan enkelt forsikre seg om at de bruker godkjente trafikkskoler ved å sjekke oversikten som de kan finne på nettsidene til Statens vegvesen.

Det er viktig å fortsette arbeidet med å avdekke og hindre ulovlig trafikkopplæring, og som nevnt vil Statens vegvesen vektlegge dette arbeidet som en del av tiltakene mot svart arbeid og sosial dumping.

SPØRSMÅL NR. 1198**Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 8. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det mulig for kommunene å fravike deler av forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede og kun innvilge parkeringstillatelse som sjåfør?

BEGRUNNELSE:

Parkeringstillatelse for forflytningshemmede er med på å gjøre hverdagen for mange bedre og muliggjør at de kan delta på aktiviteter og gjøre hverdagslige gjøremål. I noen tilfeller er det ikke alltid slik at den forflytningshemmede selv er i stand til å kjøre bil, men trenger hjelp av for eksempel en av sine nære pårørende. Det er derfor mulig for forflytningshemmede å søke parkeringstillatelse som passasjer. Regelverket er satt på nasjonalt plan, men det er den enkelte kommune som forvalter det og behandler søknadene. Det er derfor interessant å vite om det er mulig å fravike vilkår for parkeringstillatelse som beskrevet i Forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede.

Svar:

Forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede har som formål å sikre et tilgjengelig parkeringstilbud for forflytningshemmede med et reelt behov for parkeringslette.

Det er etter forskriften to vilkår som må være oppfylt for at en fører eller passasjer kan få innvilget søknad om parkeringstillatelse for forflytningshemmede. Det første er at søkeren ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde. Det andre vilkåret er at søkeren må ha et særlig behov for parkeringslette. Dersom det søkes som passasjer er det et tilleggsvilkår at passasjeren må ha behov for regelmessig hjelp av fører utenfor motorvognen.

Forflytningshemmede passasjerer anses etter gjeldende regelverk i alminnelighet tilstrekkelig ivaretatt uten parkeringstillatelse ved at de kan bli kjørt helt frem til bestemmelsesstedet og bli sluppet av der, og at sjåføren parkerer på en alminnelig plass, jf. at av- og påstigning er tillatt der det er forbudt å parkere. Tilsvarende vil vedkommende kunne hentes helt ved bestemmelsesstedet. Det er derfor som hovedregel der passasjeren ikke kan ivareta seg selv mens sjåføren parkerer bilen, eksempelvis små forflytningshemmede barn, at det gis parkeringstillatelse til passasjer.

Når det gis tillatelse som fører legges til grunn at innehaveren skal kunne kjøre selv. Hvis en innehaver av

parkeringstillatelse som fører er passasjer, anses vedkommende tilstrekkelig ivaretatt uten parkeringstillatelse. Det er derfor lagt til grunn, også i domstolene, at tillatelse som fører ikke kan brukes der innehaveren er passasjer.

Kommunene er bundet av reglene slik de fremgår av forskriften og slik de er lagt til grunn av domstolene, og har etter forskriften ikke myndighet til å fravike reglene. Det er likevel slik at kommunene innenfor rammen av regelverket, må foreta en helhetlig skjønnsmessig vurdering ved behandlingen av den enkelte søknad.

Jeg viser ellers til mitt brev til Stortingets transport- og kommunikasjonskomite av 16. januar 2023 vedrørende dokument 8:67 S (2022-2023) om å endre reglene for parkeringstillatelse for forflytningshemmede, der jeg varslet en gjennomgang av dette regelverket

Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 2. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for bakgrunnen til at Vy plutselig skal få levere tilbud på hele trafikken på Østlandet, og fikk Flytoget noe forvarsel om dette?

BEGRUNNELSE:

Over lang tid har både Vy og Flytoget forberedt anbud og forhandlinger om togkjøring på Østlandet. Trafikkpakkene ble delt i Østlandet 1 og Østlandet 2. Målet til Regjeringa var blant annet å få mer fornøyde kunder, flere reisende, bedre rutetilbud for togreisende på Østlandet. Flytoget har arbeidet med Østlandet 2, togtransporten på Skien-Eidsvoll, Drammen – Lillehammer, Kongsberg-Eidsvoll, Drammen-Dal, og Asker-Kongsvinger samt Bratsbergbanen.

17. januar skriver avisene plutselig at den planlagte oppdeling av togtilbudet på Østlandet kan bli lagt til side. Regjeringen ønsker nå at Vy leverer et tilbud på hele trafikken, og Samferdselsdepartementet ba Jernbanedirektoratet umiddelbart innhente et bindende tilbud fra Vy på samlet drift av Østlandet.

I den sammenheng uttalte statsråden:

«Vy har presentert en interessant og uforpliktende skisse om hvordan de kan drifte begge avtaleområdene i det som nå utgjør Østlandet 1 og Østlandet 2. De hevder at dette kan gis til en lavere pris enn det staten betaler i dag, og de peker blant annet på stordriftsfordeler.»

Svar:

Jernbanedirektoratet gjennomfører etter mandat fra Samferdselsdepartementet en direktetildeling av togtilbudet på Østlandet. Direktetildeling skal blant annet gi mer fornøyde kunder, flere reisende, bedre kapasitetsutnyttelse, rutetilbud og pålitelighet, effektiv drift og lavere statlig vederlag. Vy har god og lang erfaring med å kjøre tog på Østlandet. Flytoget scorer regelmessig høyest i undersøkelser om kundetilfredshet. Regjeringen ønsker at begge selskapers erfaringer og kompetanse skal kunne vurderes gjennom direktetildelingen for å gi det beste jernbanetilbudet til innbyggerne på Østlandet. Regjeringen har også åpnet for at Jernbanedirektoratet kan vurdere om en delt tildeling av togtilbudet til Vy og Flytoget gir det beste togtilbudet til de reisende til en god pris for staten.

Direktetildelingen skal gjennomføres i tråd med kollektivtransportforordningen. Direktoratet har valgt en

løsning der de velger en preferert avtalepart for hver av avtalene. Vy er preferert avtalepart for Østlandet 1 og Flytoget for Østlandet 2. Direktoratet har forpliktet seg til å ikke innhente tilbud fra en annen operatør med mindre forhandlingene med preferert avtalepart ikke fører frem til et akseptabelt resultat.

Brevet fra Vy med et ruteforslag og en samlet pris for Østlandet kom sent i prosessen og er ikke et bindende tilbud. Som samferdselsminister skal jeg bidra til at samfunnets ressurser utnyttes best mulig. Jeg ønsker derfor å få klarhet i hvorvidt Vys forslag gir et bedre togtilbud til de reisende til en bedre pris for staten. Jeg har derfor bedt Jernbanedirektoratet om å innhente et bindende tilbud fra Vy og forutsatt at dette kan skje raskt. Flytoget fikk ikke et forvarsel om dette. Jeg understreker at innhenting av et bindende tilbud fra Vy ikke skal gå på bekostning av Flytoget sin mulighet til å overta togtilbudet som er omfattet av avtalen der selskapet er preferert avtalepart dersom en slik løsning viser seg å ha høyere måloppnåelse. Jeg vurderer derfor en noe forlenget oppstartsperiode ved et ev. operatørbytte.

Innlevert 31. januar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Med bakgrunn i sykehusenes budsjettforslag og vedtak, samt medieoppslag om kutt på OUS, signaler om kutt innenfor barne- og ungdomspsykiatrien i Telemark og andre steder, kan statsråden legge frem en oversikt over situasjonen på de enkelte sykehusene om hvilke påplussinger eller kutt som gjøres innenfor rus og psykiatri, spesifisert på hvert enkelt sykehus og at det også spesifiseres hvor stor del av kuttene som går direkte på barne- og ungdomspsykiatrien?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med regjeringens fremleggelse av helsebudsjettet, ble det fremhevet at rus og psykiatri var et prioritert område for regjeringen. Likevel kommer det nå mange oppslag om at flere av sykehusene nå budsjetterer med store kutt innen rus og psykiatri.

Helseministeren sa i sin sykehusstale at sykehusene måtte forsøke å skjerme tilbudet innen psykisk helsevern. Dette er imidlertid ikke det som skjer. OUS varslet i november at Klinikk for psykisk helse og avhengighet må spare inn over 200 millioner kroner. Dette vil bety mindre pasientbehandling og lengre køer for pasienter som trenger rask hjelp. Det vil spesielt kunne gå hardt utover tilbudet til barn og unge, ettersom budsjettet legger opp til at 10 millioner skal kuttes direkte fra barne- og ungdomspsykiatrien. I Telemark er det også kommet signaler om kutt innenfor barne- og ungdomspsykiatrien

Jeg ber om at statsråden svarer med en oversikt over kutt innenfor rus og psykiatri på hvert enkelt sykehus, samt en oversikt over hvor stor del av kuttene som tas på barne- og ungdomspsykiatrien.

Svar:

Som ansvarlig statsråd for spesialisthelsetjenesten gir jeg oppdrag og stiller krav til de regionale helseforetakene gjennom oppdragsdokument og foretaksmøter. Dette skjer innenfor de økonomiske rammene som stilles til rådighet. Helse- og omsorgsdepartementet følger jevnlig opp status på oppdragene som er gitt. Dette vil også bli gjort gjennom 2023.

I 2023 har jeg bedt sykehusene innrette sin virksomhet med sikte på å styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Det innebærer at psykisk helsevern skal prioriteres innenfor midlene som er stilt til rådighet, og at pasientene skal ha likeverdig tilgang til god

og riktig behandling, samt helhetlige pasientforløp. Barn, unge og de med alvorlige og sammensatte lidelser er prioriterte grupper, som skal få rask tilgang til helsetjenester. Aktiviteten i psykisk helsevern skal være høyere i 2023 sammenlignet med 2022, både innen døgnbehandling og poliklinisk aktivitet.

Regjeringen er klar over at situasjonen nå er krevende for sykehusene. Regjeringen ønsker å legge til rette for at vi så raskt som mulig kommer tilbake til en mer normal utvikling slik at sykehusene kan ivareta forsvarlig drift og samtidig gjennomføre planlagte og nødvendige investeringer. Jeg vil derfor i foretaksmøte den 17. februar, informere de regionale helseforetakene om at regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vil foreslå en varig bevilgningsøkning på 2,5 mrd. kroner. Dette vil sette sykehusene bedre i stand til å følge opp styringsdokumentene for 2023, der prioriterte tiltak er psykisk helsevern og rask tilgang til helsetjenester. Det er også viktig at helseforetakene kan gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr.

Regjeringen vil i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett også fremme forslag for Stortinget om en pris- og lønnsjustering av budsjettet som veier opp for den ekstraordinære kostnadsveksten i 2023. Oppdaterte anslag vil også omfatte investeringsposter. Den ekstraordinære kompensasjonen er en teknisk endring for å unngå en utilsiktet innstramming i det budsjettet Stortinget vedtok i desember 2022 og de prioriteringene som lå til grunn for vedtaket. Det legges til grunn at det planlagte aktivitetsnivået i helseforetakene i liten grad påvirkes av dette, men justeringen reduserer usikkerheten i budsjettet for 2023 i betydelig grad.

De økonomiske rammebetingelsene vil endres betydelig dersom Stortinget gir sin tilslutning til regjeringens forslag, slik dette er beskrevet over. Jeg vil be de regionale helseforetakene vurdere hvordan de på best mulig måte kan hensynta regjeringens varslede forslag i sin drift og planlegging.

